

**KTU ARCHITEKTŪROS IR STATYBOS
INSTITUTAS
TERITORIJŲ PLANAVIMO CENTRAS**

UKMERGĖS MIESTO TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMAS

STRATEGINIO PASEKMIŲ APLINKAI VERTINIMO (SPAV) ATASKAITA

Planavimo organizatorius:

Ukmergės rajono savivaldybės
administracijos direktorius

KTU Architektūros ir statybos instituto direktorius

Raimondas Bliūdžius

Projekto vadovas

Evaldas Ramanauskas

KAUNAS 2021

**UKMERGĖS MIESTO TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMO RENGĖJŲ
SĄRAŠAS**

Vykdytojai:

PV arch. Evaldas Ramanuskas (kv. atest. Nr. A 1397)

PDV arch. Nijolė Steponaitytė (kv. atest. Nr. 3502)

PDV inž. Antanas Burkus (kv. atest. Nr. 31570)

Arch. Jelizaveta Karasiova

GIS inž. Paulina Kulikauskienė

TURINYS

AIŠKINAMASIS RAŠTAS	5
ĮVADAS	5
1. PLANUOJAMOS TERITORIJOS ESAMOS BŪKLĖS – STATUS QUO SITUACIJOS	
APIBŪDINIMAS	10
1.1. Bendras Ukmergės miesto teritorijos apibūdinimas.....	10
1.2. Planuojamos teritorijos istorinės raidos charakteristika	11
1.3. Planuojamos teritorijos planinė – erdvinė struktūra.....	11
1.4. Teritorijų panaudojimas	12
2. DEMOGRAFINĖ SITUACIJA IR GYVENAMASIS FONDAS.....	12
2.1. Demografinė situacija	12
2.2. Gyvenamasis fondas ir būsto pobūdis	14
3. SOCIALINĖ-KULTŪRINĖ APLINKA.....	15
3.1. Socialinė aplinka	15
3.1.1. Socialinis būstas.....	15
3.1.2. Švietimas	15
3.1.3. Sveikatos apsauga	16
3.1.4. Socialinė rūpyba.....	17
3.2. Kultūrinė aplinka	19
3.2.1. Kultūros įstaigos	19
3.2.2. Bendruomenės	19
4. EKONOMINĖ APLINKA.....	19
4.1. Užimtumas	19
4.2. Investicijos	21
4.3. Turizmas ir rekreacija	21
4.4. Pramonės-komercijos objektai	24
5. KULTŪROS PAVELDO OBJEKTAI	27
6. GAMTINĖ APLINKA.....	31
6.1. Kraštovaizdis.....	31
6.2. Saugomos teritorijos	33
6.3. Gamtinis karkasas.....	34
6.4. Želdynai	35
6.4.1. Intensyvaus naudojimo želdynai.....	36
6.4.2. Ekstensyvaus naudojimo želdynai	37
7. SUSISIEKIMO INFRASTRUKTŪRA	37
7.1. Automobilių keliai ir gatvės.....	37
7.2. Automobilizacijos lygis	39
7.3. Viešasis transportas	40
7.4. Bevariklio transporto infrastruktūra	40
8. INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA.....	41
8.1. Vandens tiekimas.....	42
8.2. Nuotekų tvarkymas.....	42
8.2.1. Buitinių nuotekų tvarkymas.....	42
8.2.2. Paviršinių (lietaus) nuotekų tvarkymas	43
8.3. Šilumos tiekimas	43
8.4. Elektros energijos tiekimas	45
8.5. Gamtinių dujų tiekimas.....	45
8.6. Ryšiai ir telekomunikacijos.....	45
8.7. Atliekų tvarkymas	46
9. NAUDINGOSIOS IŠKASENOS	46
10. APLINKOSAUGINĖ SITUACIJA.....	47

10.1.	Oro kokybė.....	47
10.2.	Vandens kokybė.....	50
10.3.	Dirvožemio kokybė.....	51
11.	PLANUOJAMOS TERITORIJOS PLĖTROS SRITYS IR VYSTYMO PRINCIPAI.....	54
11.1.	Koncepcijai turintys įtakos bendrieji išorės veiksniai.....	55
11.2.	Teritorijos plėtros tendencijos, ryšys su planuojamoje teritorijoje galiojančiais aukštesnio ir atitinkamo lygmens teritorijų planavimo dokumentais.....	55
12.	PLANUOJAMOS TERITORIJOS VYSTYMO KONCEPCIJA.....	58
12.2.	Urbanistinio karkaso formavimo principai.....	58
12.3.	Ukmergės miesto planinės-erdvinės struktūros vystymas.....	59
12.3.1.	Funkcinis zonavimas, funkciniai ryšiai, urbanistinė plėtra.....	59
12.3.2.	Erdvinė struktūra.....	63
12.3.3.	Užimtumas, ekonominė aplinka.....	64
13.	GAMTINĖ APLINKA.....	65
13.1.	Saugomos teritorijos.....	65
13.2.	Gamtinis karkasas.....	65
13.3.	Želdynai.....	66
13.4.	Miškai.....	66
13.5.	Vandens telkinių pakrantės apsaugos juosta ir apsaugos zona.....	66
13.6.	Potvynių teritorijos.....	67
14.	NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO APSAUGA.....	69
15.	INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA.....	70
15.1.	Vandens tiekimas.....	70
15.2.	Nuotekų tvarkymas.....	71
15.2.1.	Buitinių nuotekų tvarkymas.....	71
15.2.2.	Paviršinių (lietaus) nuotekų tvarkymas.....	72
15.3.	Šilumos tiekimas.....	72
15.4.	Elektros energijos tiekimas.....	72
15.5.	Gamtinių dujų tiekimas.....	73
15.6.	Ryšiai ir telekomunikacijos.....	73
15.7.	Atliekų tvarkymas.....	73
16.	POVEIKIS VISUOMENĖS SVEIKATAI.....	73
17.	GALIMOS KONCEPCIJOS ALTERNATYVOS, JŲ PRIVALUMAI IR TRŪKUMAI. APIBENDRINIMAS.....	74
18.	GALIMOS REIKŠMINGOS PASEKMĖS APLINKAI IR JŲ VERTINIMAS.....	74
18.1.	Vertinimo metu numatomi nagrinėti aplinkos komponentai bei pasekmės.....	74
18.2.	Teritorijos, kurios gali būti reikšmingai paveiktos dėl bendrojo plano sprendinių.....	75
18.1.	Poveikis gamtinės aplinkos kokybei (klimatui, aplinkos orui, vandeniui ir dirvožemiui),.....	76
18.2.	Poveikis augalijai, gyvūnijai, bioįvairovei.....	77
18.3.	Poveikis saugomoms teritorijoms.....	77
18.4.	Poveikis kultūros paveldui.....	78
18.5.	Poveikis gamtinės aplinkos teritorinėms sistemoms kraštovaizdžiui, žemės paviršiaus formoms, vandens telkiniams, želdiniams ir želdynams.....	78
18.6.	Poveikis visuomenei ir jos sveikatai.....	79
18.7.	Poveikis ekonominei aplinkai, materialiajam turtui.....	80
19.	PRIEMONĖS REIKŠMINGOMS PASEKMĖMS APLINKAI IŠVENGTI, SUMAŽINTI AR KOMPENSUOTI.....	86
20.	VERTINIMO SUNKUMŲ APRAŠYMAS.....	86
21.	NUMATYTŲ TAIKYTI STEBĖSENOS (MONITORINGO) PRIEMONIŲ APRAŠYMAS.....	87
	SANTRAUKA.....	90
	IŠVADOS.....	96
	GRAFINĖ DALIS.....	96

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

IVADAS

Ukmergės miesto teritorijos bendrojo plano (toliau – Bendrasis planas) keitimas atliekamas vadovaujantis Ukmergės rajono savivaldybės tarybos 2019 m. rugsėjo 26 d. sprendimu Nr. 7-112 „Dėl Ukmergės miesto teritorijos bendrojo plano keitimo“ bei Ukmergės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. lapkričio 12 d. įsakymu Nr. 13-2057 „Dėl Ukmergės miesto teritorijos bendrojo plano keitimo organizavimo ir darbų programos patvirtinimo“.

Bendrojo plano keitimas atliekamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos (LR) įstatymais, LR Vyriausybės nutarimais, taisyklėmis ir kitais norminiais dokumentais, reglamentuojančiais teritorijų planavimą: LR teritorijų planavimo įstatymo pakeitimo įstatymu (Žin. 2013-07-16, Nr. 76-3824), LR žemės įstatymu (Žin. 1994-05-06, Nr. 34-620), Visuomenės informavimo, konsultavimo ir dalyvavimo priimant sprendimus dėl teritorijų planavimo nuostatais (Žin. 1996-09-25, Nr. 90-2099), Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklėmis (TAR, 2014-01-06, Nr. 25), Teritorijų planavimo normomis (TAR, 2014-01-08, Nr. 91), Urbanizuotų teritorijų susisiekimo sistemų planavimo normomis (TAR, 2016-09-07, Nr. 23314), Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašu (Žin. 2004-08-21, Nr. 130-4650) ir kt.

Bendrojo plano strateginio pasekmių aplinkai vertinimo (SPAV) ataskaita rengiama pagal Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašą (Žin. 2004-08-21, Nr. 130-4650).

Ukmergės miesto teritorijos bendrojo plano keitimo **strateginio pasekmių aplinkai vertinimo proceso dalyviai** yra:

1. Bendrojo plano organizatorius – Ukmergės rajono savivaldybės administracijos direktorius;
2. Aplinkos apsaugos agentūra;
3. Visuomenės sveikatos centras;
4. Saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos;
5. Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos;
6. Visuomenė.

Ukmergės miesto teritorijos bendrojo plano keitimo tikslai

Pagrindiniai planavimo tikslai:

1. sudaryti sąlygas tvariai miesto teritorijos raidai, nuosekliai erdvinės ir funkcinės integracijos politikai įgyvendinti, teritorijų sanglaudai, kompleksiskai spręsti socialinius, ekonominius, ekologinius uždavinius;
2. keisti veiklų reglamentavimą atsižvelgiant į pasikeitusias miesto raidos tendencijas, patikslinti miesto plėtros prioritetus ir jų įgyvendinimo eiliškumą, miesto teritorijoje išskirti zonas, už kurių infrastruktūros kūrimą ir įrengimą atsakomybę prisiima plėtojai, detalizuoti aktualiausių teritorijų sprendinius tikslesniu masteliu;
3. suformuoti sąlygas atsirasti integruotai transporto sistemai, leidžiančiai pasiekti užsibrėžtus tvaraus judumo tikslus, transporto būdams pirmenybę teikti atsižvelgiant į konkrečią miesto zoną, atitinkamai įvertinti magistralinių gatvių kategorijas, plėsti inžinerinę infrastruktūrą prioritetinėse miesto periferijos zonose;
4. sudaryti sąlygas racionaliam miesto teritorijai svarbių gamtinių, žemės gelmių ir energijos išteklių naudojimui ir atkūrimui;
5. numatyti miesto teritorijos gamtinio ir kultūrinio kraštovaizdžio savitumo, gamtos ir nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimą, tikslingą naudojimą ir pažinimą, ekologiškai pusiausvyrai būtino gamtinio karkaso formavimą;
6. kurti sveiką, saugią, darnią gyvenamąją aplinką ir visavertes gyvenimo sąlygas gyvenamosiose vietovėse;
7. sudaryti sąlygas privačioms investicijoms, kuriančioms socialinę ir ekonominę gerovę, tinkamos kokybės gyvenimo sąlygas;
8. derinti fizinių ir juridinių asmenų ar jų grupių, savivaldybės ir valstybės interesus dėl teritorijos naudojimo ir veiklos plėtojimo teritorijoje sąlygų;
9. Bendrąjį planą papildyti ilgalaikiais tvaraus miesto plėtros kriterijais ir rodikliais.

Ukmergės miesto teritorijos bendrojo plano keitimo uždaviniai

Svarbiausi planavimo uždaviniai:

1. Įvertinus Ukmergės miesto ir regiono socialinės, ekonominės bei urbanistinės raidos tendencijas, nustatyti pagrindines miesto plėtros kryptis, sudaryti sąlygas tvariam miesto vystymui, nuolatiniam ir ilgalaikiam socialiniams, ekonominiams ir ekologiniams motyvais pagrįstam gyvenimo kokybės augimui bei teritorinių skirtumų mažinimui. sudaryti sąlygas tvariai miesto teritorijos raidai, nuosekliai erdvinės ir funkcinės integracijos politikai įgyvendinti, teritorijų sanglaudai, kompleksiskai spręsti socialinius, ekonominius, ekologinius uždavinius;
2. Stiprinti Ukmergės miesto vaidmenį ir skatinti jo konkurencingumą regione ir tarptautiniame kontekste;
  - 2.1. įvertinti galimybes ir būdus neigiamų socialinės-demografinės raidos procesų (gyventojų skaičiaus mažėjimo, senėjimo, kėlimosi į užmiesčio teritorijas, kitas rajonų savivaldybes) stabilizavimui, pasitelkiant integruotas urbanistines priemones ir sprendimus regioniniu ir lokaliu lygmeniu;
  - 2.2. numatyti Ukmergės miesto ir gretimų teritorijų plėtros subalansavimo bei integruotos plėtros kompleksines priemones;
  - 2.3. išnagrinėti esamų ir numatyti bei pagrįsti naujų Ukmergės miesto subalansuotam funkcionavimui svarbių objektų (susisiekimo, alternatyvios bei atsinaujinančios energetikos ir kitos inžinerinės, socialinės infrastruktūros, ekologinio stabilizavimo teritorijų ir kt.) poreikį ir išdėstymą už miesto teritorijos ribų.
3. Sudaryti sąlygas Ukmergės miesto teritorijos kompleksiskam vystymui, funkcinių prioritetų (zonų) ir teritorijų naudojimo tipų nustatymu grindžiamam daugiafunkciam teritorijos panaudojimui, efektyviam esamos socialinės, inžinerinės ir susisiekimo infrastruktūros išnaudojimui bei optimalių teritorijų užstatymo urbanistinių ir architektūrinių parametrų užtikrinimui;
  - 3.1. nustatyti urbanizuotų ir urbanizuojamų, inžinerinės ir socialinės infrastruktūros, kitų miesto funkcionavimui svarbių teritorijų vystymo poreikį;
  - 3.2. planuojamam laikotarpiui suformuoti Ukmergės miesto ir gretimų teritorijų funkcinio ir erdvinio vystymo kryptis;
  - 3.3. suskirstyti miestą ir gretimas teritorijas į funkcines zonas ir nustatyti joms darnią miesto plėtrą, žemės naudojimą užtikrinančius daugiafunkcinius teritorijų naudojimo ir tvarkymo reglamentus, pagrindinių žemės naudojimo paskirčių ir galimų jose veiklų prioritetus;
  - 3.4. detalizuoti aktualiausių miesto dalių/rajonų bei priemiestinių kaimų dalių sprendinius masteliu M1:5000;
4. Suformuoti miesto centro, viešųjų erdvių ir želdynų, gyvenamųjų, pramoninių bei kitų teritorijų sistemą, nustatyti šių teritorijų raidos prioritetus, išskirti prioritetinės plėtros teritorijas, kuriose bus koncentruojamos savivaldybės investicijos;
  - 4.1. įvertinus susiklosčiusios urbanistinės struktūros ypatybes ir plėtros potencialą, nustatyti urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų prioritetinės plėtros kryptis ir režimus (saugojimas, modernizavimas, konversija, nauja plėtra, rezervavimas, be esminių pokyčių);
  - 4.2. nustatyti rekomendacijas urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų funkcinei struktūrai formuoti (gyvenamųjų zonų, socialinių ir komercinių objektų teritorijų, viešo naudojimo želdynų kiekiui) ir aplinkos kokybei užtikrinti.
5. Sudaryti sąlygas savitų Ukmergės miesto kraštovaizdžio bruožų (siluetų, panoramų) išsaugojimui, harmoningam miesto želdynų, rekreacinių ir kitų bendro naudojimo erdvių tinklo formavimui, saugomų teritorijų ir kitų aplinkosauginiu požiūriu jautrių gamtinių sistemų tvarkymui ir apsaugai;
  - 5.1. nustatyti Ukmergės miesto miestiškojo kraštovaizdžio savitumui svarbias teritorijas, antropogeninius ir gamtinius elementus, panoramas, įvertinti jų apsaugos poreikį, numatyti jų vizualinės apsaugos priemones;
  - 5.2. numatyti racionalaus žemės gelmių išteklių, miškų, kitų gamtos išteklių išsaugojimo ir naudojimo, gamtinio karkaso ir ekologiškai pagrįstos žemės naudojimo teritorinės struktūros formavimo, gamtos ir nekilnojamojo kultūros paveldo, kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimo priemones;
  - 5.3. formuoti rišlų miesto atvirų viešųjų erdvių, bendrojo naudojimo želdynų (skverų, parkų), rekreacinių ir gyventojų poilsiui tinkamų gamtinių teritorijų (mieste ir užmiestyje) tinklą ir numatyti reikalavimus jų įrengimui;
  - 5.4. tobulinti esamus ir formuoti naujus miesto urbanistinės struktūros ryšius su vandens telkiniais, plėtojant viešąsias ir rekreacines erdves prie Šventosios upės ir mieste esančių tvenkinių ir/ar kitų telkinių;
  - 5.5. sukonkretinti urbanizuotų teritorijų ir jose esančių miesto miškų bei atskiriesiems želdynams priskirtinas teritorijas, teritorijas patenkančias į valstybinės reikšmės miškų plotus, kuriuose

- numatyta svarbių Savivaldybės objektų plėtra ir numatyti šioms teritorijos miško žemės pavertimą kitomis naudmenomis;
- 5.6. nustatyti paviršinio vandens telkinių apsaugos zonas ir juostas;
6. Sudaryti sąlygas urbanistiniu ir architektūriniu požiūriu vertingų miesto struktūros elementų kultūros paveldo vietovių, objektų ir jų teritorijų), kitų svarbių Ukmergės miesto įvaizdžio ir kultūrinio tapatumo ženklų apsaugai, tvarkybai, tausojančiam naudojimui ir pažinimui;
- 6.1. suformuoti Ukmergės miesto įvaizdžio ir kultūrinio tapatumo ženklų sistemos ir atskirų jos objektų šiuolaikinio įženklavimo, tausojančio panaudojimo ir pažinimo principus, numatyti jų realizavimo gaires;
- 6.2. patikslinti Ukmergės miesto raidai reikšmingas ir urbanistiniu bei architektūriniu požiūriu vertingas teritorijas ir numatyti jų apsaugos ir tvarkybos priemones;
- 6.3. nustatyti išorinės vaizdinės reklamos reglamentavimo principus.
7. Sudaryti sąlygas visaverčių gyvenimo sąlygų Ukmergės mieste kūrimui, formuojant sveiką, saugią, darnią ir kokybišką gyvenamąją aplinką, didinant būsto įvairovę ir prieinamumą;
- 14.7.1. nustatyti gyvenamojo būsto poreikį, būsto struktūros įvairovės didinimo ir kitas būsto sektoriaus plėtros priemones;
- 14.7.2. numatyti urbanistines, architektūrines ir kitas teritorines priemones bei reikalavimus tvarkomos esamos, kompleksiškai atnaujinamos ir naujai kuriamos gyvenamosios aplinkos kokybės gerinimui ir saugumo užtikrinimui.
8. Sudaryti sąlygas privačių investicijų, kuriančių socialinę ir ekonominę gerovę, augimui ir tolygiai sklaidai, užtikrinant tinkamas gyvenimo sąlygas, aplinkos kokybę ir darbo vietų pasiūlą Ukmergės mieste;
- 8.1. nustatyti miesto ekonominę ir socialinę gerovę formuojančių ekonominių veiklų (daugiafunkcinio panaudojimo teritorijų, verslo ir pramogų centrų, didmeninių ir mažmeninių prekybos objektų, pramonės ir gamybos zonų) teritorinę struktūrą, jos plėtros poreikį ir perspektyvas bei principus, akcentuojant gyventojų kasdienio mobilumo poreikio mažinimą;
- 8.2. numatyti teritorijas, reikalingas darbo vietų skaičiaus skirtingose ekonominės veiklos srityse užtikrinimui ir subalansuotam augimui;
- 8.3. suderinti Ukmergės miesto subalansuotos raidos ir pramonės zonų ir su jomis susijusios infrastruktūros plėtros poreikį, siekiant mažinti gamybinės veiklos ir transporto srautų keliamos oro taršos ir triukšmo poveikį gyvenamosioms teritorijoms;
- 8.4. numatyti Pramonės parko teritoriją/as skirt daugiau kaip vienam investicijų projektui įgyvendinti. Parengti teritorijos/ų išplanavimą, numatyti susisiekimo ir inžinerinę infrastruktūrą;
9. Nustatyti socialinės ir inžinerinės infrastruktūros vystymo principus (ar jos išdėstymo reikalavimus), sudarant sąlygas racionaliam Ukmergės miesto teritorijos įsisavinimui ir panaudojimui, užtikrinant tinkamą viešųjų paslaugų ir infrastruktūros lygį urbanizuotose ir urbanizuojamose teritorijose, pirmenybę teikiant prioritetingo vystymo zonose numatytiems projektams;
- 9.1. atsižvelgiant į miesto raidos tendencijas ir teritorinės plėtros mastus, patikslinti galiojančiame Ukmergės miesto teritorijos bendrajame plane numatytą socialinės ir inžinerinės infrastruktūros plėtros poreikį, prioritetą teikiant esamų objektų tvarkymui ir panaudojimui bei naujų statybai prioritetingo vystymo zonose;
- 9.2. įvertinti socialinės infrastruktūros vystymo galimybes, nustatyti socialinių ir kultūrinių objektų išdėstymo principus ir reikalavimus, numatyti savivaldybei svarbių objektų statybai reikalingas teritorijas;
- 9.3. nustatyti inžinerinės infrastruktūros plėtros galimybes, esamų inžinerinių tinklų optimizavimo ir naujų vystymo principus bei reikalavimus, išnagrinėti alternatyvių atsinaujinančių šaltinių panaudojimą ir jų reglamentavimą, numatyti svarbių inžinerinės infrastruktūros objektų ir inžinerinių komunikacijų koridorių išdėstymą ir jų parametrus;
- 9.4. įvertinti skirtingą investicijų poreikį, atsižvelgiant į miesto plėtros prioritetus miesto teritoriją ir jam esant suskirstyti į zonas, kurioms pagal miesto plėtros prioritetus būtų nustatomi diferencijuoti infrastruktūros plėtros mokesčiai;
- 9.5. numatyti ypatingų inžinerinių statinių išdėstymą (zonas ir principus), pažymint visus esamus ir planuojamus 30 m ir aukštesnius ypatingus inžinerinius statinius.
10. Sudaryti sąlygas efektyvios susisiekimo sistemos, paremtos darnaus judumo principais, susisiekimo sistemos naudotojų poreikiais ir ilgalaikiais Ukmergės miesto vystymo prioritetais, formavimui ir funkcionavimui pagal pasikeitusias susisiekimo sistemos plėtros tendencijas;
- 10.1. įvertinus miesto raidos tendencijas ir teritorinės plėtros mastus, patikslinti galiojančiame Ukmergės miesto teritorijos bendrajame plane numatytą susisiekimo infrastruktūros plėtros poreikį ir prioritetiškumą;

- 10.2. numatyti integruotos ir tvaraus judumo principais pagrįstos susisiekimo asmeniniu, viešuoju ir bemotoriu transportu sistemos vystymą, jos plėtros prioritetus ir priemones;
- 10.3. formuoti ilgalaikius miesto vystymo prioritetus tenkinančių parametru susisiekimo infrastruktūros tinklą, apimančią rišlų miesto struktūrinių gatvių karkasą, jo jungtis su užmiesčio keliais, išbaigtą dviračių takų, efektyvią viešojo transporto ir kitas alternatyvias susisiekimo sistemas (vandens, ekologiškas ir kt. transportas);
- 10.4. nustatyti visų gatvių (privažiavimų) raudonąsias linijas;
- 10.5. įvertinti bei patikslinti magistralinių ir krašto kelių apsaugos zonas;
- 10.6. įvertinti Ukmergės miesto aplinkkelio jungties tarp Kauno g., Linų g. Vilniaus g. ir Antakalnio g. per Šventosios upę ir besiribojančių teritorijų urbanistinės plėtros prioritetus.
11. Suderinti miesto bendruomenės, investuotojų, savivaldybės ir valstybės interesus, nustatant efektyviu teritorijos naudojimu, teisiškai ir kitaip pagrįstas Ukmergės miesto plėtros kryptis ir teritorijų naudojimo ir tvarkymo sąlygas (rėžimus ir reglamentus);
  - 11.1. įvertinti investicijų į miesto teritorinę plėtrą netolygumų priežastis ir pasiūlyti priemones viešųjų ir (ar) privačių investicijų skatinimui miesto centrinėje dalyje ir prioritetingose plėtros zonose;
  - 11.2. detalizuoti Ukmergės miesto teritorijoje galiojančius aukštesnio lygmens kompleksinio ir specialiojo teritorijų planavimo dokumentų sprendinius, patikslinti ir numatyti jų įgyvendinimui reikalingų teritorijų poreikį;
  - 11.3. rezervuoti teritorijas bendro naudojimo zonų įrengimui, socialinės ir susisiekimo infrastruktūros, inžinerinių komunikacijų trasų ir kitų valstybės, savivaldybės ir visuomenės poreikiams reikalingų objektų statybai.
12. Peržiūrėti, įvertinti ir pagal poreikį integruoti specialiojo teritorijų planavimo dokumentų sprendinius į Bendrąjį planą.
  - 12.1. remiantis galiojančiais teisės aktais, Ukmergės miesto raidos dabartiniais rodikliais ir perspektyvomis, peržiūrėti dabar galiojančio Bendrojo plano sprendinių aktualumą, jų įgyvendinimo tikslumą ir keitimo poreikį, siekiant užtikrinti Ukmergės miesto teritorijos bendrojo planavimo tęstinumą;
  - 12.2. įvertinti galiojančius specialiuosius planus ir integruoti aktualius jų sprendinius į rengiamą Bendrąjį planą;
  - 12.3. nustatyti teritorijas, kurioms privaloma rengti ar keisti teritorijų planavimo dokumentus;
  - 12.4. atlikti sodų bendrųjų analizę, numatyti poreikį ir galimybes sodų konversijai į gyvenamuosius rajonus;
  - 12.5. įvertinti planavimo organizatoriaus pateiktus, planavimo metu teikiamus fizinių ir juridinių asmenų, jų grupių, pasiūlymus, bei pasiūlymus ir prašymus jau anksčiau teiktus dėl Ukmergės miesto teritorijos bendrojo plano koregavimo.

Teritorijų planavimo dokumento rengimui taikomi teisės aktai:

- LR Teritorijų planavimo įstatymas (Žin., 2013, Nr. 76-3824);
- LR Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas (Žin., 2004, Nr.153-5571);
- LR Saugomų teritorijų įstatymas (Žin., 2001, Nr. 108-3902);
- LR Žemės įstatymas (Žin., 2004, Nr. 28-868);
- LR Aplinkos apsaugos įstatymas (Žin., 1992, Nr. 5-75);
- LR Aplinkos oro apsaugos įstatymas (Žin., 1999, Nr. 98-2813);
- LR Želdynų įstatymas (Žin., 2007, Nr. 80-3215);
- LR Vandens įstatymas (Žin., 2003, Nr.36-1544);
- LR Energetikos įstatymas (Žin., 2002-06-07, Nr. 56-2224)
- LR Triukšmo valdymo įstatymas (Žin., 2004, Nr.164-5971);
- LR Melioracijos įstatymas (Žin., 2004, Nr. 28-877);
- LR Kelių įstatymas (Žin., 2002, Nr. 101-4492);
- LR Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas (TAR, 2019-06-19, Nr. 9862);
- LR Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymas (įstatymo priėmimo data – 2020-05-07, paskelbtas TAR, 2020-05-22, Nr. 10869)
- Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklės (TAR, 2014-01-06, Nr. 25),
- Teritorijų planavimo normos (TAR, 2014-01-08, Nr. 91);

- Nekilnojamųjų kultūros vertybių atskirų grupių tipiniai apsaugos reglamentai (Žin., 2002, Nr. 13-499);
- LR Aplinkos ministro įsakymas „Dėl gamtinio karkaso nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 22-858);
- LR Sveikatos apsaugos ministro įsakymas „Dėl sanitarinės apsaugos zonos ribų nustatymo ir režimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr.134-4878);
- Paveldo tvarkybos reglamentas PTR 2.13.01:2011 „Archeologinio paveldo tvarkyba“;
- LR Vyriausybės nutarimas „Dėl visuomenės informavimo, konsultavimo ir dalyvavimo priimant sprendimus dėl teritorijų planavimo nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2013, Nr. 140-7096);
- LR Aplinkos ministro įsakymas „Dėl planų ir programų atrankos strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr.136-4971);
- LR Vyriausybės nutarimas „Dėl planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo“ (Žin., 2004, Nr.130-4650);
- Lietuvos higienos norma HN 30:2009 „Infragarsas ir žemo dažnio garsai: ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose“ (Žin., 2009, Nr.38-1466);
- Lietuvos higienos norma HN 24:2003 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“ (Žin., 2003, Nr. 79-3606);
- LR Saugaus eismo automobilių keliais įstatymas (Žin. 2000, Nr. 92-2883);
- LR Vyriausybės nutarimas „Dėl kelių priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“ (TAR, 2017, Nr. 4889);
- Kelių techninis reglamentas KTR 1.01.03:2008 „Automobilių keliai“ (Žin., 2008, Nr. 9-322);
- Lietuvos automobilių kelių direkcijos generalinio direktoriaus patvirtintos „Automobilių kelių juostos naudojimo inžineriniams tinklams kloti bendrosios taisyklės“ BI ITK 09 (Žin., 2009, Nr. 133-5825);
- Urbanizuotų teritorijų susisiekimo sistemų planavimo normos (TAR, 2016-09-07, Nr. 23314);
- Statybos techninis reglamentas STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. bendrieji reikalavimai“ (TAR, 2014-06-17, Nr. 7690);
- Gaisrinės saugos normos teritorijų planavimo dokumentams rengti (TAR, 2014-02-10, Nr. 1364);
- LR Energetikos ministro įsakymas dėl „Elektros įrenginių įrengimo bendrųjų taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2012, Nr. 18-816);
- LR Aplinkos ministro įsakymas „Dėl rekreacinių teritorijų naudojimo, planavimo ir apsaugos nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 18-554);
- LR Aplinkos ministro įsakymas „Dėl paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 23-892)
- LR Sveikatos apsaugos ministro, LR Aplinkos ministro, LR Susisiekimo ministro įsakymas „Dėl pasaulio sveikatos organizacijos chartijos „Transportas, aplinka ir sveikata“ įgyvendinimo Lietuvoje“ (Žin., 2005, Nr. 87-3276) ir kt.

Planuojamai teritorijai taikomi aukštesnio ir atitinkamo lygmens teritorijų planavimo dokumentai:

- Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. spalio 29 d. nutarimu Nr. IX-1154 (Žin., 2002, Nr. 110-4852).
- Vilniaus apskrities bendrasis planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. gruodžio 3 d. nutarimu Nr. 1310 (TPD Nr. T00049530)
- Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas, patvirtintas 2008-12-17 Ukmergės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 7-222;
- Ukmergės miesto teritorijos bendrasis planas, patvirtintas 2011-08-31 Ukmergės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 7-109;
- Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos gamtinio karkaso teritorijų naudojimo specialusis planas, patvirtintas 2014-12-19 Ukmergės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 7-329;

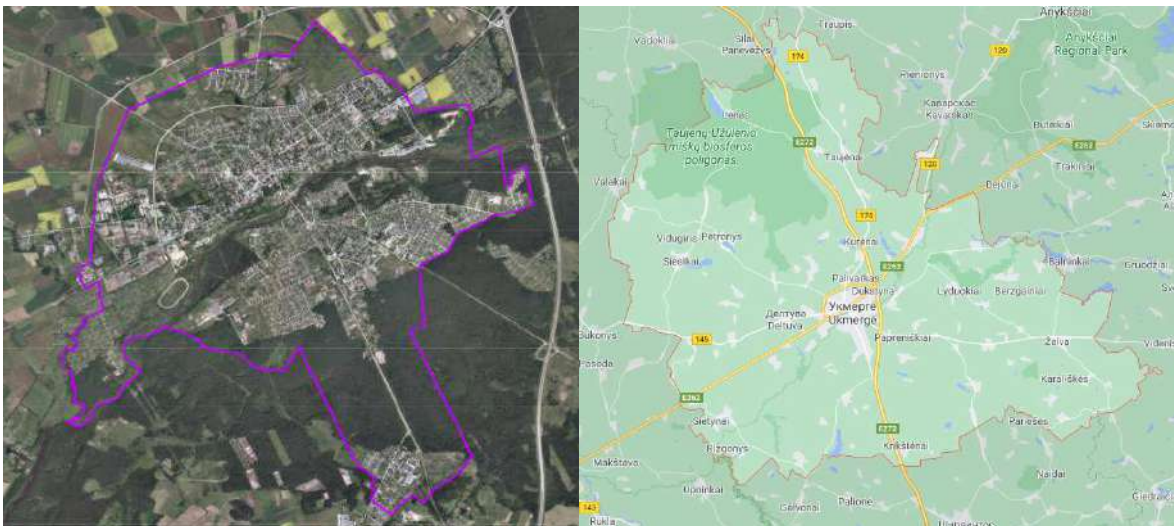
- Ukmergės rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros ir plėtros specialusis planas, patvirtintas 2009-08-20 Ukmergės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 7-173;
- Ukmergės rajono dviračių trasų specialusis planas, patvirtintas 2014-08-28 Ukmergės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 7-209;
- Ukmergės rajone esančių, visuomeniniams poreikiams naudojamų teritorijų – paplūdimių specialusis planas, patvirtintas 2012-06-28 Ukmergės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 7-144;
- Ukmergės miesto gatvių ribų specialusis planas, patvirtintas 2015-08-27 Ukmergės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 7-107;
- Ukmergės senamiesčio (unikalus kodas kultūros vertybių registre 17116, buvęs kodas U 36) nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos (saugomų vietovių ir apsaugos zonų tvarkymo) specialusis planas – tvarkymo planas (paveldotvarkos projektas), patvirtintas 2014-09-02 LR Kultūros ministerijos įsakymu Nr. ĮV-594;
- Ukmergės miesto plėtros teritorijų inžinerinės infrastruktūros specialusis planas, patvirtintas 2015-06-25 Ukmergės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 7-209;
- Ukmergės rajono vandenviečių sanitarinių apsaugos zonų (SAZ) specialusis planas, patvirtintas 2014-03-07 Ukmergės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 1-84;
- Ukmergės rajono želdynų inventorizacija (Ukmergės miestas I dalis, II dalis), 2009.

1. PLANUOJAMOS TERITORIJOS ESAMOS BŪKLĖS – STATUS QUO SITUACIJOS APIBŪDINIMAS

1.1. Bendras Ukmergės miesto teritorijos apibūdinimas

Ukmergė – miestas Aukštaitijoje, Vilniaus apskrityje, Ukmergės rajono savivaldybės centras. Ukmergė vadinama didžiausia Lietuvos kryžkele – čia kertasi keli svarbūs keliai: automagistralė A2 Vilnius – Talinas, per Ukmergę važiuojama į Sankt Peterburgą bei Varšuvą, miestą kerta automagistralė A6 Kaunas-Zarasai-Daugpilis. Ukmergė nutolusi 76 km į šiaurės vakarus nuo Vilniaus ir 71 km į šiaurės rytus nuo Kauno, plotas 20,45 km². Miestą į dvi dalis dalija per jį tekanti Šventosios upė su intakais: Vilkmėgėlė (Ukmergėlė), Storė, Dukštyna, Moliupis.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis 2020 m. mieste buvo 20 154 gyventojai.

1.1 pav. Ukmergės miesto teritorijos riba, 2021 m.

Šaltinis: <http://www.tpdris.lt/>, <https://www.google.com/maps/>

1.2. Planuojamos teritorijos istorinės raidos charakteristika

Ukmergė - vienas seniausių Lietuvos miestų. Manoma, kad Ukmergė buvo įkurta XIII a. pradžioje. Įkūrimą galima būtų sieti su kunigaikščio Dausprungo pilimi ir įkūrimo data laikyti 1225 m. Tuo metu Ukmergė buvo viena iš svarbių istorinės Deltuvos žemės centrų, todėl Ukmergėje turėjo būti ir pilis, ir gyvenvietė. Pirmasis Ukmergės paminėjimas rašytiniuose šaltiniuose – oficiali miesto įkūrimo data 1333 m. Vartbergės kronikoje rašoma, kad tais metais Livonijos ordino magistras „buvo prie Vilkenbergės“ (t. y. Ukmergės). Šio „buvimo“ metu buvo užpulta Ukmergės pilis, kurią dar ne kartą puolė ir vietovę niokojo kalavijuočiai. Paskutinį kartą ši, ant miesto centre esančio piliakalnio buvusi, medinė pilis sudeginta 1391 m. Vytauto ir Jogailos kovų metu. XV a. pradžioje, kitoje Vilkmergėlės upelio pusėje, ant dabartinio Pilies kalno, buvo pastatyta mūrinė pilis, kuri galutinai sunyko XVIII a. pabaigoje.

Ukmergė augo ir stiprėjo. 1486 m. ji gavo miesto teises, po 1566 m. administracinės reformos tapo Vilniaus vaivadijos Ukmergės pavieto centru. XVI a. viduryje Ukmergėje jau buvo vaitas – Ukmergė turėjo miestietišką savivaldą. 1792 m. suteiktos miesto teisės. XVIII a. miestas stipriai kentėjo nuo gaisrų: pastatai buvo mediniai, sklypai nedideli ir tankiai apstatyti, tad sudegdavo didelė dalis miesto. Po 1795 m. Lietuvos – Lenkijos valstybės padalijimo Ukmergė atsidūrė carinės Rusijos sudėtyje kaip apskrities miestas. 1842 m. Ukmergė priskirta Kauno gubernijai, o 1847 m. gavo apskrities miesto teises. Ukmergiškiai aktyviai dalyvavo 1831 m. bei 1863 m. sukilimuose, kurie buvo nukreipti prieš caro valdžios viešpatavimą.

XIX a. pabaigoje mieste klestėjo prekyba. Miesto centre ėmė augti mūriniai namai, kurie ir šiomis dienomis puošia miestą savo architektūrinėmis detalėmis. XX a. pradžioje jau buvo susiformavusios dabartinės miesto centro gatvės. Mieste veikė plytinės, odos apdirbimo, kalkių gamybos, alaus gamybos, puodų žiedimo įmonės. Ukmergė, kaip ir visa Lietuva I-ojo pasaulinio karo metu buvo užgrobtą kaizerinės Vokietijos.

1916 m. nutiestas siaurasis Jonavos–Ukmergės geležinkelis, iki išardymo 1958 m. naudotas keleiviams ir kroviniams vežti.

1918 m. vasario 16 d., Lietuvai paskelbus nepriklausomybę, miestas oficialiai buvo pradėtas vadinti Ukmerge. Nepriklausomybės metais Ukmergė ėmė augti ir stiprėti ekonomine prasme. 1920 m. prie Šventosios upės buvo pastatyta elektros stotis. 1932 m. įrengtas vandentiekis. 1937 m. Ukmergėje buvo du malūnai, elektros stotis, dvi spaustuvės, dvi lėptjųvės, du kino teatrai, autobusų stotis, pašto, telegrafo ir telefono stotis, odu, aliejaus dirbtuvės, koklių bei plytų dirbtuvės, „Vienybės“ liejykla, keletas viešbučių, valgyklų.

1940 m. Ukmergės miestą okupavo sovietai, o 1941 – 1944 m. vokiečių okupantai.

1946 m. rugpjūčio 3 d. Ukmergė tapo apskrities pavaldumo miestu. Po karo tapo rajono centru, kuriame buvo linų fabrikas, mašinų gamykla „Vienybė“, remonto mechaninė gamykla, I. Meskupo baldų, „Lelijos“ susivienijimo siuvimo, P. Eidukevičiaus odos ir avalynės susivienijimo fabrikai, koklių įmonė, „Šilo“ medienos apdirbimo įmonė, tarybinis ūkis-technikumas. 1976 m. miesto rytinėje dalyje pastatytas Dukstynos mikrorajonas, 9-ajame dešimtmetyje pietinėje dalyje – Pivonija. Po 1980 m. nutiesus magistralę A2 Vilnius–Panevėžys, miestas liko pašonėje, sumažėjo pravažiuojančių mašinų srautai.

1990 m. vasario 16 d. miesto centre buvo iškilmingai atidengtas atstatytas Nepriklausomybės paminklas.

1992 m. patvirtintas naujasis Ukmergės herbas.

Šaltinis: „Trumpa Ukmergės miesto istorija“, Regina Pulkauninkaitė, <http://www.vilkmerge.lt/>

1.3. Planuojamos teritorijos planinė – erdvinė struktūra

Ukmergės miestas išsidėstęs centrinėje Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos dalyje. Pro planuojamą teritoriją teka Šventosios upė, dalijanti miestą į šiaurės vakarų ir pietryčių dalis.

Abi miesto dalys turi skirtingus reljefo bruožus. Centrinės miesto dalies reljefas - labiausiai kontrastingas gamtinių vertikalių atžvilgiu, gyvenvietė ir pilis formavosi iškilusioje moreninėje pakilumoje, suraižytoje Vilkmergėlės upelio slėnio ir šių upių žemėjančiose terasose bei raguvose. Vyraujantys aukščiausiai siekia 80 m virš jūros lygio, o aukščiausias taškas – 90,4 m virš jūros lygio. Šiaurinė miesto dalis – lėkštesnė, silpnai banguota, didesnių gamtinių vertikalių akcentų šioje lygumoje neiškyla, didžiausi aukščiausiai siekia 70 - 75 m. virš jūros lygio. Pietinė miesto dalis išsidėsčiusi nežymiai terasuotame slėnyje (nuo Pašilės iki Šventosios terasų). Vyraujantys aukščiausiai čia yra nuo 70 iki 85 m. virš jūros lygio. Ties Pašile – Vaitkuškiu reljefas staiga kyla ir altitudės siekia 130 – 150 m virš jūros lygio.

Ukmergės miesto planas vystėsi įvairiais istoriniais etapais. Gatvių tinklas susiformavo istorinių kelių vietoje, todėl jo struktūra yra spindulinio pobūdžio.

Šiaurės vakarų miesto dalies planas (dešinysis Šventosios krantas) spindulinis, savaiminės raidos, iš esmės susiklostęs iki XIX a. pabaigos. Spindulinį charakterį formuoja Gedimino ir Ramygalos gatvių sankirta. Abipus sankirtos susiformavę taisyklingo ir netaisyklingo (trapecinio) plano kvartalai (P. Cvirkos, Mindaugo,

A. Smetonos, Vasario 16-osios, J. Biliūno ir kitų gatvių kvartalai). Dalis gatvių tinklo plano yra prisitaikęs prie gamtinių sąlygų ir formuoja organiško plano elementus (Pakalnės, Paupio, Utenos, Pirties gatvės). Dešiniajame Šventosios krante 4 pagrindinės gatvės (Gedimino, Vilniaus, Kauno, Vytauto) sueina į beveik keturkampę miesto aikštę. Centrinėje miesto dalyje yra Ukmergės senamiestis ir piliakalnis, čia vyrauja XIX a. pabaigos – XX a. pirmos pusės 1 – 2 aukštų visuomeninės, komercinės, religinės, gyvenamosios paskirties pastatai, kurie statyti laikantis istorinės statybos linijos. Atokiau nuo centro užstatymą formuoja XX a. antrosios pusės 2 – 5 aukštų tipinių ir originalios architektūros pastatai. Aikštėje ir gatvėse, Šventosios ir Ukmergėlės upių pakrantėse gausu želdinių. Šios miesto dalies vakarų pusėje vyrauja pramonės zona, šiaurės rytų pusėje agrariniai plotai. Rytų pusėje, prie pat magistralės A2, yra sodininkų bendrijų teritorijos.

Pietrytinė miesto dalis (kairysis Šventosios krantas) turi dalinai linijinio pobūdžio gatvių tinklą (Vilniaus g.) su statmenai atsišakojusiomis gatvėmis (Linų, Dariaus ir Girėno, Trakų). Tai nulėmė istoriškai susiklosčiusi šios miesto dalies vienintelė jungtis – tiltas – su pagrindine miesto dalimi ir esantys miško masyvai pietinėje miesto dalyje. Arčiau Šventosios upės susiformavęs spindulinis gatvių tinklas, ties Vilniaus, Antakalnio ir Bugenių gatvių sankirta. Šioje miesto centrinėje dalyje susiklostę netaisyklingo (trapecinio) plano kvartalai. Pietinėje ir rytinėje miesto dalies teritorijoje susiformavę taisyklingo (stačiakampio) plano kvartalai (Krekšlių, Gėlių rajonai). Čia vyrauja 1 – 2 aukštų sodybinio tipo vienbučiai, dvibučiai gyvenamieji pastatai su dvišlaičiais stogais, Pivonijos rajone – 5 aukštų tipinės architektūros daugiabučiai gyvenamieji pastatai, židinine tvarka išsimėtę pramonės kvartalai. Mėgėjiškų sodininkų bendrijų teritorijos šioje miesto dalyje yra rytų pusėje, prie A2 magistralės ir pietiniame miesto taške prie Vilniaus ir Pivonijos gatvių sankirtos. Pietrytinėje miesto dalyje – didžiausi miškų masyvai, turintys rekreacinį miesto potencialą.

Ukmergės miestą supantys aplinkkeliai apsaugo centrinę miesto dalį nuo tranzitinių srautų. Šią funkciją atlieka magistralinis kelias A2 Vilnius-Panevėžys (miesto vakarinėje pusėje) ir magistralinis kelias A20 (šiaurės vakarinėje pusėje). Kiti keliai užtikrina tiesioginį transporto priemonių patekimą į Ukmergės miesto teritoriją: A6 Kaunas–Ukmergė–Daugpilis (išilgai Šventosios upės), krašto keliai Nr. 174 Ukmergė–Raguva–Nevėžis, 145 Kėdainiai–Šėta–Ukmergė ir 231 Vytinė–Vaitkuškis–Ukmergė.

1.4. Teritorijų panaudojimas

Ukmergės miesto savivaldybės teritorija sudaro 2052,32 ha plotą, iš kurio: 652,52 ha sudaro miškai (31,79 %), 807,98 ha – užstatyta teritorija (39,37 %) ir 52,79 ha – vanduo (2,57 %).

Remiantis VI „Registro centro“ duomenimis, šiuo metu planuojamoje Ukmergės miesto teritorijoje yra registruoti šių tikslinio žemės naudojimo paskirčių žemės sklypai: miškų ūkio paskirties, žemės ūkio paskirties, kitos paskirties žemės sklypai. Nemaža teritorijos dalis yra neregistruota nekilnojamo turto kadastrė.

Ūkinių miškų sklypai planuojamoje teritorijoje užima 23,32 % teritorijos ploto, žemės ūkio paskirties žemė – 2,89 %, kitos paskirties žemė – apie 40,49 %. Kitos paskirties žemės didžiausią dalį sudaro gyvenamosios teritorijos – 20,15 %. Santykinai nemaža registruotos teritorijos dalis priklauso pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijoms – 7,52 %, visuomeninės paskirties teritorijoms – 4,01 % ir komercinės paskirties objektų teritorijoms – 3,30 %. Kitų žemės naudojimo būdų teritorijos, kurios registruotos žemės kadastrė, sudaro žymiai mažesnę dalį. Mažiausią registruotos teritorijos dalį sudaro teritorijos krašto apsaugos tikslams – 0,01 %. Teritorijos neregistruotos nekilnojamo turto kadastrė užima 33,29 % planuojamos teritorijos ploto.

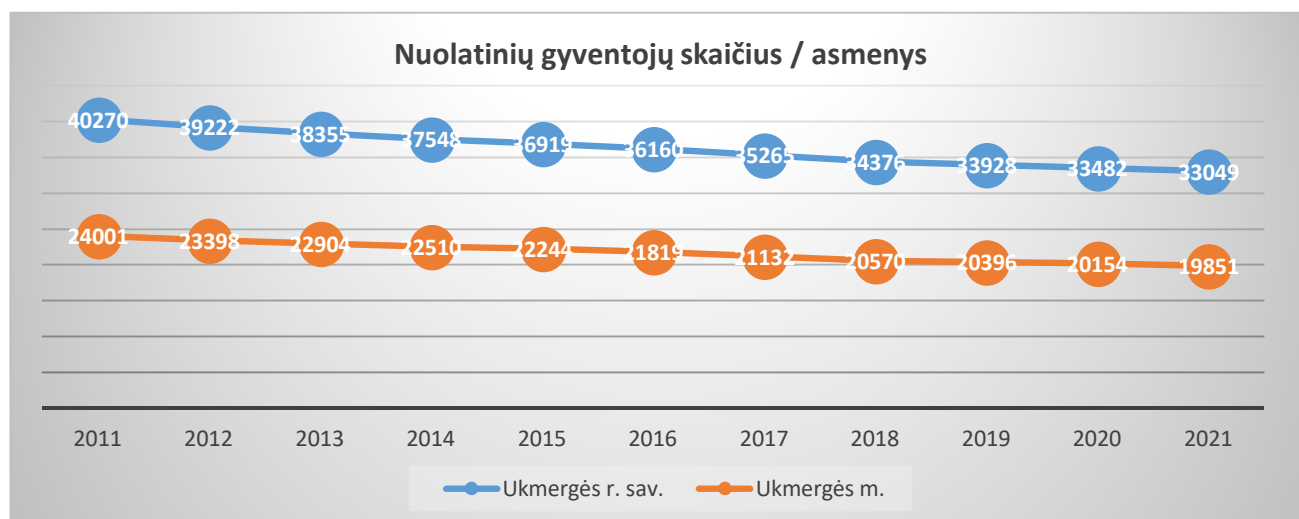
Remiantis Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos ir VI Valstybinio žemės fondo duomenimis, Ukmergės mieste 2021 m. buvo 949,62 ha užstatytų teritorijų, žemės ūkio naudmenų – 274,32 ha, miškų (miško žemės) – 536,92 ha, kelių – 118,42 ha, vandenų – 61,30 ha, kitos žemės – 112,41 ha.

2. DEMOGRAFINĖ SITUACIJA IR GYVENAMASIS FONDAS

2.1. Demografinė situacija

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Ukmergės mieste 2020 m. buvo 20 154 gyventojai (išankstiniais 2021 m. duomenimis – tik 19 851). Laikotarpyje nuo 2017 m. iki 2020 m. nuolatinių Ukmergės miesto gyventojų skaičius sumažėjo 4,63 % (įvertinus išankstinius 2021 m. duomenis, šis sumažėjimas siekia 6,06 %). Šiuo laikotarpiu, analogiška situacija stebima Ukmergės rajone ir visoje šalyje, išskyrus Vilniaus apskritį, kur yra gyventojų teigiamas pokytis (2.1.1 lentelė).

Įvertinus statistinius duomenis nuo 2011 m. iki 2021 m., nuolatinių gyventojų Ukmergės rajone sumažėjo 25,35 % (nuo 40 270 iki 33 049 gyventojų), o Ukmergės mieste sumažėjo 17,29 % (nuo 24 001 iki 19 851 gyventojų) (2.1 pav.).

2.1 pav. Nuolatinių gyventojų dinamika Ukmergės rajono savivaldybėje ir Ukmergės mieste 2011-2021 m.
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas www.stat.gov.lt

2.1.1 lentelė. Nuolatinių gyventojų skaičius metų pradžioje 2017-2021 m

Teritorijos pavadinimas	2017	2018	2019	2020	2021	Pokytis, %
Lietuvos Respublika	2847904	2808901	2794184	2794090	2795175*	-1,89%
Vilniaus apskritis	805173	805367	810538	820511	829759*	2,96%
Ukmergės rajono savivaldybė	35265	34376	33928	33482	33049*	-6,71%
Ukmergė	21132	20570	20396	20154	19851*	-6,45%

Pastaba: * - išankstiniai duomenys

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas www.stat.gov.lt

Gyventojų tankumas Ukmergės rajone 2020 m. siekė 24,0 gyv./km² ir nuo 2016 m. sumažėjo 7,34 % (2.1.2 lentelė).

2.1.2 lentelė. Gyventojų tankis metų pradžioje Ukmergės rajono savivaldybėje bei jo palyginimas su šalies ir apskrities rodikliais

Teritorijos pavadinimas	Gyventojų tankis metų pradžioje / viename km ²				
	2016	2017	2018	2019	2020
Lietuvos Respublika	44,2	43,6	43,0	42,8	42,8
Vilniaus apskritis	82,8	82,8	82,8	83,3	84,3
Ukmergės rajono savivaldybė	25,9	25,3	24,6	24,3	24,0

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas www.stat.gov.lt

Ukmergės rajono savivaldybėje moterys sudaro didesnę visų gyventojų dalį – 54 %, vyrai – 46 % visų gyventojų. Panaši situacija ir Ukmergės mieste.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2016–2020 m. Ukmergės rajone didžiausią grupę – vidutiniškai 62,96 % – sudarė 15-64 m. gyventojai. Taip pat didelė dalis – vidutiniškai 24,18 % – buvo vyresnio amžiaus (65 m. ir daugiau) gyventojų. Vaikų ir jaunimo (0–14 m.) dalis sudarė tik vidutiniškai 12,86 %.

Laikotarpyje nuo 2016 iki 2020 m. sumažėjo darbingo amžiaus gyventojų skaičius vidutiniškai 2,04 %, didėja vaikų ir jaunimo dalis vidutiniškai 3,82 % ir senstančios visuomenės dalis vidutiniškai 3,28 %. Tokių gyventojų skaičiaus mažėjimą akivaizdžiai nulėmė vidaus ir tarptautinė migracija bei vis didėjanti neigiama natūrali gyventojų kaita – mirusiųjų dvigubai daugiau nei gimusiųjų (2.1.3 lentelės).

2.1.3 lentelė. Gyventojų natūralus prieauglis metų pradžioje Ukmergės rajono savivaldybėje bei jo palyginimas su šalies ir apskrities rodikliais

Duomenų pavadinimas	2016	2017	2018	2019	2020
Gyventojų natūralus prieauglis Lietuvos Respublikoje / asmenys					
Gyventojų mirtingumas	41 106	40 142	39 574	38 281	43 429 *
Gyventojų gimstamumas	30 623	28 696	28 149	27 393	24 521 *
Natūrali gyventojų kaita	-10 483	-11 446	-11 425	-10 888	-18 908 *
Gyventojų natūralus prieauglis Vilniaus apskrityje / asmenys					
Gyventojų mirtingumas	9 932	9 547	9 633	9 404	10 564 *
Gyventojų gimstamumas	9 903	9 374	9 372	8 999	8 239 *

UKMERGĖS MIESTO TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMAS

SPAV ataskaita

Natūrali gyventojų kaita	-29	-173	-261	-405	-2 325 *
Gyventojų natūralus prieauglis Ukmergės rajono savivaldybėje / asmenys					
Gyventojų mirtingumas	675	660	668	606	730 *
Gyventojų gimstamumas	319	310	283	262	273 *
Natūrali gyventojų kaita	-356	-350	-385	-344	-457 *

Pastaba: * - išankstiniai duomenys

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas www.stat.gov.lt

Viena iš pagrindinių gyventojų skaičiaus mažėjimo priežasčių – migracija, kurią rajone įtakoja mažas gyventojų užimtumas, aukštas jaunimo nedarbo lygis, didelis skaičius minimalią algą gaunančių dirbančiųjų ir kiti veiksniai. Vidinė migracija vyksta iš kaimo į miestą arba į didžiųjų miestų (Vilniaus, Kauno) teritorijas, o tarptautinė migracija yra nukreipta į užsienio šalis.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2019 m. bendras atvykusiųjų ir imigravusiųjų rodiklis Ukmergės rajono savivaldybėje, tenkantis 1000 gyventojų, sudarė 36,8, o tai mažiau negu apskrityje (41,7) ir šalyje (40,5). Bendras išvykusiųjų ir emigravusiųjų rodiklis savivaldybėje, tenkantis 1000 gyventojų, sudarė 39,8, o tai daugiau negu apskrityje (29,0) ir šalyje (36,7). Šie skaičiai dar kartą įrodo rajono neigiamą padėtį migracijos srityje, nors apskrityje ir šalyje padėtis gerėja (2.1.4 lentelė).

2.1.4 lentelė. Bendrieji migracijos rodikliai 1000 gyventojų Ukmergės rajono savivaldybėje bei jos palyginimas su šalies ir apskrities rodikliais

Teritorijos pavadinimas	2015	2016	2017	2018	2019
Bendras atvykimo ir imigracijos rodiklis / tenka 1000 gyventojų					
Lietuvos Respublika	28,8	30,9	31,7	37,5	40,5
Vilniaus apskritis	29,0	32,1	32,1	36,9	41,7
Ukmergės rajono savivaldybė	31,3	30,8	29,6	38,4	36,8
Bendras išvykimo ir emigracijos rodiklis / tenka 1000 gyventojų					
Lietuvos Respublika	36,5	41,5	41,5	38,7	36,7
Vilniaus apskritis	31,3	32,4	31,6	30,2	29,0
Ukmergės rajono savivaldybė	41,7	45,9	45,1	40,3	39,8
Bendras neto migracijos rodiklis / tenka 1000 gyventojų					
Lietuvos Respublika	-7,7	-10,6	-9,8	-1,2	3,8
Vilniaus apskritis	-2,3	-0,3	0,5	6,7	12,7
Ukmergės rajono savivaldybė	-10,4	-15,1	-15,5	-1,9	-3,0

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas www.stat.gov.lt

2.2. Gyvenamasis fondas ir būsto pobūdis

Gyvenamasis fondas Ukmergės mieste 2019 m. sudarė 715,5 tūkst. m². Nuo 2015 m. rodiklis išaugo 3,56 % ir sudarė 51,71 % rajono savivaldybės bendro gyvenamojo fondo. Ukmergės mieste naudingas plotas vienam gyventojui buvo 35,5 m², mažesnis už rajono (41,3 m²), šalies (36,7 m²) ir didesnis už apskrities (34,9 m²) rodiklius.

Bendras būstų skaičius Ukmergės mieste per 5 metus padidėjo 1,89 % ir 2019 m. sudarė 11 273 būstus (iš viso pagal nuosavybės formą, visų namų tipai). 1-2 butų namų skaičius išaugo 5,11 %, kurie sudarė 3 500 būstus, vidutinis būsto dydis - 63,50 m² (2.2.1 lentelė).

2.2.1 lentelė. Būstų skaičius, vidutinis būsto dydis metų pabaigoje Ukmergės mieste

Duomenų pavadinimas	2015	2016	2017	2018	2019
Ukmergės miestas					
Būstų skaičius, vnt. (iš viso pagal nuosavybės formą, visų namų tipai)	11 060	11 096	11 232 **	11 252 **	11 273
Būstų skaičius, vnt. (iš viso pagal nuosavybės formą, 1-2 butų namai)	3 321	3 357	3 459 **	3 479 **	3 500
Vidutinis būsto dydis, m ²	62,4	62,7	63,3 **	63,4 **	63,5

Pastaba: ** - patikslinti ir perskaičiuoti duomenys

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas www.stat.gov.lt

VĮ „Registų centro“ duomenimis, 2020 m. pabaigoje Ukmergės mieste įregistruotų pastatų skaičius buvo 12 709. Tame tarpe gyvenamosios (1-2 butų namų) paskirties pastatų buvo 3 234 (sudarė 25,45 % nuo visų įregistruotų mieste pastatų), trijų ir daugiau butų – daugiabučių pastatų buvo 342 (sudarė 2,69 % nuo visų

įregistruotų mieste pastatų), o gyvenamosios (įvairioms socialinėms grupėms) paskirties pastatų – 17 (sudarė 0,13 % nuo visų įregistruotų mieste pastatų) (2.2.2 lentelė).

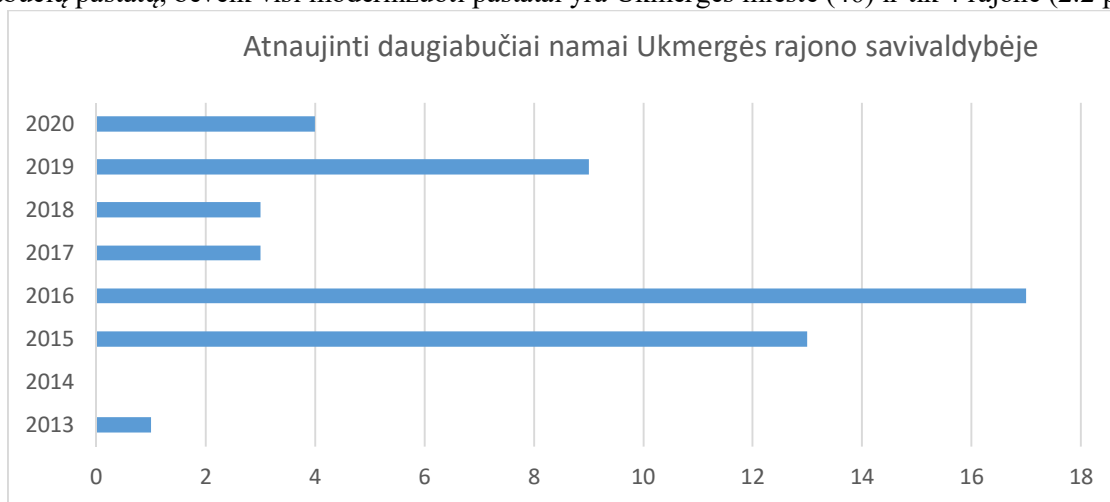
2.2.2 lentelė. Nekilnojamojo turto registre 2021 m. sausio 1 d. įregistruoti gyvenamosios paskirties pastatai Ukmergės mieste

Metai	Pastatų paskirtis	Pastatų skaičius	Bendras plotas, m ²	Bendras tūris, m ³	Bendras pastatais užimtas žemės plotas m ²
2021	Visi pastatai	12 709	1 640 760,84	8 125 744,00	1 303 122,55
	1-2 butų gyvenamosios paskirties pastatai	3234	470 858,09	1 830 987,00	381 525,20
	3 ir daugiau butų gyvenamosios paskirties pastatai	342	459 783,44	1 761 010,00	135 676,61
	Įvairioms socialinėms grupėms gyvenamosios paskirties pastatai	17	28 812,41	105 993,00	9 733,90

Šaltinis: Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, VĮ „Registru centras“, <https://www.registrucentras.lt>

Gyvenamųjų pastatų bendrasis plotas iš viso sudarė 959453,94 m², vienam gyventojui teko 48,33 m² bendrojo ploto (kai gyventojų skaičius 2021 m. buvo 19 851 gyventojai). Šis rodiklis yra gerokai aukštesnis už siektiną Europos sąjungos rodiklį 40 m²/ vienam gyventojui.

Daugiabučių (3 ir daugiau butų gyvenamosios paskirties pastatų) namų atnaujinimas (modernizavimas) Ukmergės rajono savivaldybėje vykdomas nuo 2013 m. 2013-2020 m. laikotarpyje rajone atnaujinti 50 daugiabučių pastatų, beveik visi modernizuoti pastatai yra Ukmergės mieste (46) ir tik 4 rajone (2.2 pav.).

2.2 pav. Atnaujinti daugiabučiai namai Ukmergės rajone 2013-2020 m.

Šaltinis: UAB „Ukmergės butų ūkis“, www.ubu.lt

3. SOCIALINĖ-KULTŪRINĖ APLINKA

3.1. Socialinė aplinka

3.1.1. Socialinis būstas

Ukmergės rajono savivaldybės duomenimis, 2020 m. pradžioje Ukmergės rajono savivaldybės būsto fonde buvo 426 butai, iš kurių 306, arba 72 %, sudarė socialiniai būstai. Didžioji rajono būsto fondo dalis buvo Ukmergės mieste – 342 butai, iš kurių 237 buvo socialiniai ir sudarė 69 % mieste esančio būsto fondo.

Socialinio būsto trūkumas mieste sprendžiamas, atnaujinant esamus (nenaudojamus) pastatus, pasinaudojus Europos Sąjungos finansine parama.

3.1.2. Švietimas

Ukmergės mieste 2020 m. veikė (3.1.2.1 lentelė):

- 6 ikimokyklinio ugdymo įstaigos (vaikų lopšeliai-darželiai);
- 8 bendrojo ugdymo mokyklos (2 pagrindinės mokyklos, 3 progimnazijos, 2 gimnazijos, 1 specialiojo ugdymo įstaiga);
- 2 neformaliojo švietimo įstaigos;
- 1 švietimo pagalbos įstaiga;
- 1 profesinio mokymo įstaiga.

3.1.2.1 lentelė. Švietimo įstaigos Ukmergės mieste 2020 m.

Eil. Nr.	Švietimo įstaigos tipas	Pavadinimas	Adresas
Iki mokyklinio ugdymo mokyklos			
1.	Lopšeliai-darželiai	Lopšelis-darželis „Eglutė“	Antakalnio g. 49A, Ukmergė
2.		Lopšelis-darželis „Nykštukas“	P. Cvirkos g. 21, Ukmergė
3.		Lopšelis-darželis „Saulutė“	Veterinarijos g. 4, Ukmergė
4.		Lopšelis-darželis „Žiogelis“	Bažnyčios g. 5, Ukmergė
5.		Lopšelis-darželis „Buratinas“	Linų g. 3, Ukmergė
6.		Lopšelis-darželis „Vaikystė“	Stoties g. 8, Ukmergė
Bendrojo ugdymo mokyklos			
7	Pagrindinės mokyklos	„Užupio“ pagrindinė mokykla	Linų g. 4, Ukmergė
8		„Dukstynos“ pagrindinė mokykla	Vaižganto g. 44, Ukmergė
9	Progimnazijos	„Šilo“ progimnazija	Miškų g. 45, Ukmergė
10		„Pašilės“ progimnazija	Pašilės g. 19, Ukmergė
11		„Senamiesčio“ progimnazija	Sodų g. 7, Ukmergė
12	Gimnazijos	„Antano Smetonos“ gimnazija	J. Basanavičiaus g. 7, Ukmergė
13		„Jono Basanavičiaus“ gimnazija	J. Basanavičiaus g. 10, Ukmergė
14	Specialiojo ugdymo įstaigos	„Ryto“ specialioji mokykla	Vytauto g. 20, Ukmergė
Neformaliojo švietimo įstaigos			
15	Neformaliojo vaikų švietimo ir formalųjį švietimą papildančio ugdymo mokyklos	Meno mokykla	Vienuolyno g. 7, Ukmergė
16		Sporto centras	Vienuolyno g. 2, Ukmergė
Švietimo pagalbos įstaigos			
17	Švietimo pagalbos įstaiga, kuri įvertina asmens mokymosi sunkumus, brandumą mokyklai, teikia psichologinę, socialinę pedagoginę pagalbą vaikui, teikia informacinę pagalbą tėvams, teikia metodinę kvalifikacinę pagalbą pedagogams	Ukmergės švietimo pagalbos tarnyba	Vienuolyno g. 17, Ukmergė
Profesinio mokymo įstaigos			
18.	Profesinė mokykla	Ukmergės technologijų ir verslo	Kauno g. 108, Ukmergė

Šaltinis: Ukmergės rajono savivaldybės administracijos Švietimo ir sporto skyriaus duomenys

<https://www.ukmerge.lt/svietimo-istaigos>

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, laikotarpyje nuo 2015-2016 mokslo metų iki 2019-2020 mokslo metų ugdomų vaikų skaičius pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas rajone išaugo 9,32 % (nuo 1236 iki 1363). Dėl šių priežasčių itin svarbu perorganizuoti ikimokyklinio ugdymo infrastruktūrą ir plėsti ikimokyklinio ugdymo paslaugas rajono centre – Ukmergėje.

2019–2020 mokslo metais Ukmergės rajono bendrojo ugdymo įstaigose mokinių skaičius siekė 3 567, o 2015-2016 mokslo metais buvo 3 929 (sumažėjo 9,21 %). Toks mokinių mažėjimas bendro lavinimo mokyklose kelia sunkumų savivaldybei, nes mažėja infrastruktūros panaudojimo efektyvumas bei mokytojų etatų poreikis, o tai atsiliepiama ir mokinių pasiekimų kokybei. Todėl daroma išvada, kad bendrojo lavinimo švietimo įstaigų mieste pakanka.

Neformaliojo ugdymo funkciją Ukmergės mieste pagrįdė atlieka dvi įstaigos: meno mokykla, sporto centras. Šios įstaigos – meno ir fizinio lavinimo pakraipos, todėl ne tik mieste, bet ir savivaldybėje labai trūksta technologinio pobūdžio popamokinių veiklų, stiprinančių mokinių IT, chemijos, biologijos, matematikos ir fizikos žinias.

3.1.3. Sveikatos apsauga

Ukmergės mieste sveikatos priežiūros paslaugas teikiančių įstaigų tinklą sudaro 13 įstaigų. Ukmergėje yra dvi viešosios įstaigos: VšĮ Ukmergės pirminės sveikatos priežiūros centras (toliau – PSPC), VšĮ „Ukmergės ligoninė“. Miesto privačių sveikatos įstaigų sąrašas yra 8 įstaigos: UAB „Teragyda“, UAB Vilkmergės klinika, UAB UMTC „Medea Klinika“, UAB „Lidonta“, UAB „Nefrologų pagalba“, Gydytojų Pranevičių kabinetas, R. Žižienės IĮ, L. Prabišienės IĮ. Rajono sveikatos priežiūros procese dalyvauja dar trys įstaigos – „Ukmergės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras“, „Vilniaus teritorinė ligonių kasa,

atstovas Ukmergėje“, „Vilniaus visuomenės sveikatos centras, Ukmergės skyrius“. Be paminėtų 13 sveikatos priežiūros įstaigų (3.1.3.1 lentelė), Ukmergėje veikia 16 vaistinių ir 18 odontologijos kabinetų.

3.1.3.1 lentelė. Sveikatos priežiūros įstaigos Ukmergės mieste

Eil. Nr.	Įstaigos pavadinimas	Adresas
1	VŠĮ „Ukmergės pirminės sveikatos priežiūros centras“	Vytauto g. 105, Ukmergė
2	VŠĮ „Ukmergės ligoninė“	Vytauto g. 105, Ukmergė
3	UAB „Teragyda“	Antakalnio g. 60, Ukmergė
4	UAB „Vilkmergės klinika“	Kauno g. 80, Ukmergė
5	UAB UMTC „Medea Klinika“	Kauno g. 80, Ukmergė
6	UAB „Lidonta“	Paupio g. 21, Ukmergė
7	UAB „Nefrologų pagalba“	Vytauto g. 105, Ukmergė
8	Gydytojų Pranevičių kabinetas	V. Krėvės g. 3, Ukmergė
9	R. Žižienės II	Jaunimo g. 3 - 18, Ukmergė
10	L. Prabišienės II	Kauno g. 41-116, Ukmergė
11	Ukmergės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras	Deltuvos g. 19, Ukmergė
12	Vilniaus teritorinė ligonių kasa, atstovas Ukmergėje	Vytauto g. 105, Ukmergė
13	Vilniaus visuomenės sveikatos centras, Ukmergės skyrius	Gedimino g. 11/14, Ukmergė

Šaltinis: Medicinos įstaigos ir paslaugos Ukmergėje, <http://geltoni.lt>, <https://www.spec.lt/veikla/privacios-medicinos-istaigos/ukmergeje>

Pastaba: odontologijos kabinetai ir vaistinės lentelėje nepateikiami.

Statistikos departamento duomenimis Ukmergėje stacionaro ligonių ir lovų skaičius (be slaugos lovų) ligoninėje mažėja. Lyginant 2015 m. ir 2019 m., stacionaro ligonių skaičius sumažėjo 7,91 %, o lovų skaičius ligoninėje sumažėjo nuo 130 iki 100 arba 23,08 % Ukmergės rajone mažėja ir specialistų, dirbančių sveikatos priežiūros srityje, tuo pačiu laikotarpiu bendras specialistų skaičius sumažėjo 3,29 % (2.1.3.2 lentelė).

3.1.3.2 lentelė. Lovų (be slaugos lovų), ligonių ir gydytojų skaičius Ukmergės r. sav. ligoninėse

	2015	2016	2017	2018	2019
Lovų skaičius ligoninėse / vnt.	130	126	122	100	100
Stacionaro ligonių skaičius / vnt.	9 118	9 045	8 949	8 668	8 397
Praktikuojančių gydytojų, odontologų ir slaugytojų skaičius / vnt.	426	423	441	409	412

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas www.stat.gov.lt

Mažėjant mieste gyventojų skaičiui, svarbu išlaikyti esamą sveikatos priežiūros įstaigų tinklą ir reikalingą gydytojų ir aptarnaujančio personalo skaičių.

3.1.4. Socialinė rūpyba

Gyventojų socialinių paslaugų poreikius sąlygoja 5 veiksniai – senstanti visuomenė, negalia, socialinę riziką patiriančios šeimos ir jose augantys vaikai, vaikai, likę be tėvų globos, nedarbas, migracija.

Socialinių paslaugų infrastruktūrą lemia socialinių paslaugų poreikiai, pasiūla bei savivaldybės ir kliento finansinės galimybės. Ukmergės rajono savivaldybėje teikiamas socialines paslaugas administruoja Socialinės paramos skyrius. Socialines paslaugas teikia savivaldybės biudžetinės įstaigos: Ukmergės nestacionarių socialinių paslaugų centras ir Ukmergės globos centras, valstybinės įstaigos, kurias socialinėms paslaugoms teikti pasirenka paslaugų gavėjai ir nevyriausybinės organizacijos, kurių projektai, programos finansuojamos iš valstybės ir savivaldybės biudžetų lėšų, Europos Sąjungos lėšų. Per pastaruosius dvejus metus (2019–2020 m.) socialinių paslaugų finansavimas Ukmergės rajono savivaldybėje išaugo 8,83 % (3.1.4.1 lentelė).

3.1.4.1 lentelė. Socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai ir jų įvertinimas Ukmergės rajono savivaldybėje

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų finansavimo šaltinis	Pagal faktines išlaidas, tūkst. Eur	Pagal planines išlaidas, tūkst. Eur
		2019	2020
1	Savivaldybės biudžeto išlaidos socialinėms paslaugoms	1797,1	1794,0
2	LR valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos	1460,3	1482,2
3	Asmenų mokėjimai už socialines paslaugas	58,3	69,0
4	ES struktūrinių fondų lėšos	453,8	763,6
5	Kitos lėšos	117,0	154,10

6	Iš viso	3886,5	4262,9
----------	----------------	---------------	---------------

Šaltinis: Ukmergės rajono savivaldybės tinklapis www.ukmerge.lt „Ukmergės r. sav. 2020 m. socialinių paslaugų planas“

Ukmergės rajono savivaldybėje iš viso veikia 25 socialinių paslaugų įstaigos, kurios skirstomos pagal žmonių socialines grupes. Didžioji dalis šių įstaigų koncentruojasi Ukmergės mieste. Iš viso Ukmergėje yra 17 socialinių paslaugų įstaigų: 2 socialinės globos namai, 1 dienos socialinės globos centras, 1 savarankiško gyvenimo namai, 1 bendruomeniniai vaikų globos namai, 3 socialinės priežiūros centrai, 9 kitos socialinių paslaugų įstaigos (3.1.4.2 lentelė).

3.1.4.2 lentelė. Socialinių paslaugų (rūpybos) įstaigų tinklas Ukmergės mieste

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų įstaigos tipas pagal žmonių socialines grupes	Socialinių paslaugų įstaigos pavadinimas	Pavaldumas
Socialinės globos namai			
1	Vaikų socialinės globos namai	Ukmergės globos centras	Savivaldybės biudžetinė įstaiga
2	Laikino gyvenimo namai	Ukmergės nestacionarių socialinių paslaugų centro Nakvynės namai	Savivaldybės biudžetinė įstaiga
Dienos socialinės globos centrai			
3	Dienos socialinės globos centras asmenims su negalia	Ukmergės nestacionarių socialinių paslaugų centro Dienos socialinės globos institucijoje skyrius	Savivaldybės biudžetinė įstaiga
Savarankiško gyvenimo namai			
4	Savarankiško gyvenimo namai sulaukusiems pilnametystės asmenims (iki 21 m.) po institucinės vaiko socialinės globos	Savarankiško gyvenimo namai prie Ukmergės globos centro	Savivaldybės biudžetinė įstaiga
Bendruomeniniai vaikų globos namai			
5	Bendruomeniniai vaikų globos namai vaikams, likusiems be tėvų globos, socialinę riziką patiriantiems vaikams ir vaikams su negalia	Ukmergės globos centro Bendruomeniniai vaikų globos namai	Savivaldybės biudžetinė įstaiga
Socialinės priežiūros centrai			
6	Vaikų dienos centrai (toliau – VDC)	VšĮ „Gelbėkit vaikus“ Ukmergės VDC	NVO
7		VšĮ "Lyderių karta"	NVO
8		Ukmergės nestacionarių socialinių paslaugų centro VDC	Savivaldybės biudžetinė įstaiga
Kitos socialinių paslaugų įstaigos			
9	Socialinių paslaugų centras	Ukmergės nestacionarių socialinių paslaugų centras	Savivaldybės biudžetinė įstaiga
10		VšĮ Ukmergės šeimos centras	Savivaldybės viešoji įstaiga
11		VšĮ „Lyderių karta“	Viešoji įstaiga
12		LASS šiaurės rytų centro organizacija Ukmergėje	NVO
13		Ukmergės Rajono Neįgaliųjų Draugija	NVO
14		Ukmergės krašto neįgaliųjų sąjunga	NVO
15		VšĮ Vilniaus kurčiųjų reabilitacijos centro organizacija Ukmergėje	NVO
16		Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Ukmergės Viltis“	NVO
17		Ukmergės neįgaliųjų sporto klubas „Vilkmergė“	NVO

Šaltinis: sudaryta, remiantis 2021 m. „Ukmergės rajono socialinės ekonominės būklės analize ir SSGG“

Daugumos Ukmergės mieste socialines paslaugas teikiančių įstaigų infrastruktūra gera, pastatai atitinka higienos normas, saugumo ir technikos reikalavimus. Įstaigų patalpos pritaikytos neįgalių žmonių poreikiams, dėl to neįgaliesiems yra suteikiamos pilnavertiškos galimybės įsijungti į bendruomenės gyvenimą.

Daugeliui paslaugų gavėjų užtikrinamos kokybiškos socialinės paslaugos, tačiau Ukmergės rajono savivaldybė neturi galimybių užtikrinti socialinių paslaugų teikimo visiems jų gavėjams, todėl socialinių paslaugų poreikis patenkinamas iš dalies. Šiuo metu neteikiamos apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose paslaugos suaugusiems asmenims su negalia, senyvo amžiaus asmenims, apgyvendinimo apsaugotame būste paslaugos, trūksta pagalbos į namus, ilgalaikės, trumpalaikės socialinės globos, dienos socialinės globos neįgaliams ir senyvo amžiaus asmenims paslaugų, nėra grupinio gyvenimo namų. Trūksta paslaugų jaunimui.

Ukmergės rajono savivaldybė siekdama užtikrinti pakankamą socialinių paslaugų teikimą, numatė prioritetingas šios srities plėtros kryptis:

- stiprinti jau teikiamas ir plėsti socialines paslaugas šeimai ir vaikui;
- teikti visoms šeimoms ir vaikams prieinamas kompleksines paslaugas: stiprinant tėvystės įgūdžius, vaikų ir tėvų ryšį, skatinant vaikų ir šeimų emocinę gerovę Ukmergės rajone;

- integruoti socialiai pažeidžiamus vaikus į šeimą ir visuomenę, užtikrinti socialinės rizikos šeimų vaikams socialinės priežiūros paslaugų teikimą, o likusiems be tėvų globos vaikams – socialinę globą;
- spartinti neįgaliųjų socialinę integraciją, skatinti kokybiškų socialinių paslaugų teikimą neįgaliems ir senyvo amžiaus asmenims;
- gerinti socialinių paslaugų infrastruktūrą, plečiant socialines paslaugas įvairioms asmenų grupėms;
- didinti socialinę paramą teikiančių darbuotojų profesinę kompetenciją.

3.2. Kultūrinė aplinka

3.2.1. Kultūros įstaigos

Ukmergės mieste veikia 3 kultūros įstaigos: Ukmergės rajono kultūros centras, turintis rajone 15 filialų, Ukmergės rajono savivaldybės Vlado Šlaito viešoji biblioteka, turinti 28 padalinius kaimuose ir Ukmergės kraštotyros muziejus, turintis rajone 3 padalinius (3.2.1.1 lentelė).

Ukmergės biudžetinių kultūros įstaigų veiklą koordinuoja Ukmergės rajono savivaldybės kultūros ir turizmo skyrius, kultūrinę rajono situaciją svarsto Ukmergės rajono savivaldybės administracijos kultūros taryba. Miesto kultūros procesą įtakoja ir nevyriausybinių organizacijų – Ukmergės kultūros draugija, Ukmergės meno draugija, kino ir foto klubas „Horizontas“, Ukmergės tautodailininkų draugija, Ukmergės literatų draugija, Jaunimo muzikos klubas „Rockmergė“.

3.2.1.1 lentelė. Kultūros įstaigos Ukmergės mieste

Eil. Nr.	Įstaigos pavadinimas	Adresas
1.	Ukmergės kultūros centras	Kauno g. 8, Ukmergė
2.	Ukmergės rajono savivaldybės Vlado Šlaito viešoji biblioteka	Vytauto g. 30, Ukmergė
3.	Ukmergės kraštotyros muziejus	Kęstučio a. 9, Ukmergė

Šaltinis: <https://www.google.com>

3.2.2. Bendruomenės

Be Ukmergės mieste įsteigtų kultūros įstaigų, kultūros srityje aktyvios miesto bendruomenės. Ukmergės mieste šiuo metu veikia 9 bendruomeninės organizacijos (3.2.2.1 lentelė).

Prie bendruomeninės miesto veiklos aktyviai prisideda 2019 m. gegužės 8-ąją Ukmergėje duris atvėręs „Tolerancijos centras“, įsikūręs adresu Vasario 16-osios g. 11. Centro administravimas perduotas Ukmergės turizmo ir verslo informacijos centrui.

3.2.2.1 lentelė. Bendruomenės Ukmergės mieste

Eil. Nr.	Pavadinimas	Adresas
1	VšĮ „Laikas veikti“	Ukmergė, J. Basanavičiaus g. 11-36
2	Ukmergės miesto bendruomenė "Už vieningą Ukmergę"	Miškų g. 56-19, Ukmergė
3	Ukmergės miesto Pašilės bendruomenė	Pašilės g. 8-8, Ukmergė
4	Vilkmergės dvarų bendruomenė	Ukmergė, Vytauto g. 32-1
5	Ukmergės miesto bendruomenė	Ukmergė, Ramunių g. 16
6	Ukmergės miesto bendruomenė „Kaimynai“	Ukmergė, Smilgų g. 11
7	Ukmergės rajono žydų bendruomenė	Ukmergė, Veterinarijos g. 12-65
8	Ukmergės Memorialinė Žydų Bendruomenė	Ukmergė, Bugenių g. 41 A
9	Ukmergės Sentikių Religinė bendruomenė	Ukmergė, Paupio g. 5

Šaltinis: <https://www.google.com>, <https://www.ukmerge.lt/go.php/lit/Archyvas/594/>

4. EKONOMINĖ APLINKA

4.1. Užimtumas

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, užimtų gyventojų skaičius Ukmergės rajone svyravo, nes šiam rodikliui didelę įtaką daro bendras gyventojų skaičius. 2020 m. pradžioje darbingo amžiaus gyventojų skaičius Ukmergės rajono savivaldybėje siekė 12,1 tūkst. žmonių, o 2015 m. jų buvo net 17,3 tūkst. (sumažėjo 1,4 karto). 2015 m. užimtumo lygis Ukmergės rajono savivaldybėje siekė 64,5 %, o 2020 m. tik 58,5 %, o tai rodo darbingo amžiaus žmonių užimtumo lygio sumažėjimą per penkis metus 6 %. Tuo tarpu šalyje užimtumo lygis išaugo 4,4 %, o Vilniaus apskrityje padidėjo 6,4 % (4.1.1 lentelė).

Registruotų bedarbių skaičiaus mažėjimas nuo 2015 iki 2020 m. stebimas beveik visoje šalyje, tai iš dalies lemia gyventojų skaičiaus mažėjimą, todėl patikimiau užimtumo lygį atspindi nedarbo lygio procentais rodiklis (registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis). Nedarbo lygis Ukmergės rajono savivaldybėje 2020 m. pradžioje sudarė 11,9 %, tuo tarpu nedarbo lygis visoje šalyje minėtu laikotarpiu siekė 9,2 %, Vilniaus apskrityje – 8,3 %. Lyginant nedarbo lygį Ukmergės rajone nuo 2015 m. iki 2020 m., sumažėjo 1,6 % (4.1.2 lentelė).

Tačiau situacija darbo rinkoje kardinaliai pasikeitė dėl Covid-19 krizės, įvedus šalyje karantiną. Pakito verslo gyvybingumas, darbdavių persvarstytos veiklos perspektyvos, peržiūrėtos darbo jėgos apimtys sąlygojo darbuotojų mažinimą. Vadovaujantis Užimtumo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenimis, registruotų bedarbių dalis ir užimtumo lygis 2021 m. sausio 1 dienai išaugo beveik visose šalies savivaldybėse, o Ukmergės rajono savivaldybė priskirta prie sparčiausiai augančio registruoto nedarbo (4.1.2 lentelė).

4.1.1 lentelė. Užimti gyventojai ir užimtumo lygis Ukmergės rajono savivaldybėje ir jų palyginimas su šalies ir apskrities rodikliais

Duomenų pavadinimas	Teritorijos pavadinimas	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Užimti gyventojai / tūkst.	Lietuvos Respublika	1 334,9	1 361,4	1 354,8	1 374,7	1 378,4	1 358,1
	Vilniaus apskritis	397,1	416,7	429,5	442,3	442,6	439,4
	Ukmergės r. sav.	17,3	16,8	16,4	17,1	14,2	12,1
Užimtumo lygis / % (15–64)	Lietuvos Respublika	67,2	69,4	70,4	72,4	73,0	71,6
	Vilniaus apskritis	70,9	74,7	76,3	78,5	79,3	77,3
	Ukmergės r. sav.	64,5	66,1	66,2	65,9	64,7	58,5

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas www.stat.gov.lt

4.1.2 lentelė. Registruoti bedarbiai ir nedarbo lygis Ukmergės rajono savivaldybėje ir jo palyginimas su šalies ir apskrities rodikliais metų pradžioje

Duomenų pavadinimas	Teritorijos pavadinimas	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Registruotų bedarbių skaičius, asmenys	Lietuvos Respublika	174 916	169 459	155 214	158 500	159 581	157 803	282 005
	Vilniaus apskritis	40 619	39 310	36 591	40 182	40 874	42 669	76 874
	Ukmergės r. sav.	2 974	2 897	2 595	2 414	2 360	2 381	3 889
Nedarbo lygis, %	Lietuvos Respublika	9,6	9,4	8,7	9	9,2	9,2	16,4
	Vilniaus apskritis	7,9	7,6	7,1	7,8	8	8,3	14,7
	Ukmergės r. sav.	13,5	13,3	12,1	11,6	11,6	11,9	19,6

Pastaba: Nedarbo lygis (registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis)

Šaltinis: Užimtumo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, <https://uzt.lt/darbo-rinka/statistiniai-rodikliai/>

Savivaldybės ekonominė būklė. Pagal Ukmergės rajono savivaldybės finansinės būklės ataskaitas, didžiausios finansavimo sumos, skirtos Ukmergės rajono savivaldybei 2019 m. pabaigoje, buvo gautos iš Europos Sąjungos, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų sudarė 23 641,30 tūkst. Eur., iš valstybės biudžeto gautos lėšos sudarė 26 479,81 tūkst. Eur., kiti finansavimo šaltiniai sudarė 4 397,45 tūkst. Eur. Bendra finansavimo suma sudarė 54 518,57 tūkst. Eur. Nuo 2015 m. iki 2019 m. gautos lėšos išaugo 24,91 %.

4.1.3 lentelė. Finansinė būklė metų pabaigoje Ukmergės rajono savivaldybėje

Finansavimo šaltinis	Tūkst. Eur				
	2015	2016	2017	2018	2019
Iš valstybės biudžeto gautos lėšos	20 970,65	23 123,63	25 833,52	25 465,35	26 479,81
Iš savivaldybės biudžeto gautos lėšos	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Iš Europos Sąjungos, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų gautos lėšos	19 161,21	19 188,61	20 157,47	21 293,91	23 641,30
Iš kitų šaltinių	806,40	850,24	3 774,54	4 267,26	4 397,45
Finansavimo sumos	40 938,26	43 162,48	49 765,54	51 026,51	54 518,57

Šaltinis: Ukmergės r. sav. finansinės būklės ataskaitos (2015–2019 m.) <https://www.ukmerge.lt/konsoliduotu-finansiniu-ataskaitu-rinkiniai/>

4.2 Investicijos

Svarbūs ūkio augimo ir makroekonominiai rodikliai yra materialinės investicijos ir tiesioginės užsienio investicijos.

Materialinės investicijos (MI). Materialinių investicijų apimtys Ukmergės rajono savivaldybėje 2015–2019 m. išaugo 28,55 % – nuo 35 198 tūkst. Eur iki 49 265 tūkst. Eur.

Materialinių investicijų apimtis rajone, tenkanti vienam gyventojui, 2019 m. siekė 1 462 Eur ir buvo mažesnės 55,39 % už šalies ir 67,58 % už apskrities. Nuo 2015 m. iki 2019 m. vienam savivaldybės gyventojui tenkančių materialinių investicijų kiekis išaugo 1,5 karto (4.2.1 lentelė).

4.2.1 lentelė. Materialinės investicijos, tenkančios vienam gyventojui Ukmergės rajono savivaldybėje ir jų palyginimas su šalies ir apskrities rodikliais / Eur

Teritorijos pavadinimas	2015	2016	2017	2018	2019
Lietuvos Respublika	2 380	2 404	2 587	2 883	3 277*
Vilniaus apskritis	3 378	3 580	3 648	4 445	4 510*
Ukmergės rajono savivaldybė	963	927	1 200	1 385	1 462*

Pastaba: * - išankstiniai duomenys

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas www.stat.gov.lt

Tiesioginės užsienio investicijos (TUI). Statistikos departamento duomenimis, tiesioginės užsienio investicijos Ukmergės rajono savivaldybėje 2019 m. siekė 69,29 mln. Eur, o 2015 m. buvo tik 48,26 mln. Eur, per penkis metus TUI apimtis savivaldybėje išaugo 30,35 %.

2019 m. pabaigoje vienam savivaldybės gyventojui teko 2 069 Eur TUI, o 2015 m. buvo tik 1 335 Eur (išaugo 1,6 karto) (4.2.2 lentelė). Įvertinant šio rodiklio augimą nuo 2015 m., daroma išvada, kad Ukmergės rajono savivaldybė rodo konkurencingumo augimą bei gebėjimą pritraukti užsienio investicijas.

4.2.2 lentelė. Tiesioginės užsienio investicijos, tenkančios vienam gyventojui, laikotarpio pabaigoje Ukmergės rajono savivaldybėje ir jų palyginimas su šalies ir apskrities rodikliais / Eur

Teritorijos pavadinimas	2015	2016	2017	2018	2019
Lietuvos Respublika	5 103**	5 387**	5 825**	6 070**	6 644**
Vilniaus apskritis	12 804**	14 037**	14 441**	14 799**	16 321**
Ukmergės rajono savivaldybė	1 335**	1 548**	1 532**	1 694**	2 069**

Pastaba: ** - patikslinti ir perskaičiuoti duomenys

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas www.stat.gov.lt

4.3 Turizmas ir rekreacija

Ukmergės rajono savivaldybė yra gana palanki turizmui ir rekreacijai. Ukmergės rajono teritorijoje tekančios vaizdingos Šventosios, Siesarties, Širvintos upės ir ežerai itin mėgstamos vandens turistų ir aktyvaus laisvalaikio mėgėjų. Ukmergės rajone taip pat itin mėgstamas pažintinis turizmas, lankant įvairius kultūros paveldo objektus – dvarus, sakralinius objektus, piliakalnius, įvairius archeologinius paminklus bei saugomus gamtos objektus. Palankumą turizmo plėtrai užtikrina nedidelis Ukmergės rajono atstumas nuo Vilniaus, Kauno ir Panevėžio miestų bei kaimynystė su stiprų turistinių–rekreacinių potencialą turinčiais Anykščių bei Molėtų rajonais.

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Ukmergės rajono savivaldybėje turistų skaičius nuolat svyravo. Laikotarpyje nuo 2014 iki 2019 m. stebimas turistų gausėjimas, beveik dvigubai. 2019 m. visų turistų buvo 8 786 (75,54 % šalies gyventojų, 24,46 % užsieniečių), o 2014 m. visų turistų buvo tik 4 474 (69,85 % šalies gyventojų, 30,15 % užsieniečių) (4.3.1 lentelė). Augant turistų skaičiui, augo ir vietų skaičius apgyvendinimo įstaigose, kuris per šešis metus išaugo 36,19 % (2014 m. – 275 vietos, 2019 m. – 431 vieta) (4.3.2 lentelė).

4.3.1 lentelė. Turistų skaičius apgyvendinimo įstaigose Ukmergės rajono savivaldybėje bei jo palyginimas su šalies ir apskrities rodikliais

Duomenų pavadinimas	Teritorijos pavadinimas	Turistų skaičius apgyvendinimo įstaigose / vnt.					
		Visi turistai					
		2014	2015	2016	2017	2018	2019
Visi turistai	Lietuvos Respublika	2 673 531	2 805 808	3 064 514	3 253 204	3 620 390	4 037 749 **
	Vilniaus apskritis	1 097 870	1 168 735	1 232 879	1 274 561	1 428 116	1 612 162 **
	Ukmergės r. sav.	4 474	4 178	4 433	3 797	5 063	8 786

UKMERGĖS MIESTO TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMAS

SPAV ataskaita

Lietuvos gyventojai	Lietuvos Respublika	1 316 696	1 417 321	1 546 624	1 669 403	1 875 657	2 099 777 **
	Vilniaus apskritis	297 011	328 626	344 273	349 954	403 206	462 000 **
	Ukmergės r. sav.	3 125	2 709	3 201	2 580	3 227	6 637
Užsieniečiai	Lietuvos Respublika	1 356 835	1 388 487	1 517 890	1 583 801	1 744 733	1 937 972 **
	Vilniaus apskritis	800 859	840 109	888 606	924 607	1 024 910	1 150 162 **
	Ukmergės r. sav.	1 349	1 469	1 232	1 217	1 836	2 149

Pastaba: ** - patikslinti ir perskaičiuoti duomenys

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas www.stat.gov.lt

4.3.2 lentelė. Vietų skaičius apgyvendinimo įstaigose Ukmergės rajono savivaldybėje bei jo palyginimas su šalies ir apskrities rodikliais

Teritorijos pavadinimas	Vietų skaičius apgyvendinimo įstaigose / vnt.					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Lietuvos Respublika	72 926	73 762	77 024	80 766	89 813	108 488 **
Vilniaus apskritis	18 292	18 581	19 269	20 427	23 110	27 923 **
Ukmergės r. sav.	275	293	203	261	300	431

Pastaba: ** - patikslinti ir perskaičiuoti duomenys

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas www.stat.gov.lt

Turistų informavimo ir konsultavimo paslaugas Ukmergės mieste iki 2019 m. pabaigos teikė VšĮ „Ukmergės turizmo ir verslo informacijos centras“ (TVIC). Vadovaujantis centro 2018 m. veiklos ataskaita, apsilankiusių turistų skaičius centre didėjo: 2015 m. iš viso 775 (iš jų 176 užsieniečiai), 2016 m. – 4171 (306 užsieniečiai), 2017 m. – 4206 (562 užsieniečiai), o 2018 m. – 7051 (607 užsieniečiai).

Ukmergės rajono savivaldybės tarybos sprendimu TVIC buvo likviduotas, o dalinės įstaigos funkcijos perduotos Ukmergės kraštotyros muziejui (4.3.3 lentelė).

4.3.3 lentelė. Turizmo įstaigos Ukmergės mieste

Eil. Nr.	Objekto pavadinimas	Adresas
1	Ukmergės kraštotyros muziejaus Komunikacijos ir turizmo informacijos grupė	Kęstučio a. 9, Ukmergė
2	Ukmergės kraštotyros muziejaus „Tolerancijos centras“	Vasario 16-osios g. 11, Ukmergė
3	Ukmergės kraštotyros muziejaus „Mūsų krautuvėlė“	Kauno g. 1, Ukmergė

Šaltinis: <https://www.ukmerge.lt/kulturos-ir-turizmo-istaigos/>

Pagal KMTIC tinklapio www.ukmergeinfo.lt informaciją, Ukmergės rajone pateikiamos 125 lankytinos vietos ir siūlomi 8 turistiniai maršrutai: Pažintiniai maršrutai pėsčiomis po miestą - „Aš - Ukmergės senamiestis“, „Ukmergė - lobių miestas“ ir „Žydų kelias“; Interaktyvūs maršrutai - „Dainuojantys Ukmergės balandžiai“ ir „Miestas kalba Tau“; Pažintiniai maršrutai po rajoną dviračiais ar automobiliais - „Dvarų žiedas“ ir „Maršrutas po Veprių kraterio apylinkes“; Vandens pramogos - „Nuotykių turizmas“, „Baidarių žygiai“, „Baidarių rojus“, maršrutai Šventosios upe „Baidarių maršrutas „U3“ ir kt. Siūlomi ekskursiniai maršrutai apima visą Ukmergės rajoną, kultūrinius, socialinius, urbanistinius ir gamtinius-archeologinius objektus.

Ukmergės mieste į turistų lankomų vietų sąrašą yra įtraukti 37 objektai: 24 paminklai ir smulkiosios architektūros objektai, 1 gamtos paminklas, 1 istorinės atminties vieta, 1 senamiestis, 7 religinės paskirties objektai, 2 muziejai, 1 piliakalnis (4.3.4 lentelė).

4.3.4 lentelė. Turistų lankomos vietos Ukmergės mieste

Eil. Nr.	Objekto pavadinimas	Adresas
Smulkioji architektūra, paminklai		
1	Lietuvos nepriklausomybės paminklas "Lituanica Restituta"	Kęstučio a. 3, Ukmergė
2	„Skulptūra Vilkmargė“	Vilniaus g. 90 A, Ukmergė
3	"Dainuojantys Ukmergės balandžiai"	Ukmergė
4	Ukmergės miesto laikrodis	Vytauto g. 3, Ukmergė
5	Ukmergės miesto partnerių rodyklė	Kauno g. 11, Ukmergė
6	Skulptūra "Dailininkas su paveikslu"	Žuvų g. 3, Ukmergė
7	"Deveikių namo" skulptūros	Vytauto g. 49, Ukmergė

UKMERGĖS MIESTO TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMAS
SPAV ataskaita

8	Skulptūra "Dviratininkas"	Gedimino g. 2, Ukmergė
9	"Haiku suolelis"	Vienuolyno g., Ukmergė
10	Skulptūra "Katės"	Vytauto g. 18 ir Darbininkų g. kampas, Ukmergė
11	Skulptūra "Keliaujantis arkliukas"	Kauno g. 80, Ukmergė
12	Knygyno sienos piešinys	Vienuolyno g. 5, Ukmergė
13	Meno projektas "Kubas"	Vienuolyno g., Ukmergė
14	Skulptūra "Laiko spiralė"	Vytauto g., Ukmergė
15	Skulptūra "Miesto šnabždesiai"	Kauno g. 5, Ukmergė
16	Skulptūra "Moteris lange"	Kauno g. 2, Ukmergė
17	Skulptūra „Neršianti žuvis“	Piliakalnio g. 5, Ukmergė
18	Skulptūra "Pepė Ilgakojinė"	Vienuolyno g. 7, Ukmergė
19	Piešinys ant Kauno g. 16A pastato sienos	Kauno g. 16 A, Ukmergė
20	Skulptūra "Saga"	Piliakalnio g., Ukmergė
21	Skulptūra "Šuo Keksas"	Vienuolyno g. 4, Ukmergė
22	Skulptūra "Upelio dvasia"	Piliakalnio g., Ukmergė
23	Skulptūra "Zigmo kopėčios"	Vienuolyno g. 3, Ukmergė
24	Piešinys "Žydų krautuvininkas"	Gedimino g. 3, Ukmergė
Gamtos paminklai ir vertybės		
25	Dukstynos akmuo	Kauno g. 16, Ukmergė
Istorinės atminties vietos		
26	Baltijos kelio ženklai Ukmergės rajone	Ukmergė
Senamiestis		
27	Ukmergės senamiestis	Giedraičių g. 4, Ukmergės senamiestis
Religinės paskirties objektai		
28	Ukmergės Šv. Apaštalų Petro ir Povilo bažnyčia	Bažnyčios g. 10, Ukmergė
29	Ukmergės Švč. Trejybės bažnyčia	Kauno g. 1, Ukmergė
30	Pašilės Šv. Barbaros bažnyčia	Pašilės g. 16, Ukmergė
31	Ukmergės didžioji sinagoga (buvusi)	Vienuolyno g. 2, Ukmergė
32	Egipto maldos namai (buvę)	Vilkmergėlės g. 13, Ukmergė
33	Ukmergės Šv. Prisikėlimo stačiatikių cerkvė	Šviesos g., Ukmergė
34	Ukmergės Švč. Dievo Motinos Globėjos (Pokrovo) sentikių cerkvė	Paupio g. 5, Ukmergė
Muziejai		
35	Ukmergės kraštotyros muziejus	Kęstučio a. 9, Ukmergė
36	Senosios gaisrinės bokštas	Kęstučio a. 3, Ukmergė
Piliakalniai		
37	Ukmergės piliakalnis	Piliakalnio g., Ukmergė

Saltinis: https://ukmergeinfo.lt/ka_pamatyti/

Siekiant skatinti turizmo paslaugų plėtrą rajone, svarbu turėti išvystytą apgyvendinimo įstaigų tinklą. Ukmergės rajono savivaldybėje pačios populiariausios – kaimo turizmo sodybos, kurių Ukmergės miesto teritorijoje nėra. Ukmergėje iš viso – 7 apgyvendinimo įstaigos: 2 viešbučiai, 5 apartamentai (4.3.5 lentelė).

4.3.5 lentelė. Svarbiausių apgyvendinimo įstaigų sąrašas Ukmergės mieste

Eil. Nr.	Objekto pavadinimas	Adresas	Apibūdinimas
1	Viešbutis „Big Stone“,	Kauno g. 5, Ukmergė	3-jų žvaigždučių viešbutis. Kambarių – 33
2	Ukmergės sveikatingumo centro viešbutis	Gruodžio 17-osios g. 52 A, Ukmergė	Kambarių – 40 Miegamų vietų – 150 2 konferencijų salės - 180
3	Ukmergės apartamentai „Old town apartments Ukmergė“	12 Vytauto g. , Ukmergė	2 apartamentai
4	Apartamentai „Laurentroom“	Deltuvos g. 10 B, Ukmergė,	4 apartamentai
5	Centro apartamentai	Kęstučio aikštė, Ukmergė	1 apartamentas
6	Laurentroom Center	Kauno gatvė 30, Ukmergė	3 apartamentai
7	Laurentroom Central Park	Pilies g. 7, Ukmergė	1 apartamentas

Saltinis: <https://ukmergeinfo.lt/apgyvendinimas/categories/> , <https://www.booking.com/city/lt/ukmerge.lt.html>,
<http://www.atostogoskaime.lt/lt/kaimo-turizmas/ukmerges-rajone>

Ukmergės mieste maitinimo paslaugas teikia 18 svarbiausių įstaigų: 3 restoranai, 1 baras-restoranas, 1 baras-kavinė, 2 kavinės-picerijos, 5 kavinės, 3 picerijos, 2 greito maisto įstaigos, 1 valgykla (4.3.6 lentelė).

4.3.6 lentelė. Svarbiausių maitinimo įstaigų sąrašas Ukmergės mieste

Eil. Nr.	Objekto pavadinimas	Adresas	Apibūdinimas
1	Viešbutis - restoranas „BIG STONE“	5 Kauno g., Ukmergė	Restoranas
2	Restoranas „Vilkmergė“	9 Kauno g., Ukmergė	Restoranas
3	„Kinų restoranas - China Town“	3 Vienuolyno g., Ukmergė	Restoranas
4	Gastro Pub „Aš būsiu čia“	29 Kauno g., Ukmergė	Baras Restoranas
5	Užėiga „Kolegos“	1 Žiedo g., Ukmergė	Kavinė
6	Kavinė - baras „Piliakalnis“	7 Vytauto g., Ukmergė	Baras Kavinė
7	Kavinė/picerija „Optima 13“	43 Kauno g., Ukmergė	Kavinė Picerija
8	Kavinė/picerija „Optima“	98B Vilniaus g., Ukmergė	Kavinė Picerija
9	Kavinė „Rock Cafe“	16A Kauno g., Ukmergė	Kavinė
10	Kavinė „Greita“	4 Giedraičių g., Ukmergė	Kavinė
11	„Užupio“ kavinė	59 Vilniaus g., Ukmergė	Kavinė
12	Kavinė „Chocolate cafe“	105 Vytauto g., Ukmergė	Kavinė
13	Picerija „Focus Pica“	31 Gedimino g., Ukmergė	Picerija
14	Picerija „Trolių pica“	Vilniaus g., Ukmergė	Picerija
15	Picerija „Apetito Pizza“	7 Klaipėdos g., Ukmergė	Picerija
16	„Boso kebabai“ 1	1 Stoties g., Ukmergė	Greitas maistas
17	„Boso kebabai“ 2	8 Anykščių g., Ukmergė	Greitas maistas
18	Valgykla „Valgių sala“	16A Kauno g., Ukmergė	Valgykla

Šaltinis: <https://ukmergeinfo.lt/maitinimas/>

Įvertinus esamą situaciją turizmo srityje, daroma išvada, kad Ukmergės miesto ir rajono gamtos turtingumas ir įvairovė, kultūros objektai, geras kelių tinklas sudaro palankias sąlygas turizmo plėtrai. Svarbi informacijos apie miesto turizmo produktus, išteklius, gamtos ir kultūros vertybes sklaida, turizmo sektoriaus paslaugų kokybės gerinimas, turizmo produktų įvairovės skatinimas ir pasiūlos didinimas.

4.4 Pramonės-komercijos objektai

2021 m. pradžioje Ukmergės rajone buvo įregistruoti 1 797 ūkio subjektai, tačiau veikiančių įmonių skaičius siekė tik 813 (45,24 % visų įregistruotųjų) (4.4.1 lentelė).

Didžiąją dalį Ukmergės rajono, kaip ir visos šalies bei apskrities, įmonių sudaro labai mažos įmonės, turinčios iki 10 samdomų darbuotojų. Tokių rajone - 505 įmonės arba 78,05 % visų rajone veikiančių ūkio subjektų. Mažų įmonių, turinčių iki 50 darbuotojų, skaičius siekia 112 arba 17,31 % visų rajono įmonių. Vidutinių įmonių, iki 250 darbuotojų yra 29, kurios sudaro 4,48 %, o likusius 0,16 % sudaro 1 įmonė, turinti virš 250 darbuotojų. 2020 m. didžiausios įmonės rajone: UAB „Narbutas International“, AB „Umega Group“, VŠĮ „Ukmergės lignoninė“, UAB „Stansefabrikken“ ir UAB „Systemair“. Stambių įmonių, turinčių 500 ir daugiau darbuotojų, rajone nėra (4.4.2 lentelė). Veikiančių ūkio subjektų skaičius tiek šalyje, tiek apskrityje nuolat auga, Ukmergės rajono savivaldybėje nuo 2016 iki 2021 m. išaugo 15,13 %.

4.4.1 lentelė. Įregistruotų ir veikiančių ūkio subjektų skaičius metų pradžioje Ukmergės rajono savivaldybėje (iš viso pagal ekonomines veiklos rūšis)

Objekto pavadinimas	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Įregistruoti ūkio subjektai	1 655	1 567	1 613	1 655	1 732	1 797
Veikiantys ūkio subjektai	690	739	750	760	779	813

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas www.stat.gov.lt

4.4.2 lentelė. Veikiančių įmonių skaičius pagal darbuotojų skaičių Ukmergės rajono savivaldybėje 2021 metų pradžioje bei jų palyginimas su šalies ir apskrities rodikliais

Darbuotojų skaičius	Lietuvos Respublika	Vilniaus apskritis	Ukmergės r. sav.
Iš viso pagal darbuotojų skaičių	87 707	37 145	647
0-4	58 790	25 958	408
5-9	13 752	5 392	97
10-19	7 451	2 843	65
20-49	4 813	1 859	47
50-99	1 610	566	18
100-149	496	184	7
150-249	372	143	4
250-499	254	114	1

UKMERGĖS MIESTO TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMAS

SPAV ataskaita

500–999	111	50	-
1000 ir >	58	36	-

Pastaba: - tokio reiškinio (rodiklio) atitinkamu laikotarpiu nebuvo

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas www.stat.gov.lt

2021 m. pradžioje pagal ekonominės veiklos rūšis, rajone veikė 191 (29,52 %) didmeninės ir mažmeninės prekybos, variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto įmonės, apdirbamojoje gamyboje veikė 103 (15,92 %) įmonės, statyboje – 69 (10,66 %), kitoje aptarnavimo veikloje – 97 (14,99 %) įmonės. Verslumo sferų pasiskirstymas Ukmergės rajono savivaldybėje gana panašus į visos Lietuvos, tačiau Ukmergėje įmonės rečiau vykdo profesinę, mokslinę ir techninę veiklą. Verslo plėtojimui Ukmergės rajono savivaldybėje teigiamą įtaką daro ir Ukmergės pramonės parko veikla. Šis parkas buvo įkurtas Norvegijos įmonės „Stafa Industrier“ 2002 m. ir šiuo metu teikia nuomos, konsultavimo ir kitas paslaugas, aktualias verslo įmonėms.

Didžioji Ukmergės rajono įmonių dalis yra įsikūrusi Ukmergės mieste, kaimo vietovėms tenkant vos ketvirtadaliui visų veikiančių įmonių. Didesnė įmonių koncentracija pasižymi seniūnijos, kurios yra netoli Ukmergės miesto.

Prioritetinės Ukmergės rajono pramonės šakos yra medienos ir metalo apdirbimas, medienos gaminių ir baldų gamyba, statyba ir kelių tiesimas, siuvimo ir maisto pramonė. Pagrindinės miesto įmonės pateiktos 4.4.3 lentelėje.

4.4.3 lentelė. Pagrindinės įmonės ir jų veikla Ukmergės mieste

Eil. Nr.	Pavadinimas	Veikla	Adresas
Medienos ir baldų gamyba			
1	UAB „Aukmergės baldai“	Baldų gamyba	Ukmergė, Kareivinių g. 51A
2	Narbutas Internacional, UAB filialas	Visuomeninės paskirties baldų gamyba	Ukmergė, Žiedo g. 14
3	UAB „Optimata“	Kietųjų baldų gamyba	Ukmergė, Kareivinių g. 51
4	UAB „Likmerė“	Medienos apdirbimas, miškininkystė, fanerinio beržo lukšto gamyba	Ukmergė, Kauno g. 122
5	UAB „Stradivarijai“	Medienos apdorojimas, medinių durų gamyba	Ukmergė, Gedimino g. 119
Statyba			
6	AB „Ukmergės keliai“	Tiltų ir viadukų statyba bei remontas, kelių tiesimas bei remontas	Ukmergė, Deltuvos g. 26
7	UAB „Ukmergės statyba“	Statybos ir remonto paslaugos	Ukmergė, Deltuvos g. 37
8	AB „Ukmergės gelžbetonis“	Betono, gelžbetonio, polistireninio putplasčio gamyba	Ukmergė, Antakalnio g. 60
9	UAB „Ukmergės remontas“	Pastatų statyba, renovavimas, remontas, apdaila, izoliavimo darbai	Ukmergė, Deltuvos g. 30
10	UAB „Statybos montavimo darbai“	Elektros montavimo darbai, vandentiekio ir nuotekų sistemų įrengimas	Ukmergė, Antakalnio g. 60
11	UAB „Baltukmės statyba“	Statybos ir remonto paslaugos	Ukmergė, Antakalnio g. 64
12	UAB „Ukrė“	Statybinės medžiagos, statybos ir remonto paslaugos	Ukmergė, Vasario 16-osios g. 17
13	VĮ „Kelių priežiūra, Ukmergės kelių tarnyba“	Kelių tiesimas ir remontas	Ukmergė, Šviesos g. 11
14	UAB „Ukmergės versmės“ langų centras	Plastikinių langų ir durų gamyba	Ukmergė, Deltuvos g. 39B
15	UAB „Konforta“	Šildymo įranga, šildymo sistemų įrengimas	Ukmergė, Deltuvos g. 30
Žemės ūkis			
16	Ukmergės miškų urėdija	Miškininkystė	Ukmergės sen., Vilniaus g. 140
17	UAB „Genirika“	Miškininkystė ir medienos ruoša	Ukmergė, Vienkiemio g. 27D
Metalo apdirbimas			
18	UMEGA GROUP, AB Hennordic padalinys	Mašinų gamyba, metalo apdirbimas, lakštinio plieno gaminiai (katilai, viryklės, kietojo kuro katilai, kietojo kuro židiniai–krosnelės, pirčių krosnys)	Ukmergė, Kauno g. 120
19	UAB „Stansefabrikken“	Metalo produktų subtiekimas	Ukmergė, Pašilės g. 10
20	UAB „Systemair“	Vėdinimo įrenginių gamyba	Ukmergė, Linų g. 101

UKMERGĖS MIESTO TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMAS

SPAV ataskaita

Eil. Nr.	Pavadinimas	Veikla	Adresas
21	AB „Elga“ Ukmergės filialas	Elektros skirstomieji įrenginiai, metalo konstrukcijos	Ukmergė, Deltuvos g. 24
22	UAB „Normetas“	Įvairios metalinės konstrukcijos	Ukmergė, Gerseniškių g. 3
23	UAB „Stansefabrikken Automotive“	Štampuotų automobilių detalių gamyba	Ukmergė, Pašilės g. 10
24	UAB „Ukmergės staklės“	Storalakščio plieno gaminiai, krumpļiaračių, velenų ir kitų besisukančių mazgų ir jų elementų gamyba bei restauravimas	Ukmergės sen., Linų g. 81
25	UAB „Alsiera“	Suvirinimas, suvirinimo įranga	Ukmergė, Vilniaus g. 11
26	UAB „Antara LT“	Kietojo kuro katilai, židiniai, krosnelės	Ukmergė, Linų g. 40
27	UAB „Ukrenga“	Nestandartinių įrengimų maisto pramonei projektavimas ir gamyba	Ukmergė, Deltuvos g. 37
Siuvimas			
28	AB „Vilkma“	Vyriškų ir moteriškų marškinių siuvimas	Ukmergė, Deltuvos g. 21
29	UAB „Textilite“	Moteriškų drabužių siuvimas	Ukmergė, Vilniaus g. 100 C
30	UAB „Grosso Moda Lithuania“	Siuvimas, siuvimo pramonė	Ukmergė, Vilniaus g. 100 C
31	UAB „V. Blažinskas ir Ko“	Siuvimas, siuvimo pramonė	Ukmergė, Kauno g. 51
32	UAB „Rismus“	Siuvimas, siuvimo pramonė	Ukmergė, Radastų g. 38
33	UAB „Lidanava“	Siuvimas, siuvimo pramonė	Ukmergė, Antakalnio g. 60
34	UAB „BVH“	Siuvimas, siuvimo pramonė	Ukmergė, Kauno g. 51
Maisto pramonė			
35	AB „Rokiškio pienas“ filialas Ukmergės pieninė	Varškės produktų (varškės, varškės sūrių, glaistytų varškės sūrelių, saldžių varškių bei lydytų varškės produktų) gamyba	Ukmergė, Kauno g. 51
36	UAB „Ukmergės duona“	Duonos ir pyrago gaminiai, kiti miltiniai kepiniai, kepyklos	Ukmergė, Šviesos g. 13,
37	UAB „Šadarpa“	Konditerija, konditerijos gaminiai	Ukmergė, Vilniaus g. 89A
Kita veikla			
38	UAB „Ukmergės vandenys“	Ukmergės miesto bei Ukmergės rajono gyvenviečių vandentiekio bei nuotekų tinklų, vandenvaldos įrenginių bei Ukmergės miesto lietaus nuotekų tinklų eksploatavimas	Ukmergė, Gėlių g. 18
39	UAB „Ukmergės autobusų parkas“	Ukmergės autobusų stotis, automobilių transporto nuoma, transporto paslaugos (krovinių ir keleivių gabenimas)	Ukmergė, Deltuvos g. 33
40	UAB „Aase“	Objektų (butų, namų) ir fizinė apsauga	Ukmergė, Deltuvos g. 5
41	UAB „Ukmergės butų ūkis“	Komunalinės paslaugos	Ukmergė, S. Daukanto g. 18
42	UAB „Ukmergės šiluma“	Centralizuotai teikiamos šilumos energijos gamyba, perdavimas ir paskirstymas Ukmergės mieste, Ukmergės rajono Dainavos ir Šventupės bei Dukstynos kaimų gyventojams ir įstaigoms	Ukmergė, Šviesos g. 17
43	UAB „Ukmergės paslauga“	Komunalinės paslaugos, aplinkos tvarkymas, želdinių priežiūra	Ukmergė, Vilniaus 89B
44	UAB „Brav Lt“	Slidžių lazdų gamyba	Ukmergė, Pašilės g. 10B
45	UAB „Ukmergės spaustuvė“	Spaustuvė, spaudos ir leidybos paslaugos (dokumentai, blankai, vertybiniai popieriai, knygos, bukletai, bilietai, etiketės, plakatai, žurnalai, jų maketavimas, skenavimas, segimas, įrišimas, laminavimas, popieriaus pjaustymas)	Ukmergė, Vasario 16-osios 31
46	UAB „Valdo leidykla“	Leidykla, leidybos paslaugos, spausdinimas, spausdinimo įranga ir medžiagos	Ukmergė, Gedimino g. 34 / P. Cvirkos g. 2

Šaltinis: Ukmergės rajono savivaldybės tinklapis <http://www.ukmerge.lt>

5. KULTŪROS PAVELDO OBJEKTAI

Ukmergė – viena seniausių Lietuvos gyvenviečių. Ukmergėlės upelio kairiajame krante esančiame piliakalnyje II tūkstantmečio pradžioje stovėjo medinė pilis, kurią, kaip spėjama 1255 m. pastatė kunigaikštis Dausprungas. Iki Pirmojo pasaulinio karo vadinta Vilkmurge. XIII a. priklausė Deltuvos valsčiui. Miestas pradėjo augti prie Šventosios upės ir svarbių prekybos kelių, ėjusių iš Vilniaus į Rygą, iš Deltuvos, Kauno į Daugpilį.

Miesto dislokaciją ir pirminį planą lėmė gynybos poreikiai ir jiems pritaikyta gamtinė situacija. Gyvenvietė glaudėsi prie piliakalnio. Vilkmurgė minima XIV a. pab. „Rusų miestų sąrašė“, 1385 m. minimas valsčius. 1387 m. įsteigta bažnyčia – viena pirmųjų Lietuvoje. Po 1435 m. Pabaisko mūšio Ukmergei buvo suteiktos Magdeburgo miesto teisės, leista rengti turgus ir prekymečius. Manoma, kad miestas ypač išsiplėtė XV a.

XV a. pab. – XVI a. pr. šiauriniame upės krante susidarė sankryža, kurioje susiformavo turgaus aikštė. To meto Ukmergės vaizde, anot A. Miškinio, dominavo mūrinė pilis (pastatyta XV a. pr., sugriauta per XVII a. vid. ir XVIII a. pr. karus) ir piliakalnis. Prie Šventosios upės vystėsi uostas. 1637 m. veikė 52 karčemos, buvo 82 užstatyti sklypai. Miestas labai nukentėjo per XVII a. vid. ir XVIII a. pr. karus ir maro epidemiją.

XIX a. miestas sparčiai augo, pastatyta daug mūrinių pastatų - bažnyčios, cerkvės, sinagogos, mokyklos, pašto statinių kompleksas, kareivinės, prekybiniai pastatai, gyvenamieji namai ir t.t. Tada pravestas siaurasis geležinkelis.

Tarpukariu Ukmergė buvo vienas svarbesnių Lietuvos miestų: išaugo nauja didžiulė gimnazija, bankas, modernios kareivinės, gyvenamieji namai.

Po II PK Ukmergė vystėsi, kaip rajono centras, buvo pastatyta nemažai pramonės įmonių, nauji daugiabučių namų rajonai. Išaugo daug didelių menkavertės architektūros pastatų, jų pastatyta ir miesto istoriniame centre, daug senųjų pastatų perstatyta, nekreipiant dėmesio į jų istorinį vaizdą.

Nepriklausomybės metais, Ukmergėje pastatyta nedaug, tik XXI a. pradžioje pagyvėjo statyba, pradėtas tvarkyti Senamiestis, intensyviau imtasi įgyvendinti kultūros paveldo reikalavimus.

Pagal LR bendrojo plano ir Lietuvos Respublikos nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo plano sprendinius Ukmergės miestas priskirtas Valstybės istorijai reikšmingo paveldo karkasui, Valstybės istorijai reikšmingo paveldo arealams, patenka į architektūros paveldo – statinių ir statinių kompleksų bei dvarų ir dvarų sodybų arealą. Ukmergės senamiestis paskelbtas valstybės saugoma urbanistine vietoje.

Anksčiau patvirtintame Ukmergės Bendrajame plane Nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimas traktuotas, kaip neatsiejama integrali Ukmergės miesto plėtros dalis. Pagrindinė strateginė kryptis – plano sprendiniai atitiko integralios kultūros paveldo apsaugos sampratą – turėjo būti siekiama kultūros paveldo objektų išsaugojimo, skatinant jo naudojimą visuomenės reikmėms.

Sprendiniai buvo siejami su gamtos paveldo apsaugos reikalavimais ir atitiko aplinkos tvarkymo tikslus, nustatytus Lietuvos ratifikuotoje Europos kraštovaizdžio konvencijoje (5 ir 6 str., Žin., 2002, Nr. 104-4621):

Pastaraisiais metais didelis dėmesys skiriamas kultūros paveldo vertybių apskaitos dokumentams: buvo tikslinami objektų duomenys – teritorijų ir apsaugos zonų ribos, vertingosios savybės. Prioritetas buvo teikiamas dominuojantiems ir reikšmingiausiems kultūros paveldo objektams.

Reikšmingiausi yra į Lietuvos Respublikos registrą įrašyti teritoriniai paveldo objektai, pasižymintys menine ar/ir kraštovaizdine verte. Tai urbanistinė vietovė – Ukmergės senamiestis, archeologinis paveldas – Ukmergės piliakalnis, Ukmergės senojo miesto vieta, statinių kompleksai, statiniai - sakraliniai, visuomeninės paskirties, gyvenamieji, paminklai žymiems žmonėms, įvykiams atminti, laidojimo, įvykių vietas, atspindinčios valstybės kultūros ir istorijos raidą.

Teritorijų planavimui svarbūs Ukmergės miesto kultūros paveldo objektai yra reikšmingi ne tik rajono, regiono, bet ir nacionaliniu mastu.

Kultūros paveldo objektų apsaugos prioriteto zonos Ukmergės mieste:

- urbanistinio paveldo tvarkymo zona - Ukmergės miesto senamiestis;
- architektūros paveldo - statinių kompleksai, statiniai;
- archeologijos paveldo - Ukmergės piliakalnis, senojo miesto vieta;
- memorialinio paveldo, įvykių vietų - kapinės, kapavietės, paminklai ir kt..

Pagal LR teritorijos bendrąjį planą numatytos tvarkymo darbų kryptys:

- archeologinių vietovių apsaugos prioriteto zonai – konservavimo kryptis;
- memorialinėms - laidojimo, įvykių vietoms – konservavimo kryptis;

-statinių kompleksams, statiniams – konservavimo ir restauravimo, dalinio atkūrimo kryptys.

Urbanistinės vietovės.

Ukmergės senamiestis (u. k. 17116)

Valstybės saugomas, nacionalinio reikšmingumo lygmens, vienas reikšmingiausių Lietuvos urbanistikos paveldo objektų, kurio struktūra susiformavo XI - XX a. Vietovės plotas – 1111172.00 kv. m, vizualinės apsaugos pozonio plotas – 1141388.00 kv.m. Nustatytas archeologinis, architektūrinis, istorinis, kraštovaizdžio, urbanistinis, želdynų vertingųjų savybių pobūdis.

Vietovėje yra vertinga: radialinio plano struktūra su taisyklingo planavimo bruožais dešiniajame Šventosios krante, radialinio plano struktūra kairiajame Šventosios krante, istorinių kvartalų ir sklypų ribos, pagrindinių gatvių trasos, Kęstučio aikštė, nors jos struktūra dalinai pažeista, Turgaus aikštė I kvartale, Vienuolyno g. – bulvaras, su apželdinimo pobūdžiu, įvažiavimų, skersgatvių trasos, išlikę akmenų grindiniai bei jų tipai, vietovei reikšmingo buvusio užstatymo vietos, dešiniojo Šventosios upės ir Vilkmergėlės upelio slėnių išraiškingas reljefas, jų krantų linijos, Ukmergės senojo miesto vietos (u. k. 2990) kultūrinis sluoksnis, abipus Šventosios upės, susiformavusi daugialypė tūrinė erdvinė struktūra su perimetriniu – posesijiniu, link pakraščių pereinančiu į sodybinį užstatymą su dominuojančiu piliakalniu ir Pilies kalnu, Švč. Dievo Motinos (Pokrovo) sentikių cerkve, bei buv. Odų fabriku Paupio g., Šv. Petro ir Šv. Povilo bažnyčia su varpine Bažnyčios g., Švč. Trejybės bažnyčia Kauno g.; kairiajame krante gatvės su vyraujančiu sodybiniu užstatymu, perimetrinis-posesijinis, perimetrinis-reguliarus, mišrus – sodybinis, sodybinis-perimetrinis XIX a. pab. – XX a. I pusės užstatymas mūriniais ir mediniais namais su pastogėmis, mansardomis, mezoniniais, atskirai stovintys XIX a. pr. ir pab. – XX a. pastatai. Senamiesčio teritorijoje yra daug pastatų, registruotų Nekilnojamųjų kultūros vertybių registre, tačiau nemažai vertingų pastatų neturi teisinės apsaugos.

Ukmergės senamiesčio teritorijos ir apsaugos zonos ribų planas patvirtintas 2010-11-03, LR KM įsakymu Nr. IV-511. Tvarkymo planas patvirtintas 2014-09-02 LR KM įsakymu Nr. IV-594

Archeologijos objektai

Ukmergės piliakalnis (u. k. 3539), Ukmergės m.

Piliakalnis datuojamas XIV a. – XV a. viduriu. Valstybės saugomas, teritorijos plotas – 12000,00 kv. m. Piliakalnis įrengtas atskiroje kalvoje, Šventosios dešiniajame ir Ukmergėlės kairiajame krante, netoli jų santakos. Aikštelė ovali, orientuota vakarų – rytų kryptimi, 26 m ilgio, 30 m pločio. Ji apjuosta 85 m ilgio – 1-4 m aukščio, 11-24 m pločio pylimu, kuris aukščiausias rytuose, šlaitai status, 16 m aukščio. Piliakalnis apardytas duobių, šlaitai slinko, jo erozija sustabdyta 1993-1995 m. Šlaite įrengti laiptai. Piliakalnyje stovėjo Vilkmergės pilis, ji Livonijos ordino niokota XIV a. pradžioje, o 1385 m kryžiuočių puolimo metu gynėjų buvo sudeginta, Vėliau buvo atstatyta.

200 m į pietvakarius nuo piliakalnio, Ukmergėlės dešiniajame krante yra Pilies Kalnu vadinamas Šventosios dešiniojo kranto aukštumos kyšulys – greičiausiai papilys. Pilies kalnas labai apardytas jam nuo XVI a. pakliuvus į miesto teritoriją.

Ukmergės senojo miesto vieta (u. k. 2990), Ukmergės m.

Vertybės susidarymo laikotarpis – XV-XVIII a., ji užima didžiulę 454000.00 kv. m teritoriją, joje nustatytas 60-150, vietomis iki 280 cm storio žemės su archeologiniais dirbiniais, pastatų pamatų fragmentais, griuvenomis.

Keičiant Ukmergės miesto Bendrąjį planą, numatomos plėtros zonoje atsiranda nacionalinio reikšmingumo lygmens Vaitkuškio piliakalnio su gyvenviete kompleksas (u. k. 24160), Vaitkuškio piliakalnis, vad. Lapiakalniu (u. k. 3546) ir gyvenvietė (u. k. 24161) bei nacionalinio reikšmingumo lygmens Antakalnio kapinynas (u. k. 37956).

Statinių kompleksai, statiniai, kuriuose dominuoja architektūrinis vertingųjų savybių pobūdis.

Ukmergėje dominuoja XIX a. – XX a. pradžios (Carinės Rusijos imperijos) statinių paveldas, kiek mažiau yra tarpukario 1919 – 1940 m. laikotarpio statinių. Reikšmingas yra sakralinių statinių paveldas, kuris pasižymi konfesijų įvairove, daug yra XIX a. – XX a. pradžios gyvenamųjų namų, komercinių, švietimo paskirties statinių.

Iki 1795 m. išlikę statiniai:

Pašilės šv. Barbaros bažnyčia (u. k. 2935) Pašilės g. 16

Apie 1791 m. statyta bažnyčia, kurios statybą fundavo Mykolas Kosakovskis. Klasicistinis pastatas, rekonstruotas 1964 – 1965 m., pritaikant kinoteatrui, 1989 – 1994 m. gražinta tikintiesiems.

Svarbiausi XIX a. – XX a. pr.statiniai ir statinių kompleksai (Carinės Rusijos imperijos laikotarpis):

Šv. Trejybės bažnyčia (u. k. 2119) Kauno g. 1

Pastatyta po 1863 m. pijorų vienuolyno ir bažnyčios sklype kaip cerkvė. 1919 m. ji atiduota katalikams. Nuo 1925 m. priklausė vienuoliams marijonams. Po II PK uždaryta, 1991 m. gražinta tikintiesiems. Pastatas neobizantinės architektūros.

Šv. Petro ir Šv. Povilo bažnyčia su varpine (u. k. 17240) Bažnyčios g. 8

Šioje vietoje apie 1387 m. buvo pastatyta viena pirmųjų Lietuvoje bažnyčių. Dabartinė neoklasicistinė bažnyčia, turinti baroko bruožų pastatyta 1820 m., 1931 m. pagal inžinieriaus V. Michnevičiaus projektą ji rekonstruota. Varpinė klasicizmo stiliaus.

Ukmergės Švč. Dievo Motinos Globėjos (Pokrovo) sentikių cerkvė (u. k. 35159) Paupio g. 5

Tai unikalus medinės architektūros paveldo objektas. Stovi Ukmergės piliakalnio papėdėje. Manoma, kad cerkvė pastatyta apie 1865 m. Pradžioje pastatas buvo be bokšto, priminė pirkį. 1907 pristatytas bokštas.

Sinagoga (u. k. 2273) Vilkmergėlės g. 13

Maldos namai pastatyti 1889 m., tuometinėje Egipto gatvėje, todėl buvo pavadinti Egipto maldų namais. Sovietmečiu ir atkūrus Lietuvos nepriklausomybę jis naudotas gamybos reikmėms.

Žydų ligoninės pastatas (u. k. 35174) Vytauto g. 75A

Rašytiniuose šaltiniuose žydų ligoninė Ukmergėje paminėta 1838 m., nors kituose dokumentuose teigiama, kad ligoninė įkurta apie 1825 m., tuo pačiu metu įsteigus pirtį, vaistinę, skerdyklą, mėsos prekyvietę. Šis pastatas statytas 1893 – 1895 m. Jis atstovauja tuo metu paplitusiam vadinamajam „plytų stiliui“, naudojamas pagal pirminę – gydymo įstaigos paskirčiai.

Ukmergės gaisrinės bokštas (u. k. 31799) Pilies g. 9

Bokštas statytas XIX aa. Pabaigoje. Tai raudonų plytų, trijų tarpinių pastatas. Joje viršuje įrengta siauresnio tūrio apžvalgos bokštelis, kuris dabar naudojamas, kaip apžvalgos aikštelė.

Ukmergės pašto stoties statinių kompleksas (u. k. 25789) Kauno g. 80, 82A

Valstybės saugomas, regioninio reikšmingumo lygmens kompleksas, statytas tada, kai buvo tiesiamas pirmasis Lietuvos teritorijoje kelias su skaldos ir žvyro dangą – Peterburgo – Varšuvos trakto atkarpa, einanti per Zarasus, Uteną, Ukmergę, Kauną, Marijampolę, Kalvariją, Suvalkus. Trakto pakelės pastatų pavyzdinių projektų modifikuotus variantus parengė ir jų statybos vietas parinko tuometinis Lenkijos karalystės generalinis statybininkas, architektas Vaclovas Rišselis. Projektai parengti 1832 m. Pastatai mūriniai, vėlyvojo klasicizmo stiliaus.

Kompleksą sudaro: pašto pastatas (1730), ūkinis pastatas (25790), ratinės pastatas (25791), tvora su vartais (25792). Vertinga komplekso plano struktūra, erdvinė kompozicija, kuria sudaro minėti pastatai, su klasicizmo architektūrai būdingomis detalėmis.

Numatomos plėtros zonoje atsidurtų valstybės saugomas kompleksas – Vaitkuškio dvaro sodybos fragmentai (u. k. 811), rūmų liekanos (u. k. 41210), parko fragmentai (u. k. 41211)

1919 – 1940 m. laikotarpio statiniai:

Ukmergėje yra reikšmingų tarpukario Lietuvos Respublikos pastatų, keletas jų įtraukti į LR Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą. g. 15)

Ukmergės bankas (u. k. 2408) Kauno g. 30

Valstybės bankas Ukmergėje pastatytas 1938 m., nors tuo laiku Lietuvoje jau vyravo racionalių formų modernizmas, šio pastato architektūroje ryškios neoklasicizmo formos, centre vyrauja portikas su kolonomis.

Ukmergės Antano Smetonos v. vidurinė mokykla (gimnazija), (u. k. 2114) J. Basanavičiaus g. 7

Statyta 1938 m., autorius architektas Feliksas Bielinskis. Šis pastatas atstovauja tarpukariu Lietuvoje statytų naujų didelių modernių mokyklų architektūrą.

Dumbrių namas (u. k. 1732) Vytauto g. 22)

Vienas išraiškingiausių modernizmo gyvenamųjų namų Ukmergėje, statytas 1934 m., galimai projektuotas inžinieriaus Prano Žurausko. Tarpukariu pastate veikė privati A. Dumbrio klinika, po II PK įsikūrė ir dabar veikia biblioteka.

Lietuvos Nepriklausomybės paminklas (u. k. 15795) Kęstučio a.

Šio ryškaus Ukmergės miesto tapatumo simbolio maketą 1928 m. parengė dailininkas Liudas Truikys, 1930 m. jį pradėjo statyti skulptorius Silvanas Eugenijus Jakševičius. 1951 m. paminklas buvo nugriautas, 1975 m. jo vietoje pastatyta skulptūra „Vėliavnešiai“ (autorius skulptorius V. Krutinis). 1989 m. pradėtos paminklo dalių paieškos, o 1990-02-16 paminklas atidengtas, atstatyto paminklo autorius skulptorius Erikas Varnas.

Be čia paminėtų tarpukario modernizmo pastatų Ukmergėje yra to laikotarpio pastatų, kurie nėra įtraukti į LR Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą – progimnazija J. Basanavičiaus/Maironio g., amatų

mokykla Kauno g. 114, pradžios mokykla Sodų g. 7, Vandens bokštas Kauno g. 44, tarpukario kareivinės (dabar gamybinis pastatas) Deltuvos g., kai kurie pramonės objektai, mediniai namai ir kt.

Ukmergėje yra nugriautas 1931-1932 m. statytas moderniausias ir didžiausias Lietuvoje kareivinių pastatas, autobusų stotis, nevykusiai rekonstruota dalis carinio, tarpukario laikotarpių pastatų.

Sovietmečio laikotarpis:

Kino teatras „Draugyste“ (u. k. 33738) Kęstučio a. 9

Į LR Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą įrašytas vienas pastatas – 1954 m. statytas kino teatras, sovietinio retrospektyvinio neoklasicizmo architektūros objektas.

Kultūros paveldo objektai, kuriuose dominuoja memorialiniai vertingųjų savybių požymiai

Ukmergės žydų senosios kapinės (u. k. 33252) Vilniaus g.

Žydų kapinės Ukmergėje įsteigtos XVIII a. pab. Už tuometinio miesto ribų, kairiajame Šventosios krante, dabar toje vietoje - didelis tuščias laukas.

1919 – 1940 m. laikotarpio objektai:

Lietuvos karių kapai (u. k. 17048) Vaižganto g.

Yra senosiose miesto kapinėse. Čia palaidoti 1919 – 1926 m. nepriklausomybės kovose žuvę kariai. 1923 m. pastatytas paminklas. Eilėmis išdėstyti 69 kapai, pažymėti standartiniais betoniniais kryžiais.

Išvados:

1. Ukmergės kultūros vertybės atspindi įvairius miesto vystymosi laikotarpius:
  - Seniausią laikotarpį iki 1795 m. reprezentuoja archeologijos paveldo objektai ir vienas statinys – Pašilės Šv. Barbaros bažnyčia;
  - Daugiausia išliko Carinės Rusijos imperijos periodą 1795 – 1915 m. atstovaujančių kultūros paveldo objektų – statinių ir statinių kompleksų (įvairių konfesijų sakraliniai pastatai, gyvenamieji namai bei kiti įvairios paskirties pastatai);
    - I Pasaulinį karą žymi Vokietijos karių kapai, II Pasaulinį – sovietų karių palaidojimo vieta, holokausto aukų kapinės;
    - Ukmergėje yra reikšmingų 1919 – 1940 m. modernizmo pastatų, bet tik maža jų dalis registruota LR Nekilnojamųjų kultūros vertybių registre;
    - Į LR Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą įtrauktas vienas sovietinio laikotarpio statinys;
    - Kai kurie sovietinio modernizmo pastatai ir juose esantys dailės kūriniai, verti registruoti LR Nekilnojamųjų kultūros vertybių registre.
2. Ukmergės kultūros vertybių apsauga ir pritaikymas naudojimui remiasi pagrindinėmis kultūros paveldo apsaugos nuostatomis:
  - Ukmergės miesto kultūros paveldo apsauga realizuojama, jį pritaikant viešajam pažinimui ir naudojimui, kultūriniais ir pažintiniam (vietiniam bei tarptautiniam) turizmui vystyti;
  - Kai kuriems objektams jau pritraukti investuotojai, norintys pritaikyti kultūros vertybes šiandieniniam naudojimui – kultūrinėms, komercijos, aptarnavimo, turizmo reikmėms, taip pat investuotojui, norintys įsigyti ar išsinuomoti ilgesniam laikui ir galintys restauruoti, atkurti kultūros paveldo vertybes;
  - vystoma informacijos infrastruktūra. Strategiškai patogiuose vietose išdėstomos informacinės sistemos ženklai, plėtojamas informacijos apie kultūros paveldo objektus platinimas, propaguojamas Ukmergės miesto urbanistinis, archeologijos, statinių paveldas, memorialiniai objektai.
3. Ukmergės miesto kultūros paveldo apsauga ir tvarkymas atliekamas, prisilaikant LR bendrojo plano ir Lietuvos Respublikos nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo plano sprendinių.
4. Laikotarpyje nuo ankstesniojo Bendrojo plano patvirtinimo, Ukmergės mieste visumoje realizuojama nurodyta pagrindinė ankstesniojo Bendrojo plano nekilnojamąjo kultūros paveldo dalies sprendinių nuostata – išsaugoti kultūros paveldą kaip neatskiriama ir integruotą kraštovaizdžio elementą ir perduoti jį ateities kartoms:

-Buvo nustatinėjamos ir tikslinamos objektų vertingosios savybės, teritorijų ir apsaugos zonų ribos, atsižvelgiant į įstatymų reikalavimus;

-Urbanistinei vietai – Ukmergės miesto senamiesčiui buvo nustatytos teritorijos ribos, parengtas teritorijos tvarkymo planas;

-Pritaikytas lankymui Ukmergės piliakalnis (nors jo sutvarkymo metodai sulaukė nemažai autoritetingų paveldo specialistų kritikos), jis naudojamas įvairiems renginiams, susijusiems su tautos ir miesto istorija, kultūra;

-Tvarkomi želdiniai kultūros paveldo objektų teritorijose;

-Tvarkomos, ženklinamos laidojimo, įvykių vietos;

-Buvo vykdoma kultūros paveldo būklės stebėseną.

-Tačiau daugumai Ukmergės kultūros paveldo objektų yra suteikta tik pradinė apsauga – jie registruoti LR Nekilnojamųjų kultūros vertybių registre, bet nepaskelbti saugomais valstybės ar savivaldybės;

-Kol kas, nepakankamai išnaudojamas Ukmergės miesto kultūros paveldo turistinis potencialas.

6. GAMTINĖ APLINKA

6.1. Kraštovaizdis

Ukmergės miesto kraštovaizdžio bruožus nulėmė tai, kad jo ir apylinkių teritorija yra kelių geografinių rajonų ir mikrorajonų sandūroje, su skirtinga geomorfologine sąranga ir reljefo bruožais.

Ukmergės miesto teritoriją pagal reljefo kilmę ir gamtinius kraštovaizdžio kompleksus galima suskirstyti į keturis skirtingus mikrorajonus: Šventosios upės salpinio slėnio su I-II terasomis, vėlyvojo ledynmečio fluvialinių procesų suformuoto senslėnio (pietinė miesto dalis), apskalautos slėniuotos – raguvotos moreninės plynaukštės (centrinė miesto dalis), moreninių lygumų (šiaurinė dalis).

Šventosios upės slėnis (miesto teritorijoje plotis kinta nuo 300 iki 700 m) su I ir II terasomis sudaro miesto ašį, kuri dalina jį į šiaurės vakarų ir pietryčių dalis. Slėnio dešiniame šlaite yra senamiestis, pramonė, terasoje ir raguvose gyvenamųjų namų kvartalai. Kairysis slėnio krantas mažiau tiko ūkinei veiklai dėl potvynių grėsmės, todėl mažiau urbanizuotas.

Centrinė miesto dalis (senamiestis) pasižymi nežymiai kalvotu reljefu, perrėžtu gilais Vilkmėgėlės upės slėnio, kurio terasoje susiformavo dalis Ukmergės senamiesčio gatvių. Šventosios slėnio salpoje ir I terasoje vyrauja mažai urbanizuotas kraštovaizdis, vietomis pelkėtas ar miškingas. Slėnio dešinei pusei būdinga didelio kontrastingumo vertikaliąją biomorfotopų struktūra su mozaikišku želdynų padengimu.

Į šiaurę nuo miesto centrinės dalies prasideda banguotos lygumos, padrikai urbanizuotos. Teritorijos šiaurės vakarų kryptimi - tai nežymiai banguotas aukštu agrarinio sukultūrinimo laipsniu pasižymintis kraštovaizdis, mažo kontrastingumo ir nedidelės vertikalios sąskaidos. Čia kraštovaizdis daugiau technologizuotas (melioruotas, tankesnė kelių ir elektros perdavimo linijų infrastruktūra). Iš šiaurės rytų pusės prie miesto prieina moreninė pakiluma, kuri nutrūksta priartėjus prie centro. Kraštovaizdis suskaidytas technogeniniais elementais - autostrada, keliais, elektros linijomis. Čia aukščiausias Ukmergės šiaurinės miesto dalies taškas – kalva siekianti 90,4 m.

Pietinė miesto dalis (nuo Pašilės iki Šventosios terasų) išsidėsčiusi nežymiai terasuotame slėnyje. Tai gana lygus reljefas, nežymiai banguotas ir apaugęs pušynais. Aukščiausi miesto taškai yra kolektyvinių sodų masyvo pietiniame pakraštyje kylančiame šlaite ir siekia apie 110 m.

Iš šiaurės ir vakarų pusės miestas apsuptas numelioruotų agrarinių laukų masyvų, neturinčių didesnių gamtinių vertybių ir gana žemo rekreacinio potencialo. Iš pietų ir rytų pusės miestą supa miškų masyvai, daugiausia rekreaciniu požiūriu vertingi pušynų masyvai.

Svarbiausias Ukmergės miesto kraštovaizdžio elementas – Šventosios upė. Ji pusiau dalina Ukmergės rajono teritoriją ir miestą: į šiaurės vakarų ir pietryčių dalis. Su Šventosios upe siejami svarbiausi miesto gamtiniai rekreaciniai ištekliai. Miesto teritorijos ribose teka Šventosios intakai:

- Vilkmėgėlė (Ukmergėlė) – Šventosios dešinysis intakas, dalina pusiau miesto šiaurės vakarų dalį;
- Storė - Šventosios dešinysis intakas, riboja miestą vakarų puseje;

- Dukštyna - Šventosios dešinysis intakas, rioboja miestą rytų pusėje;
- Moliupis - Šventosios kairysis intakas, teka miesto pietryčių pusėje.

Pagal Nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. spalio 2 d. įsakymu Nr. D1-703, Ukmergės miesto teritorijos kraštovaizdį dalina į du ruožus:

- šiaurės vakarų miesto dalis patenka į vidurio Pabaltijo žemumų ruožo centrinės Lietuvos žemumos sritį, Lėvens aukštupio-Šventosios žemupio miškingai agrarinės lygumos rajoną (rajono Nr.21);
- miesto pietryčių dalis patenka į Baltijos aukštumų ruožo aukštaičių aukštumos sritį, vakarų aukštaičių miškingai agrarinės plynaukštės rajoną (rajono Nr.25).

Vadovaujantis aukščiau paminėtu planu, Ukmergės miesto teritorija vertinama indeksais pagal kraštovaizdžio pobūdį (6.1 pav.).

Šiaurės vakarų miesto dalies (į šiaurės vakarų pusę nuo A6 kelio) indeksas **u6L'**:

u - urbanistinis (bendras kraštovaizdžio pobūdis);

6 - intensyvus (kraštovaizdžio naudojimo pobūdis pagal intensyvumą);

L' – molinga lyguma (kraštovaizdžio gamtinis pobūdis).

Pietryčių miesto dalies (į pietryčių pusę nuo A6 kelio) indeksai **us5S** ir **ma4S**:

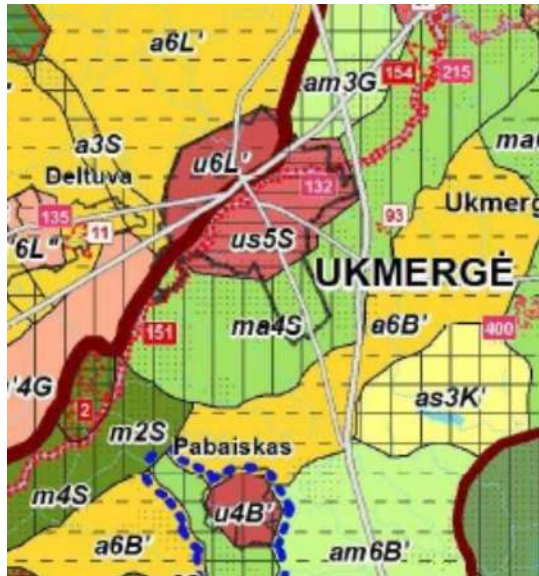
us – urbanistinis upėtas (bendras kraštovaizdžio pobūdis);

5 – intensyvus konservacinis (kraštovaizdžio naudojimo pobūdis pagal intensyvumą);

S – upės slėnis (kraštovaizdžio gamtinis pobūdis);

ma – miškingas agrarinis (bendras kraštovaizdžio pobūdis);

4 - tausojantis intensyvus (kraštovaizdžio naudojimo pobūdis pagal intensyvumą);

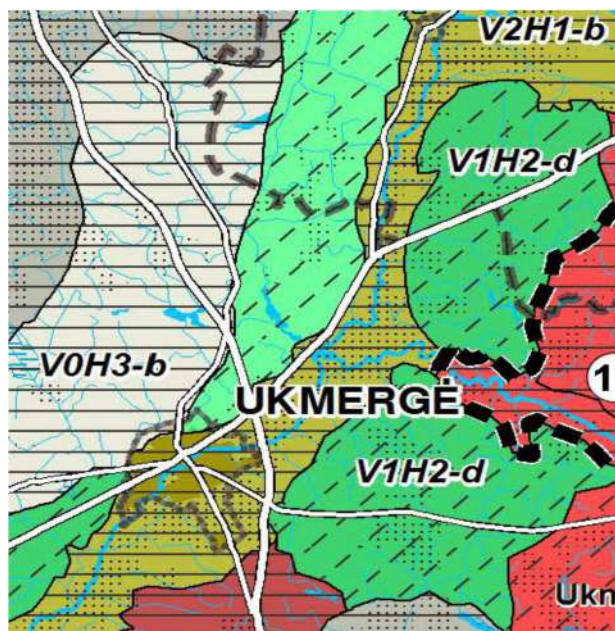
6.1 pav. Kraštovaizdžio tvarkymo zonos Ukmergės miesto aplinkoje (ištrauka iš Nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo plano brėžinio „Kraštovaizdžio tvarkymo zonos“, TAR, 2015-10-16, Nr. 15516)

Pagal pamatinį vizualinės struktūros tipą Ukmergės miesto teritorija priskirta vidutinės vertikaliosios sąskaidos pusiau uždarų iš dalies pražvelgiamų erdvių kraštovaizdžio tipui su indeksu **V2H1-b** (6.2 pav.). Šio indekso sudėtinės reikšmės apibūdina kraštovaizdžio vizualinės struktūros požymius:

V2 – vidutinė vertikalioji sąskaida (kalvotasis bei ryškių slėnių kraštovaizdis su trijų lygmenų videotopų kompleksais);

H1 – vyraujančių pusiau uždarų iš dalies pražvelgiamų erdvių kraštovaizdis;

b – kraštovaizdžio erdvinėje struktūroje raiškios tik horizontalios dominantės.

6.2 pav. Kraštovaizdžio vizualinis estetiškas potencialas Ukmergės miesto aplinkoje (ištrauka iš Nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo plano brėžinio „Kraštovaizdžio vizualinis estetiškas potencialas“, TAR, 2015-10-16, Nr. 15516)

6.2. Saugomos teritorijos

Draustiniai. Ukmergės miesto teritorijoje yra 1 draustinis – Šventosios valstybinis ichtiologinis draustinis, kuris apima Šventosios upę ir jos slėnio dalį. Šventosios valstybinio ichtiologinio draustinio ribos nustatytos Šventosios valstybinio ichtiologinio draustinio ribų nustatymo specialiuoju planu, 2016 m. Viso draustinio plotas – apie 652,54 ha, Ukmergės mieste – apie 119,86 ha. Jo teritorija apima Ukmergės, Anykščių bei Jonavos rajonų savivaldybes. Draustinio steigimo tikslas - išsaugoti lašišų, šlakių, upėtakių ir žiobrių nerštavietes, Europos Bendrijos svarbos natūralias buveines: 6210 stepines pievas, 6430 eutrofinius aukštuosius žolynus, 6450 aliuvinės pievas, 6510 šienaujamas mezofitų pievas, 9020 plačialapių medžių ir mišrius miškus.

„Natura 2000“ teritorijos. Tai Europos Sąjungoje esantis saugomų teritorijų tinklas, įkurtas siekiant išsaugoti Europos bendrijos mastu retas ar nykstančias gyvūnų ir augalų rūšis bei gamtines buveines. Natura 2000 saugomų teritorijų tinklą sudaro buveinių ir paukščių apsaugai svarbios teritorijos (BAST, PAST) (6.2.1 lentelė). Ukmergės mieste yra viena Natura 2000 teritorija

Buveinių apsaugai svarbi teritorija Šventosios upės vidurupis.

Šventosios valstybinio ichtiologinio draustinio dalis patenka į „Natura 2000“ teritoriją.

6.2.1 lentelė. „Natura 2000“ teritorijos: buveinių apsaugai svarbios teritorijos (BAST) Ukmergės mieste

Eil. Nr.	Kodas „Natura 2000“ duomenų bazėje	Pavadinimas	Plotas, ha	Pastabos	Steigimo tikslas	Vieta
1.	LTUKM0007	Šventosios upės vidurupis	1 627,98	Šventosios ichtiologinio draustinio dalis	6210, Stepinės pievos; 6510, Šienaujamos mezofitų pievos; 6430, Eutrofiniai aukštieji žolynai; Šarvuotoji skėtė; Pleištinė skėtė; Didysis auksinukas; Dvijuostė nendriadusė; ; Skiauterėtasis tritonas;	Anykščių raj., Jonavos raj., Ukmergės raj. savivaldybės

KRAŠTOVAIZDŽIO VIZUALINĖS STRUKTŪROS VEIKSNIŲ DIFERENCIJAVIMAS

Kraštovaizdžio vertikalioji vizualinė sąskaida:

- V0 - neraiški vertikalioji sąskaida (lygumintis kraštovaizdis su vieno lygmens videotais)
- V1 - silpna vertikalioji sąskaida (banguotas bei iekštašlaitių slėnių kraštovaizdis su dviejų lygmenų videotais kompleksais)
- V2 - vidutinė vertikalioji sąskaida (kalvotas bei ryškių slėnių kraštovaizdis su trijų lygmenų videotais kompleksais)
- V3 - ypač raiški vertikalioji sąskaida (stipriai kalvotas bei gilių slėnių kraštovaizdis su keturių-penkių lygmenų videotais kompleksais)

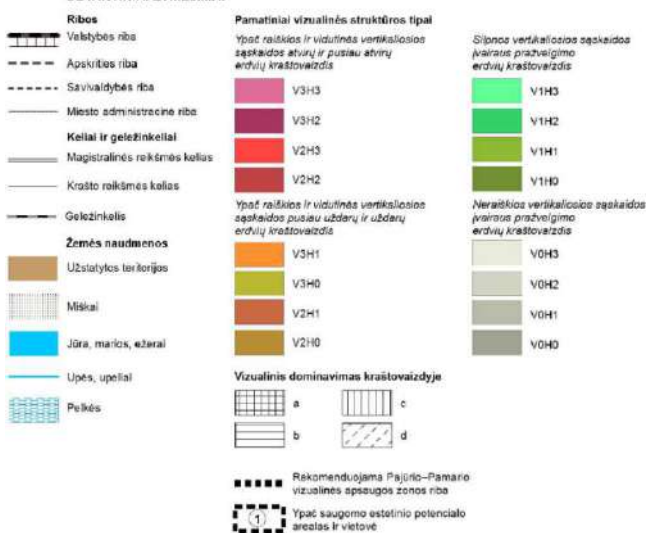
Kraštovaizdžio horizontalioji vizualinė sąskaida:

- H0 - vyraujančių uždarytų neprazvelgiamų (miškų ar užstatytų) erdvių kraštovaizdis
- H1 - vyraujančių pusiau uždarytų iš dalies prazvelgiamų erdvių kraštovaizdis
- H2 - vyraujančių pusiau atvirų didžiąja dalimi apzvelgiamų erdvių kraštovaizdis
- H3 - vyraujančių atvirų gerai apzvelgiamų erdvių kraštovaizdis

Vizualinis dominavimas kraštovaizdyje:

- a - kraštovaizdžio erdvinėje struktūroje raiškios vertikalių ir horizontalių dominancijų kompleksai
- b - kraštovaizdžio erdvinėje struktūroje raiškios tik horizontalios dominancijos
- c - kraštovaizdžio erdvinėje struktūroje raiškios tik vertikalios dominancijos
- d - kraštovaizdžio erdvinėje struktūroje raiškios tik vertikalių ir horizontalių dominancijų

SUTARTINIAI ŽYMĖJIMAI

Eil. Nr.	Kodas „Natura 2000“ duomenų bazėje	Pavadinimas	Plotas, ha	Pastabos	Steigimo tikslas	Vieta
					Auksaspalvis kirtiklis; Baltijos lašiša; Kartuolė, kt.	

Šaltinis: Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastras, 2021

6.3. Gamtinis karkasas

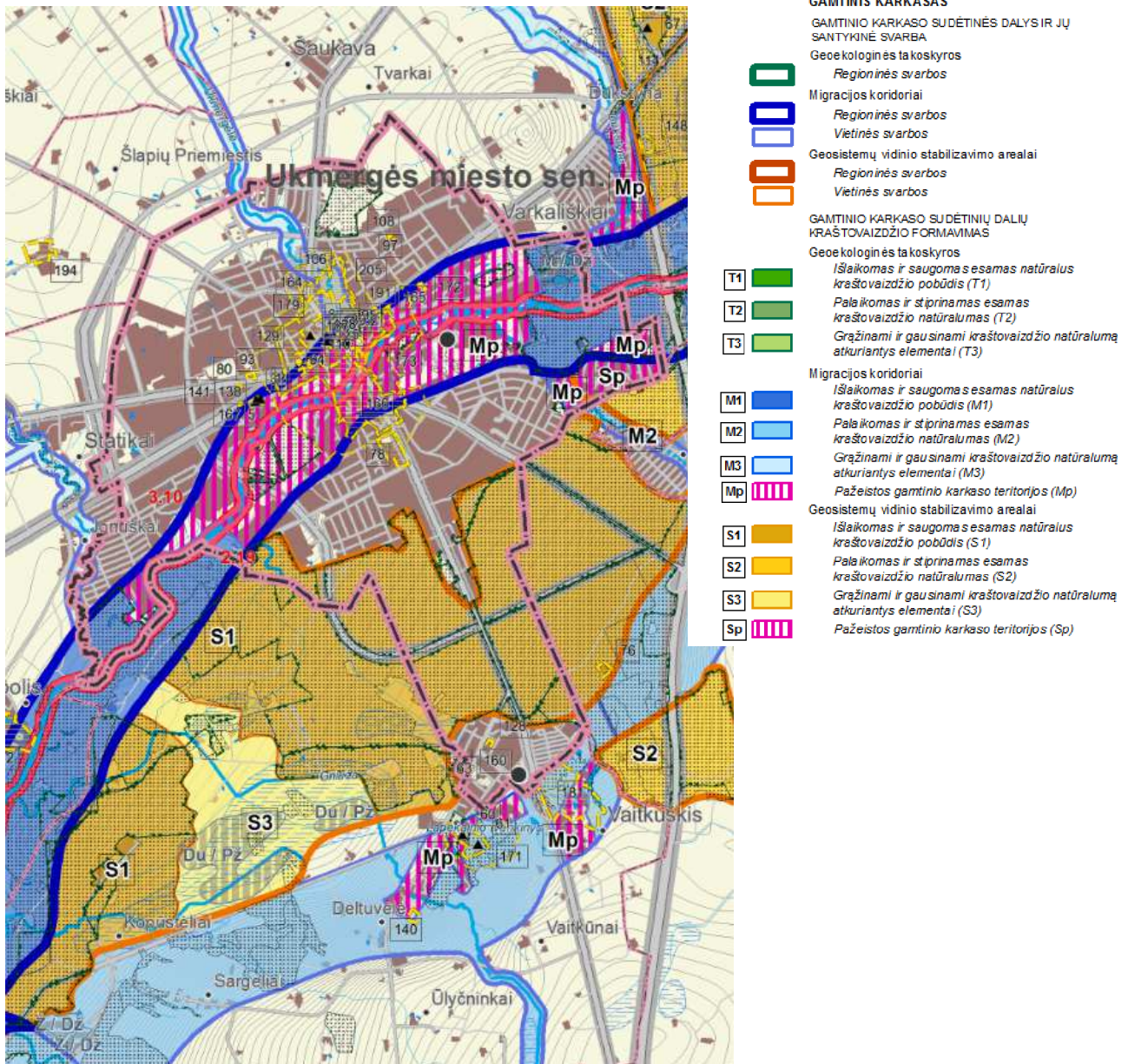
Gamtinis karkasas yra vientisas gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklas, apimantis visas gamtinio pobūdžio saugomas teritorijas ir kitas ekologiškai svarbias teritorijas, garantuojančias bendrąjį kraštovaizdžio stabilumą ir jungiantis jas į bendrą kraštovarkinę ekologinio kompensavimo zonų sistemą. Gamtinio karkaso paskirtis yra ne tik sukurti vientisą gamtinio ekologinio kompensavimo sistemą, užtikrinti ryšius tarp gamtinių saugomų teritorijų, bet ir saugoti natūralų kraštovaizdį, biologinę įvairovę, gamtinius rekreacinius išteklius, sudaryti sąlygas miškų atkūrimui, optimizuoti agrarinio kraštovaizdžio struktūrą geoekologiniu požiūriu, reguliuoti agrarinės veiklos ir kraštovaizdžio intensyvaus sukultūrinimo (užstatymo gyvenamaisiais bei pramonės rajonais) plėtrą. Gamtinį karkasą sudaro geoekologinės takoskyros, geosistemų vidinio stabilizavimo arealai ir ašys bei migraciniai koridoriai. Pagal svarbą išskiriamos europinės, nacionalinės, regioninės ir vietinės reikšmės gamtinio karkaso dalys.

Gamtinio karkaso teritorijas Ukmergės mieste, pagal „Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos gamtinio karkaso teritorijų naudojimo specialųjį planą“ 2014 m., sudaro regioniniai, rajoniniai ir vietinės svarbos migraciniai koridoriai bei vietinės svarbos vidinio stabilizavimo arealai (6.3 pav.).

Šventosios upės slėniai – regioninės svarbos migraciniai koridoriai (Mp), beveik visur pažeistos gamtinio karkaso teritorijos.

Vilkmergėlės, Storės, Dukstynos ir Moliupio slėniai – rajoniniai ir vietinės svarbos migraciniai koridoriai (M2, Mp), kur palaikomas ir stiprinamas esamas kraštovaizdžio natūralumas, o kai kur yra pažeistos gamtinio karkaso teritorijos.

Pašilės (Pivonijos) miško masyvas – vietinės svarbos vidinio stabilizavimo arealas (S1) su išlaikomu ir saugomu esamu natūralaus kraštovaizdžio pobūdžiu.

6.3 pav. Gamtinio karkaso fragmentas iš „Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos gamtinio karkaso teritorijų naudojimo specialiojo plano“, 2014 m.

6.4. Želdynai

Ukmergės miesto želdynus sudaro bendro naudojimo teritorijos, atskirųjų želdynų teritorijos, taip pat kitos želdinių teritorijos, kurioms nėra nustatytas konkretus žemės naudojimas būdas.

Pagal panaudojimo intensyvumą miesto želdynus galima išskirti į intensyvaus naudojimo ir ekstensyvaus naudojimo želdynus.

Intensyvaus naudojimo želdynus sudaro:

- rekreacinės paskirties želdynai – parkai, žaliosios jungtys (atskirieji želdynai);
- bendro naudojimo teritorijos ir aikštės;
- rekreacinės-visualomeninės teritorijos;
- mokslinės, kultūrinės ir memorialinės paskirties želdynai – istoriniai želdynai, kapinės (atskirieji želdynai)

Ekstensyvaus naudojimo želdynus sudaro:

- apsauginiai ir ekologinės paskirties želdynai (atskirieji želdynai, apsauginiai miškai);
- rekreacines vietovės (miško parkai, kt.).

6.4.1. Intensyvaus naudojimo želdynai

Intensyvaus naudojimo Ukmergės miesto želdynus sudaro bendro naudojimo teritorijos, rekreacinės paskirties želdynai. Tai – aikštės, parkai, miesto sodai, skverai.

Bendro naudojimo teritorijos

Svarbiausios bendro naudojimo teritorijos Ukmergės mieste yra centrinė miesto aikštė Kęstučio gatvėje, Ukmergės piliakalnio teritorija. Šios viešosios erdvės yra atnaujintos, tvarkomos.

Ukmergės centrinėje aikštėje yra kultūros paveldo objektas – Lietuvos nepriklausomybės paminklas (registrinis kultūros paveldo objektas, u.k. 15795).

Ukmergės piliakalnis yra kultūros paveldo objektas (valstybės saugomas, u.k. 3539).

Prie šių bendro naudojimo viešųjų erdvių taip pat gali būti priskirtas Vienuolyno gatvės bulvaras. Bulvaras yra atnaujintas – apželdintas, išdėstyti suolai.

Rekreacinės paskirties želdynai

Pagrindinis Ukmergės miesto rekreacinės paskirties želdynas yra Jaunimo gatvės parkas su Ukmergės miesto stadionu ir sporto aikštynu. Šios teritorijos plotas apie 25 ha. Teritorijos dalis su stadionu ir sporto aikštynu yra registruota kaip visuomeninės paskirties žemės sklypas. Šis želdynas gali būti išskiriamas kaip centrinis Ukmergės miesto želdynas. Teritorija nėra pilnai įrengta, jai reikalinga parengti sutvarkymo projektą.

Kitos rekreacinės paskirties želdynų naudojimo pobūdį atitinkančios teritorijos yra mažesnės. Jos formuoja vietinės ir rajoninės reikšmės želdynus.

Vietinės ir rajoninės reikšmės želdynams gali būti priskiriamos šios teritorijos:

Poilsio teritorija prie Šventosios, ties Beržų g. Čia yra gyventojų maudymosi vieta. Teritorijai žemės sklypas nėra suformuotas. Teritorija užima apie 1,5 ha.

Ukmergės pilies kalno želdynas prie Pilies g. Ši teritorija yra miesto centre su gausiais želdynais. Teritorijoje įrengti pasivaikščiavimo takai, poilsio vietos. Iš čia atsiveria tolimos Šventosios upės slėnio panoramos, rytinė Ukmergės miesto dalis. Teritorijos plotas apie 1,8 ha.

Vasario 16-osios gatvės želdynas. Tai želdinių teritorija centrinėje miesto dalyje. Teritorijai yra parengtas sutvarkymo projektas.

Nemaža želdyno teritorija yra numatoma buvusio Ukmergės karinio miestelio teritorijoje – Deltuvos, A. Smetonos gatvėje. Šiuo metu ši teritorija yra išvalyta, jai parengtas sutvarkymo techninis projektas. Ši teritorija ateityje galėtų sudaryti svarbų rajoninės reikšmės želdyną.

Kaip atskiras specializuoto komplekso želdynas taip pat gali būti išskirtas Ukmergės ligoninės želdynas.

Paplūdimiai. Svarbi rekreacinės paskirties želdynų sudedamoji dalis yra paplūdimiai. Remiantis Ukmergės rajone esančių, visuomeniniams poreikiams naudojamų teritorijų – paplūdimių, specialiuoju planu (2012), Ukmergės mieste yra 6 paplūdimiai, visi Šventosios upės ichtiologinio draustinio pakrantėse (6.4.1 lentelė). Bendras paplūdimių plotas – 1,25 m²

6.4.1 lentelė. Visuomeniniai paplūdimiai Ukmergės miesto teritorijoje

Eil. Nr.	Pavadinimas	Plotas, ha	Pastabos	Pakrantės apsaugos juosta, m	Įrengtas*	Neįrengtas*
1.	Šventosios upė (Ukmergės) I paplūdimys	0,14	Valstybinė žemė. Šventosios ichtiologinis draustinis, BAST.	–		
2.	Šventosios upė (Ukmergės) II paplūdimys	0,15	Valstybinė žemė. Šventosios ichtiologinis draustinis, BAST.	–		
3.	Šventosios upė (Ukmergės) III paplūdimys.	0,12	Valstybinė žemė. Šventosios ichtiologinis draustinis, BAST.	–		
4.	Šventosios upė (Ukmergės) IV paplūdimys	0,34	Valstybinė žemė. Šventosios ichtiologinis draustinis, BAST, Ukmergės senamiestis.	–	Įrengtas	
5.	Šventosios upė (Ukmergės) V paplūdimys	0,26	Suformuotas sklypas. Sudaryta žemės panaudos sutartis su Ukmergės rajono savivaldybe. Šventosios ichtiologinis draustinis, BAST, Ukmergės senamiestis.	–		
6.	Šventosios upė (Ukmergės) VI paplūdimys	0,24	Valstybinė žemė. Šventosios ichtiologinis draustinis, BAST.	–	Įrengtas	

* – seniūnijų pateikti duomenys

Šaltinis: Ukmergės rajone esančių, visuomeniniams poreikiams naudojamų teritorijų – paplūdimių, specialusis planas, 2012 m.

Mokslinės, kultūrinės ir memorialinės paskirties želdynai – istoriniai želdynai

Šios grupės želdynus Ukmergės mieste sudaro kapinės, buvusių kapinių teritorijos. Ukmergės mieste yra keletas kapinių teritorijų. Tai kapinės S. Daukanto g. ir Baranausko g., Ukmergės miesto stačiatikių kapinės, Ukmergės miesto sentikių kapinės ties Šviesos ir Kareivinių gatvėmis. Didelį memorialinį želdyną sudaro buvusių kapinių teritorija Vilniaus ir Trakų gatvėse. Tai kultūros paveldo teritorija – Ukmergės žydų senosios kapinės (registrinis kultūros paveldo objektas, u.k. 33252).

Šiuo metu veikiančios kapinės yra už Ukmergės miesto teritorijos ribų, Vidiškių seniūnijoje, Dūkstynos miške.

6.4.2. Ekstensyvaus naudojimo želdynai

Ekstensyvaus naudojimo želdynams Ukmergės mieste priskiriami apsauginiai želdiniai, kurie dar išskiriami į kelių apsauginius želdinius bei ekologinės apsaugos želdinius. Pagrindiniai kelių apsauginiai želdiniai yra ties magistraliniais keliais – Kauno, Gerseniškių gatvėmis, abipus jų. Šie želdiniai neturi suformuotų žemės sklypų.

Ekologinės apsaugos želdiniai išskiriami Šventosios upės pakrantėse, šlaituose. Dauguma šių želdinių teritorijų taip pat neturi suformuotų žemės sklypų.

7. SUSISIEKIMO INFRASTRUKTŪRA

Susisiekimo sistemą Ukmergės mieste sudaro automobilių keliai ir gatvės, Ukmergės mieste ir rajone nėra geležinkelio, oro uosto, vidaus vandens kelių.

7.1. Automobilių keliai ir gatvės

Išorės tinklas

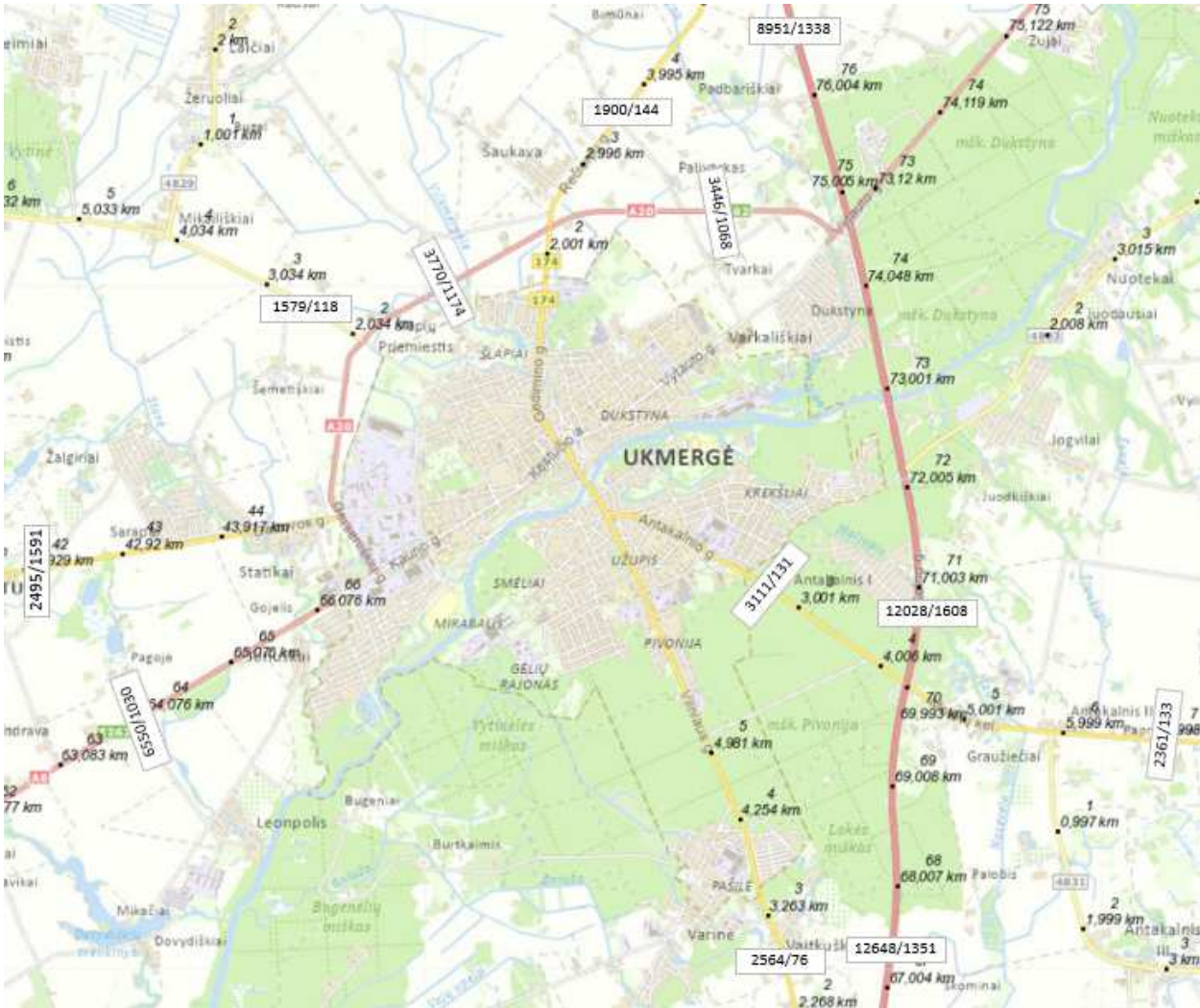
Galiojančiame Ukmergės miesto bendrajame plane (patv. 2011-08-31 Ukmergės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 7-109) nurodoma, kad Ukmergės rajono kelių tinklą galima vertinti kaip vieną iš geriausių Lietuvoje. Labai geri transportiniai ryšiai su Lietuvos sostine – Vilniumi, antruoju pagal dydį Lietuvos miestu – Kaunu, gretimais apskričių centrais – Panevėžiu, Utena (7.1 pav.).

Ukmergės miestą apeina tranzitiniai keliai: iš šiaurės – kelias A20 Ukmergės šiaurinis aplinkkelis (mieste tarp Kauno g. ir Deltuvos g. sutampa su Gerseniškių g.), iš rytų – kelias A2 Vilnius-Panevėžys. Miestą kerta magistralinis kelias A6 Kaunas-Zarasai-Daugpilis (mieste sutampa su Kauno g., Kęstučio a. ir Vytauto g.).

Ukmergės mieste prasideda ar baigiasi svarbūs krašto ir rajoniniai keliai:

- Nr. 115 Ukmergė – Molėtai, mieste sutampa su Vilniaus g. (iki Antakalnio g.) ir Antakalnio g.;
- Nr. 145 Kėdainiai – Šėta – Ukmergė, mieste sutampa su Deltuvos g.;
- Nr. 174 Ukmergė – Raguva – Nevėžis, mieste sutampa su Gedimino g.;
- Nr. 231 Vytinė – Vaitkuškis – Ukmergė, mieste sutampa su Vilniaus g. (nuo sankryžos su Antakalnio g.);
- Nr. 4807 Ukmergė – Petronys – Tulpiakėmis – Pagiriai, mieste sutampa su Ramygalos g.

Išoriniai srautai – vidutinis metinis paros eismo intensyvumas (VMPEI), automobiliais per parą – pateikti 7.1 pav.

7.1 pav. Išoriniai srautai Ukmergės m. prieigose 2019 m. (viso/krovininiai). Šaltinis – Lietuvos automobilių kelių direkcija

Bendrajame plane prognozuotas išorės kelių eismo intensyvumas ir faktinis parodytas 7.1 lentelėje.

7.1 lentelė. Bendrajame plane prognozuoto ir faktinio eismo intensyvumo palyginimas išorės kelių tinkle

Kelio Nr., pavadinimas	Bendrojo plano prognozė, VMPEI 2020 m.		Faktas, VMPEI 2019 m.	
	Viso	krovininis	Viso	krovininis
A2 Vilnius – Panevėžys	13000	1630	12650	1610
A6 Kaunas – Zarasai – Daugpilis	7500	1050	7800	1050
145 Kėdainiai – Šėta – Ukmergė	2650	280	2500	160
174 Ukmergė – Raguva – Nevėžis	2000	140	1900	140
231 Vytinė – Vaitkuškis – Ukmergė	3050	190	2560	80

Kaip matome iš lentelės, bendrajame plane prognozuotas eismo augimas praktiškai sutapo su faktiniu, krovininio eismo augimas buvo net mažesnis.

Remiantis esama situacija ir vyraujančiomis tendencijomis, miesto transportiniai ryšiai su išorės susisiekimo sistema yra pakankami.

Miesto gatvių tinklas

Eismo intensyvumo duomenys miesto gatvių tinkle pateikti 7.2 lentelėje.

7.2 lentelė. Eismo intensyvumas Ukmergės miesto gatvėse, automobiliai per piko valandą¹

Eil. Nr.	Gatvės	Galiojančio BP duomenys			Pastaba
		2009 m.	Progozė 2020 m.	Faktas, 2019 m.	
1	Kauno g. tarp Gerseniškių g. ir Žiedo g.	450	500	520	
2	Kauno g. tarp Žiedo g. ir A. Smetonos g.	800-600	930-700	880	
3	Kauno g. tarp A. Smetonos g. ir Vilniaus g.	1900-700	2280-840	1600	Ties Kęstučio a.
4	Vytauto g. tarp Vilniaus g. ir Anykščių g.	1250-800	1500-930	780	Ties Anykščių g.
5	Vilniaus g. tarp Vytauto g. ir Linų g.	1600-800	1900-930	1350	Ties Antakalnio g.
6	Antakalnio g. tarp Vilniaus g. ir Draugystės g.	750-400	830-450	410	Ties Dariaus ir Girėno g.
7	Deltuvos g. tarp A. Smetonos g. ir Gerseniškių g.	500-250	550-280	360	
8	Žiedo g.	350-100	430-130	460-300	
9	S. Daukanto g.	250-100	360-130	260	Ties Žiedo g.
10	Gedimino g.	350-150	490-200	290 ² - 150	
11	Ramygalos g.	150-100	180-130	230-110	
12	Gerseniškių g.	300-150	350-180	300 – 280	Užmiestis: A20 kelias
13	Dariaus ir Girėno g.			230	
14	Linų g.			320	

Esamo eismo intensyvumo duomenys rodo, kad prognozės iš esmės pasitvirtino, per praėjusį laikotarpį nuo bendrojo plano patvirtinimo eismo srautuose neįvyko esminių pokyčių.

Remiantis tyrimų duomenimis, miesto gatvėse krovinių automobilių dalis transporto sraute sudaro iki 4%, kas reiškia, kad aplinkkeliai efektyviai tarnauja nukreipiant tranzitinius srautus nuo miesto.

7.2. Automobilizacijos lygis

Ukmergės rajono automobilizacijos lygio (individualių automobilių 1000-iui gyventojų) kitimas parodytas 7.4 lentelėje.

7.4 lentelė. Bendrajame plane prognozuoto ir faktinio automobilizacijos lygio Ukmergės rajono palyginimas

2009 m.	Prognozuota bendrajame plane 2020 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.
464	576	390 ³	411	427	453	493

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

Kaip matome iš lentelės, faktinis automobilizacijos lygis dabartiniu metu yra mažesnis, nei buvo prognozuota galiojančiame bendrajame plane.

Remiantis avaringumo duomenimis konstatuojame, kad eismo saugos situacija Ukmergėje yra gera. Kaip ir kitur Lietuvoje, pagrindinės eismo saugos gerinimo kryptys Ukmergėje turėtų būti šios:

- Sankryžų rekonstravimas;
- Pėsčiųjų ir dviračių takų įrengimas;
- Inžinerinių saugaus eismo priemonių įgyvendinimas (greičio mažinimo kalneliai, saugos salelės, automatizuota greičio kontrolė, šviesoforais reguliuojamos sankryžos ir kt.)

¹ Naudoti studijų „Ukmergės miesto gatvių renovacija“ (2019 m.) ir „Saugaus eismo sistemos sukūrimas Ukmergės rajone“ (2013 m.) eismo matavimo duomenys, pastarosios duomenims taikytas 2,5% metinis augimas nuo 2013 m. iki 2019 m.

² Tarp Ramygalos g. ir Žiedo g.

³ Po automobilių perregistravimo 2015 m. sumažėjo faktinis registruotų automobilių skaičius

Ukmergės miestui nėra parengtas darnaus judumo planas, kurio dalis turėtų būti saugaus eismo priemonių įrengimo planas.

7.3. Viešasis transportas

Ukmergėje miesto autobusai aptarnauja keleivius 6 maršrutais (7.6 pav.).

Viešojo transporto tinklas apjungia svarbiausias miesto dalis ir objektus (gydymo, švietimo ir mokymo įstaigas). Esamas viešojo transporto tinklas stotelių pasiekiamumo požiūriu yra gerai išvystytas, praktiškai visa urbanizuota teritorija patenka į 800 m stotelių pasiekiamumo zoną. Galiojančio bendrojo plano esamos būklės pasiūlymuose konstatuojama, kad transporto priemonių važiavimo intervalai tokie dideli, kad viešojo transporto reikšmė miesto struktūrai formuoti ir valdyti visiškai sunyko, pagrindine liko socialinės paslaugos funkcija.

7.5 lentelė. Viešojo transporto rodiklių kitimas 2015 – 2019 m.

Rodiklis	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.
Miesto maršrutai, tūkst. keleivio km	3773	3607	3503	3547	3539
Keleivių vežimas miesto viešuoju transportu, tūkst.	1164	1114	1076	1086	1085

Šaltinis: Statistikos departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės

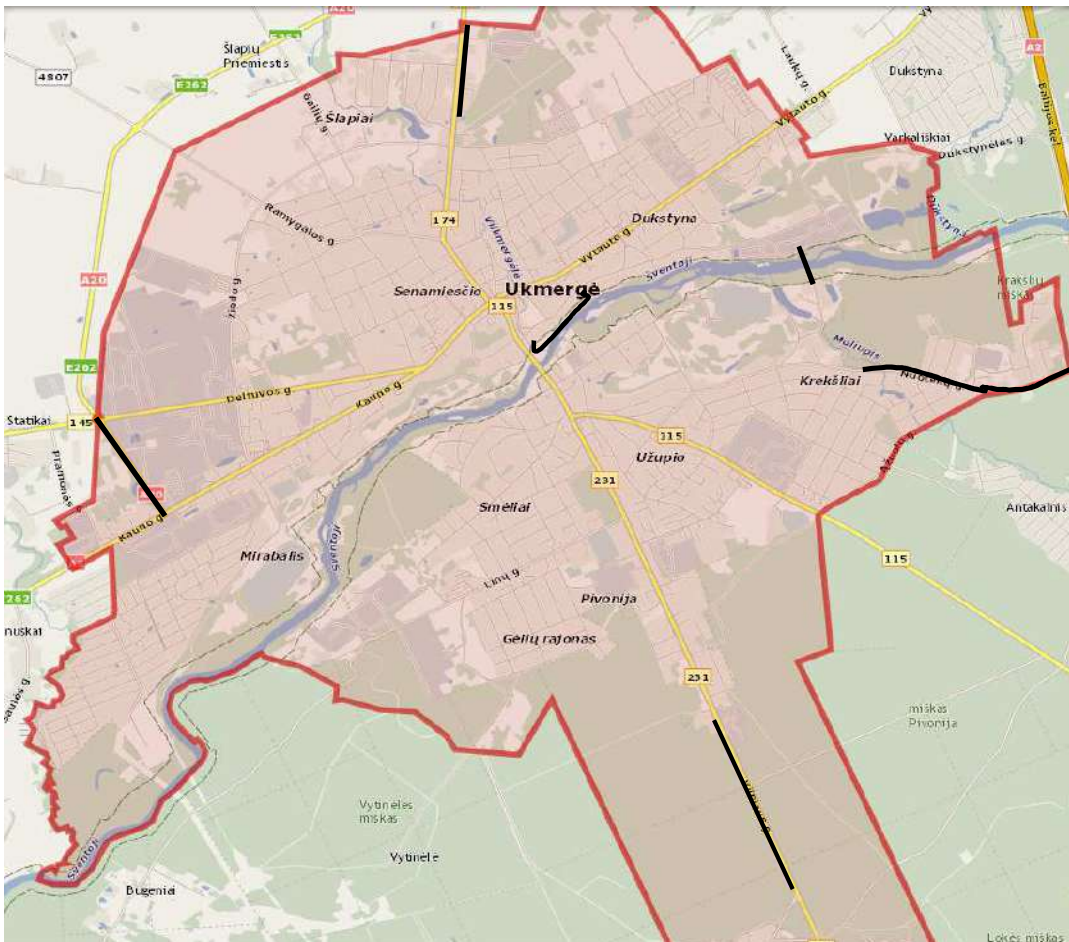
Kaip matome iš lentelės, pervežtų keleivių skaičius 2019 m. lyginant su 2015 m. sumažėjo 7%, antra vertus nuo 2018 m. keleivių pervežimai stabilizavosi.

Ukmergės miestui nėra parengtas darnaus judumo planas, kas riboja galimybes strategiškai planuoti miesto viešojo transporto (įskaitant ir priemiestinį) transporto plėtrą. Siūloma parengti darnaus judumo planą, kuriame būtų numatytas maršrutų skaičiaus optimizavimas, stotelių infrastruktūros modernizavimas ir geresnis keleivių aptarnavimas, atnaujinant transporto priemones, mažinant eismo intervalus ir didinant reisų skaičių. Būtina atlikti išsamią keleivių srautų analizę ir pateikti pasiūlymus dėl naujų viešojo transporto maršrutų įvedimo ir optimalios naudojamų transporto priemonių talpos.

7.4. Bevariklio transporto infrastruktūra

Bendrojo plano kompetencijai priklauso E kategorijų gatvių ir takų tinklo pėstiesiems bei dviratininkams formavimas. Augant važiuojančių dviračiais ir paspirtukais gyventojų skaičiui, aktualu plėtoti bevariklio transporto infrastruktūrą. Šiuo metu Ukmergėje dviračių takų tinklas menkai išvystytas, takai tarpusavyje nesujungti. Bendras atskirų dviračių takų ilgis, įskaitant esamą pėsčiųjų tiltą per Šventąją, sudaro 4,5 km⁴ (7.7 pav.).

⁴ Į šį dviračių takų ilgį neįeina šaligatviai, takai miesto kvartaluose ir pan., kuriais gali naudotis tiek pėstieji, tiek dviratininkai

7.6 pav. Esami Ukmergės miesto atskiri dviračių takai

Siūloma bendrojo plano keitime numatyti rišlų dviračių takų tinklą, pritaikytą tiek susisiekimui, tiek rekreacijai, įvertinti galimybę tiesti naujus takus bei pritaikyti esamus takus ar šaligatvius bevariklio transporto susisiekimui. Rekonstruojant ar įrengiant gatves, būtina numatyti infrastruktūrą pėstiesiems ir dviratininkams.

Bendrojo plano keitimo sprendiniai turėtų būti detalizuojami rengiant Ukmergės miesto darnaus judumo planą.

8. INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA

Inžinerinė infrastruktūra apima techninės infrastruktūros sritis:

- ryšių ir telekomunikacijų sistemą;
- atliekų tvarkymo sistemą.

Inžinerinė infrastruktūra gali ir privalo užtikrinti darnų šiuolaikinių gyvenamųjų vietovių funkcionavimą, didele dalimi įtakoja aplinkos kokybę, gyventojų sveikatą.

Tik gerai išvystyta moderni inžinerinė infrastruktūra gali užtikrinti gyventojų bei miesto svečių buitinių poreikių ir gamybinių reikmių tenkinimą, komfortą, sudaryti galimybę efektyviai užgesinti kilusius gaisrus.

Nuo inžinerinės infrastruktūros išvystymo priklauso Ukmergės miesto patrauklumas, nulemiantis investuotojų apsisprendimą, žymiai įtakojančią gyventojų gyvenimo kokybę

Tikslai yra šie:

- nustatyti ir apibūdinti inžinerinės infrastruktūros sistemų dabartinę būklę, jų kitimo tendencijas;
- įvertinti šių sistemų tobulinimo, modernizavimo vartotojų komfortinių sąlygų ir aplinkos kokybės gerinimui galimybę.

8.1. Vandens tiekimas

Visoje Ukmergės miesto teritorijoje veikia viešasis vandentiekis. Visiems vartotojams – gyventojams, įstaigoms ir organizacijoms, gamybinėms įmonėms - pagal poreikį - tiekiamas tik geriamos kokybės vanduo.

Vanduo iš vandeningų, 80–100 m gylyje esančių požeminių sluoksnių yra išgaunamas Ukmergės I-je vandenvietėje, esančioje pietvakarinėje miesto dalyje Šventosios upės slėnio terasoje. Vandenvietė yra 650 m. ilgio ir 70–170 m. pločio, 7 ha ploto (žr. brėžinį E-2). Šiuo metu Ukmergės I vandenvietėje yra įrengta 15 giluminių vandens išgavimo gręžinių, iš jų vandens tiekimui naudojami – 5.

Per vandenvietės teritoriją, šalia vandens išgavimo gręžinių, yra paklotas ir eksploatuojamas Ukmergės miesto buitinių nuotekų magistralinis savitakinis 500 mm skersmens kolektorius, keliantis grėsmę išgaunamo geriamojo vandens kokybei. Dėl šios aplinkybės vandenvietė gali būti eksploatuojama tik su sąlyga, jog naudojamo komplekso vandens spūdinis lygis negali būti pažeminamas žemiau gruntinio vandens lygio joje. Vandenvietės patvirtinti ištekliai yra 10 t m³/d, t. y. pakankami, gali patenkinti visus dabartinius vartotojų poreikius ir turi pajėgumų rezervą galimam reikmių padidėjimui.

Vandenvietėje išgaunamame vandenyje yra padidinta geležies koncentracija, viršijanti higienos norma HN 24:2017 nustatytą didžiausią leidžiamą dydį. Vanduo yra gerinamas nugeležinimo įrenginiuose, esančiuose vandenvietės komplekse. Vartotojams tiekiamo vandens kokybė pagal geležies ir mangano koncentracijas atitinka Lietuvos HN 24:2017 (Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimus). Vartotojus pasiekia puikaus skonio kokybiškas geriamasis vanduo.

Gaisrų gesinimui reikalinga vandens atsarga yra laikoma švaraus vandens rezervuaruose ir vandentiekio bokšte; šiam tikslui skirta vandens atsarga yra pakankamo dydžio. Vandentiekio bokšto 500 m³ tūrio rezervuaras dirba ir kaip vandens vartojimo netolygumus išlyginanti talpa. Vandentiekio bokšto apsaugos zona – 10 metrų pločio žemės juosta aplink jo išorines ribas.

Vandenvietės apsaugos zona yra tyrimais nustatyta, jos apsaugos juostos yra pažymėtos inžinerinės infrastruktūros brėžinyje E-2. Vandenvietės apsaugos zonos 1-oji juosta - aptverta ir yra saugoma.

Ukmergės miesto vandens tiekimo sistema yra gerai išvystyta ir tinkamai eksploatuojama.

Bendras vandentiekio tinklų ilgis Ukmergės mieste yra 215,4 km. Vandentiekio tinkluose yra sumontuoti priešgaisriniai hidrantai ir reikiama atjungimo įranga. Mieste prie vandentiekio tinklų yra prisijungę 94% gyventojų. Tai yra labai geras rodiklis.

Bendras vidutinis suvartojamo vandens kiekis Ukmergės mieste 2020 m. buvo 3,02 t. m³/d; maksimalus – 3,38 t m³/d.

Ant vandentiekio bokšto, esančio Daukanto g., yra sumontuotos ir judriojo (mobiliojo) ryšio antenos, neturinčios technologinio ryšio su vandens tiekimu.

Iš Ukmergės miesto vandentiekio sistemos geriamasis vanduo yra tiekiamas ir už miesto ribos esantiems Varinės kvartalams bei vartotojams, įsikūrusiems tarp Žolės ir Beržų gatvių.

Ukmergėje geriamojo vandens išgavimo, jo gerinimo, centralizuoto tiekimo, tinklų ir įrenginių eksploatavimo funkciją vykdo UAB „Ukmergės vandenys“.

Geriamojo vandens kokybę nuolat kontroliuoja UAB „Ukmergės vandenys“ geriamojo vandens laboratorija.

8.2. Nuotekų tvarkymas

8.2.1. Buitinių nuotekų tvarkymas

Ukmergės miesto teritorijoje veikia gerai išvystyta centralizuoto buitinių nuotekų surinkimo ir tvarkymo sistema. Nuotekos iš gyventojų, visuomeninių ir gamybinių įmonių yra centralizuotai surenkamos

kolektoriais. Savitakiniais tinklais nuotekos patenka į siurblines, iš kurių slėginėmis linijomis paduodamos į kolektorius; iš pagrindinės nuotekų siurblinės (PNS) tie vandenys persiurbiami į miesto nuotekų valyklą (NV), pažymėtą šio bendrojo plano brėžinyje E-2. Buitinės nuotekos pasipildo gruntiniais infiltraciniais vandenimis ir (dalinai) paviršinėmis (lietaus) nuotekomis.

Mieste prie nuotekų tinklų yra prisijungę 84,5% gyventojų.

Bendras buitinių nuotekų tinklų ilgis Ukmergės mieste yra 208,7 km

Biologiškai iki gamtosauginius reikalavimus atitinkančio laipsnio išvalytos nuotekos išleidžiamos į Šventosios upę. Nuotekų valyklos našumas yra pakankamas, ji turi pajėgumų rezervą.

Į Ukmergės m. buitinių nuotekų tvarkymo sistemą patenka ir už miesto ribos esančių gyvenamųjų kvartalų (Varinės, greta Žolės g. esančių gyv. namų ir kt.) buitinės nuotekos, kurios taip pat yra išvalomos Ukmergės m. nuotekų valykloje.

2019 metais buvo išvalyta 1 034 171 m³ nuotekų ,(vid. 2,83 t m³/d).

2020 m išvalyta 1 046 151 m³ nuotekų (vid. 2,87 t m³/d).

Ukmergės miesto buitinių nuotekų valyklos (NV) sanitarinės apsaugos zona (SAZ) yra 200 m pločio žemės juosta aplink šiuos įrenginius (žr. brėž. E-2).

Į NV SAZ ribas patenka ir dalis greta esančios sodininkų bendrijos sklypų bei juose esančių pastatų. SAZ ribose esantys sklypai yra sanitariniu požiūriu netinkami gyvenamųjų namų statybai ir jų eksploatavimui.

Nuotekų valykloje susidaranti specifinė atlieka – liekamasis dumblas – yra išvežamas į Pabaisko seniūnijos Sargelių kaime įrengtą kompostavimo aikštelę, kurioje šis dumblas perdirbamas į žemės ūkiui tinkamą kompostą.

Ukmergės miesto buitinių nuotekų surinkimo ir tvarkymo sistemą eksploatuoja UAB „Ukmergės vandenys“.

8.2.2. Paviršinių (lietaus) nuotekų tvarkymas

Ukmergės mieste yra įrengta, tačiau tik vidutiniškai išvystyta paviršinių (lietaus) nuotekų sistema, surenkanti iš pagrindinių gatvių ir aikščių, kitų reikšmingų teritorijų šias nuotekas, o taip pat drenažinius vandenį, ir nuvedanti į atviruosius vandens telkinius.

Paviršinių nuotekų tinklai yra pažymėti brėžinyje E-2.

Prie pagrindinių kolektorių yra įrengta 7 paviršinių nuotekų valyklos, kuriose iš šių nuotekų, prieš išleidžiant į atviruosius vandens telkinius, yra pašalinami naftos produktai ir nešamas smėlis. Šiose valyklose 2019 m. buvo išvalyta 342,4 tūkst. m³ paviršinių nuotekų.

Nuo ypač užterštų teritorijų (degalinių, gamybos įmonių) lietaus vanduo valomas lokalinėse valyklose ir suleidžiamas į paviršinių nuotekų (lietaus) nuotakyną.

Kita paviršinių nuotekų dalis nėra valoma.

Bendras paviršinių nuotekų tinklų ilgis mieste yra 80,7 km.

Aplinkos kokybės gerinimui reikalingas esamos paviršinių nuotekų sistemos tolimesnis vystymas.

Ukmergės miesto paviršinių nuotekų surinkimo ir tvarkymo sistemą eksploatuoja UAB „Ukmergės vandenys“.

8.3. Šilumos tiekimas

Ukmergės miesto teritorijoje veikia centralizuoto šilumos tiekimo (CŠT) sistema, centralizuotai gyventojams ir įmonėms tiekianti šilumos energiją, naudojamą pastatų šildymui ir vandentiekio karšto vandens ruošimui.

Ukmergės mieste centralizuoto šilumos energijos gyventojams ir įmonėms tiekimo funkcijas vykdo UAB „Ukmergės šiluma“.

Ukmergės mieste šilumos energiją, naudojamą miesto centro ir daugiabučių gyvenamųjų namų rajonuose, tiekia 4 CŠT katilinės.

Be to, veikia ir vietinės katilinės, tiekiančios šilumą atskiriems pastatams.

Katilinių, eksploatuojamų UAB „Ukmergės šiluma“ pagrindiniai techniniai duomenys 2020 m.

.....Lentelė

Eil. Nr.	Katilinės pavad., adresas	Instaliuota šilumos generavimo galia, MW	Galia pagal kuro rūšį, MW		
			Biokuras	Gamtinės dujos	Skystas kuras
1.	Katilinė Nr. 1, Šviesos g. 17	19,48	8,3	11,2	0
2.	Katilinė Nr. 2, Klaipėdos g. 5a	5,385	0	5,385	0
3.	Katilinė Nr. 3 Vilniaus g. 89 c	9,9	0	9,9	9,8
4.	"Šilo" katilinė, Miškų g. 45	1,815	0	1,815	0,9
5.	Katilinė K-6, Pašilės g.6	0,363	0	0,363	0
6.	Katilinė K-7, Pašilės g.8	0,126	0	0,126	0
7.	Katilinė K-8, Pivonijos g.3A	0,203	0	0,203	0
8.	Katilinė K-9, Pivonijos g.5A	0,168	0	0,168	0
9.	Katilinė K-10, Pivonijos g.7	0,177	0	0,177	0
10.	Katilinė K-11, Pivonijos g.3B	0,168	0	0,168	0
11.	Katilinė K-12, Pašilės g.19	0,263	0	0,263	0
12.	Katilinė K-13, Vytauto g.4	0,175	0	0,175	0
13.	Katilinė K-17, Utenos g.4	0,050	0	0,050	0
14.	Katilinė K-18, Kauno g.44	0,050	0	0,050	0
Iš viso įmonėje		38,323 MW			

Pagrindinės kuro, naudojamo šiluminės energijos generavimui, rūšys yra gamtinės dujos ir biokuras. Katilinių vietos yra pažymėtos brėžinyje E-2.

Bendras šilumos tiekimo linijų ilgis yra 24 km.

Šilumos tiekimo tinklų būklė, palyginus, - gera – yra atnaujinta 83% tinklų, neatnaujinta tik 17%.

Ukmergės miesto šilumos ūkio specialiuoju planu yra nustatytos šilumos tiekimo zonos: 1) CŠT, 2) necentralizuoto šilumos tiekimo (kurui naudojamos gamtinės dujos) zona ir 3) necentralizuoto šilumos tiekimo (kurui naudojamos gamtinės dujos ir biokuras) zona.

Sodybinio tipo gyvenamieji namai šiluminę energiją ruošia autonominiuose įrenginiuose.

8.4. Elektros energijos tiekimas

Ukmergės mieste yra labai gerai išvystyta elektros energijos tiekimo sistema, užtikrinanti patikimą ir kokybišką elektros tiekimą vartotojams.

Greta miesto ribos, vakarų kryptyje, esanti didelės galios 110/35/10 kV transformatorių pastotė sudaro galimybę 35 kV ir 10kV elektros tiekimo linijomis per transformatorines tiekti vartotojams reikiama elektros energijos kiekį. Transformatorių pastotė turi galios rezervą. Tai sudaro gamybinių įmonių su didelėmis elektros energijos reikmėmis plėtros galimybę.

Ukmergės miesto teritorijoje yra nutiestos 35kV, 10kV ir 0,4kV orinės elektros tiekimo linijos. Greta miesto yra nutiestos 110kV orinės elektros tiekimo linijos. Joms yra sudarytos reikiamo dydžio apsaugos zonos. Be to, yra nutiestos ir 10kV, 35kV kabelinės ETL. Elektros energija reikiama galia yra tiekiama visiems miesto ribose ir kitose šiuo BP nagrinėjamos teritorijose esantiems vartotojams.

Ukmergės miesto senamiestyje esančios orinės 0,4kV elektros tiekimo linijos keistinos požeminėmis kabelinėmis.

8.5. Gamtinių dujų tiekimas

Ukmergės miesto gamtinių dujų tiekimo sistema vidutinio slėgio dujotiekio linijomis per dujų reguliavimo punktus (DRP) aprūpina didžiąją miesto vartotojų dalį. Dujos naudojamos maisto gaminimui, pastatų šildymui bei karšto vandens ruošimui, be to – gamybos reikmėms. Didžiausius gamtinių dujų kiekius suvartoja centralizuoto šilumos tiekimo (CŠT) katilinės.

Greta miesto šiaurės-rytinės ribos, esanti dujų skirstymo stotis (DSS) ir jungiamoji magistralinio dujotiekio atšaka dabartiniu metu pilnai patenkina ir ateityje gali be apribojimų tenkinti Ukmergės miesto gamtinių dujų vartotojų reikmes. Tai sudaro palankias gamybinių įmonių su didelėmis gamtinių dujų reikmėmis plėtros sąlygas.

Ukmergės dujų skirstymo stoties (DSS) apsaugos zona – žemės juosta, kurios ribos yra 25 metrų atstumu aplink teritorijos, kurioje yra šie įrenginiai aptvėrimą, virš šios juostos esanti oro erdvė ir žemė po šia juosta.

Magistralinio dujotiekio (MD) pirmos klasės teritorijos dalis patenka į greta Ukmergės miesto ribos esantį žemės plotą (žr. brėžinį E-2).

Dujų reguliavimo punktų (DRP) apsaugos zona – 10 metrų pločio žemės juosta aplink šių punktų sienas.

Ukmergės mieste ir rajone yra tvarkingai laikomasi vidutinio slėgio dujotiekio linijų, magistralinio dujotiekio, DSS ir dujų reguliavimo punktų apsaugos zonoms taikomų reikalavimų.

8.6. Ryšiai ir telekomunikacijos

Ryšių infrastruktūrai priskiriama: telekomunikacijų infrastruktūra ir paštas. Lietuvoje yra pakankamai išplėtotą telekomunikacijų (fiksotojo ir judriojo telefoninio ryšio, interneto, televizijos tinklo, signalizacijos linijų) infrastruktūra ir apima visą šalies teritoriją, taigi - ir **Ukmergės** miestą.

Ukmergės mieste veikia plačiajuostis internetas (PI), įrengtos viešosios nemokamo interneto prieigos.

Ant eksploatuojamojo miesto vandentiekio bokšto yra sumontuotos ir naudojamos judriojo (mobiliojo) ryšio antenos.

Mieste veikia AB „Lietuvos paštas“ **Ukmergės rajono** paštas su skyriais Vilniaus ir Anykščių gatvėse, įstaigoms, įmonėms bei gyventojams teikia įvairias paslaugas (t. sk. finansines ir kt.).

Veikia viešosios nemokamo interneto prieigos (miesto bibliotekoje ir kt. vietose).

Ryšių tinklai **Ukmergėje** yra gerai išvystyti, tačiau reikalingas šios infrastruktūros srities modernizavimas.

Dabartiniu metu **Ukmergės miesto** ryšių sistemoje vyksta spartus naujų informacinių technologijų diegimo procesas.

8.7. Atliekų tvarkymas

Ukmergės miesto gyventojų buitijoje, įstaigose ir organizacijose susidarančios atliekos, nuo gatvių ir aikščių sugrėbti lapai bei kitos sąšlavos, nupjauta žolė, nugenėtos medžių ir krūmų šakos bei jų šaknys, t.y. biologiškai skaidžios atliekos, yra surenkamos ir tvarkomos pagal sudarytą pakankamai gerą sistemą.

Gyventojai, išrūšiuotą buitines atliekas, iš jų atskyrę perdirbimui tinkamas – popierių bei kartoną, plastiką, stiklą, elektronikos atliekas ir sudėję jas į specializuotus rūšiavimo konteinerius, likusias, perdirbimui netinkamas nepavojingas atliekas sudeda į mišrių komunalinių atliekų konteinerius, pastatytus konteinerių aikštelėje. Šios mišrios atliekos yra išvežamos pagal grafiką. Mišrių komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą vykdo Vilniaus apskrities atliekų tvarkymo centras (VAATC).

Perdirbimui tinkamos atliekos yra surenkamos ir išvežamos kaip žaliavos pramonei.

Biologiškai skaidžios (žaliosios) atliekos yra surenkamos tam skirtoje aikštelėje, esančioje Serbentų g. 2A, šalia Ukmergės buitinių nuotekų valyklos. Didelių gabaritų atliekos – seni baldai, padangos ir pan. iš gyventojų yra priimamos tam skirtoje aikštelėje, esančioje Gerseniškių g. 5. Elektros ir elektroninės įrangos atliekos iš gyventojų yra surenkamos aikštelėje Deltuvos g 38H.

Inžinerinės infrastruktūros esamos būklės įvertinimo išvados:

1. Inžinerinės infrastruktūros sistemos Ukmergės mieste yra gerai išvystytos;
  2. Vandentiekio, buitinių nuotekų tvarkymo ir gamtinių dujų tiekimo sistemos yra įrengtos ir eksploatuojamos gerai, tačiau reikalingas jų pilnas išvystymas, dalies esamų tinklų atnaujinimas, sistemų modernizavimas;
  3. Elektros energijos tiekimo sistema yra išvystyta 100% tačiau reikalingas techninis jos tobulinimas;
  4. Centralizuoto šilumos tiekimo ūkis yra gerai ir pilnai įrengtas; reikalingas tolimesnis tinklų renovavimas, mažinant tiekiamos šilumos kainą;
  5. Paviršinių (lietaus) nuotekų sistemą būtina plėsti, įrengiant naujas nuotekų valyklas;
  6. Ryšių ir telekomunikacijų sistema yra išvystyta, tačiau reikalingas jos, kaip ir kitų inžinerinės infrastruktūros sistemų, techninis tobulinimas;
  7. Atliekų tvarkymo sistema funkcionuoja gerai, atliekos tinkamai surenkamos, jas rūšiuojant, tačiau didintinas atliekų surinkimo aikštelių su rūšiavimo konteineriais skaičius. Gerintinas, tobulintinas biologiškai skaidžių („žaliųjų“) atliekų surinkimas ir jų kompostavimas, pavojingų atliekų surinkimas.
-

9. NAUDINGOSIOS IŠKASENOS

Ukmergės miesto teritorijoje yra 1 naudingųjų iškasenų telkinys – Ukmergės molio karjeris (9.1 lentelė). Karjero teritorija yra miesto rytų pusėje (netoli Sodininkų 1-oji g., prie A2 magistralės).

9.1 lentelė. Naudingųjų iškasenų telkiniai Ukmergės miesto teritorijoje

Eil. Nr.	Telkinio Nr.	Pavadinimas	Naudingoji iškasena	Geologinio tyrimo etapas	Plotas, ha	Būklė
1.	1314	Ukmergė	Molis	Dž	20,5	Naudojamas

Pastaba: Dž – detaliai išžvalgyti

Šaltinis: Lietuvos geologijos tarnyba, 2021

10. APLINKOSAUGINĖ SITUACIJA

Aplinkosauginę situaciją Ukmergės rajono teritorijoje atspindi oro, vandens ir dirvožemio kokybė bei triukšmo lygis, kurių pokyčiai įtakoja natūralaus kraštovaizdžio, biotos struktūros bei populiacijų būklę.

10.1. Oro kokybė

Regiono oro kokybės vertinimui svarbūs yra stambiausi taršos šaltiniai, t.y. tie, kurių išmetamas teršalų kiekis yra didelis – elektrinės, stambios pramonės įmonės, pagrindinių kelių tinklas.

Svarbiausi dideliais kiekiais išmetami teršalai yra tie, kurie išsiskiria deginant organinį kurą, t.y. azoto oksidai (NO_x), anglies monoksidas (CO) ir, priklausomai nuo kuro rūšies – sieros dioksidas (SO_2) bei kietosios dalelės.

Azoto oksidai formuojasi aukštoje temperatūroje vykstančiuose degimo procesuose, azotui oksiduojantis ore arba kure. Pagrindinis azoto oksidų – azoto oksido (NO) ir azoto dioksido (NO_2), kitaip tariant – azoto oksidų (NO_x) šaltinis yra kelių transportas. Dėl šios priežasties didžiausios NO ir NO_2 koncentracijos susidaro miestuose, kur eismo intensyvumas didžiausias. Kiti svarbūs taršos šaltiniai yra elektrinės, šiluminės elektrinės ir pramonės procesai. NO_2 gali dirginti plaučius ir sumažinti atsparumą kvėpavimo takų infekcijoms. Taršą NO_x galima sumažinti apribojant transporto srautus, o pramonės įmonėse – pakeičiant įmonės gamybos sąlygas.

CO – toksinės dujos, išmetamos į atmosferą degimo procesų metu arba oksiduojantis angliavandeniliams bei kitiems organiniams junginiams. Didžiausias CO kiekis yra išmetamas iš kelių transporto priemonių, kita dalis – iš gyvenamųjų namų ir komercinių pastatų katilinių. Šis junginys atmosferoje išsilaiko apie mėnesį, po to oksiduojasi į anglies dioksidą (CO_2). Organizme CO stabdo deguonies pernešimą kraujyje, o tai ypač kenksminga žmonių, kenčiančių nuo širdies ligų, sveikatai. Pagrindinė taršos CO mažinimo priemonė yra taršos iš kelių transporto mažinimas.

SO_2 dujos, besijungdamos su vandens garais atmosferoje, suformuoja rūgščius lietus. Ir šlapi, ir sausi teršalo išmetimai yra kenksmingi – naikina augmeniją, blogina dirvos, statybinių medžiagų ir vandens telkinių kokybę. SO_2 aplinkos ore taip pat gali neigiamai veikti žmonių sveikatą. Ypač jam jautrūs asmenys, kenčiantys nuo astmos ir chroniškų plaučių ligų. Tarša SO_2 yra dar pavojingesnė, kai kietųjų dalelių ir kitų teršalų koncentracijos ore yra didelės. Pagrindinis SO_2 šaltinis yra sieros turinčio organinio kuro, dažniausiai anglies ir naftos produktų, deginimas. Dažniausiai tai yra elektrinės ir kai kurios pramonės įmonės. Problemos su SO_2 iškyla ir miestuose, kur anglis vis dar plačiai naudojama gyvenamųjų būstų šildymui. SO_2 sumažinti galima keičiant kuro rūšis, mažinant sieros kiekį kure arba taikant išmetamų dujų nusierinimo procesą.

Į orą išmetamos kietosios dalelės labai skiriasi savo fizine ir chemine sudėtimi, skirtingi yra dalelių dydžiai ir jų išmetimo šaltiniai. KD_{10} dalelės (kurių dydis ore yra mažesnis nei 10 μm) jau yra pakankamai mažos, kad galėtų prasiskverbti giliai į plaučius, tuo tarpu $\text{KD}_{2,5}$ sukelia dar didesnę grėsmę sveikatai. Didesnės dalelės nėra tiesiogiai įkvepiamos ir iš oro pakankamai efektyviai gali būti pašalinamos sedimentacijos būdu. KD_{10} ir $\text{KD}_{2,5}$ susidaro dviem būdais – tiesioginio išmetimo į orą iš daugybės šaltinių, tokių kaip kuro deginimas (transportas, energijos gavyba, pramonė), dirvos erozija, vėjo pustomos dulkės ir mechaninis smulkinimas (kasyba, statybos) arba atmosferoje tarpusavyje reaguojant kitiems teršalams (SO_2 , NO_x , amoniakui, lakiesiems organiniams junginiams (LOJ)). Smulkiosios dalelės gali būti pernešamos giliai į plaučius, sukelti uždegimą ir pabloginti žmonių, sergančių širdies ar plaučių ligomis, būklę. Be to, į plaučius jos gali pernešti kancerogeninius junginius. Taršos KD mažinimo būdai – taršos iš mobiliųjų šaltinių mažinimas, gamybos procesų keitimas pramonės įmonėse, papildomai taikomi „vamzdžio galo“ sprendimai arba keičiama kuro rūšis.

Pagrindinis LOJ šaltinis yra kelių transportas, jie išsiskiria degant ir garuojant naftos produktams, taip pat deginant medieną ir anglį bei pramoninių procesų metu. Vienas iš LOJ – benzenas yra genotoksiškas kancerogenas, galintis sukelti vėžį, centrinės nervų sistemos sutrikimus, kepenų bei inkstų pažeidimus ir kt. Taršos LOJ mažinimo priemonės – taršos iš mobiliųjų taršos šaltinių bei pramonės įmonių mažinimas.

Pramonės įmonėms galimus taršos mažinimo būdus galima suskirstyti į dvi pagrindines kategorijas – taršos mažinimą ir kuro rūšies pakeitimą. Pavyzdžiui, išmetamųjų dujų nusierinimas gali būti naudojamas SO₂, filtrų sistemos – KD₁₀ taršai mažinti, o perėjimas nuo anglies deginimo prie dujų gali labai stipriai sumažinti tiek SO₂, tiek KD₁₀ kiekius. Siekiant užtikrinti taršos iš pramonės įmonių mažinimą, ūkio subjektų veiklos vykdytojais turi naudoti geriausius prieinamus gamybos būdus.

Meteorologinės sąlygos yra dar vienas svarbus faktorius, įtakojantis oro užterštumą antropogeninės kilmės teršalais. Nuo jų priklauso ar į atmosferą patekę teršalai kaupsis išmetimo vietose ar bus išsklaidyti didesnėje erdvėje. Nepalankios teršalų išsisklaidymui sąlygos susidaro, kai oras lemia pastovi ir mažai judri oro masė – anticiklonai, jų gūbriai, mažo gradiento atmosferos slėgio laukai. Tokiais atvejais dažniausiai stebimi orai be kritulių, su nestipriais vėjais, žiemą paprastai smarkiai atšąla, vasarą – vyrauja karštis. Didelė oro drėgmė, esant silpnam vėjui – rūkas, dulksna taip pat sąlygoja didesnę oro užterštumą. Mažesniuose pramonės centruose, kur oro kokybei didelę įtaką turi vieno stambaus teršėjo išmetimai, teršalų koncentracija gali padidėti ir pučiant tos krypties vėjui, kuris teršalus neša nuo stambaus taršos šaltinio link miesto. Žiemą, spaudžiant šalčiams, suintensyvėja šiluminės energijos gamyba, todėl taip pat padidėja teršalų išmetimai į orą.

Ukmergės rajono savivaldybėje pagrindiniai aplinkos oro teršėjai yra įmonės, esančios Ukmergės miesto teritorijoje. Vertinant taršos iš stacionarių šaltinių emisijos rodiklius, pateikiamus Ukmergės rajono savivaldybės leidinyje „Ukmergės rajono socialinės ekonominės būklės analizė ir SSGG“, matomas ženklus išmetamų teršalų kiekio didėjimas. 2013 – 2019 m. laikotarpyje buvo išmesta nuo 206,5 iki 527,2 tonų teršalų, padidėjimas sudaro 2,6 karto (10.1.1 lentelė).

Teršalų iš stacionarių taršos šaltinių išmetimo didėjimą Ukmergės rajone patvirtina ir Aplinkos apsaugos agentūros, pagal pagrindinių rajono pramonės ir energetikos įmonių metinių ataskaitų, duomenys. Lyginant 2019 su 2018 metais, visų išmestų teršalų kiekis rajone išaugo 2,04 % iš jų: kietųjų medžiagų padaugėjo net 73,06 %, kitų teršalų išaugo 99,75 %, sumažėjo sieros anhidrido, azoto oksido, anglies monoksido, lakiųjų organinių junginių (10.1.2 lentelė). Toks žymus iš stacionarių taršos šaltinių į atmosferą išmestų teršalų kiekio augimas yra siejamas su išaugusia tuo laikotarpiu pramone, įskaitant energijos gamybos įmonių veiklą ir taip pat automobilių transportu.

10.1.1 lentelė. Visų teršalų išmetimo į aplinkos orą kiekis Ukmergės rajono savivaldybėje 2013 – 2019 m.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Visi teršalai / tonomis	206.5	304,9	511,9	622,2	538,8	516,4	527,2

Šaltinis: Ukmergės rajono savivaldybės duomenys, remiantis leidiniu „Ukmergės rajono socialinės ekonominės būklės analizė ir SSGG“, 2021 m.

10.1.2 lentelė. Teršalų išmetimas į aplinkos orą iš stacionarių taršos šaltinių Ukmergės rajono savivaldybėje

Metai	Iš viso išmesta teršalų, t							
	Įmonių skaičius	Visi teršalai	Kietosios medžiagos	Sieros anhidridas	Azoto oksidai	Anglies monoksidai	Lakieji organiniai junginiai	Kiti teršalai
2018	14	516,43	6,76	2,86	30,18	216,67	259,9	0,06
2019	15	527,21	25,09	2,06	27,94	193,05	254,59	24,48

Šaltinis: Aplinkos apsaugos agentūra <http://gamta.lt>, Lietuvos statistikos departamentas www.stat.gov.lt

Ukmergės rajono savivaldybės tarybos sprendimu (2011-06-23, Nr. 7-50) buvo parengta „Ukmergės rajono savivaldybės aplinkos oro kokybės valdymo programa“, 2008 m. ir „Ukmergės savivaldybės aplinkos oro monitoringo programa, 2009 - 2012 metams“. Dėl lėšų trūkumo Ukmergės savivaldybėje nebuvo įvykdyta aplinkos oro monitoringo programa. Aplinkos apsaugos agentūra Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis planuoja vykdyti projektą „Lietuvos oro kokybės monitoringo sistemos modernizavimas, naudojant difuzinius ėmiklius“, kurio metu visoje šalies teritorijoje, tame tarpe ir Ukmergės mieste, numatoma atlikti azoto dioksido, sieros dioksido, lakiųjų organinių junginių koncentracijų matavimus, oro kokybės monitoringą Ukmergės mieste galima būtų vykdyti šio projekto rėmuose.

Remiantis oro kokybės valdymo programa, Ukmergės mieste didžiausi oro teršėjai yra pramonės įmonės. Krovininis transportas per Ukmergės miestą nevažiuoja, nes yra šiaurės–vakarų aplinkkelis. Transporto srautai nuo Kauno pusės važiuoja šiuo aplinkkeliu į autostradą Vilnius–Panevėžys ir į kelią Ukmergė–Utena. Miesto teritorijoje važinėja vietinis maršrutinis transportas ir gyventojai lengvaisiais automobiliais. Iš Pašilės mikrorajono esančių pramonės įmonių produkcija išvežama ir žaliavos atvežamos nuo autostrados Vilnius–Panevėžys pusės, per Ukmergės miestą transportui nevažiuojant.

Ukmergės mieste yra šios pagrindinės įmonės: AB „Umega“, UAB „Rokiškio pienas“ filialas Ukmergės pieninė, UAB „Likmerė“, AB „Jonavos grūdai“, UAB „Aukmergės baldai“, UAB „Optimata“, UAB „Ukmergės šiluma“, VĮ „Ukmergės miškų urėdija“, AB „Ukmergės gelžbetonis“ ir kt.

Vakarinėje Ukmergės miesto dalyje yra UAB „Rokiškio pienas“ filialas Ukmergės pieninė, UAB „Likmerė“, AB „Jonavos grūdai“, UAB „Pramonės energija“ ir AB „Umega“. Šioje miesto dalyje yra didžiausias aplinkos oro užterštumas, kurio didžiausią įnašą į bendrą šios dalies miesto užterštumą sudaro AB „Umega“. Šiaurinėje miesto dalyje yra UAB „Aukmergės baldai“, UAB „Optimata“, UAB „Ukmergės šiluma“ – miesto pagrindinė katilinė. Pietinėje ir rytinėje miesto dalyje yra VĮ „Ukmergės miškų urėdijos“ katilinė, dvi miesto katilinės, UAB „Ukmergės gelžbetonis“, gaminanti polistirolo plokštes ir kuri išmeta daugiausia teršalų mieste.

Ukmergės katilinės, tiekiančios šilumą ir karštą vandenį, pagrinde naudoja gamtines dujas, tačiau oro būklė mieste itin suprastėja žiemos metu, kai nuosavų gyvenamųjų namų kvartaluose gyventojai šilumos gamybai naudoja kietą ir kitokio pobūdžio kurą.

Greta Ukmergės miesto yra UAB „Zujų paukštynas“, kuris veiklą vykdo skirtingose vietose: Leonpolio kaime ir Zujų kaime.

UAB „Zujų paukštynas“ - Leonpolio gamybinis padalinys yra į pietų pusę nuo Ukmergės miesto už 5,600 km. Artimiausi gyvenamai namai yra Dovydiškių kaime, už 476 m nuo paukštidižių.

UAB „Zujų paukštynas“ - Zujų gamybinis padalinys yra į šiaurės pusę nuo Ukmergės miesto už 6,460 km. Artimiausias gyvenamas namas yra už 152 m nuo paukštidižių.

Aplinkos apsaugos agentūros 2021 m. duomenimis Ukmergės mieste yra 22 ir 1 šalia miesto esančios įmonės, turinčios taršos leidimus ir taršos integruotos prevencijos bei kontrolės leidimus vykdančiai veiklai. Tokių įmonių sąrašas pateiktas 10.1.3 lentelėje.

10.1.3 lentelė. Ukmergės miesto ūkio subjektų, kuriems išduoti taršos leidimai ir taršos integruotos prevencijos bei kontrolės leidimai, sąrašas

Eil. Nr.	Veiklos vykdytojas	Ūkinės veiklos objekto adresas	Leidimo Nr.	Ūkinės veiklos apibūdinimas
Taršos leidimai				
1	UAB "Narbutas International"	Žiedo g. 14, Ukmergė	TL-V.6-7/2014	Biuro baldų gamyba ir šiluminės energijos gamyba.
2	UAB Umega group, AB Hennordic padalinys	Kauno g. 120, Ukmergė	VR-4.7-V-02-U-2/TL-V.6-23/2016	Metalo gaminiai, konstrukcijos. Šilumos tiekimas, šildymo įranga, įrengimas.
3	UAB „Rokiškio pieno gamyba“ Ukmergės pieninė	Kauno g. 65, Ukmergė	TL-V.6-38/2019	Pieno perdirbimas gaminant pieno produktus. Naudojamas kurą deginantis įrenginys, kurio vardinė (nominali) šiluminė galia lygi arba didesnė negu 1 MW, bet nesiekia 50 MW.
4	UAB "Likmerė" beržo lukšto gamyba	Kauno g. 122, Ukmergė	VR-4.7-V-02-U-48/TL-V.6-40/2019	Beržo lukšto gamyba, prekyba fanera, beržo rastų supirkimas. Įmonė naudoja atliekų tvarkymo įrenginį (medinės pakuotės atliekų naudojimo ir laikymo įrenginį).
5	UAB "Egvos metalai"	Deltuvos g. 39G, Ukmergė	VR-4.7-V-02-U-12/TL-V.6-54/2021	Metalo laužo supirkimas. Nepavojingų atliekų, akumuliatorių surinkimo, laikymo ir eksploatuoti netinkamų transporto priemonių ardymo įrenginys
6	UAB "Aukmergės baldai"	Kareivinių g. 51A, Ukmergė	TL-V.6-4/2014	Baldų gamyba. Pagrindinė žaliava - natūrali beržo mediena taip pat medžio drožlių plokštė, faneruota drožtinė fanera.
7	UAB "Likmerė" katilinė	Kauno g. 120, Ukmergė	TL-V.6-10/2014	Šilumos ir karšto vandens tiekimas.
8	UAB „Ukmergės šiluma“	Šviesos g. 17, Ukmergė	TL-V.6-12/2014	Šilumos ir karšto vandens tiekimas.
9	UAB „Ukmergės katilinė“	Vilniaus g. 89 F, Ukmergė	TL-V.6-13/2014	Šilumos ir karšto vandens tiekimas.
10	UAB „Optimata“	Kareivinių g. 51 B, Ukmergė	TL-V.6-18/2015	Korpusinių baldų gamyba iš natūralaus beržo medienos

UKMERGĖS MIESTO TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMAS

SPAV ataskaita

11	AB „Ukmergės gelžbetonis“	Antakalnio g. 60, Ukmergė	TL-V.6-21/2015	Betono, gelžbetonio gaminiai bei polistireninio putplasčio gamyba
12	UAB „Gabnera“	Deltuvos g. 30, Ukmergė	TL-V.6-19/2015	Atliekų tvarkymo aikštelė
13	UAB „VAATC“	Gerseniškių g. 5, Ukmergė	VR-4.7-V-02-U-58	Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelė
14	UAB „Ukmergės paslauga“	Vilniaus g. 89b, Ukmergė	VR-4.7-V-02-U-47	Įmonė, teikianti organizacijoms, įmonėms, seniūnijoms bei privatiems asmenims įvairias komunalines paslaugas
15	UAB "Sopena Group (Baltic)"	Antakalnio g. 60, Ukmergė	VR-4.7-V-02-U-52	Elektroninės įrangos surinkimas ir ardymas
16	Savininkas <duomenys nuasmeninti>	Kauno g. 51, Ukmergė	TL-V.6-20/2015	Ekspluatuoti netinkamų transporto priemonių ardymas
17	UAB "Omega grupė"	Kauno g. 36B, Ukmergė	VR-4.7-V-02-U-5	Juodojo ir spalvotojo metalo laužo ir atliekų, akumuliatorių, amortizatorių, elektros ir elektroninės įrangos, eksploatuoti netinkamų transporto priemonių supirkimo/surinkimo, rūšiavimo, laikymo perdavimo/pardavimo objektas
18	UAB „Vitnata“	Deltuvos g. 37, Ukmergė	TL-V.6-28/2017	Nepavojingų atliekų naudojimas ir laikymas
19	UAB „Adretas“	Deltuvos g. 22, Ukmergė	TL-V.6-2018	Metalo laužo supirktuvė
20	UAB "Autukas"	Linų g. 87, Ukmergė	TL-V.6-31/2017	Nepavojingų atliekų perdirbimo sandėlis
21	UAB "Ukmergės vandenys"	Vasario 16 - osios g., Ukmergė	TL-V.6-35/2018	Paviršinių nuotekų šalinimo tinklai
22	UAB "Ukmergės vandenys"	Serbentų g. 2a, Ukmergė	VR-4.7-V-02-U-4	Ukmergės miesto nuotekų valymo įrenginiai ir paviršinių nuotekų išleistuvai
Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai				
23	UAB „Zujų paukštynas“	Zujų k. Ukmergės r. Leonpolio k. Ukmergės r.	VR-4.7-V-01-U-25	Vištų auginimas, kiaušinių gamyba.

Saltinis: Aplinkos apsaugos agentūros raštas 2021-02-22 Nr.(30.5)-A4E-2077 „Dėl duomenų užsakymo Ukmergės miesto teritorijos bendrojo plano keitimui“, <http://gamta.lt>

10.2. Vandens kokybė

Paviršinio vandens kokybė. Aplinkos apsaugos agentūra atskirai duomenų apie paviršinio vandens kokybę Ukmergės mieste nepateikia, vertinami Ukmergės rajono savivaldybėje į paviršinius vandens telkinius išleistų teršalų kiekiai. Lyginant 2016 m. su 2019 m., stebimas stabilus skendinčių medžiagų ir organinių medžiagų kiekis pagal ChDS. Tuo tarpu kitų teršalų kiekiai sumažėjo: nitritinis azotas – 3,7 karto, nitratinis azotas – 2,2 karto, bendrasis azotas – 1,7 karto, amonio azotas – 1,5 karto, chloridai – 1,4 karto, organinių medžiagų kiekis pagal BDS7 – 1,3 karto ir visai neliko naftos ir jos produktų teršalų (10.2.1 lentelė).

10.2.1 lentelė. Teršalų išleidimas į paviršinius vandens telkinius Ukmergės rajono savivaldybėje

Metai	Teršalai, t/metus																
	BDS ₇	ChDS	Skendinčiosios medžiagos	Nafta ir jos produktai (naftos angliavandeniliai (iš viso))	Bendrasis azotas (N _b)	Bendrasis fosforas (P _b)	Fosfatai (PO ₄)	Fosfatinis fosforas (PO ₄ -P)	Amonio azotas (NH ₄ -N)	Nitratai (NO ₃)	Nitratinis azotas (NO ₃ -N)	Nitritai (NO ₂)	Nitrinis azotas (NO ₂ -N)	Sulfatai	Chloridai	NH ₄ ir amonio druskos	Riebalai
2016	11,44	69,11	22,97	0,69	12,75	1,53	0	1,12	6,45	0	2,34	0	0,22	0	170,03	0	0
2017	13,75	105,30	31,56	0,02	17,30	1,46	0	1,15	8,97	0	2,87	0	0,32	0	244,77	0	0
2018	10,03	74,99	21,08	0,03	11,84	1,39	0	0,99	6,66	0	1,50	0	0,17	0	158,90	0	0
2019	8,62	70,54	23,35	0,00	7,49	1,19	0	0,85	4,19	0	1,06	0	0,06	0	122,24	0	0

Saltinis: Aplinkos apsaugos agentūra

Paviršinių vandens telkinių ekologinė būklė

Pro Ukmergės miestą teka upė Šventoji (priklausanti Nemuno upių baseinui). Vakarų pusėje miestą riboja upė Storė, įtekanti į Šventąją. Miesto centre Šventoji turi intaką Ukmergėlę, anksčiau vadinta Vilkamerge, miesto rytų pusėje intaką Dūkstyną, o pietryčių pusėje upelį Moliupį.

Paviršinio vandens ekologinė būklė skirstoma į penkias klases – labai gerą, gerą, vidutinę, blogą ir labai blogą. Remiantis Aplinkos apsaugos agentūros duomenimis, Šventosios ir jos intako upės Storė ekologinė būklė vertinama kaip gera, o apie Ukmergėlės, Dūkstynos ir Moliupio upelių būklę duomenų nėra.

Pagal Valstybinę aplinkos monitoringo 2018-2023 metų programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. spalio 3 d. nutarimu Nr. 996 „Dėl Valstybinės aplinkos monitoringo 2018-2023 metų programos patvirtinimo“, šalies upėse buvo iširti sunkieji metalai: kadmis, švinas, gyvsidabris ir nikelis. Atsižvelgiant į 2019 m. upių monitoringo rezultatus, Ukmergės miesto upių cheminė būklė yra gera.

Vandenviečių vandens kokybė. Ukmergės rajono savivaldybėje požeminį vandenį iš 34 vandenviečių vartotojams tiekia UAB „Ukmergės vandenys“. Daugumoje vandenviečių įrengti ir veikia vandens gerinimo įrenginiai, šalinantys geležį ir amonį. Geriamojo vandens kokybę nuolat kontroliuoja UAB „Ukmergės vandenys“ geriamojo vandens laboratorija, mėginius imant visoje vandens tiekimo sistemoje – iš gręžinių, vandenviečių, vandentiekio skirstomojo tinklo bei iš vartotojams priklausančių vandens čiaupų. Cheminiai (indikatoriniai ir toksiniai), fizikiniai bei mikrobiologiniai vandens kokybės rodikliai geriamajame vandenyje tiriami pagal Lietuvos higienos normą HN 24:2003 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“. Šiuo metu laboratorijoje nustatoma 19 rodiklių – vandens pH, savitasis elektrinis laidis, kvapo ir skonio slenksčiai, spalva, drumstumas, amonio, nitritų, nitratų ir bendrosios geležies koncentracija, permanganato indeksas, sulfatų ir chloridų koncentracija, manganas, aliuminis, koliforminių bakterijų, žarninių lazdelių ir žarninių enterokokų bei kolonijas sudarančių vienetų (KSV) skaičius.

Ukmergės miestui požeminį vandenį tiekia Ukmergės miesto vandenvietė. 2017–2019 m. tiekiamo vandens iš miesto vandenvietės kokybės rodikliai neviršijo Lietuvos higienos normoje HN 24:2003 pateiktų verčių (remiantis UAB „Ukmergės vandenys“ duomenimis, 2020 m. www.ukvand.lt).

10.3. Dirvožemio kokybė

Remiantis Lietuvos geologijos tarnybos duomenimis, 2021 m. pradžioje Ukmergės mieste yra 49 potencialūs taršos židiniai (10.3.1 lentelė). 43 potencialūs taršos židiniai teritorijose yra veikiantys, 1 – sugriautas, 5 – neveikiantys. Tai 9 technikos kiemai, 8 gamybos cechai, 8 degalinės, 5 naftos bazės, 4 plovyklos, 3 sandėliai, 3 autoservisai, 3 saugojimo aikštelės, 2 katilinės, po 1 karinę teritoriją, garažą, valymo įrenginį ir juodligės židinį. Iš šių teritorijų 3 yra ypatingai didelio pavojingumo (naftos bazė Deltuvos g. 26, saugojimo aikštelė Deltuvos g. 37, degalinė Kauno g. 51 – visi veikiantys objektai), 12 – didelio pavojingumo ir 34 – vidutinio pavojingumo. Pagal teritorijos plotą didžiausios yra 2 teritorijos: karinė teritorija A. Smetonos g. 6 (plotas 220 000 m², neveikianti, vidutinio pavojaus), gamybos cechas ir naftos bazė Antakalnio g. 60 (plotas 105 793 m², veikiantis, vidutinio pavojaus).

10.3.1 lentelė. Užterštos teritorijos Ukmergės mieste

Eil. Nr.	PTZ Nr.	Adresas	Potipis	Būklė	Plotas, m ²	Pavojingumas
1	1101	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Ramygalos g.	Degalinė	Sugriautas	3 000	Didelis pavojus
2	5156	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Kareivių g.	Degalinė	Veikiantis	2 000	Didelis pavojus
3	9327	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Kareivinių g. 51E	Gamybos cechas	Veikiantis	10 000	Didelis pavojus
4	9468	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Linų g. 44	Technikos kiemas	Veikiantis	15 000	Vidutinis pavojus
5	9306	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Antakalnio g. 60	Gamybos cechas	Veikiantis	105 793	Vidutinis pavojus
6	6564	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Vilniaus g. 140	Sandėlis	Veikiantis	5	Vidutinis pavojus
7	6630	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Vytauto g. 88	Sandėlis	Veikiantis	785,21	Vidutinis pavojus
8	9295	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Deltuvos g. 22	Technikos kiemas	Veikiantis	26 245	Vidutinis pavojus

UKMERGĖS MIESTO TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMAS

SPAV ataskaita

Eil. Nr.	PTZ Nr.	Adresas	Potipis	Būklė	Plotas, m²	Pavojingumas
9	5157	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Vilniaus g. 122	Degalinė	Veikiantis	2 000	Vidutinis pavojus
10	9275	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Vilniaus g. 140	Technikos kiemas	Veikiantis	23 136	Vidutinis pavojus
11	9328	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Kareivinių g. 51A	Gamybos cechas	Veikiantis	49 000	Vidutinis pavojus
12	9348	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Kauno g.	Naftos bazė	Neveikiantis	2 500	Didelis pavojus
13	4046	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., A. Smetonos g. 6	Karinė teritorija	Neveikiantis	220 000	Vidutinis pavojus
14	9274	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Vilniaus g. 140	Naftos bazė	Veikiantis	783	Didelis pavojus
15	9297	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Žiedo g. 15/27a	Degalinė	Veikiantis	5 000	Didelis pavojus
16	6748	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Klaipėdos g. 73	Juodligės židinyš	Neveikiantis	1 000	Vidutinis pavojus
17	9276	Vilniaus apskr., Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Kauno g. 43	Autoservisas	Veikiantis	5 000	Vidutinis pavojus
18	9305	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Antakalnio g. 60	Naftos bazė	Veikiantis	105 793	Vidutinis pavojus
19	6629	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Vytauto g. 88	Technikos kiemas	Veikiantis	15 894	Vidutinis pavojus
20	6449	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Dariaus ir Girėno g. 31	Degalinė	Veikiantis	2 200	Vidutinis pavojus
21	9273	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Kauno g. 45b	Degalinė	Veikiantis	3 000	Didelis pavojus
22	9326	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Šviesos g. 17	Katilinė	Veikiantis	4 440	Didelis pavojus
23	9329	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Vilniaus g. 89B	Technikos kiemas	Veikiantis	15 000	Vidutinis pavojus
24	5155	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Kauno g. 37	Degalinė	Veikiantis	2 000	Didelis pavojus
25	9281	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Kauno g. 140	Saugojimo aikštelė	Veikiantis	16 880	Vidutinis pavojus
26	6699	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Deltuvos g. 37	Plovykla	Veikiantis	2 000	Vidutinis pavojus
27	6701	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Deltuvos g. 37	Technikos kiemas	Neveikiantis	19 000	Vidutinis pavojus
28	9294	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Deltuvos g.	Sandėlis	Veikiantis	600	Vidutinis pavojus
29	6696	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Deltuvos g. 26	Naftos bazė	Veikiantis	47,16	Ypatingai didelis pavojus
30	6700	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Deltuvos g. 37	Saugojimo aikštelė	Veikiantis	500	Ypatingai didelis pavojus
31	9431	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Deltuvos g. 43A	Autoservisas	Veikiantis	4 000	Vidutinis pavojus
32	6693	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Deltuvos g. 33	Naftos bazė	Veikiantis	1 500	Didelis pavojus
33	6697	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Deltuvos g. 30	Saugojimo aikštelė	Veikiantis	1 000	Vidutinis pavojus
34	9279	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Kauno g. 51	Garažas	Veikiantis	500	Vidutinis pavojus
35	9293	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Deltuvos g. 24	Gamybos cechas	Veikiantis	4 500	Vidutinis pavojus
36	9349	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Gerseniškių g. 3	Gamybos cechas	Veikiantis	44 000	Vidutinis pavojus
37	9280	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Kauno g. 140	Valymo įrenginiai	Veikiantis	34 800	Didelis pavojus
38	9277	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Kauno g. 51	Gamybos cechas	Veikiantis	26 690	Vidutinis pavojus
39	6694	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Deltuvos g. 33	Plovykla	Veikiantis	360	Vidutinis pavojus
40	9296	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Deltuvos g. 22	Plovykla	Veikiantis	2 400	Vidutinis pavojus
41	6695	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Deltuvos g. 26	Technikos kiemas	Veikiantis	33 406	Vidutinis pavojus
42	6698	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Deltuvos g. 37	Technikos kiemas	Veikiantis	84 168	Vidutinis pavojus
43	9298	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Kauno g. 49A	Autoservisas	Veikiantis	8 000	Vidutinis pavojus
44	9278	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Kauno g. 51	Plovykla	Veikiantis	100	Vidutinis pavojus

UKMERGĖS MIESTO TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMAS
SPAV ataskaita

Eil. Nr.	PTZ Nr.	Adresas	Potipis	Būklė	Plotas, m²	Pavojingumas
45	9347	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Kauno g. 120	Gamybos cechas	Veikiantis	94 855	Vidutinis pavojus
46	6692	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Deltuvos g. 33	Technikos kiemas	Veikiantis	21 653	Vidutinis pavojus
47	1100	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Kauno g. 51	Degalinė	Veikiantis	7 500	Ypatingai didelis pavojus
48	9304	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Pašilės g. 10	Katilinė	Neveikiantis	5 000	Didelis pavojus
49	9303	Ukmergės r. sav., Ukmergės miesto sen., Ukmergės m., Pašilės g. 10	Gamybos cechas	Veikiantis	9 800	Vidutinis pavojus

Šaltinis: Lietuvos geologijos tarnyba, 2021

Pastaba: užterštą teritoriją Ukmergės mieste išsidėstymą žr. brėž E-1.

11. PLANUOJAMOS TERITORIJOS PLĖTROS SRITYS IR VYSTYMO PRINCIPAI

Rengiant Ukmergės miesto bendrojo plano keitimo koncepciją, išskiriamos atskiros teritorijos vystymosi sritys ir teritorijos formavimo principai.

Ukmergės miesto teritorijos formavimo principai nustatyti atsižvelgiant į planavimo tikslus bei uždavinius, iškeltus teritorijų planavimą reglamentuojančiuose dokumentuose bei planavimo darbų programoje. Teritorijos formavimo principai nustatomi šioms pagrindinėms miesto vystymo sritims:

- urbanistinio vystymo;
- ekonominės aplinkos vystymo
- socialinės-kultūrinės aplinkos vystymo.
- kraštovaizdžio formavimo;

Urbanistinė sritis. Urbanistiniu požiūriu įvertinami teritoriniai veiksniai, kaip: miesto gyvenamųjų rajonų sistema, miesto planinė-erdvinė struktūra, miškų teritorijos, gamtinis ir kultūrinis kraštovaizdis, susisiekimo sistema ir inžinerinė infrastruktūra. Siekiant šių teritorinių veiksnių kokybės, nustatomi pagrindiniai savivaldybės teritorijos vystymo principai, kaip:

1. Ukmergės planinės-erdvinės struktūros formavimas išlaikant esamą struktūrą;
2. Darnios architektūrinės tūrinės kompozicijos formavimas;
3. reikšmingo neigiamo poveikio aplinkai minimizavimas ir kompensavimas;
4. funkcinių ryšių ir inžinerinės infrastruktūros vystymas;
5. rekreacinės infrastruktūros formavimas užtikrinant vietos gyventojų ir atvykstančių turistų poreikių tenkinimą;
6. eismo saugumo reikalavimų užtikrinimas, optimalus automobilių stovėjimo vietų išdėstymas;

ekonominės aplinka. Ekonominiu požiūriu įvertinamos sąlygos verslui, gamybai, investicijoms pritraukti, gyventojų užimtumui ir darbo jėgos kokybei gerinti. Šioje srityje įvertinama:

1. pramonės ir verslo įmonių vystymas;
2. verslo, komercinio ir darbo pobūdžio teritorijų formavimas, stiprinant svarbiausias urbanistines ašis, centrus;
3. palankios darbo aplinkos kūrimas
4. reikiamos socialinės infrastruktūros užtikrinimas;
5. turizmo vystymas ir kt.

Socialinės–kultūrinės aplinkos vystymo požiūriu įvertinamas visuomeninis aptarnavimas, sveikatos apsauga, švietimas, socialinių paslaugų poreikis ir prieinamumas, būstas ir jo kokybė. Šios socialinės-kultūrinės aplinkos vystymui nustatomi pagrindiniai vystymo principai, kaip:

1. reikiamo socialinių paslaugų poreikio užtikrinimas;
2. socialinių paslaugų prieinamumo vietiniams gyventojams didinimas;
3. saugios ir sveikos gyvenamosios aplinkos kūrimas;
4. visuomeninio aptarnavimo, sveikatos ir švietimo įstaigų modernizavimas;
5. socialinio būsto statyba ar įsigijimas, siekiant pritraukti jaunus specialistus ar emigravusius gyventojus.

Kraštovaizdinė sritis. Miesto kraštovaizdžio formavimo srityje įvertinama:

1. kraštovaizdis formuojamas išsaugant ir į urbanistinę struktūrą įjungiant vertingiausias gamtinio karkaso teritorijas;
2. gamtinių teritorijų saugojimas, gamtinio ir kultūrinio kraštovaizdžio kokybės užtikrinimas;
3. rekreacinės aplinkos prieigų formavimas;
7. miesto vidaus erdvių savitumo stiprinimas, kultūros paveldo išsaugojimas
4. gamtinio karkaso nepertraukiamumo užtikrinimas.

Šios Ukmergės miesto vystymo sritys ir joms nustatyti teritorijų formavimo principai sudaro pagrindą Ukmergės miesto teritorijos bendrojo plano koncepcijos sprendinių rengimui.

11.1. Konceptijai turintys įtakos bendrieji išorės veiksniai

1. Europos Sąjungos ir Valstybės politika remiant ir palaikant šalies regionų vystymąsi;
2. Globalizacijos veiksniai, kurie yra susiję su naftos ir dujų bei kitomis kainomis, šalies gyventojų intensyvia emigracija ir galima imigracija, kapitalo ir darbo rinkos pokyčiais;
3. Ukmergės rajono savivaldybės ir Ukmergės miesto vaidmuo šalies gyvenamųjų vietovių sistemoje;
4. Šalies bendrojo vidaus produkto ir kitų makroekonominių procesų raidos įtaka savivaldybės socialinei ir ekonominei plėtrai;
5. Tiesioginių užsienio kapitalo investicijų neapibrėžtumas;
6. Įmonių migracijos, kūrimosi ar nykimo tikimybė;
7. Tiesioginė Vilniaus metropolio įtaka.

Bendrojo plano koncepcijoje dauguma išorės veiksnių laikomi kaip neapibrėžti laike ir erdvėje veiksniai, kurie praktiškai bendrojo plano rėmuose yra neprognozuojami. Jie įvertinti kaip visuma veiksnių, skatinančių akcentuoti principinius ir ateityje keistinus bei galimus papildomus bendrojo plano sprendinius.

Bendrojo plano koncepcijoje Ukmergės miestas ir gretimos teritorijos traktuojamos kaip viena bendra socialinė, ekonominė ir urbanistinė sistema.

11.2. Teritorijos plėtros tendencijos, ryšys su planuojamoje teritorijoje galiojančiais aukštesnio ir atitinkamo lygmens teritorijų planavimo dokumentais

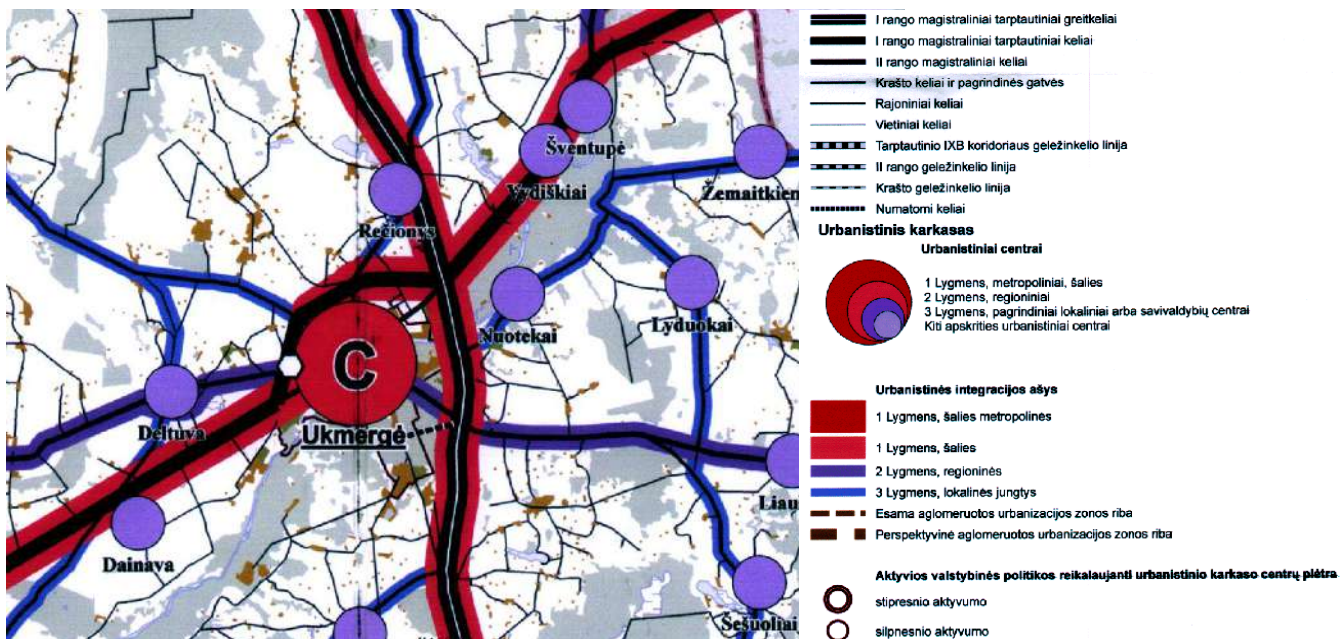
Ukmergės miesto teritorijos bendrojo plano keitimas atliekamas vadovaujantis aukštesnio lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentais. Bendrojo plano keitimui taikomi šie aukštesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentai:

- Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. spalio 29 d. nutarimu Nr. IX-1154 (Žin., 2002, Nr. 110-4852).
- Vilniaus apskrities bendrasis planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. gruodžio 3 d. nutarimu Nr. 1310 (TPD Nr. T00049530)
- Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas, patvirtintas 2008-12-17 Ukmergės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 7-222;

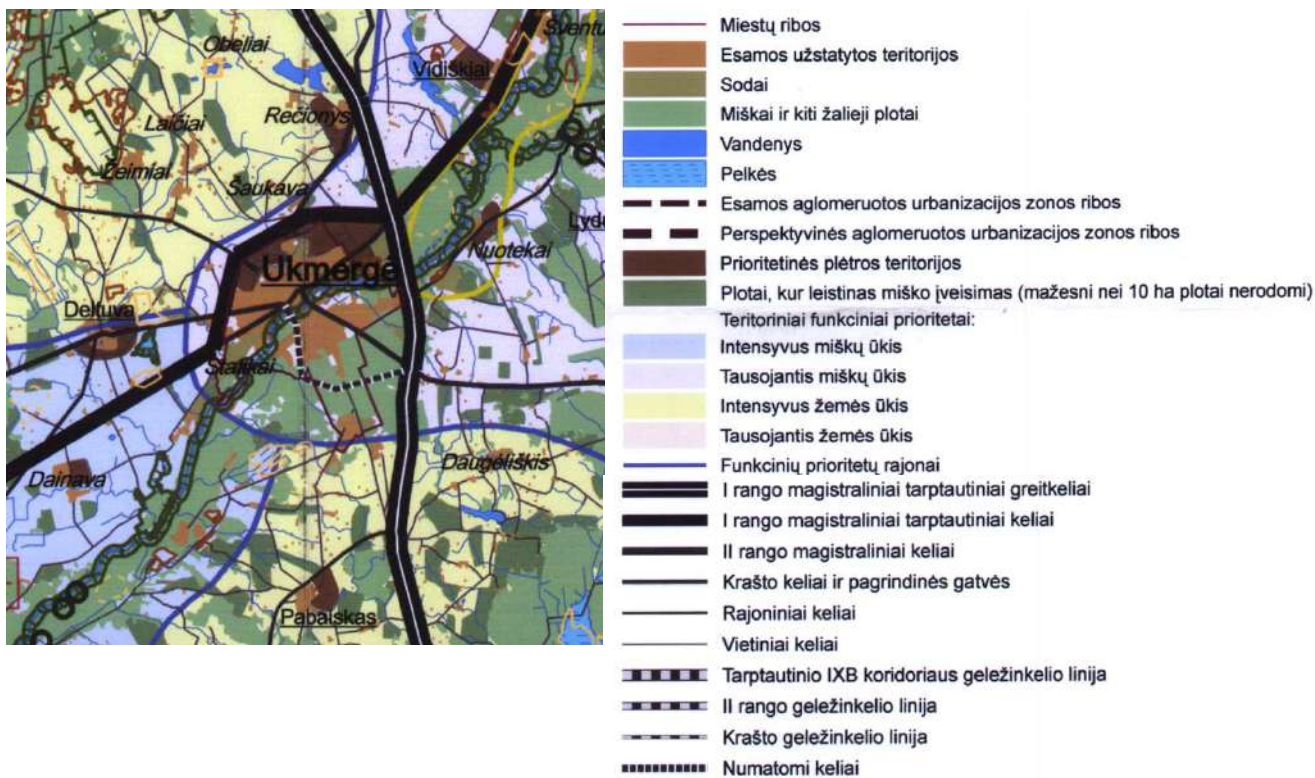
Remiantis Lietuvos Respublikos bendrojo planu bei Vilniaus apskrities bendrojo planu, Ukmergės miestas priskiriamas II lygmens regioniniams šalies centrams C kategorijai. Ukmergės, kaip C kategorijos regioninio centro vystymui numatytas silpnescio valstybės politikos aktyvumo reikalaujantis rėmimas.

Pro Ukmergę praeina dvi I lygmens šalies metropolinės ašys – vieną ašį sudaro magistralinis kelias A2, kitą – magistraliniai keliai A6 ir A20

Remiantis Vilniaus apskrities bendrojo plano sprendiniais Ukmergės miesto prioritėtinės plėtros teritorijos išskiriamos šiaurinėje miesto pusėje iki magistralinio kelio A20 (aplinkkelio).

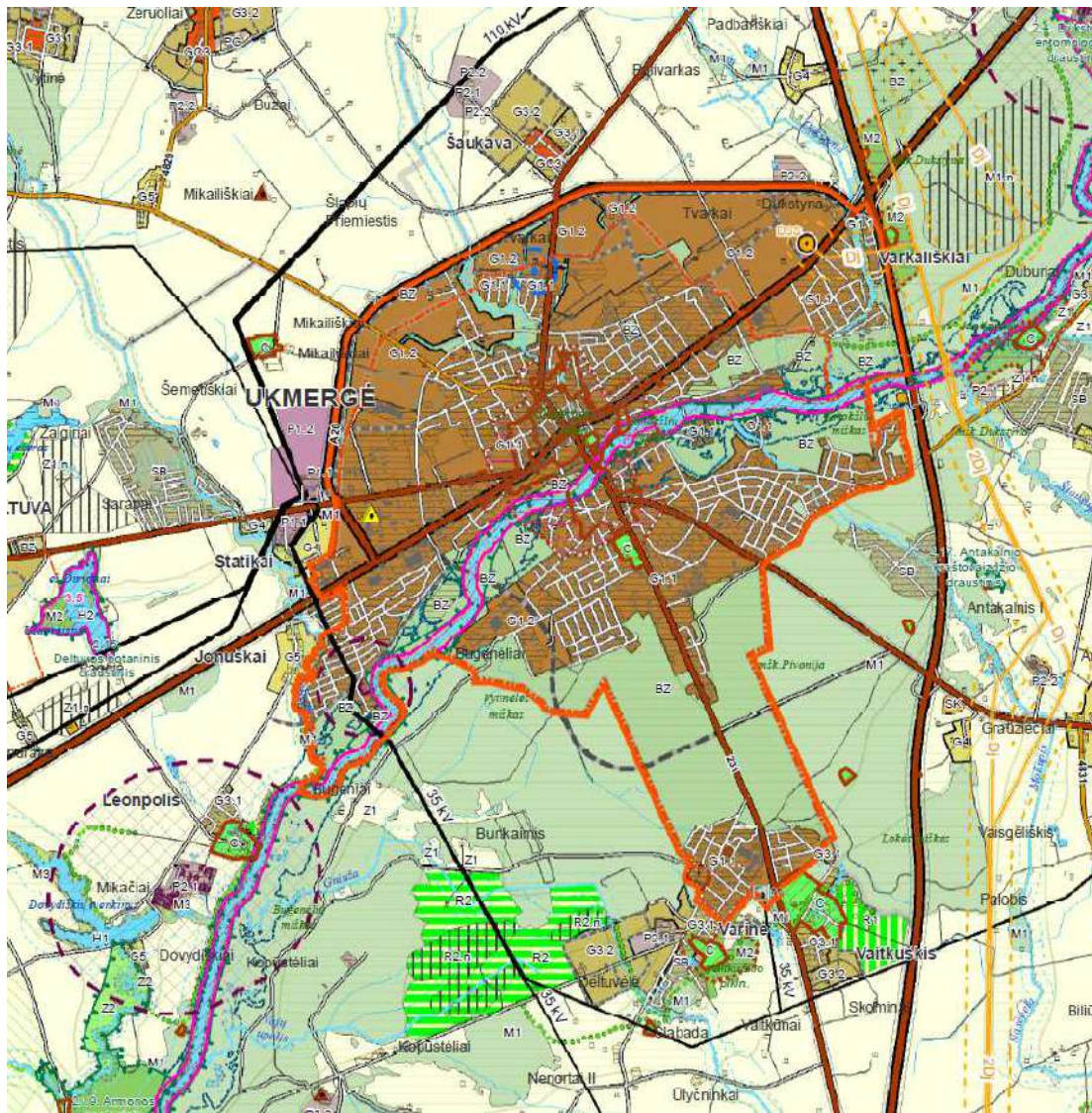
11.1 pav. Vilniaus apskrities bendrojo plano brėžinio Urbanistinio karkaso ir gyvenamųjų vietovių sistemos vystymo brėžinys ištrauka

11.2 pav. Vilniaus apskrities bendrojo plano brėžinio Apskritis teritorijos raidos ir naudojimo brėžinys ištrauka

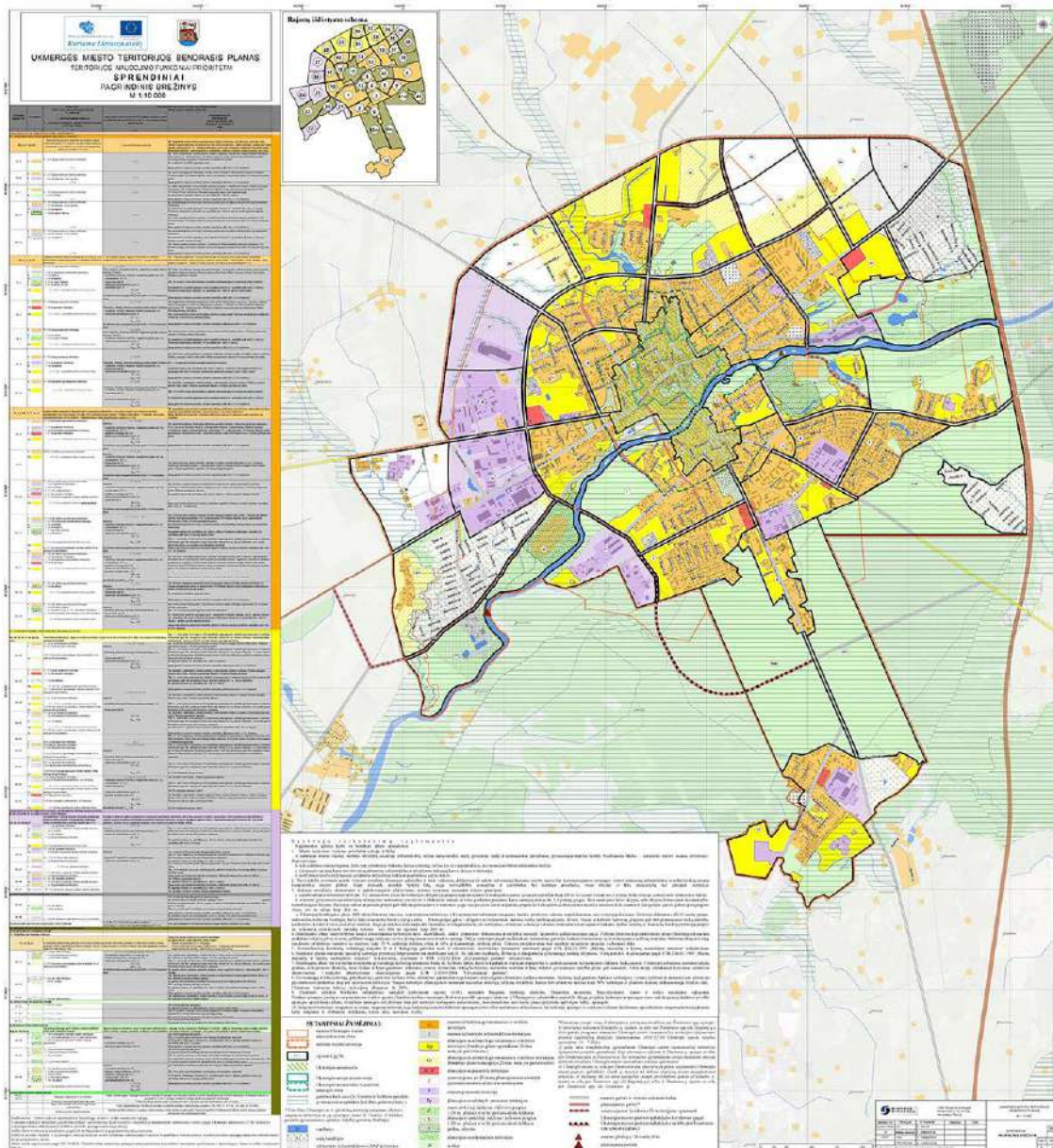
Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniuose Ukmergės miesto naujos plėtros teritorijas taip pat numatoma vystyti šiaurinėje dalyje iki magistralinio kelio A20. Pagal rajono bendrojo plano sprendinius Ukmergės miesto prieigose, vakarinėje pusėje yra išskirta zona pramonės ir sandėliavimo objektams. Šie sprendiniai atitinka anksčiau parengto Ukmergės miesto teritorijos bendrojo plano, patvirtinto 2011-08-31 Ukmergės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 7-109 sprendinius, išlaiko jų tęstinumą.

UKMERGĖS MIESTO TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMAS
SPAV ataskaita

	G1	Intensyvaus užstatymo ir šilni gyvenamoji teritorija G1.1 (esama); G1.2 (numatoma)	Pagal Ukmergės miesto BP	Pagal Ukmergės miesto BP
	GC2	Intensyvaus užstatymo gyvenamoji zona GC2 (centrų zona)	<i>Dominuojantis:</i> vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų teritorija, gyvenamoji teritorija	Kitos paskirties žemė
	G2.1 G2.2	G2.1 (esama gyvenamoji zona); G2.2 (numatoma gyvenamoji zona)	<i>Papildantis:</i> mšrni gyvenamoji teritorija, paslaugų teritorija, socialinės infrastruktūros teritorija, aikštė	
	GC3	Vidutinio užstatymo intensyvumo gyvenamoji zona GC3 (centrų zona)	<i>Dominuojantis:</i> vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų teritorija, gyvenamoji teritorija	Kitos paskirties žemė
	G3.1 G3.2	G3.1 (esama gyvenamoji zona); G3.2 (numatoma gyvenamoji zona)	<i>Papildantis:</i> mšrni gyvenamoji teritorija, paslaugų teritorija, socialinės infrastruktūros teritorija, aikštė	
	G4	Mažo užstatymo intensyvumo gyvenamoji zona	<i>Dominuojantis:</i> vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų teritorija, gyvenamoji teritorija	<i>Dominuojanti:</i> kitos paskirties žemė <i>Papildanti:</i> žemės ūkio paskirties žemė
	G6	Mažo užstatymo intensyvumo gyvenamoji zona	<i>Dominuojantis:</i> vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų teritorija	<i>Dominuojanti:</i> kitos paskirties žemė <i>Papildanti:</i> žemės ūkio paskirties žemė
	SB	Sodininkų bendrijų zona	<i>Dominuojantis:</i> sodininkų bendrijų teritorija	<i>Dominuojanti:</i> žemės ūkio paskirties žemė <i>Papildanti:</i> kitos paskirties žemė
	SK	Specializuotų kompleksų zona	<i>Dominuojantis:</i> specializuotų kompleksų teritorija	<i>Dominuojanti:</i> kitos paskirties žemė <i>Papildanti:</i> žemės ūkio paskirties žemė, miškų ūkio paskirties žemė
	P1.1 P1.2	Intensyvaus užstatymo pramonės ir sandėliavimo zona P1.1 (esama); P1.2 (numatoma)	<i>Dominuojantis:</i> pramonės ir sandėliavimo teritorija	<i>Dominuojanti:</i> kitos paskirties žemė <i>Papildanti:</i> žemės ūkio paskirties žemė
	P2.1 P2.2	Vidutinio užstatymo intensyvumo pramonės ir sandėliavimo zona P2.1 (esama); P2.2 (numatoma)	<i>Papildantis:</i> inžinerinė infrastruktūros teritorija, paslaugų teritorija, specializuotų ūkių ir žemės ūkio teritorija	
	BZ	Bendro naudojimo erdvių, atskirųjų želdynų zona	<i>Dominuojantis:</i> bendro naudojimo erdvių, želdynų teritorija, miškų ir mškinga teritorija	<i>Dominuojanti:</i> kitos paskirties žemė <i>Papildanti:</i> miškų ūkio paskirties žemė, žemės ūkio paskirties žemė
	C	Konservacinės teritorijos zona	<i>Papildantis:</i> socialinės infrastruktūros teritorija, žemės ūkio ir specializuotų ūkių teritorija	Konservacinės paskirties žemė

11.3 pav. Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo pagrindinio brėžinio ištrauka

11.4 pav. Ukmergės miesto teritorijos bendrojo plano, patvirtinto 2011-08-31 Ukmergės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 7-109, pagrindinio brėžinio ištrauka

12. PLANUOJAMOS TERITORIJOS VYSTYMO KONCEPCIJA

12.2. Urbanistinio karkaso formavimo principai

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytus teritorijos vystymo principus, Bendrojo plano koncepcijos siūlymais yra pateikiami principiniai teritorijos vystymo sprendiniai, kuriais siekiama nurodyti principines teritorijos urbanistinio karkaso plėtojimo kryptis, pagal kurias galėtų būti formuojami urbanistinės plėtros prioritetai, įrengiama savivaldybės infrastruktūra ir pan.

Rengiant Ukmergės miesto teritorijos vystymo koncepciją yra įvertinama galima miesto demografinės padėties kaita, kuri daugeliu atvejų priklauso nuo ekonominio augimo, socialinių sąlygų bei kitų šalies ir tarptautinių veiksnių. Pagal Lietuvos statistikos departamento duomenis, pastaraisiais trejais metais gyventojų skaičius Ukmergės mieste, kaip ir visoje šalyje, mažėjo (2021 m. buvo 19851 gyventojas). Remiantis tolimesnėmis demografinėmis prognozėmis (Lietuvos statistikos departamento ir Eurostato duomenys), 2037 m. bendras gyventojų skaičius šalyje sudarys 2 201 105 gyventojų, t.y. tikėtinas gyventojų kiekio sumažėjimas, siekiantis beveik 24 %. Įvertinus esamą Ukmergės rajono savivaldybės demografinę situaciją bei

prognozuojamą bendrą šalies gyventojų skaičių, galima išskirti tris demografines prognozes – pesimistinę – kai gyventojų skaičius ir toliau mažės ir bus mažesnis 10 %, realistinę – kai gyventojų skaičius stabilizuosis ir iš esmės nesikeis, optimistinę – gyventojų skaičius padidės 10 %.

Rengiant bendrojo plano koncepciją pasirenkama optimistinė demografinės situacijos prognozė ir planuojama, kad 10 metų laikotarpyje gyventojų skaičius padidės iki 21 836 gyventojų. Optimistinė demografinės situacijos prognozė pasirenkama atsižvelgiant į galimą demografinės situacijos pasikeitimą dėl išvykusių šalies gyventojų sugrįžimo, siekiamo gyventojų gimstamumo padidėjimo, taip pat vykstančios vietinės migracijos iš kaimo gyvenamųjų vietovių į miesto. Optimistinė prognozė sudaro pagrindą urbanistinės plėtros teritorijų nustatymui, reikiamam jų inžineriniam ir socialiniam paruošimui. Tai ateityje leis išvengti stichiško teritorijų urbanistinio įsisavinimo.

Miesto demografinėi situacijai didžiausią poveikį gali turėti bendras šalies ekonominis augimas, potencialios investicijos, kurios gali turėti įtakos paties rajono ekonominės padėties pagerėjimui. Todėl numatoma sprendiniais pirmiausiai būtų sudaromos sąlygos esamos urbanizuotos teritorijos vystymui. Kartu koncepciniais pasiūlymais būtų siekiama sudaryti kuo palankesnes sąlygas demografinės padėties gerinimui – gyventojų skaičiaus mažėjimo sustabdymui bei palaipsniniam jo augimui. Tuo tikslu yra numatomi urbanistinės plėtros pasiūlymai, o taip pat ekonominės, socialinės bei kultūrinės veiklos sričių vystymo sprendiniai.

Koncepcijos rengimo pagrindą sudaro miesto atskirų dalių (gyvenamųjų rajonų) plėtojimas ir naujos urbanistinės plėtros teritorijų vystymas užtikrinant juose reikiamą socialinę infrastruktūrą, viešąsias erdves.

12.3. Ukmergės miesto planinės-erdvinės struktūros vystymas

Remiantis Lietuvos Respublikos bendrojo planu bei Vilniaus apskrities bendrojo planu, Ukmergės miestas išskiriamas kaip C kategorijos centras.

Ukmergė yra išsidėsčiusi tarp keturių regioninių miestų (Vilniaus, Kauno, Panevėžio, Utenos), jų centre. Ši padėtis yra patogi palaikant glaudžius ryšius su šiais centrais, tačiau šį privalumą mažina vis tik per didelis atstumas, kuris leistų užmegzti ir išlaikyti intensyvius ir pastovius kasdieninius socialinius ekonominius ryšius su minėtais centrais. Dėl šių priežasčių Ukmergės mieste pagrįstai gali būti siekiama kuo platesnių paslaugų užtikrinimo tiek ekonominiu, tiek socialiniu, tiek kultūriniu požiūriais. Ukmergė galėtų perimti atitinkamas regionines ir tarpregionines funkcijas. Šiuo požiūriu Ukmergė turi palankias vystymosi perspektyvas įvairiomis kryptimis.

Ukmergės miestas yra svarbių kelių sankirtoje, centrinėje šalies dalyje, išsiskiria savo kultūros paveldu, gamtine aplinka. Atsižvelgiant į šiuos veiksnius, Ukmergę siūloma vystyti kaip reikšmingą kultūrinį, turizmo, gamybos centrą.

Bendrojo plano koncepcijoje pateikiami bendrieji teritorijų suplanavimo sprendiniai ir teritorijų naudojimo reikalavimai Ukmergės miestui bei jo prieigose esančioms teritorijoms. Ukmergės miestas planuojamas kartu su šalia jo esančių gyvenamųjų vietovių Tvarų, Dukstynos, Varkališkių, Šaukavos, Šlapių Priemiesčio, Šemetiškių, Statikų, Jonušų, Varinės, Deltuvėlės, Vaitkuškio kaimų dalimis.

Šios aplinkinės teritorijos susijusios funkciniais ryšiais, inžinerinio aprūpinimo infrastruktūra. Taip pat dalis jų yra perspektyvinės Ukmergės miesto urbanistinės plėtros teritorijos - Tvarų, Dukstynos, Šaukavos gyvenamosios vietovės.

Pagrindinius Ukmergės miesto planinės-erdvinės struktūros vystymo sprendinius sudaro:

- esamų užstatytų teritorijų modernizavimas ir naujos urbanistinės plėtros vystymas gretimose Ukmergės miestui teritorijose (šiaurės ir rytų kryptimis);
- istorinio Ukmergės miesto centro bei kitų urbanistinių dalių pocių vystymas;
- socialinės infrastruktūros objektų kūrimas naujose plėtros teritorijose;
- bendro naudojimo erdvių ir atskirųjų želdynų sistemos formavimas;
- susisiekimo sistemos, inžinerinės infrastruktūros vystymas.

12.3.1. Funkcinis zonavimas, funkciniai ryšiai, urbanistinė plėtra

Gyvenamosios zonos. Ukmergės miesto gyvenamosios teritorijos ateityje numatomos vystyti kartu su aplinkinėmis miesto teritorijomis – kaimo gyvenamosiomis vietovėmis ar jų dalimis: Tvarų, Dukstynos, Varkališkių, Šaukavos, Šlapių Priemiesčio, Jonušų, Varinės, Deltuvėlės, Vaitkuškio kaimų dalimis.

Prioritetinė miesto gyvenamosios zonos plėtra numatoma Ukmergės miesto teritorijoje šiaurinėje jos dalyje Tvarų-Šlapių seniūnaitijoje, jos vakarinėje pusėje. Dalyje teritorijų yra suformuoti statybiniai žemės

sklypai, statomi gyvenamieji namai, todėl šių gyvenamųjų teritorijų sutvarkymas turėtų būti vykdomas pirmajame etape.

Gyvenamųjų teritorijų plėtra šiaurinėje ir rytinėje miesto pusėje numatoma kaip perspektyvinė gyvenamoji teritorija. Teritorijos dalis esanti šalia Vytauto gatvės, S. Daukanto gatvės numatoma kaip prioritetinga teritorija. Likusi perspektyvinė plėtos teritorija išskiriama kaip neprioritetinga – galima vystyti planuojamame laikotarpyje ir rezervinė – vystoma po planuojamo laikotarpio, esant poreikiui.

Perspektyvinėse plėtos teritorijose formuojami nauji lokaliniai centrai. Lokaliniuose centruose numatoma vystyti intensyvesnį užstatymą, rezervuoti teritorijas socialiniams objektams, viešosioms erdvėms.

Šiuo metu numatomose naujos plėtos teritorijose vyrauja žemės ūkio paskirties teritorijos.

Esamos sodininkų bendrijų teritorijos išlaikomos. Joms turi būti parengti detalieji planai, kuriais būtų išskirti reikiami komunikacijų koridoriai, bendro naudojimo teritorijos, kitos viešosios erdvės.

Funkciniai ryšiai. Plėtojant susisiekimo sistemą, pirmiausiai siekiama gerinti susisiekimą tarp atskirų miesto dalių, kurios atskirtos Šventosios upės. Tuo tikslu kaip prioritetingi sprendiniai siūlomi: nauja gatvių jungtis per Šventosios upę pietinėje miesto pusėje; nauja gatvių jungtis per Šventosios upę šiaurinėje miesto pusėje.

Nauji funkciniai ryšiai numatomi formuojant naujas plėtos teritorijas. Numatomas aptarnaujančių ir pagalbinių gatvių tinklas naujose gyvenamosiose teritorijose, centrų zonose.

Miesto centrai. Bendruoju planu išlaikomi esami pagrindiniai miesto centrai. Tai istorinis miesto centras Senamiestis su Kęstučio aikšte ir jos aplinka.

Miesto dalių centrai: plėtojamas centras prie Vytauto, Kareivinių gatvių sankryžos, formuojamas paslaugų-pramogų centras buv. karinio miestelio teritorijoje (Deltuvos, A. Smetonos g.), siūlomas formuoti centras ties S. Daukanto, Gedimino gatvių sankryža.

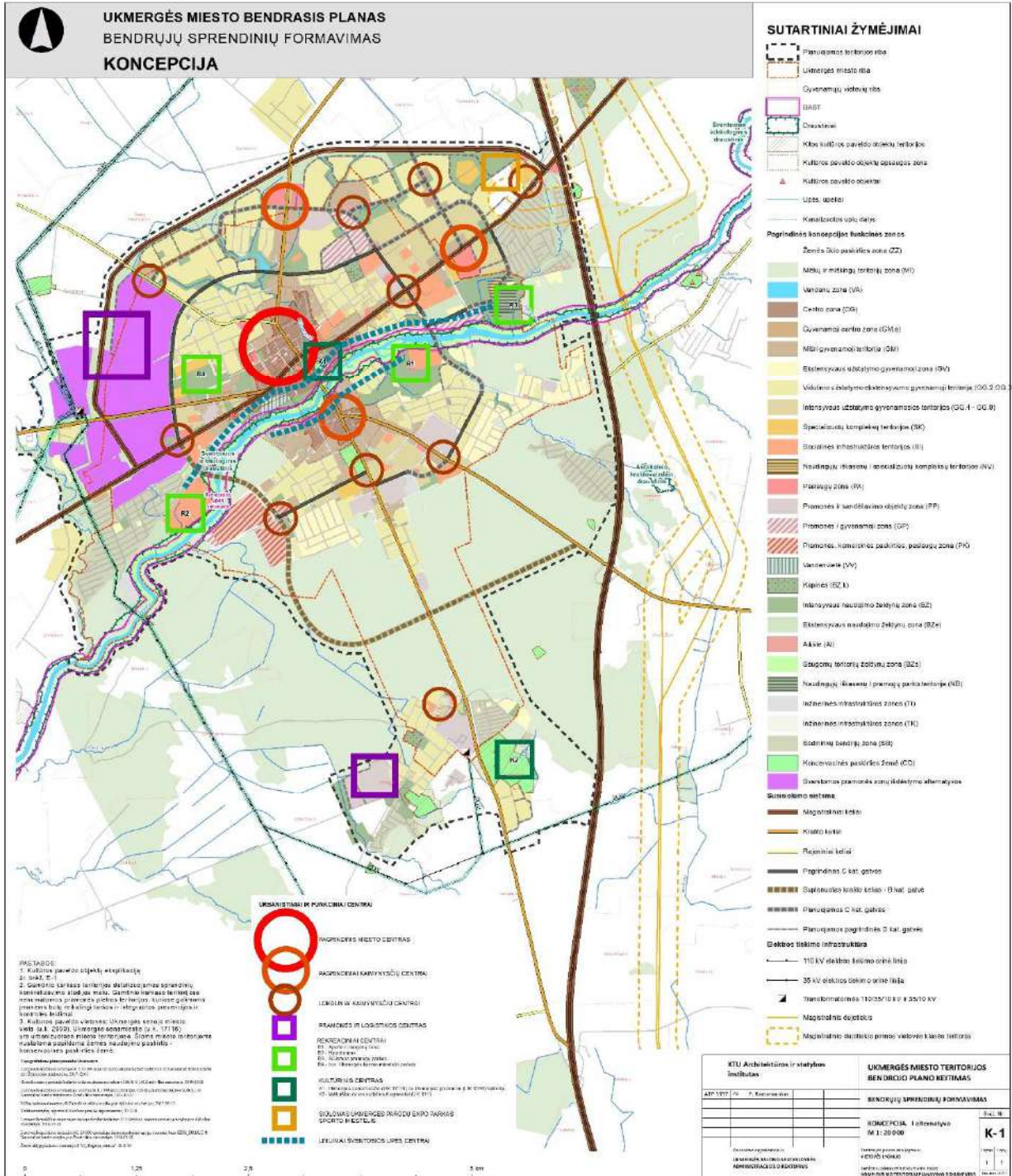
Kitoje upės pusėje vystomas centras prie Vilniaus g. ir Antakalnio g. sankryžos, Vilniaus g. ir Linų g. sankryžos, Antakalnio g. ir Dariaus ir Girėno g. sankryža, taip pat vystomas centras Pašilės gatvėje.

Tvarkant centrinę dalį – Ukmergės senamiestį ir jo prieigas, siūloma respektuoti istorines ir paveldo vertybes, jų pagrindu išryškinant miesto savitumą.

Pramonės zonų plėtra. Pramonės teritorijų vystymui parengiamos dvi alternatyvos. Pirmoji alternatyva parengiama įvertinant anksčiau parengto bendrojo plano tęstinumą. Antroji – atsižvelgiant į gautus pasiūlymus.

I alternatyva

Pirmojoje koncepcijos alternatyvoje pagrindinės pramonės zonos numatomos vystyti Ukmergės miesto vakarinėje dalyje, ties esamomis pramonės teritorijomis, Gerseniškių, Žiedo, Ramygalos gatvių aplinkoje. Šiuo metu čia yra nemažai veikiančių įmonių, bet taip pat dar yra nemažai neužstatytų teritorijų, kuriose galėtų įsikurti naujos įmonės. Pramonės ir verslų zonos plėtra numatoma taip pat pietinėje Šventosios upės pusėje Linų gatvės pabaigoje.

12.1 pav. Principinis Ukmergės miesto ir jo prieigų teritorijų suplanavimas (brėžinį žr. grafiniėje dalyje)

II alternatyva

Antrojeje koncepcijos alternatyvoje papildomai pramonės zonos išdėstomos šiaurės rytinėje dalyje, ties šiaurinio aplinkkelio ir Gedimino g. sankryža. Dabartiniu metu šios teritorijos nėra užstatytos. Teritorijos gretimybėje yra medelynas, esamas pramonės objektas, o toliau už S. Daukanto gatvės, į pietų pusę, išsidėčiusios gyvenamosios teritorijos.

12.3.2. Erdvinė struktūra

Ukmergės miesto erdvinė architektūrinė kompozicija kuriama esamų vertingų miesto urbanistinių elementų pagrindu. Kaip svarbiausi elementai įvertinami miesto istorinis centras, sakraliniai objektai, svarbiausios funkcinės ašys, gamtiniai elementai bei kiti funkciniai bei erdvinei struktūrai svarbūs objektai.

Vystant Ukmergės miesto erdvinę struktūrą, numatoma išlaikyti susiklosčiusį esamų užstatytų teritorijų pobūdį. Istorinėje miesto dalyje – Ukmergės senamiestyje siūloma išlaikyti vyraujančią esamą 2 aukštų perimetrinio užstatymo pobūdį, susiklosčiusią tūrinę struktūrą. Kitos miesto užstatytos teritorijos išlaikomos daugiausiai mažaukščio užstatymo – iki 2-3 aukštų, tai daugiausiai vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų teritorijos. Didesnis pastatų aukštų skaičius – iki 5 aukštų numatomas esamų daugiabučių gyvenamųjų pastatų aplinkoje (Jaunimo ir Laukų g., Dariaus ir Girėno g.). Aukštesni - 4 aukštų užstatymo urbanistinės struktūros kompoziciniai akcentai numatomi miesto dalių centruose. Iki 7 aukštų pastatai, kaip akcentai, numatomi daugiabučių gyvenamųjų pastatų kvartalų teritorijose.

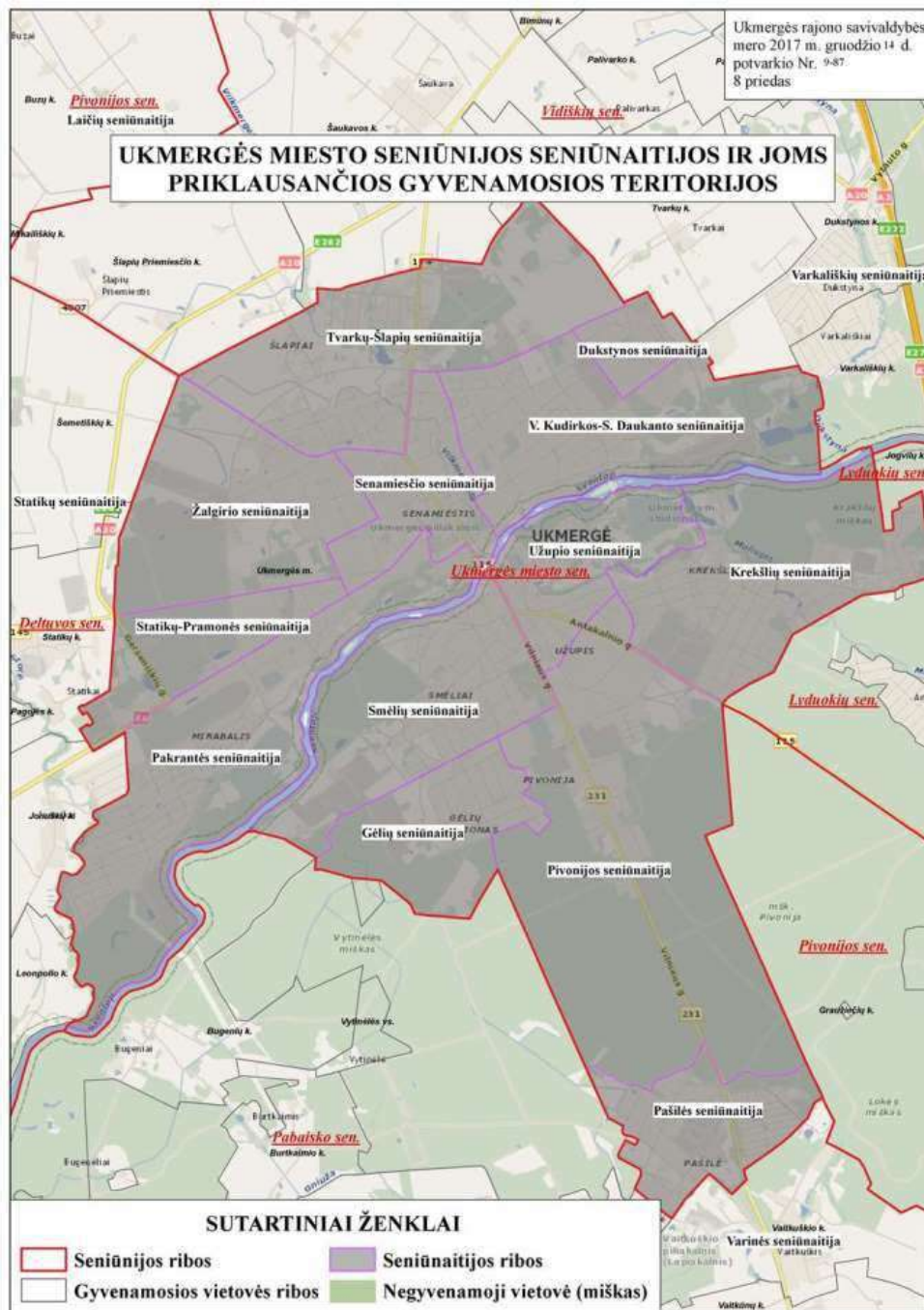
Nustatant pastatų aukščio reglamentus, įvertinamas miesto erdvinės struktūros savitumą sudarančių elementų (Ukmergės senamiesčio, Ukmergės piliakalnio, miesto panoramų ir kt.) kompozicinės reikšmės išlaikymas.

Siekiant išsaugoti miesto vidaus erdvių savitumą, numatomas esamo užstatymo pobūdžio išlaikymas. Centrinėje miesto dalyje siūlomas perimetrinio užstatymo išlaikymas. Perimetrinio užstatymo vystymas palaikomas taip pat kituose lokaliuose miesto centruose. Gamtinių teritorijų aplinkoje išlaikomas sodybinis, mažiau intensyvus užstatymo pobūdis.

Siekiant išryškinti miesto erdvinės struktūros savitumą sudarančius elementus, numatomas Šventosios upės pakrančių aplinkos tvarkymas, pėsčiųjų – dviračių takų įrengimas.

Centrinės dalies užstatymas turi būti formuojamas, įvertinant senojo (tarpukario ir ankstesnio laikotarpio) užstatymo pobūdį, jo mastelį. Pastatų tūrį Ukmergės senamiestyje, taip pat jo prieigose rekomenduojama formuoti smulkesnį, t. y. nedidelio ilgio, tūrio.

Bendroju planu taip pat nustatomi kai kurie erdvinės struktūros formavimo reikalavimai atskiriems aplinkos tvarkymo elementams, kurie formuoja miesto vidaus erdves, miesto kraštovaizdį. Bendroju planu siūloma riboti tvorų aukštį, vieningai tvarkyti miesto viešųjų erdvių apželdinimą.

12.2pav. Ukmergės miesto seniūnaitijos

12.3.3. Užimtumas, ekonominė aplinka

Ukmergės mieste esama darbo vietų pasiūla yra pakankama, struktūros privalumas yra veiklos diversifikacija (medžio, baldų, statybos ir kt. įmonės). Tačiau atskiros sritys kaip baldų, medžio apdirbimo pramonė turi nemažai rizikų, taip pat vienas iš trūkumų – nėra pakankamai tradicinę pramonę papildančių informacinių technologijų, biotechnologijų ar kitų aukštųjų technologijų veiklų. Vykstant natūraliems įmonių ir jų veiklos kaitos procesams, bendrasis planas nesiekia nustatyti konkrečių priemonių atskirų pramonės specializacijų vystymui. Tačiau nurodomos gairės ir galimybės pramonės, verslų teritorijų išdėstymui, numatomos priemonės reikiamos infrastruktūros suformavimui.

13. GAMTINĖ APLINKA

13.1. Saugomos teritorijos

Bendrojo plano koncepcijos sprendiniais įvertinamos Saugomos teritorijos esančios Ukmergės mieste: Šventosios valstybinis ichtiologinis draustinis, Natura 2000 teritorijos - buveinių apsaugai svarbi teritorija - Šventosios upės vidurupis.

Saugomose teritorijose nėra numatoma naujų teritorijos planavimo sprendinių. Bendrajame plane yra fiksuojami tik anksčiau suplanuoti skersiniai funkciniai ryšiai, tai:

- Pietinis Ukmergės aplinkkelis su tiltu per Šventosios upę, – numatytas anksčiau parengtame bendrajame plane, tačiau iki dabar nerealizuotas;
- Tiltas per šventosios upę Anykščių gatvės tęsinyje, – numatytas anksčiau parengtame bendrajame plane, tačiau iki dabar nerealizuotas;
- Pėsčiųjų tiltas per Šventosios upę – ties A. Smetonos gatvės tęsiniu, – anksčiau parengtame bendrajame plane buvo numatytas autotransporto tiltas, šiuo bendroju planu siūlomas keisti į pėsčiųjų – dviračių eismo jungtį.

Saugomų teritorijų gretimoje aplinkoje nėra numatoma naujų pramonės teritorijų. Netoli saugomų teritorijų esančias gamybinės teritorijas siūloma konvertuoti į komercines, gyvenamąsias teritorijas.

Vykdam užtikrinant saugomose teritorijose turės būti užtikrintos aplinkosauginės priemonės, kurios leis išvengti neigiamo poveikio saugomoms gamtinėms vertybėms. Numatomi objektai neigiamo poveikio draustiniui, taip pat Natura 2000 teritorijoms neturės.

Atsižvelgiant į tai, kad Natura 2000 teritorijoje naujų sprendinių nėra numatoma, bendrojo plano sprendinių reikšmingumas saugomoms teritorijoms nėra nustatomas.

Anksčiau numatyti bendrojo plano sprendinių (susiėmimo jungčių per Šventosios upę) strateginis pasekmių aplinkai vertinimas jau buvo atliktas rengiant Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimą (patvirtintas Ukmergės rajono savivaldybės tarybos 2019 m. sausio 31 d. sprendimu Nr. 7-14 (TPDR Nr. T00083123)).

13.2. Gamtinis karkasas

Didžioji planuojamos teritorijos dalis priskiriama gamtinio karkaso teritorijoms. Vadovaujantis Gamtinio karkaso nuostatų⁵ 6 punktu, gamtinio karkaso teritorijose skatinama veikla, kuria užtikrinama kraštovaizdžio ekologinė pusiausvyra, palaikomas ir stiprinamas ekosistemų stabilumas, renatūralizacija, vykdomas ekosistemų atkūrimas, palaikoma ir didinama kraštovaizdžio ir biologinė įvairovė.

Bendrajame plane yra patikslinamos atskirų gamtinio karkaso struktūrų bei jų elementų ribos, kurios buvo nustatytos Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos gamtinio karkaso teritorijų naudojimo specialiajame plane.

Pagal geokologinį potencialą planuojamoje teritorijoje išskiriamos patikimo, riboto, silpno ir pažeisto gamtinio karkaso teritorijų dalys (žr. brėž. K-3).

Patikimo geokologinio potencialo teritorijos yra Šventosios upės migracijos koridorius (regioninės reikšmės), taip pat Šventosios upės slėnio miškų masyvas. Čia numatomas gamtinio karkaso elementų saugojimo ir išlaikymas.

Riboto geokologinio potencialo teritorijos yra nedidelės migracijos koridorių ir stabilizacijos arealų dalys pietinėje planuojamos teritorijos pusėje. Jose numatomas kraštovaizdžio natūralumo elementų stiprinimas ir gausinimas.

Silpno geokologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijos yra Vilkmergelės upės migracijos koridoriuje. Šioje teritorijoje numatomas kraštovaizdžio natūralumo elementų atkūrimas.

Pažeistos gamtinio karkaso dalys išskiriamos Šventosios upės migracijos koridoriuje. Tai užstatytos teritorijos upės slėnyje, šlaituose. Pažeistose gamtinio karkaso teritorijose – numatomas fragmentinis kraštovaizdžio natūralumo elementų atkūrimas, išlaikant esamus.

Remiantis Gamtinio karkaso nuostatais, siekiama stiprinti gamtinio karkaso struktūras ir didinti kraštovaizdžio vertę, išsaugant esamus želdinius ir kitus natūralius paviršius. Vystant užstatomas teritorijas

⁵ Gamtinio karkaso nuostatai patvirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. vasario 14 d. įsakymo Nr. D1-96 „Dėl Gamtinio karkaso nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Gamtinio karkaso nuostatai).

turės būti išlaikomi ne mažesni nei norminiai priklausomųjų želdynų plotai (konkrečiai jų dalis bus nustatyta sprendinių konkretizavimo stadijos metu).

Naujos pramonės zonos nėra planuojamos gamtiniame karkase. Gamtiniame karkase šiuo metu yra esamos gamybinės zonos šiose vietose: Kareivinių gatvėje prie Šventosios upės ir Linų gatvės pabaigoje. Šios teritorijos įsiterpia į Šventosios upės migracijos koridorių. Bendrajame plane šias teritorijas siūloma naudoti netaršiai veiklai. Teritoriją Kareivinių gatvėje siūloma konvertuoti į gyvenamąją ir paslaugų zoną. O teritoriją Linų gatvėje į verslo, komercinio centro zoną. Gamtinio karkaso teritorijose nenumatoma statyti pramonės įmonės, kurioms reikalingi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai, taip pat formuoti kompaktiškai užstatytas teritorijas.

13.3. Želdynai

Bendrojo plano koncepcijoje numatoma vystyti Ukmergės miesto želdynų sistemą, kuri būtų plėtojama numatant naujas atskirųjų želdynų teritorijas, žaliąsias jungtis. Želdynų sistema formuojama apjungiant atskiruosius želdynus, bendro naudojimo teritorijas, rekreacines teritorijas, visuomeninės paskirties teritorijas.

Iš sudėtinių želdynų sistemos dalių yra išskiriamos želdynų teritorijos, kurios atitinka rekreacinės paskirties atskirųjų želdynų teritorijas. Šių želdynų teritorijų išdėstymas remiamasi Atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. D1-694 „Dėl atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normų ir priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Remiantis atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normomis, atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų ploto norma nustatoma ne mažiau 22 m² vienam gyventojui (neskaičiuojami mokslinės, kultūrinės ir memorialinės paskirties želdynų, apsauginės ir ekologinės paskirties želdynų plotai).

13.4. Miškai

Planuojamoje teritorijoje yra nemaži miško žemės plotai, valstybinės paskirties miškų. Vystant susisiekimo sistemos sprendinius, dalį miško žemės numatoma paversti kitomis naudmenomis.

Miško žemę numatoma keisti kitomis naudmenomis šiose teritorijose:

- tiesiant Ukmergės pietinį aplinkkelį,
- tiesiant kelią su tiltu Draugystės gatvės tęsinyje (kelias susijungs su Anykščių gatve).

Bendrojo plano koncepcijoje taip pat įvertinamas dabartinės miško žemės teritorijos perspektyvinis vystymas prie Gedimino ir Daukanto gatvių (dabar Ukmergės miškų urėdijos medelynas). Tuo atveju, jei medelynas būtų perduotas savivaldybei ir teritorija nebepriklausytų miško žemei, dalyje jos galėtų būti numatomos gyvenamosios teritorijos (apie pusę teritorijos), kitoje dalyje galėtų būti išlaikomi želdynai. Kaip kompensacija numatomi nauji želdynų plotai gretimose teritorijose prie S. Daukanto gatvės. Atsižvelgiant į teritorijos esamą miško žemės statusą ir nesant poreikio, planuojamame laikotarpyje ši teritorija išlaikoma kaip miško žemė.

Miško žemės pavertinimas kitomis naudmenomis numatomas vykdyti vadovaujantis LR Miškų įstatymo reikalavimais, Miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis ir kompensavimo už miško žemės pavertimą kitomis naudmenomis tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. rugšėjo 28 d. nutarimu Nr. 1131 „Dėl miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis ir kompensavimo už miško žemės pavertimą kitomis naudmenomis tvarkos aprašo patvirtinimo ir kai kurių Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų pripažinimo netekusiais galios“ (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. lapkričio 15 d. nutarimo Nr. 924 redakcija), nustatyta tvarka.

13.5. Vandens telkinių pakrantės apsaugos juosta ir apsaugos zona

Ukmergės mieste Šventosios upei turi būti nustatyta pakrantės apsaugos juosta. Ji turi būti nustatyta remiantis Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. 540 (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. vasario 14 d. įsakymo Nr. D1-98 redakcija). Bendrajame plane sprendinių konkretizavimo metu numatoma pavaizduoti tik apytikrą pakrantės apsaugos juostą, kuri turi būti tikslinama rengiant atskirą projektą.

Paviršinių vandens telkinių apsaugos zona miesto teritorijoje sutapdinama su pakrantės apsaugos juosta.

Šalia Šventosios upės už Šventosios ichtiologinio draustinio ribų, atskiramis atkarpomis numatomi pėsčiųjų ir / ar dviračių takai.

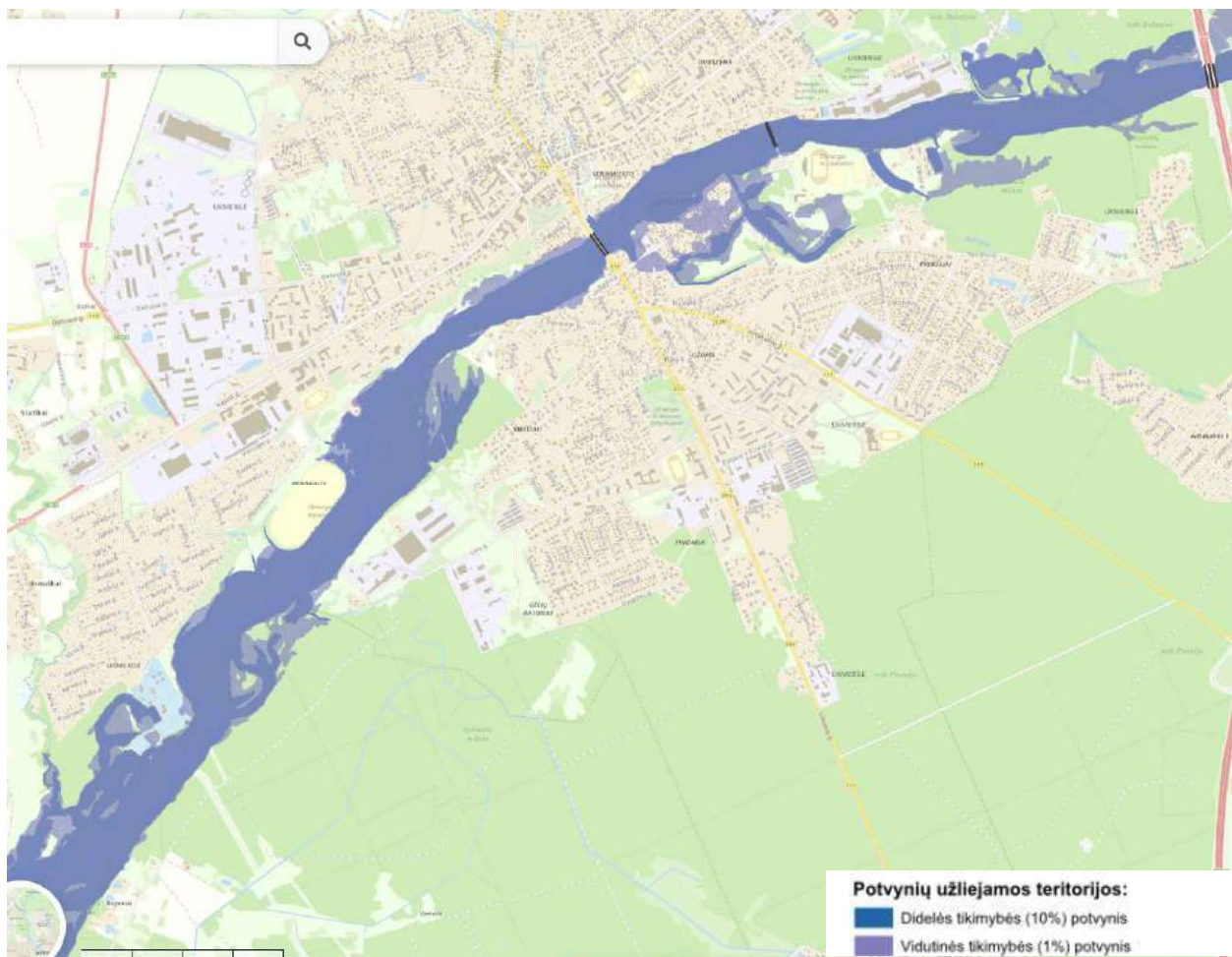
13.6. Potvynių teritorijos

Planuojama teritorija patenka į Nemuno upių baseinų rajoną. Pagal potvynių grėsmės ir potvynių rizikos žemėlapius (patvirtintus LR Aplinkos ministro 2014-08-06 įsakymu Nr. D1-655 „Dėl potvynių grėsmės ir potvynių rizikos žemėlapių Nemuno, Ventos, Lielupės ir Dauguvos upių baseinų rajonuose patvirtinimo“), planuojamoje teritorijoje nustatytos sniego ir liūčių užliejamos teritorijos prie Šventosios upės.

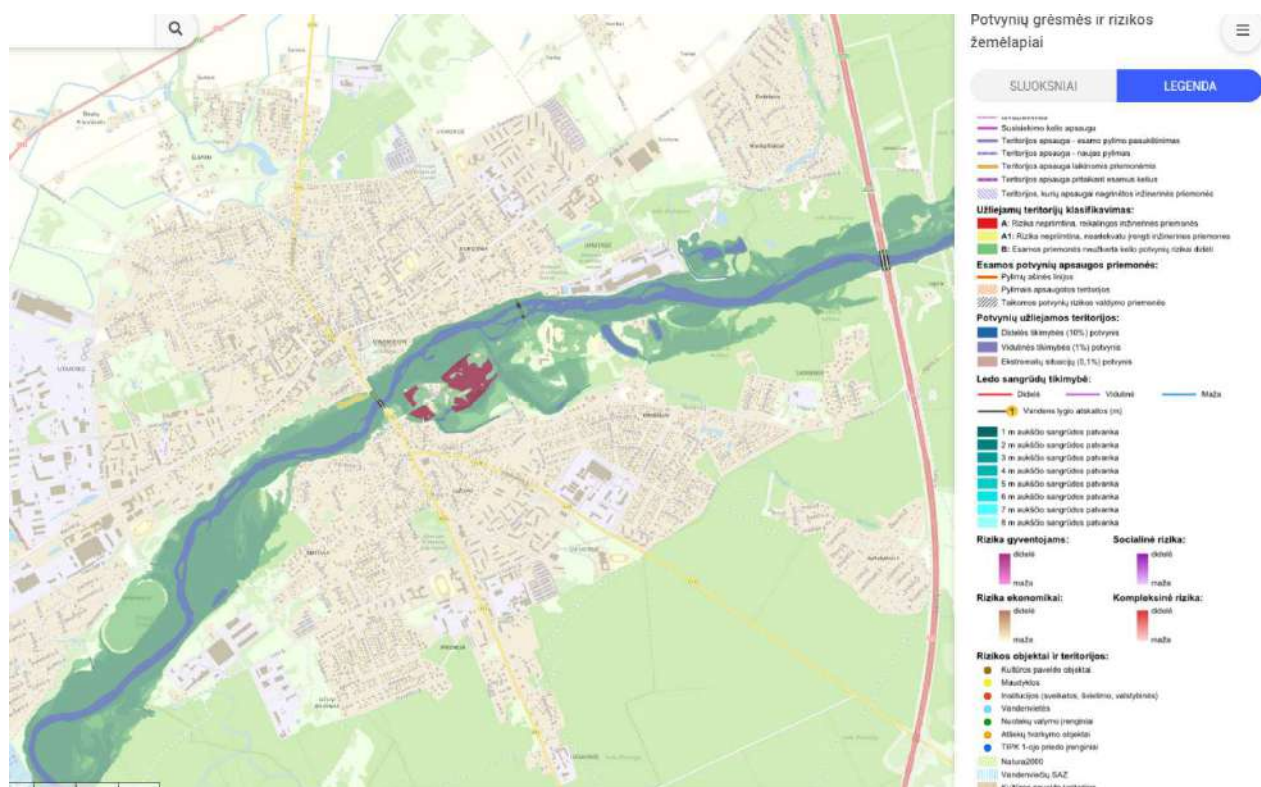
Pagal sniego ir liūčių potvynio žemėlapi, didelės ir vidutinės tikimybės potvynio teritorijos yra Šventosios upės aplinkoje. Esamoje užstatytoje teritorijoje šie potvyniai grėsmę daugiausiai kelia Gruodžio 17-osios g. aplinkoje. Dalis prie šios teritorijos esančių gyvenamųjų teritorijų patenka į didelės ir vidutinės tikimybės potvynių užliejamas teritorijas. Šioje teritorijoje (ties Gruodžio 17-osios g. esanti teritorija (Nr. 40) su gyventojų skaičiumi – 127) taikomos potvynių rizikos valdymo priemonės (žemo prioriteto) (33 pav.). Atsižvelgiant į galima potvynių grėsmę, šioje teritorijoje rizika yra nepriimtina ir jos apsaugai turi būti numatytos inžinerinės apsaugos priemonės. Bendrojo plano sprendiniais siūloma šią galimą užlieti teritoriją apsaugoti pylimais, paaukštintomis gatvėmis.

Šventosios upės užliejamose teritorijose turi būti laikomasi Vandenių srities plėtros 2017-2023 metų programos įgyvendinimo veiksmų plano (patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2017 m. gegužės 5 d. įsakymu Nr. D1-375/3D-312), taip pat Potvynių rizikos Nemuno, Lielupės, Ventos ir Dauguvos upių baseinų rajonuose valdymo plano. Įgyvendinant bendrojo plano sprendinius. Šiose teritorijose būtina vadovautis LR Saugomų teritorijų įstatymu (1993-11-09 Nr. I-301), Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu (TAR, 2019-06-19, Nr. 9862), o taip pat potvynių grėsmės ir rizikos žemėlapiams.

Potvynių teritorijoms taikomas Specialiųjų žemės naudojimo įstatymo (TAR, 2019-06-19, Nr. 862) VI skyriaus „Ekologinės apsaugos zonos, gamtos išteklių“ X skirsnio „Potvynių teritorijos ir jose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos“ reikalavimai.

13.21 pav. Sniego, liūčių potvynių grėsmės teritorijos pagal potvynių grėsmės ir potvynių rizikos žemėlapius, patvirtintus LR Aplinkos ministro 2014-08-06 įsakymu Nr. D1-655 „Dėl potvynių grėsmės ir potvynių rizikos žemėlapių Nemuno, Ventos, Lielupės ir Dauguvos upių baseinų rajonuose patvirtinimo“. Paveiksle pavaizduotos didelės tikimybės ir vidutinės tikimybės potvynių grėsmės teritorijos

13.3 pav. Potvynių apsaugos priemonės planuojamos teritorijos aplinkoje (šaltinis: Aplinkos apsaugos agentūra www.aaa.lt)

14. NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO APSAUGA

Nekilnojamojo kultūros paveldo apsauga Ukmergės miesto savivaldybės teritorijos – Ukmergės miesto bendrojo plano keitimo nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos - dalyje nustatomos kultūros paveldo objektų saugojimo ir naudojimo gairės. Dalies „Nekilnojamojo kultūros paveldo apsauga“ tikslas – išsaugoti nekilnojamąjį kultūros paveldą ir perduoti jį ateities kartoms, sudarant sąlygas visuomenei jį pažinti ir juo naudotis.

Planuojamai teritorijai bei jos tvarkymo ir naudojimo režimui nustatyti reikia vadovautis Lietuvos Respublikos Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu (toliau – NKPAĮ), kultūros paveldo objektų ir vietovių Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos aktais bei nuolat atnaujinama Kultūros vertybių registro informacija, pateikta internetinėje svetainėje <http://kvr.kpd.lt>

Nustatant konkrečius reikalavimus, į Kultūros vertybių registrą įrašytiems objektams, kuriems apsaugos zonos nėra nustatytos, taikomi LR NKPAĮ 11 str. 5 p. reikalavimai ir Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas (TAR, 2019-06-19, Nr. 9862).

Būtina įrengti informacines nuorodas į kultūros paveldo objektus, parengti informacinius standus ir t.t.

Geriausiai atspindinčius regiono savitumą urbanistikos, architektūros, archeologijos objektus, senąsias kapines, reikšmingiausias Lietuvos ir regiono istorijai kapavietes, pažymintį svarbius Lietuvai ir regionui įvykius, meniniu požiūriu vertingus paminklus ir mažosios architektūros objektus įtraukti į turistines trasas.

Urbanistinės vietovės

Urbanistikos paveldo vietovė – Ukmergės senamiestis turi būti tvarkomas pagal parengtą nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentą – vietovės ir jos apsaugos zonos tvarkymo planą, pagal jo nustatytus paveldosaugos reikalavimus ir konkrečių tvarkymo priemonių sistemą teritorijose ir apsaugos zonose. Specialiojo planavimo dokumente nustatyti reikalavimai yra privalomi rengiant bendruosius, specialiuosius ir detaliuosius teritorijų planavimo dokumentus. Paveldosaugos reikalavimai specialiojo planavimo dokumente, be kitų įstatymuose nustatytų reikalavimų, taip pat, reglamentuoja žemės darbus, statinių ar įrenginių statybą, statinių aukštį, tūrį, užstatymo tankį ir intensyvumą, išorės apdailos medžiagas, apželdinimą, želdinių aukštį, tankį, rūšį.

Statinių kompleksai ir statiniai (dominuoja architektūrinis vertingųjų savybių pobūdis

Statinių kompleksus ir atskirus statinius, kurie saugomi viešajam pažinimui ir naudojimui, tvarkyti pagal LR NKPAĮ 19 str. reikalavimus, sakralinių, memorialinių statinių kompleksus ir statinius, saugomus viešajam pažinimui bei naudojimui ir viešajai pagarbai, tvarkyti vadovaujantis LR NKPAĮ 19 ir 20 str. nuostatomis. Atkreipti dėmesį į išlikusių tarpukario laikotarpio statinių apsaugą ir tvarkymą.

Ukmergės miesto teritorijos plėtros zonoje būtina užtikrinti Vaitkuškio dvaro sodybos fragmentų (u. k. 811), rūmų liekanos (u. k. 41210), parko fragmentai (u. k. 41211) apsaugą.

Nekilnojamojo kultūros paveldo tvarkyba vykdoma, pagal nustatytus paveldosaugos reikalavimus, pagal kultūros paveldo statinio tvarkomųjų statybos darbų reglamentus (statybos techninius reglamentus), patvirtintus aplinkos ir kultūros ministrų, pagal kultūros ministro patvirtintus paveldo tvarkybos reglamentus, nustčius reikalavimus konkrečioms tvarkybos darbams bei vadovaujantis nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybų aktais patvirtintų objektų ar vietovių vertingųjų savybių aprašais. Prioritetas taikomas objektams, patenkantiems į turizmo ir rekreacinės veiklos vystymo arealus, regiono kultūros paveldą atspindintiems objektams.

Viešajam pažinimui ir naudojimui saugomoje nekilnojamojo kultūros vertybėje draudžiami vertingąsias savybes naikinantys statybos darbai: kultūros paveldo objektą pritaikyti kitiems negu nurodyta nekilnojamosios kultūros vertybės pase, naudojimo būdams; padidinti saugomų statinių naudojimo intensyvumą, pristatyti priestatus, papildomus aukštus, įrengti naujas mansardas, formuoti naują planinę struktūrą ir kitaip naikinti autentiškumo požymius.

Archeologijos paveldo objektai

Saugomų archeologinio paveldo objektų teritorijoms nustatoma konservacinė paskirtis, vadovaujantis NKPAĮ 11 str. 5 d. bei Žemės įstatymo 28 str. nuostatomis.

Archeologijos paveldo objektus, kurie saugomi moksliniam pažinimui bei viešajam pažinimui ir naudojimui, tvarkyti, vadovaujantis NKPAĮ 17 ir 19 str. nuostatomis

Archeologinių teritorijų tvarkyba, priežiūra ir pritaikymas turi būti vykdomi vadovaujantis NKPAĮ reikalavimais, paveldo tvarkybos reglamento PTR 2.13.01:2011 „Archeologinio paveldo tvarkyba“ ir kitų nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimais.

Vykdam žemės judinimo darbus, būtina atlikti archeologijos paveldo objektų archeologinius tyrimus.

Ukmergės miesto teritorijos plėtros zonoje būtina užtikrinti archeologijos paveldo objektų Vaitkuškio piliakalnio su gyvenvietę komplekso (u. k. 24160), Vaitkuškio piliakalnio, vad. Lapiakalniu (u. k. 3546) ir gyvenvietės (u. k. 24161) bei Antakalnio kapinyno (u. k. 37956) apsaugos tikslo – mokslinio pažinimo įgyvendinimą.

Viešosios pagarbos kultūros paveldo objektai - laidojimo, įvykių vietos, paminklai (dominuoja memorialinis, istorinis vertingųjų savybių pobūdis):

Visos kapinės prižiūrimos pagal Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos patvirtintas kapinių tvarkymo taisykles

Kultūros vertybių registre registruotų vietinio reikšmingumo lygmens neveikiančių senųjų kapinių teritorijoms nustatoma pagrindinė konservacinė (saugojimo) žemės naudojimo paskirtis, o ši gali būti pakeista tik pripažinus kitokio visuomenės poreikio viršenybę ir perkėlus mirusiųjų palaikus (NKPAĮ 20 str.).

Viešosios pagarbos nekilnojamojo kultūros paveldo vieta gali būti saugoma, nors ir nėra jokių žmogų, įvykių ar kitokias jos vertingąsias savybes liudijančių autentiškų dalių ar elementų. Ši vieta žymima paminklinėmis lentomis, skulptūros kūrniais, memorialiniais statiniais, buvusią įvykio ar gyvenamąją aplinką parodančiais daiktais (NKPAĮ 20 str.).

Draudžiama griauti ar žaloti statinius, skirtus tokios vietos vertingosioms savybėms pažymėti. Šie statiniai gali būti keičiami ar statomi nauji, tik gavus už tos vietos apsaugą atsakingos institucijos sutikimą.

Būtina užtikrinti šių objektų vertingųjų savybių išsaugojimą, skirti lėšas jų teritorijų ir prieigų tvarkymui. Numatyti ir įrengti privažiavimus, priėjimo takus, informacinius ženklus, nuorodas.

Užsienio valstybėms reikšmingos kapinės tvarkomos pagal „Užsienio valstybėms reikšmingo kultūros paveldo, esančio Lietuvos Respublikoje, tvarkymo taisykles“, patvirtintas Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2016-05-02 įsakymu Nr. ĮV-354.

Ypatingą dėmesį skirti kapinių, kur yra daug Lietuvai nusipelnusių žmonių kapų, meniniu požiūriu vertingų antkapinių paminklų sutvarkymui.

15. INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA

15.1. Vandens tiekimas

Ukmergės miesto vandens tiekimo infrastruktūrą sudaro šie pagrindiniai elementai:

1. vandentiekio šaltiniai - vandenvietė ir siurblynės;
2. vandens gerinimo įrenginiai;
3. vandens tiekimo tinklai;
4. vandens talpyklos (bokštas ir požeminiai švaraus vandens rezervuarai).

Vandens išgavimo šaltiniai - Ukmergės I-ji vandenvietė, esanti pietvakarinėje miesto dalyje Šventosios slėnio terasoje. Joje įrengti vandens išgavimo gręžiniai su siurblynėmis, vandens gerinimo įrenginiai, švaraus vandens rezervuarai ir II ro pakėlimo siurblynė.

Įmonė, tiekianti vandenį Ukmergės miesto vartotojams, yra UAB „Ukmergės vandenys“.

Ukmergėje visiems vartotojams – gyventojams, įstaigoms ir gamybinėms įmonėms - pagal poreikį centralizuotai tiekiamas tik požeminis vanduo. Skirstomieji tinklai yra išvystyti visoje miesto teritorijoje.

94% gyventojų yra prisijungę prie viešojo vandentiekio tinklų.

KONCEPCINIAI SIŪLYMAI:

- vandentiekio sistemą išvystyti taip, kad prie viešojo vandentiekio galėtų prisijungti visi miesto gyventojai ir įmonės;
- ir perspektyvoje visiems vartotojams reikiamu slėgiu tiekti geros kokybės požeminį geriamąjį vanduo, atitinkantį Lietuvos higienos normą HN 24:2017 „Geriamojo vandens ir kokybės reikalavimai“;
- įvertinant prognozę, kad nei didelio gyventojų skaičiaus padidėjimo, nei žymaus pramonės augimo, nebus, bus įdiegtos mažiau vandens naudojančios technologijos, priimti, kad Ukmergėje artimiausių 20 metų laikotarpiu didelio geriamojo vandens poreikio padidėjimo nebus. Tuo atveju esamos vandenvietės teritorijos ir vandentiekio įrenginių pakaks, jų pajėgumus pagal poreikius didinant;
- skaityti, kad esamų vandens tiekimo magistralių, aprūpinančių esamus kvartalus, pralaidumas bus pakankamas;
- į naujai užstatomus gyvenamuosius ir pramoninius kvartalus bei objektus nutiesti naujas reikiamo skersmens magistralės Vamzdynus tiesiti tik suformuotose inžinerinių tinklų zonose – komunikacijų koridoriuose;
- padidinti esamų vandentiekio tinklų patikimumą, paklojant sužiedinančias linijas;
- nenumatyti atsiradus poreikiui Ukmergėje statyti įmonę su didelėmis geriamojo vandens reikmėmis, įsisavinti rezervinę Ukmergės miesto II-ją vandenvietę, dabartiniu metu esančią privačios nuosavybės teise valdomame žemės sklype (šios rezervinės vandenvietės vandens išteklių yra išžvalgyti, jos apsaugos zona pažymėta BP brėžinyje);
- plėsti vandentiekio tinklą esamuose kvartaluose;
- atnaujinti esamus nekokybiškus vamzdynus ir pasenusius įrengimus;
- demontuoti nenaudojamus įrenginius. Neeksploatuojamus artezinius gręžinius užsandarinti.

15.2. Nuotekų tvarkymas

15.2.1. Buitinių nuotekų tvarkymas

Ukmergėje yra išvystyta buitinių nuotekų surinkimo ir jų tvarkymo sistema.

Labai reikšminga Ukmergės miesto gyventojų dalis - 84,5% yra prisijungusi prie centralizuotos nuotekų tvarkymo sistemos.

Visų įstaigų, organizacijų ir gamybinių įmonių nuotekos yra surenkamos, nuvedamos į centralizuoto nuotekų surinkimo sistemą.

Kadangi vandenų apsauga Lietuvoje yra prioritetinga aplinkosaugos dalis, surinktos nuotekos tvarkomos, valomos Ukmergės miesto nuotekų valykloje ir tik pagal gamtosauginius reikalavimus biologiškai išvalytos išleidžiamos į Šventosios upę.

Šio Ukmergės miesto teritorijos bendrojo plano

KONCEPCINIAI SIŪLYMAI:

- tolimesnė nuotekų surinkimo sistemų plėtra tiek naujai užstatomuose kvartaluose, tiek esamuose, jau užstatytuose kvartaluose;
- tik pagal gamtosauginius reikalavimus išvalytas nuotekas išleisti į Šventosios upę;
- tolimesnis nuotekų tvarkymo ūkio modernizavimas, pasenusių įrengimų keitimas naujais;

- priemonių, sumažinančių gruntinių bei lietaus vandenų patekimą į buitinių nuotekų nuvedimo vamzdynus, įgyvendinimas.

15.2.2. Paviršinių (lietaus) nuotekų tvarkymas

Ukmergėje veikia vidutiniškai išvystyta paviršinių bei drenažinių vandenų surinkimo bei nuvedimo į atviruosius vandens telkinius sistema. Šie tinklai yra pakloti ne tik centrinėje miesto dalyje, bet ir kai kuriuose gerokai nuo centro nutolusiuose kvartaluose.

Veikia 7 efektyviai valančios paviršines nuotekas nuo naftos produktų ir nešamo smėlio valyklos.

KONCEPCINIAIS SIŪLYMAI:

1. ir ateityje eksploatuoti esamus paviršinių nuotekų surinkimo tinklus ir jų nuotekų valyklas;
2. įrengti paviršinių nuotekų valyklas prie esamų išleistuvų, kur išleidžiami nevalyti vandenys, tačiau pagal aplinkosauginius reikalavimus yra būtini;
3. nuo labai užterštų, pvz. naftos produktais, teritorijų surinktas paviršines nuotekas apvalyti lokalinėse paviršinių nuotekų valyklose, prieš jas išleidžiant į bendramiestinius tinklus, ar atviruosius vandens telkinius;
4. įrengti paviršines nuotekas nuo aikščių ir svarbių gatvių surenkančius tinklus, kur jų nėra, pakloti nuvedimo kolektorius ir sumontuoti nuotekų valyklas, vadovaujantis paviršinių nuotekų sistemos vystymo specialiuoju planu.

15.3. Šilumos tiekimas

Ukmergės mieste veikia centralizuoto šilumos tiekimo (CŠT) sistema, tiekianti šiluminę energiją daugiabučių gyvenamųjų namų bei centrinėje dalyje esančių administracinių pastatų šildymui bei karšto vandens ruošimui. Šiai sistemai, eksploatuojamai UAB „Ukmergės šiluma“, šiluminę energija generuojama 4 – se stambiausiose katilinėse. Viso Ukmergėje UAB „Ukmergės šiluma“ eksploatuoja 14 katilinių. Pagrindinės kuro, naudojamo šilumos generavimui, rūšys yra gamtinės dujos ir biokuras.

KONCEPCINIAI SIŪLYMAI:

- eksploatuoti esamą šilumos tiekimo sistemą;
- atnaujinti neatnaujintus 17% šilumos tiekimo tinklų, tuo sumažinant šilumos nuostolius ir jos savikainą;
- renovuoti nerenovuotus pastatus, tuo sumažinant šilumos sąnaudas šildymui;
- modernizuoti moraliai, ar techniškai pasenusius katilinių įrengimus;
- projektuojant, ar statant naujus pastatus, jų šildymo būdą priimti, vadovaujantis
- šildymo tiekimo zonomis, numatytais Šilumos ūkio specialiajame plane;
- planuojant statyti didelio tūrio pastatus, išnagrinėti geoterminio šildymo galimybę.

15.4. Elektros energijos tiekimas

Ukmergės mieste yra labai gerai išvystyta elektros energijos tiekimo sistema, užtikrinanti patikimą elektros tiekimą vartotojams.

Greta miesto ribos, esanti didelės galios 110/35/10 kV transformatorių pastotė sudaro galimybę elektros tiekimo linijomis per transformatorines tiekti vartotojams reikiamą elektros energijos kiekį.

KONCEPCINIAI SIŪLYMAI:

- eksploatuoti esamą elektros energijos tiekimo sistemą;
- miesto istorinėje dalyje esančias orines 0,4 kV linijas pakeisti kabelinėmis;
- naujai užstatomuose gyvenamuose kvartaluose tiesti tik kabelines 0,4 kV linijas;
- viešųjų erdvių apšvietimo šviestuvus pakeisti naujais, naudojančiais mažiau elektros energijos;

- įdiegti automatinę gatvių ir aikščių apšvietimo įsijungimo – išsijungimo sistemą, taupančią el. energiją.

15.5. Gamtinių dujų tiekimas

Ukmergės mieste yra gerai išvystyta gamtinių dujų tiekimo sistema. Dujomis aprūpinama per greta miesto esančią dujų skirstymo stotį. Vartotojus pasiekia skirstomosiomis linijomis per dujų reguliavimo punktus (DRP) Šiuo patogiu kuru aprūpinama didžioji miesto vartotojų dalis.

Didžiausius gamtinių dujų kiekius suvartoja centralizuoto šilumos tiekimo (CŠT) katilinės.

KONCEPCINIAI SIŪLYMAI:

- ir ateityje eksploatuoti esamą gamtinių dujų tiekimo sistemą;
- vystyti, plėsti skirstomojo dujotiekio tinklų sistemą, kad visi pageidaujantys vartotojai turėtų galimybę gauti šį kurą;
- skirstomojo dujotiekio tinklų plėtra į naujai užstatomus kvartalus bus vykdoma dujų tiekėjo lėšomis;
- naujai užstatomuose mažaukščių gyvenamųjų namų kvartaluose šilumos gamyba pastatų šildymui bus vykdoma autonomininiuose dujiniuose katiluose, kadangi centralizuoto šilumos tiekimo tinklų tiesimas į šiuos kvartalus nenumatomas.

15.6. Ryšiai ir telekomunikacijos

Ryšų infrastruktūra, t.y. telekomunikacijų infrastruktūra ir pašto sistema Ukmergėje yra pakankamai išplėtotą. Čia veikia fiksuoto ir mobiliojo ryšio bei kitos sistemos, yra viešosios interneto prieigos, AB „Lietuvos paštas“ padalinys su 2-m skyriais.

KONCEPCINIAI SIŪLYMAI:

- ateityje vystyti ir modernizuoti esamas telekomunikacijų sistemas;
- išlaikyti esamus AB „Lietuvos paštas“ padalinius, teikiančius gyventojams ir organizacijoms dabartines ir naujai atsirasiančias paslaugas;
- didesnio žmonių susibūrimo vietose įrengti naujas viešojo nemokamo interneto prieigas;
- ir ateityje eksploatuoti mobiliojo ryšio antenas, sumontuotas ant vandentiekio bokšto.

15.7. Atliekų tvarkymas

Ukmergės mieste veikia pakankamai gerai sutvarkyta atliekų tvarkymo sistema, atitinkanti pagrindinius šiuolaikinius reikalavimus.

KONCEPCINIAI SIŪLYMAI:

- ateityje išlaikyti esamą atliekų surinkimo ir tvarkymo sistemą su jos objektais;
- įrengti papildomas atliekų surinkimui skirtas aikšteles su rūšiavimo konteneriais;
- ateityje išlaikyti esamą didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę;
- esamą biologiškai skaidžių (žaliųjų) atliekų aikštelę eksploatuoti ir ateityje, įrengiant papildomas tokias aikšteles, tuo sudarant gyventojams patogesnes naudojimo sąlygas, pvz., įrengiant tokias aikšteles netoli sodininkų bendrijų, esančių arti miesto ribos; šias atliekas naudoti komposto gamybai;
- pavojingas atliekas surinkti apvažiavimo pagal grafiką būdu.

16. POVEIKIS VISUOMENĖS SVEIKATAI

Bendrajame plane teritorijos vystomos įvertinant esamą susiklosčiusią padėtį, nenumatant naujų funkcinių zonų, kuriose galėtų atsirasti taršūs ir visuomenės sveikatai kenksmingi objektai.

Pagrindinės pramonės zonos yra išlaikomos, jų veiklai yra rezervuojamos greta esančios laisvos ir neužstatytos teritorijos. Nauji taršūs objektai bendruoju planu nėra numatomi.

Steigiantis naujoms įmonėms, jų veiklos keliamas triukšmo ir oro taršos lygis turės būti nustatomas atskiaur rengiant konkretų planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimą.

Pagal bendrojo plano sprendinius įsikursiančios įmonės ar kita numatoma veikla negali pažeisti teisės aktų, kaip: Lietuvos higienos norma HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. V-604; Lietuvos higienos norma HN 121:2010 „Kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. V-885; ribinės aplinkos oro užterštumo vertės, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. spalio 30 d. įsakymu Nr. 471/582 (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. birželio 11 d. įsakymo Nr. D1-329/V-469 redakcija), Aplinkos oro užterštumo sieros dioksidu, azoto dioksidu, azoto oksidais, benzeno, anglies monoksidu, švinu, kietosiomis dalelėmis ir ozonu normos, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. 591/640 (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. liepos 7 d. įsakymo Nr. D1-585/V-611 redakcija) reikalavimų.

17. GALIMOS KONCEPCIJOS ALTERNATYVOS, JŲ PRIVALUMAI IR TRŪKUMAI. APIBENDRINIMAS

Rengiant Ukmergės miesto bendrojo plano keitimo SPAV ataskaitą, vertinamos pirmoji ir antroji koncepcijų alternatyvos. Koncepcijų alternatyvų sprendiniai išskiria dėl skirtingų pramonės zonų išdėstymo siūlymų.

Pirmojoje alternatyvoje numatoma apie 90 ha naujos plėtros teritorijų pramonės ir sandėliavimo objektams. Šios pagrindinės naujos plėtros pramonės zonos išdėstomos vakarinėje miesto dalyje, įvertinant anksčiau parengto bendrojo plano sprendinių tęstinumą. Tuo tarpu antrojoje koncepcijos alternatyvoje papildomai dar numatoma apie 50 ha pramonės teritorijų šiaurės rytinėje miesto dalyje.

Pirmosios alternatyvos privalumus sudarytų tai, kad joje išlaikomas anksčiau parengto bendrojo plano tęstinumas, miesto struktūra nesuardoma atskirai išdėstomų specialaus panaudojimo teritorijų – pramonės objektams, kurie išskiria didelių tūrių pastatais, uždaru teritorijų panaudojimu ir kitais aspektais. Taip pat yra išlaikomos vertingos teritorijos tinkančios Ukmergės miesto gyvenamųjų teritorijų plėtrai. Šioje alternatyvoje yra įvertinamas daugiafunkcinis teritorijų panaudojimas, todėl naujos gyvenamosios plėtros teritorijose taip pat būtų integruojami darbo vietas kuriantys objektai.

Antrosios alternatyvos atveju, išdėstant pramonės zonas naujoje miesto dalyje būtų sudaromos platesnės galimybės verslų, įmonių pritraukimui. Taip pat sukuriama naujos pramonės zonos skirtingose miesto dalyse leistų tolygiau paskirstyti transporto srautus. Tačiau pagrindinis šios alternatyvos trūkumas būtų tas, kad užimamos labai svarbios teritorijos tinkančios Ukmergės miesto gyvenamųjų teritorijų plėtrai. Užėmus šias teritorijas pramonės įmonėmis, Ukmergės miestas nebeturėtų laisvų didesnių teritorijų tinkančių gyvenamųjų pastatų statybai. Tokiu atveju miesto gyvenamosios teritorijos turėtų keltis už šiaurinio aplinkkelio, telktis šalia esančių kaimo gyvenviečių. Toks urbanistinės struktūros vystymasis nebūtų pats racionaliausias sprendimas nei funkcinio, nei kompozicinio požiūriais. Tuo tarpu pirmosios koncepcijos alternatyvos atveju būtų išlaikomas esamas gyvenamųjų teritorijų plėtros rezervas, o pramonės plėtra ir toliau galėtų būti vystoma vakarų kryptimi už miesto ribų.

Atsižvelgiant į dabartinius poreikius ir planuojamo 10 metų laikotarpio terminą, naujos plėtros teritorijų pramonės objektams pakaktų vakarinėje teritorijos dalyje.

18. GALIMOS REIKŠMINGOS PASEKMĖS APLINKAI IR JŲ VERTINIMAS

18.1. Vertinimo metu numatomi nagrinėti aplinkos komponentai bei pasekmės

Bendrojo plano keitimu nėra numatoma reikšmingų neigiamų pasekmių aplinkai. Koncepcijos alternatyvose yra išskiriami naujos urbanistinės plėtros etapai – prioritetinės ir neprioritetinės savivaldybės

infrastruktūros teritorijos, detalizuojamas urbanizuojamų teritorijų vystymas, išskiriamos neužstatomos bendro naudojimo erdvių, atskirųjų želdynų ir kitos teritorijos. Atsižvelgiant į nustatomus koncepcinius sprendinius, galimos bendrojo plano įgyvendinimo neigamos pasekmės būtų mažesnės, nei vystant teritorijas pagal šiuo metu galiojantį bendrąjį planą. Atliekant strateginį pasekmių aplinkai vertinimą, nagrinėjamos dvi koncepcijų alternatyvos, kurių pagrindiniai skirtumai – pramonės zonų išdėstymas.

Bendrojo plano strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitoje, vertinant koncepcijos sprendinius, numatoma įvertinti šių bendrojo plano sprendinių grupių poveikį:

- gyvenamųjų teritorijų plėtros;
- pramonės teritorijų plėtros;
- socialinės-kultūrinės infrastruktūros;
- inžinerinės infrastruktūros sprendinių;
- rekreacijos vystymo.

Pagrindiniai aplinkos komponentai, kurių atžvilgiu numatoma atlikti vertinimą, atrinkti pagal *Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašą* bei Ukmergės miesto teritorijos bendrojo plano keitimo dokumento rengimo apimtį.

Aplinkos komponentai, kuriems gali turėti įtakos rengiamo bendrojo plano sprendiniai:

- **Gamtinės aplinkos kokybė:**
  - Klimatas ir aplinkos oro kokybė,
  - Vandens kokybė ir jo išteklių,
  - Dirvožemio kokybė ir jo išteklių,
- Bioįvairovė, gyvūnija ir augalija,
- Saugomos teritorijos,
- Kultūros paveldo objektai,
- Gaminės aplinkos teritorinėms sistemoms:
  - Kraštovaizdis,
  - Gamtinis karkasas,
  - Želdiniai ir želdynai, paviršiniai vandens telkiniai bei jų pakrantės,
- Visuomenė ir jos sveikata,
- Materialusis turtas, ekonominė aplinka.

Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitoje nagrinėjamas koncepcijos sprendinių poveikis aplinkai aukščiau išvardintų vertinamų aplinkos komponentų atžvilgiu. Bendrojo plano strateginiu pasekmių aplinkai vertinimu numatoma įvertinti galimas reikšmingas tiesiogines bei netiesiogines, kaupiamąsias, trumpalaikes, ilgalaikes, teigiamas, neigiamas pasekmes vertinamiems aplinkos komponentams.

18.2. Teritorijos, kurios gali būti reikšmingai paveiktos dėl bendrojo plano sprendinių

Ukmergės miesto teritorijos bendrojo plano keitimo sprendiniai galimai reikšmingą poveikį gali padaryti numatomose urbanistinės plėtros teritorijose, skirtose gyvenamųjų teritorijų, pramonės objektų užstatymo išplėtimui. Numatomos naujos plėtros teritorijos dabar yra neužstatytos, todėl poveikio reikšmingumas bus tiek dėl teritorijos naudojimo pobūdžio pasikeitimo, tiek dėl didesnio teritorijos ploto uždengimo kietomis dangomis, pastatais ir pan.

Poveikis aplinkai gali atsirasti dėl linijinių objektų, tokių kaip susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros, statybos (pavyzdžiui, numatyti kelių tiesimo bei rekonstravimo darbai, nauji tiltai, pralaidos ir kt.).

Dėl inžinerinės infrastruktūros vystymo taip pat gali būti paliečiamos kultūros paveldo teritorijos, ypač tos, kurių vertingųjų savybių pobūdis – archeologinis.

Naujos plėtros teritorijose žemės naudojimo pasikeitimo poveikio pobūdis žymia dalimi priklausys nuo tolimesnio sprendinių įgyvendinimo, t. y. parengtų urbanistinio suplanavimo projektų, techninių statybos projektų, kurie konkrečiai suformuos naujai kuriamos aplinkos funkcinius bei vizualinius parametrus.

Neįgyvendinus šio bendrojo plano sprendinių, Ukmergės miestas galėtų ir toliau vystytis remiantis anksčiau parengto Ukmergės miesto teritorijos bendrojo plano sprendiniais. Tačiau svarbu pastebėti, kad nustatyti bendrojo plano sprendiniai nėra suderinami su naujai priimtais teisės aktais, patikslintomis ir papildytais teisės aktų nuostatomis (2014 m. pakeistas LR Teritorijų planavimo įstatymas, priimtos Teritorijų planavimo normos, parengtos Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklės, 2019 m. priimtas LR Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymas ir kt.). Esant tokiai situacijai, bendrojo plano

įgyvendinimas daugeliu atvejų gali prieštarauti naujai priimtiems teritorijų planavimo tikslams ir uždaviniais, be to gali iškilti bendrojo plano įgyvendinimo sunkumų dėl savivaldybės infrastruktūros vystymo.

Apibendrinantis vertinimas pateikiamas 13.8 lentelėje, kurioje nustatomas sprendinių pasekmių pobūdis (ilgalaikis, trumpalaikis, teigiamas ir neigiamas poveikis atskirų poveikio pobūdžio (tiesioginio, netiesioginio, kaupiamojo, sąveikaujančio) aspektais).

18.1. Poveikis gamtinės aplinkos kokybei (klimatui, aplinkos orui, vandeniui ir dirvožemiui),

Poveikis orui, vandeniui, dirvožemiui ir klimatui daugiausia gali priklausyti nuo gyvenamųjų teritorijų bei pramonės objektų plėtros, inžinerinės bei susisiekimo infrastruktūros vystymo (13.1 lentelė).

Šiuo metu neužstatytų teritorijų užstatymas turės reikšmingų pasekmių tų teritorijų vandens režimui bei dirvožemiui. Atsirast daugiau kietų paviršių, o tai keis vandens nuotėkio kryptį bei skverbimąsi į požeminius horizontus. Dalis dirvožemio teritorijų plotų bus sunaikinta vykstant statyboms.

Inžinerinės infrastruktūros sprendiniai kartu su urbanistiniais sprendiniais turės teigiamą reikšmingą poveikį oro, vandens ir dirvožemio kokybei. Sudarant sąlygas plėsti centralizuotą šilumos tiekimą, parenkant mažiau taršias kuro rūšis gerės oro kokybė, didesniai vartotojų skaičiui prisijungus prie centralizuoto vandentiekio ir nuotekų tinklų gerės paviršinių vandens telkinių kokybė, o gerinant bei vystant atliekų surinkimo ir šalinimo sistemą, mažės dirvožemio tarša atliekomis. Didžiausią įtaką oro bei akustinei taršai turės transporto augimas. Kai kurios transporto organizacinės priemonės (srautų išskaidymas, elektra varomo autotransporto augimo skatinimas) leis sumažinti oro taršą, tačiau bendras jos lygis gali didėti dėl bendro Lietuvos gyventojų mobilumo augimo.

13.1 lentelė. Bendrojo plano koncepcijos alternatyvų sprendinių pasekmių aplinkos kokybei (klimatui, aplinkos orui, vandeniui ir dirvožemiui) apibūdinimas

Aplinkos komponentai	Galimų pasekmių aplinkai apibūdinimas	Galimų pasekmių aplinkai apibūdinimas
	I alternatyva	II alternatyva
Klimato, aplinkos oro kokybė	<p>Ukmergės miesto klimatui ir aplinkos oro kokybei gali įtakos turėti susisiekimo sistemos vystymo, gamtinių teritorijų formavimo siūlymai.</p> <p>Bendrojo plano keitimo sprendiniai, numatantys sąlygas ekologiško judumo infrastruktūros įrengimui (turistinės pėsčiųjų, dviračių, vandens trasos, takai), sudarys prielaidas rinktis judėjimą pėsčiomis, dviračiais. Tokiu būdu būtų mažinamas automobilių eismas, dėl kurio yra didinama oro tarša.</p> <p>Taip pat bendrojo plano keitimo sprendiniais numatomos priemonės gamtinių teritorijų kryptingam formavimui, kurios leistų geriau jas įjungti į miesto aplinką. Tai taip pat turėtų reikšmės miesto mikroklimatui, oro kokybei miesto vidaus erdvėse.</p>	
	<p>I-osios alternatyvos atveju išliktų anksčiau numatytas pramonės teritorijų išsidėstymas šalia jau esamų gamybos įmonių. Šiuo požiūriu būtų išlaikyta viena pagrindinė gamybinių objektų vieta, neatsirastų naujų potencialių oro taršos židinių naujose miesto vietose, kuriose iki šiol jų nebuvo.</p>	<p>II-osios alternatyvos atveju numatoma papildoma nauja pramonės zonos plėtra visiškai naujoje teritorijoje. Dėl šių prižasčių gali iškilti naujas gamybos įmonių veiklos poveikis esmoms gyvenamosioms teritorijomis – dėl galimos įmonių veiklos pobūdžio, krovinio transporto srautų padidėjimo ir pan.</p>
	<p><i>Apibendrinant galima daryti išvadą, kad bendrojo plano sprendiniai turės teigiamą poveikį aplinkos oro kokybei. Vertinant abiejų alternatyvų privalumus ir trūkumus – didenį privalumą turėtų pirmosios koncepcijos alternatyvos sprendiniai.</i></p>	
Vandens kokybė ir jo ištekliai	<p>Vandens kokybei ir jo ištekliams didžiausią poveikį, pagal bendrojo plano rengimo sprendinius, gali turėti buitinių nuotekų centralizuoto surinkimo plėtojimas, o taip pat surinktų nuotekų išvalymo kokybės didinimas.</p> <p>Bendrajame plane numatomas kompaktiškesnis urbanizuotų teritorijų vystymas tai leis efektyviau plėtoti centralizuotą buitinių nuotekų surinkimo tinklų infrastruktūrą.</p> <p><i>Apibendrinant galima daryti išvadą, kad bendrojo plano sprendiniai turės teigiamą poveikį vandens kokybei. Vertinant atskiras alternatyvas – jų poveikis panašus.</i></p>	

Aplinkos komponentai	Galimų pasekmių aplinkai apibūdinimas	Galimų pasekmių aplinkai apibūdinimas
	I alternatyva	II alternatyva
Dirvožemio kokybė ir jo išteklių	<p>Dirvožemio išteklių mažės daugiausia dėl vykstančios užstatymo plėtros. Įvertinant, kad bendrojo plano keitimu numatomas nuoseklus kompaktiškos urbanistinės struktūros formavimas, poveikis gali būti vertinamas kaip nereikšmingas.</p> <p>Bendrojo plano rengimu yra išlaikomos esamos želdinių teritorijos, formuojamos naujos. Tai turės teigiamą poveikį dirvožemio kokybei.</p> <p><i>Apibendrinant numatytus bendrojo plano sprendinius, įvertinamos nereikšmingos neigiamos pasekmės dirvožemiui. Vertinant atskiras alternatyvas – jų poveikis panašus.</i></p>	

18.2. Poveikis augalijai, gyvūnijai, bioįvairovei

Didžiausią poveikį augalijai, gyvūnijai ir bioįvairovei gali turėti urbanistinės plėtros sprendiniai (tiek gyvenamųjų, tiek inžinerinės infrastruktūros teritorijų plėtra), o taip pat rekreacinės infrastruktūros vystymas.

Urbanistinės dalies sprendiniai, susiję su teritorijų užstatymu, turės neigiamą poveikį biologinei įvairovei, gyvūnijai ir augalijai numatomose plėtros teritorijose, tačiau tik lokaliu mastu. Užstatant šias teritorijas bus prarasta dalis gyvūnams ir augalams tinkamų teritorijų.

Rekreacinės infrastruktūros vystymas taip pat sudarys prielaidas natūralios gamtinės aplinkos pokyčiams – natūralių žemės paviršiaus plotų pertvarkymui (pievų sumažėjimui dėl sporto aikštynų įrengimo, takų įrengimo, paplūdimių, poilsiautojų lankymosi ir pan.), susiformavusių gamtinių erdvių pasikeitimams (mažosios architektūros elementų įrengimui, dalies medžių, krūmų pašalinimui vykdam kraštovaizdinius kirtimus ir pan.). Tačiau rekreacinės infrastruktūros vystymas gamtinėje aplinkoje esminių pokyčių nesukeltų.

Teigiamą poveikį augalijai, gyvūnijai ir bioįvairovei turės numatomi kraštovaizdžio formavimo sprendiniai, kuriais siekiama vystyti želdynų sistemą.

13.2 lentelė. Bendrojo plano koncepcijos alternatyvų sprendinių pasekmių augalijai, gyvūnijai, bioįvairovei apibūdinimas

Aplinkos komponentai	Galimų pasekmių aplinkai apibūdinimas	Galimų pasekmių aplinkai apibūdinimas
	I alternatyva	II alternatyva
Bioįvairovė, gyvūnija, augalija	<p>Ukmergės miesto teritorijose numatomi rekreacinės infrastruktūros, želdynų sistemos vystymo sprendiniai. Šie sprendiniai gali būti reikšmingi aplinkosauginiu bei edukaciniu požiūriais.</p> <p>I-osios alternatyvos atveju būtų palankesnės sąlygos vientisesnės želdynų sistemos vystymui. Želdynų sistema būtų vystoma įrengiant naujus parkus, žaliasias jungtis naujos plėtros gyvenamosiose teritorijose. Tai sudarytų palankesnes sąlygas augalijai, gyvūnijai ir bioįvairovei.</p> <p><i>Vertinant I-ąją alternatyvą, bendrai tikėtinas teigiamas poveikis bioįvairovei, gyvūnijai, augalijai.</i></p>	
		<p>II-ojoje alternatyvoje, išdėstant naujoje vietoje pramonės zonas, nebūtų galimybės sklandžiai želdynų sistemos plėtoti šiaurės rytinėje miesto dalyje. Pramonės įmonės, jų veiklai naudojamos teritorijos dažnai nėra priimtinos gyvūnijai ir bioįvairovei (intensyvesnis užstatymas, mažiau natūralių dangų). Dėl šių priežasčių poveikis augalijai, gyvūnijai ir bioįvairovei būtų didesnis. Jis bendrajame plane švelninamas vietoj rekreacinės paskirties želdynų formuojant apsauginės paskirties želdynus.</p> <p><i>Apibendrinant, ilgalaikėje perspektyvoje nagrinėjamoje papildomoje pramonės teritorijoje tikėtinos neutralios pasekmės.</i></p>

18.3. Poveikis saugomoms teritorijoms

Bendrojo plano keitimo sprendiniuose yra įvertinamos esamos saugomos teritorijos. Saugomose teritorijose nėra numatoma teritorijų naudojimo pasikeitimo ar kitų naujų teritorinio vystymo siūlymų. Bendrajame plane yra įvertinama, kad šios teritorijos turi būti naudojamos vadovaujantis saugomų teritorijų dokumentais. Saugomų teritorijų aplinkoje numatoma ekstensyvaus naudojimo rekreacinė infrastruktūra. Bendrojo plano sprendiniais neigiamo poveikio saugomoms teritorijoms nėra numatoma.

13.3 lentelė. Bendrojo plano koncepcijos alternatyvų sprendinių pasekmių saugomoms teritorijoms apibūdinimas

Aplinkos komponentai	Galimų pasekmių aplinkai apibūdinimas	Galimų pasekmių aplinkai apibūdinimas
	I alternatyva	II alternatyva

Saugomos teritorijos	<p>Vertinant bendrojo plano sprendinius, tikslinga išskirti susisiekimo sistemos vystymo siūlymus – naujai rengiama koncepcija siūloma optimizuoti naujų jungčių per Šventosios upę skaičių, planuojamame laikotarpyje numatant jų mažiau nei anksčiau parengtame bendrajame plane. Tai turės teigiamas pasekmes.</p> <p>Į bendrojo plano ribas patenkančiose saugomose teritorijose nėra numatoma naujų kitų sprendinių.</p> <p>Apibendrinant bendrojo plano keitimo sprendinių poveikį saugomoms teritorijoms, galima teigti, kad neigiamų pasekmių Ukmergės mieste esančios saugomoms teritorijoms bendrojo plano keitimas nesąlygos.</p>
-----------------------------	--

18.4. Poveikis kultūros paveldui

Kultūros paveldo apsaugos požiūriu labiausiai gali būti paveikti tie objektai, šalia kurių numatoma nauja urbanistinė plėtra, nauja statyba. Siekiant išvengti neigiamo poveikio kultūros paveldo objektams, Bendrojo plano sprendiniais numatant užstatomos aplinkos pokyčius, siekiama darnaus užstatymo formavimo. Bendrojo plano sprendiniais atskirai įvertinami šie pagrindiniai kultūros paveldo objektai, kaip Ukmergės senamiestis (u.k. 17116), Ukmergės piliakalnis (u. k. 3539), Ukmergės m., Ukmergės senojo miesto vieta (u. k. 2990), Ukmergės m. Planuojant teritoriją yra įvertinami specialiaisiais planais nustatyti reglamentai ir kiti reikalavimai. Planuojant šių objektų aplinką siekiama pastatų tūrio mastelio išlaikymo, įvertinamas aplinkinis kraštovaizdis, nuo senamiesčio atsiveriančios panoramos į Šventosios upės slėnį.

Teigiamą ilgalaikį poveikį kultūros paveldui turės koncepcijos alternatyvose numatomi rekreacinės sistemos ir infrastruktūros plėtojimo sprendiniai, kurie paskatins kultūros paveldo objektų ir vietovių lankymą, naudojimą ir tvarkymą bei tuo pačiu padidins jų pažinimo galimybes plačiajai visuomenei.

Kultūros paveldo objektai yra kultūrinio-pažintinio turizmo ištekliai. Ukmergės miesto kultūros paveldo apsauga realizuojama, pritaikant jį viešajam pažinimui ir naudojimui, visuomenės švietimui ir kultūriniam-pažintiniam turizmui plėtoti, išsaugant archeologinį paveldą.

13.4 lentelė. Bendrojo plano koncepcijos alternatyvų sprendinių pasekmių kultūros paveldui, kraštovaizdžiui apibūdinimas

Aplinkos komponentai	Galimų pasekmių aplinkai apibūdinimas	Galimų pasekmių aplinkai apibūdinimas
	I alternatyva	II alternatyva
Kultūros paveldas (įskaitant architektūrinį ir archeologinį paveldą), statiniai, teritorijos	<p>Bendrojo plano rengimu siekiama tinkamai įvertinti kultūros paveldo objektus, priimti sprendimus, kurie nesudarytų prielaidų sumenkinti saugomų kultūros paveldo vertybių reikšmės.</p> <p><u>Poveikis kultūros paveldo objektų teritorijoms:</u></p> <p>Numatomi sprendiniai turės tik teigiamą poveikį, nustatant kultūros paveldo objektų ir jų aplinkos (gretimų teritorijų) tvarkymą ir naudojimą. Nustatant gretimų kultūros paveldo objektų teritorijų tvarkymo ir naudojimo reikalavimus, įvertinamas šiems objektams draugiškos aplinkos formavimas, jų kraštovaizdžio estetinė kokybė, harmoningumas. Išskirtinis dėmesys skiriamas archeologinio paveldo vietovėms.</p> <p>Bendrajame plane įvertinama, kad kultūros paveldo objektai turi būti naudojami vadovaujantis nekilnojamojo kultūros paveldo specialiųjų planų reglamentais.</p> <p><i>Apibendrinant bendrojo plano keitimo sprendinių poveikį kultūros paveldo objektams, galima teigti, kad neigiamų pasekmių Ukmergės mieste esantiems kultūros paveldo objektams bendrojo plano keitimas nesąlygos.</i></p>	

18.5. Poveikis gamtinės aplinkos teritorinėms sistemoms kraštovaizdžiui, žemės paviršiaus formoms, vandens telkiniams, želdiniams ir želdynams

Vertinant poveikį gamtinės aplinkos teritorinėms sistemoms, nagrinėjami tokie aplinkos komponentai, kaip: kraštovaizdis, gamtinis karkasas, želdiniai ir želdynai, paviršiniai vandens telkiniai bei jų pakrantės. Bendrojo plano sprendiniai kraštovaizdžiui daugiausiai gali turėti poveikį dėl naujos urbanistinės plėtros Ukmergės miesto prieigose. Pagal I-osios alternatyvos sprendinius, skirtingos morfostruktūros užstatymo teritorijų vystymas būtų nuoseklesnis – Ukmergės miestas turėtų aiškiai išsiskiriančią gyvenamąją miesto teritoriją, kuri būtų suvokiama nuo šiaurinio aplinkkelio. Tuo tarpu II-osios alternatyvos sprendiniais, miesto kraštovaizdis būtų labiau suskaidytas skirtingo tipo užstatymo, naujos plėtros teritorijų kraštovaizdis būtų mažiau harmoningas ir ne toks raiškus.

Koncepcijoje kompleksiskai įvertinamas urbanizuojamoms teritorijoms reikalingų elementų formavimas, kaip: gatvių, viešųjų erdvių, kitų inžinerinės bei socialinės infrastruktūros objektų. Vystant

teritorijos plėtrą yra įvertinamas teritorijos reljefas, prisitaikoma prie jo numatant komunikacijų koridorius, išdėstant želdinių teritorijas. Kaip kraštovaizdžiui svarbiausios neužstatomos teritorijos išdėstomos šalia vandens telkinių, miestą reprezentuojančių prieigų ir įvažiavimų aplinkoje. Tokiose teritorijose numatomas želdynų formavimas, žemės ūkio naudmenų išlaikymas.

Bendrojo plano keitimo sprendiniais siekiama užtikrinti aukštą gamtinio karkaso geoekologinį potencialą, išsaugoti jo svarbiausius elementus – želdynus, vandens telkinius ir kt.

Lyginant abi galimas koncepcijos alternatyvas, gali būtų pažymėta, kad I-osios alternatyvos atveju, teritorijų vystymas yra palankesnis kraštovaizdžio vizualinės struktūros formavimui. Todėl vertinant nagrinėjamas koncepcijos alternatyvas, I-osios alternatyvos koncepcijos atveju tikėtinos didesnės teigiamos ilgalaikės pasekmės.

13.5 lentelė. Bendrojo plano koncepcijos alternatyvų sprendinių pasekmių kraštovaizdžiui apibūdinimas

Aplinkos komponentai	Galimų pasekmių aplinkai apibūdinimas	
	I alternatyva	II alternatyva
Kraštovaizdis, vandens telkiniai, želdiniai ir želdynai	<p><u>Kraštovaizdis</u> Atliekant bendrojo plano keitimą yra įvertinama, kad naujas užstatymas padidins teritorijos urbanizacijos laipsnį, tačiau, nustatant teritorijos vystymo prioritetus, naujas užstatymas būtų formuojamas taip, kad jis nepažeistų vietovės kraštovaizdžio ypatumų – ribojamas pastatų aukštis, išlaikomos neužstatomos erdvės.</p> <p><u>Gamtinis karkasas</u> Planuojant Ukmergės miesto teritorijas, numatoma stiprinti gamtinio karkaso teritorijas į jo sistemą įjungiant mažesnius upelius, formuojant žaliųjų jungčių ir atskirųjų želdynų teritorijas.</p> <p><u>Poveikis paviršiniams vandens telkiniams:</u> Bendrajame plane numatomos Šventosios, Storės, Vilkmergėlės, Dukstynos, Moliupio upelių apsaugos juostos (miesto teritorijoje pakrantės juostos sutapdinamos su apsaugos zonomis).</p> <p><u>Poveikis želdiniams:</u> Bendrojo plano sprendiniais išlaikomi esami miško želdinių masyvai. Dalį esamų neužstatytų ir miško želdiniais neapaugusių teritorijų numatoma panaudoti parkų ir kitų želdynų kūrimui.</p>	
	<p>I-osios alternatyvos sprendiniuose numatyta pramonės ir gyvenamųjų zonų struktūra sudaro palankias prielaidas kraštovaizdžio vizualinei struktūrai formuotis. Pramonės teritorijos neįsiterpia į gamtinį karkasą, išdėstomos toliau nuo jo.</p> <p><i>Apibendrinant galima teigti, kad bendrojo plano koncepcijos I-osios alternatyvos sprendiniai turės teigiamas pasekmes kraštovaizdžiui, gamtiniam karkasui.</i></p>	<p>II-osios alternatyvos atveju numatytas pramonės ir gyvenamųjų teritorijų zonavimas, sudaro prielaidas fragmentiškam miesto kraštovaizdžiui formuotis. Pramonės zonos šiaurės rytinėje dalyje įsiterptų į mažesnių upelių migracijos koridorių tinklą, nesudarytų palankių sąlygų šios miesto dalies ekologiškai situacijai.</p> <p><i>Apibendrinant galima teigti, kad bendrojo plano koncepcijos II-osios alternatyvos sprendiniai turės nežymų neigiamą ar neutralų poveikį kraštovaizdžiui.</i></p>

18.6. Poveikis visuomenei ir jos sveikatai

Atsižvelgiant į demografinę Ukmergės miesto situaciją, būtina tinkamai įvertinti esamą socialinę infrastruktūrą, jos plėtros poreikius. Esant dabartiniam gyventojų skaičiui, pagrindinių socialinės infrastruktūros objektų yra pakankamai, tačiau įvairesnių socialinių paslaugų poreikis auga.

Bendrojo plano koncepcija yra įvertinamos priemonės visuomenės sveikatos gerinimui, socialinių paslaugų prieinamumo, gyventojų užimtumo ir jų kultūrinės saviraiškos didinimui. Tai ir socialinių paslaugų plėtra, ir pirminės sveikatos paslaugų sistemos palaikymas, ir aktyvaus laisvalaikio, daugiafunkcinių centrų kūrimo galimybės.

13.6 lentelė. Bendrojo plano koncepcijos alternatyvų sprendinių pasekmių visuomenei ir jos sveikatai apibūdinimas

Aplinkos komponentai	Galimų pasekmių aplinkai apibūdinimas	Galimų pasekmių aplinkai apibūdinimas
	I alternatyva	II alternatyva
Visuomenė ir jos sveikata	<p>Bendrojo plano koncepcijos sprendiniai turės teigiamas įtakos visuomenės sveikatai. Bendrojo plano sprendiniais numatomas inžinerinės būklės gerinimas turės netiesiogines teigiamas pasekmes (bus nustatomos palankesnės sąlygos vandens kokybės, higienos normų reikalavimų užtikrinimui, gerės gyvenamosios aplinkos kokybė).</p> <p>Kartu bendruoju planu įvertinamas sanitarinių apsaugos zonų ribų nustatymas (remiantis Sanitarinių apsaugos zonų ribų nustatymo ir režimo taisyklėmis, patvirtintomis 2004 m. rugpjūčio 19 d. Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministro įsakymu Nr. V-586 (Žin., 2004, Nr. 134-4878)), jei būtų vystomi neigiamą poveikį aplinkai galintys kelti objektai.</p> <p>Bendrojo plano rengimu numatomi gamtinio karkaso ir kraštovaizdžio formavimo reikalavimai taip pat turės teigiamų pasekmių visuomenės sveikatai. Dėl gamtinio karkaso stiprinimo pasiūlymų bus pagerinta gamtinės aplinkos ekologinė situacija, o kartu ir oro kokybė. Numatomi rekreacijos infrastruktūros plėtojimo sprendiniai sudarys didesnę teritorinę pasiūlą gyventojų ir poilsiautojų poilsio ir rekreacinei veiklai atvirame ore. Šie veiksniai teigiamai veiks visuomenės sveikatą.</p> <p><i>Apibendrinant galima teigti, kad bendrojo plano keitimo sprendiniai neigiamų pasekmių visuomenės sveikatai nesąlygos. Ilgalaikėje perspektyvoje, įgyvendinus bendrojo plano sprendinius, gali pasireikšti reikšmingos teigiamos pasekmės miesto gyventojų ir poilsiautojų sveikatai.</i></p>	

18.7. Poveikis ekonominei aplinkai, materialiajam turtui

Ekonominei aplinkai, materialiajam turtui svarbią reikšmę gali turėti su gyventojų užimtumu susijusių teritorijų planavimo sprendinių numatymas.

Bendrojo plano pasiūlymuose numatomos teritorijos pramonės, verslų ir rekreacinės infrastruktūros plėtrai turės teigiamą poveikį savivaldybės ekonominei aplinkai. Pramonės, verslų ir rekreacinės infrastruktūros plėtra padidins miesto patrauklumą, pritrauks naujus gyventojus, investuotojus. Teigiamą poveikį turėtų gyvenamųjų teritorijų vystymo pasiūlymai.

Teigiamą poveikį verslo plėtrai turės ir inžinerinės infrastruktūros plėtra, socialinės dalies sprendiniai, susiję su darbo jėgos kokybės gerinimu ir kt.

13.7 lentelė. Bendrojo plano koncepcijos alternatyvų sprendinių pasekmių ekonominei aplinkai, materialiajam turtui apibūdinimas

Aplinkos komponentai	Galimų pasekmių aplinkai apibūdinimas	Galimų pasekmių aplinkai apibūdinimas
	I alternatyva	II alternatyva
Materialusis turtas, ekonominė aplinka (užimtumas ir darbo rinka)	<p>Bendrojo plano koncepcijos sprendiniai turės teigiamą ilgalaikį poveikį ekonominei aplinkai, nes numatomais sprendiniais būtų užtikrinamas racionalesnis ir efektyvesnis miesto teritorijų panaudojimas urbanistinei plėtrai.</p> <p>Bendrojo plano koncepcijos sprendiniai ilgalaikėje perspektyvoje taip pat turės teigiamą poveikį miesto gyventojų užimtumui ir darbo rinkai, nes numatomas daugiavertis zonavimas leis lanksčiau pasirinkti konkrečius teritorijų naudojimo būdus. Tai užtikrins lankstesnę teritorijų panaudojimą, sudarys palankesnes sąlygas miesto gyvybingumui stiprėti.</p> <p>Bendrojo plano koncepcija numatomi rekreacinės infrastruktūros vystymo principai skatins turizmą.</p>	
	<p>Koncepcijos I-ojoje alternatyvoje numatomos pramonės teritorijos užtikrins reikiamą teritorijų pasiūlą gamybos įmonių įsikūrimui planuojamame laikotarpyje. Išdėstant teritorijas vienoje vietoje, bus sudarytos palankesnės sąlygos infrastruktūros optimizavimui, kompaktiškesniam užstatymui formuoti.</p> <p><i>I-osios alternatyvos sprendiniai turės teigiamas ilgalaikes pasekmes.</i></p>	<p>Koncepcijos II-osios alternatyvos atveju, pramonės teritorijų pasirinkimas būtų didesnis. Tačiau dėl to pramonės objektų vystymasis išsiskaidytų, nesudarytų kompaktiškų struktūrų, taip pat nebūtų galimybių tinkamai optimizuoti inžinerinės infrastruktūros, kuri reikalinga gamybos veiklai.</p> <p><i>Apibendrinant galima teigti, kad bendrojo plano koncepcijos II-osios alternatyvos sprendiniai ilgalaikėje perspektyvoje gali turėti mažesnes teigiamas pasekmes nei I-osios alternatyvos sprendiniai..</i></p>

Apibendrinantis Ukmergės miesto bendrojo plano keitimo koncepcijos alternatyvų sprendinių galimų pasekmių vertinimas aplinkos komponentams pateiktas 13.8 lentelėje.

13.8 lentelė. Bendrojo plano koncepcijų alternatyvų galimų sprendinių pasekmių aplinkos komponentams vertinimo kontrolinis sąrašas

Vertinami aplinkos komponentai	Galimų bendrojo plano sprendinių pasekmių pobūdis (teigiamas „+“, neigiamas „-“, neutralus „0“)																Apibendrinimas		
	I alternatyva								II alternatyva										
	Tiesioginės pasekmės	Netiesioginės pasekmės	Kaupiamosios pasekmės	Sąveikaujanti (Sinergetinės) pasekmės	Trumpalaikės pasekmės	Vidutinės trukmės pasekmės	Ilgalaikės pasekmės	Nuolatinės pasekmės	Laikinos pasekmės	Tiesioginės pasekmės	Netiesioginės pasekmės	Kaupiamosios pasekmės	Sąveikaujanti (Sinergetinės) pasekmės	Trumpalaikės pasekmės	Vidutinės trukmės pasekmės	Ilgalaikės pasekmės		Nuolatinės pasekmės	Laikinos pasekmės
Klimatas ir aplinkos oro kokybė	+	+	+	+	0	0	+	+	0	0	0	0	0	+	0	0	0	+	<p>Ukmergės miesto klimatui, aplinkos oro kokybei įtakos turės susisiekimo sistemos vystymo sprendiniai. Oro kokybės gerėjimą gali sąlygoti numatomos želdynų teritorijos, rekreacinė infrastruktūra (pėsčiųjų, dviračių takų trasos ir kt.).</p> <p>II-osios alternatyvos atveju numatomas išskaidytos pramonės teritorijų vystymas, todėl šios alternatyvos sprendiniai būtų mažiau palankūs miesto gyvenamųjų teritorijų klimato kokybės užtikrinimui.</p> <p><i>Bendru atveju bendrojo plano sprendiniai turės teigiamas ar neutralias pasekmes aplinkos oro kokybei.</i></p>
Vandens kokybė ir jo ištekliai	+	+	+	+	0	0	+	+	0	+	+	+	+	0	0	+	+	0	<p>Vandens kokybei ir jo ištekliams didžiausią poveikį gali turėti buitinių nuotekų centralizuoto surinkimo plėtojimas, o taip pat surinktų nuotekų išvalymo kokybės didinimas. Bendrajame plane, išskiriant prioritines savivaldybės infrastruktūros plėtros teritorijas, bus sudarytos geresnės sąlygos vandentvarkos infrastruktūros vystymui. <i>Todėl galima teigti, kad bendrojo plano sprendiniai turės teigiamas pasekmes vandens kokybei ir jo ištekliams.</i></p>
Dirvožemio kokybė ir jo ištekliai	+	+	0	0	0	0	0	+	0	+	+	0	0	0	0	0	+	0	<p>Miesto teritorijoje daugiausia užstatomų teritorijų plėtra bus vystoma naujose neurbanizuotose teritorijose, todėl bendrojo plano sprendinių poveikis dirvožemiui bus.</p>

UKMERGĖS MIESTO TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMAS
SPAV ataskaita

Vertinami aplinkos komponentai	Galimų bendrojo plano sprendinių pasekmių pobūdis (teigiamas „+“, neigiamas „-“, neutralus „0“)																Apibendrinimas		
	I alternatyva								II alternatyva										
	Tiesioginės pasekmės	Netiesioginės pasekmės	Kaupiamosios pasekmės	Sąveikaujanti (Sinergetinės) pasekmės	Trumpalaikės pasekmės	Vidutinės trukmės pasekmės	Ilgalaikės pasekmės	Nuolatinės pasekmės	Laikinos pasekmės	Tiesioginės pasekmės	Netiesioginės pasekmės	Kaupiamosios pasekmės	Sąveikaujanti (Sinergetinės) pasekmės	Trumpalaikės pasekmės	Vidutinės trukmės pasekmės	Ilgalaikės pasekmės		Nuolatinės pasekmės	Laikinos pasekmės
																			Tačiau, atsižvelgiant į tai, kad sprendiniais numatomas kompaktiškų teritorijų vystymas, šis procesas nelaikytinas neigiamu. Dirvožemio kokybės bus išlaikoma gamtinio karkaso želdynų teritorijose. Tą užtikrins paviršinių nuotekų surinkimas bei išvalymas. Abiejų alternatyvų atžvilgiu jų sprendinių poveikis vertinamas tolygiai.
Bioįvairovė, gyvūnija ir augalija	+	+	+	+	0	+	+	+	0	+	+	0	0	+	0	0	+	+	Bioįvairovei, gyvūnijai ir augalijai didžiausia poveikį turės gamtinio karkaso geoekologinio potencialo stiprinimas, želdynų sistemos formavimas. Bendru atveju koncepciniai sprendiniai turės teigiamą poveikį bioįvairovės išlaikymui urbanizuojamose teritorijose. II-osios alternatyvos atveju, želdynų ir gamtinio karkaso sistemos formavimas būtų mažiau reikšmingas.
Saugomos teritorijos	+	+	+	+	0	+	+	+	0	+	+	+	+	0	+	+	+	0	Bendrojo plano sprendiniais nėra numatoma sprendinių, kurie galėtų sukelti neigiamas pasekmes saugomoms teritorijoms. Koncepcijoje tik išlaikoma dalis anksčiau parengtame bendrajame plane numatytų skersinių funkcinių jungčių per Šventosios upę. Bendrajame plane numatomi infrastruktūros sprendiniai už saugomų teritorijų ribų padės gerinti saugomų teritorijų aplinkosaugines sąlygas ir atitinkamai turės joms teigiamą poveikį.
Kultūros paveldo objektai, statiniai, teritorijos įranga,	0	+	0	+	0	0	0	0	0	0	+	0	+	0	0	0	0	0	Bendrojo plano rengimu didesnio poveikio kultūros paveldo objektams nėra numatoma. Bendrojo plano rengimu numatomi sprendiniai užtikrins esamų kultūros

UKMERGĖS MIESTO TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMAS
SPAV ataskaita

Vertinami aplinkos komponentai	Galimų bendrojo plano sprendinių pasekmių pobūdis (teigiamas „+“, neigiamas „-“, neutralus „0“)																Apibendrinimas		
	I alternatyva								II alternatyva										
	Tiesioginės pasekmės	Netiesioginės pasekmės	Kaupiamosios pasekmės	Sąveikaujanti (Sinergetinės) pasekmės	Trumpalaikės pasekmės	Vidutinės trukmės pasekmės	Ilgalaikės pasekmės	Nuolatinės pasekmės	Laikinos pasekmės	Tiesioginės pasekmės	Netiesioginės pasekmės	Kaupiamosios pasekmės	Sąveikaujanti (Sinergetinės) pasekmės	Trumpalaikės pasekmės	Vidutinės trukmės pasekmės	Ilgalaikės pasekmės		Nuolatinės pasekmės	Laikinos pasekmės
išlikę istorinės žemėnaudos ir žemėvaldos objektai																			paveldo objektų apsaugą, kultūros paveldo teritorijoms parengtų specialiųjų planų reglamentų laikymąsi. II-osios alternatyvos atveju, numatant išskaidytą pramonės teritorijų išdėstymą didesnio neigiamo poveikio Ukmergės senamiesčiui nebus, nes šios teritorijos yra už jo apsaugos zonos ribų. Nustatant kultūros paveldo objektams gretimų teritorijų naujus tvarkymo ir naudojimo reikalavimus, archeologinio paveldo apsaugą, bus užtikrinamos sąlygos kultūros paveldo objektų išsaugojimui. Abiejų alternatyvų poveikis kultūros paveldo objektams vertinamas tolygiai.
Kraštovaizdis, gamtinis karkasas, vandens telkiniai ir jų pakrančių apsaugos juostos, želdiniai ir želdynai	+	+	+	+	0	0	+	+	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0	Bendrojo plano abiejose koncepcijos alternatyvose numatoma išlaikyti esamą miesto planinę-erdvinę struktūrą su esamų želdynų plotais, o plėtros teritorijose numatomi naudji želdynai, kurie apjungiami žaliosiomis jungtimis. Tai turės teigiamą poveikį miesto kraštovaizdžiui, gamtiniam karkasui. Tačiau miestovaizdžiui, erdvinei miesto struktūrai alternatyvų sprendinių poveikis bus skirtingas. I-ojoje alternatyvoje numatomi sprendiniai sąlygos vientisesnę miesto struktūrą, raiškesnį miestovaizdį. Tuo tarpu II-osios alternatyvos sprendiniai sudarys prielaidas daugiau dispersiškam pramonės objektų išsidėstymui ir nesudarys prielaidų vientiso miestovaizdžio formavimui tiek išorės, tiek vidaus erdvėse.
Visuomenė ir jos sveikata	+	+	+	+	+	+	+	+	0	+	+	0	0	0	0	0	+	0	Bendrojo plano sprendiniai turės teigiamos įtakos visuomenės sveikatai. Bendrojo plano sprendiniais

UKMERGĖS MIESTO TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMAS

SPAV ataskaita

Vertinami aplinkos komponentai	Galimų bendrojo plano sprendinių pasekmių pobūdis (teigiamas „+“, neigiamas „-“, neutralus „0“)																Apibendrinimas		
	I alternatyva								II alternatyva										
	Tiesioginės pasekmės	Netiesioginės pasekmės	Kaupiamosios pasekmės	Sąveikaujanti (Sinergetinės) pasekmės	Trumpalaikės pasekmės	Vidutinės trukmės pasekmės	Ilgalaikės pasekmės	Nuolatinės pasekmės	Laikinos pasekmės	Tiesioginės pasekmės	Netiesioginės pasekmės	Kaupiamosios pasekmės	Sąveikaujanti (Sinergetinės) pasekmės	Trumpalaikės pasekmės	Vidutinės trukmės pasekmės	Ilgalaikės pasekmės		Nuolatinės pasekmės	Laikinos pasekmės
																			numatoma vandentiekio ir nuotekų tinklų sistemų vystymo plėtra, numatomos verslo ir paslaugų objektų zonos, želdynų sistemos plėtojimas. Tai prisidės prie geresnės visuomenės gyvenamosios, darbo ir poilsio aplinkos formavimo, visuomenės sveikatos gerinimo. Atsižvelgiant į tai, kad pramonės zonos I-ojoje koncepcijos alternatyvoje nėra išskaidomos, o išdėstomos vienoje miesto dalyje, šios alternatyvos atveju butų palankesnės sąlygos gyvenamųjų teritorijų aplinkos kokybei užtikrinti, o taip pat ir visuomenės sveikatai apsaugoti.
Materialusis turtas, ekonominė aplinka	+	+	+	+	+	+	+	0	+	+	+	+	+	+	0	+	+	Bendrojo plano rengimo sprendiniai taip pat turės teigiamą poveikį miesto gyventojų užimtumui ir darbo rinkai. Bendrojo plano sprendiniais numatomas daugiafunkcinis zonavimas leis lanksčiau pasirinkti konkrečius teritorijų naudojimo būdus bei efektyviau panaudoti užstatytas teritorijas. Tokiu būdu bus užtikrinamas racialesnis ir efektyvesnis miesto teritorijų vystymas, bus sudarytos prielaidos investicinės aplinkos patrauklumui išlikti ir didėti. <i>Bendrojo plano sprendiniai sudarys palankias sąlygas gyventojų užimtumui.</i>	
Iš viso:	8(+)	9(+)	7(+)	8(+)	2(+)	4(+)	7(+)	8(+)	0(+)	6(+)	7(+)	3(+)	4(+)	3(+)	2(+)	2(+) 1(-)	6(+)	1(+)	I-oji alternatyva 53(+) II-oji alternatyva 36(+) ir 1(-)

Apžvelgiant aukščiau pateiktą bendrojo plano sprendinių poveikį vertinamiems aplinkos komponentams, galima teigti, kad nagrinėjamosiose Ukmergės miesto teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijų alternatyvose (I ir II alternatyvose) numatyti sprendiniai reikšmingų neigiamų pasekmių gamtinei, kultūrinei, socialinei ir ekonominei aplinkai nesąlygos. Tinkamai įgyvendinant numatytus bendrojo plano sprendinius, ilgalaikėje perspektyvoje galėtų pasireikšti teigiamos pasekmės daugeliui vertintų aplinkos komponentų. Įgyvendinant I-ąją koncepcijos alternatyvą, būtų užtikrintas darnus miesto plėtojimas, patrauklių gyvenamųjų teritorijų vystymas. II-osios alternatyvos sprendiniai būtų mažiau patrauklus kraštovaizdžio formavimo, taip pat perspektyvinių gyvenamųjų teritorijų plėtros požiūriais. Galima teigti, kad I-osios alternatyvos variantas labiau atitinka darnios plėtros principus, nes pagal šios alternatyvos sprendinius būtų sudarytos palankesnės prielaidos Ukmergės miesto plėtojei, gyvenamųjų teritorijų vystymui.

Vertinant koncepcijų alternatyvų sprendinių poveikį vertinamiems komponentams, galima išskirti, kad I-osios alternatyvos atveju bendrojo plano sprendiniai būtų palankesni racionalesnės urbanistinės struktūros formavimui, želdynų sistemos kūrimui. Tuo tarpu II-osios alternatyvos atveju būtų sudarytos sudėtingesnės sąlygos gamtinių sistemų vystymui.

Bendrai galima teigti, kad koncepcijos I-osios alternatyvos sprendiniai darytų didesnę teigiamą poveikį Ukmergės miesto raidai.

19. PRIEMONĖS REIKŠMINGOMS PASEKMĖMS APLINKAI IŠVENGTI, SUMAŽINTI AR KOMPENSUOTI

Norint išvengti, sumažinti ar kompensuoti galimas neigiamas Ukmergės miesto bendrojo plano keitimo sprendinių įgyvendinimo pasekmes, rekomenduojama imtis šių priemonių:

1. numatyti bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo etapiškumą ir jo laikytis;
2. vykdyti bendrojo plano sprendinių stebėseną;
3. teritorinę veiklą vystyti, remiantis bendrojo plano koncepcijoje įvardintais teritorijos vystymo principais;
4. nuosekliai laikytis bendrojo plano sprendinių, rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus bei kitus projektus;
5. vykdant užstatomų teritorijų vystymą, parengti planavimo bei projektavimo technines sąlygas, įvertinant kokybinius teritorijų formavimo reikalavimus:
  - reikalavimus detaliam teritorijų suplanavimui, pertvarkant žemės sklypus bei suformuojant reikiamas viešojo naudojimo erdves – gatves, kelius, želdynus bei kitas visuomenines teritorijas;
  - reikalavimus miesto istorinių dalių erdvinės struktūros savitumo išsaugojimui;
  - reikalavimus urbanizuojamų teritorijų užstatymo architektūriniam kontekstualumui ir kt.;
6. įgyvendinant inžinerinės infrastruktūros dalies sprendinius taikyti naujausias ir mažiausiai kenkiančias aplinkai technologijas;
7. kultūros paveldo vertybių teritorijas plėtoti, laikantis LR Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo nuostatų bei kitų reikalavimų, kurie nustatomi, remiantis kultūros paveldo objektų apskaitos dokumentais ir kitais norminiais bei individualiais teisės aktais;
8. užstatant teritorijas sudaryti prieigas prie gamtinių elementų – miškų, upių ir upelių, pakrančių, želdynų. Aplinkos sutvarkymui naudoti vietai būdingas medžiagas, formuoti miesto ir rekreacinės-kurortinės aplinkos erdvių pobūdį atitinkančius kraštovaizdžio elementus ir pan.

Rengiant bendrojo plano sprendinius, siekiama išvengti galimo reikšmingo neigiamo poveikio planuojamosiose teritorijose. Vis dėlto, daugeliu lokalių atvejų sprendinių poveikis priklausys nuo tolimesnio jų įgyvendinimo. Dėl šios priežasties, kaip pagrindinė priemonė, leidžianti užtikrinti galimų neigiamų pasekmių aplinkai sumažinimą, galėtų būti žemesnio lygmens kompleksinių teritorijų planavimo dokumentų parengimas atskiroms urbanistinės plėtros dalims.

20. VERTINIMO SUNKUMŲ APRAŠYMAS

Ukmergės miesto teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos sprendinių strateginis pasekmių aplinkai vertinimas atliktas, remiantis Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos

aprašu (Žin., 2004, Nr. 130-4650) bei suderintu Ukmergės miesto teritorijos bendrojo plano keitimo strateginio pasekmių aplinkai vertinimo apimties nustatymo dokumentu (2021 m.).

Bendrojo plano keitimo koncepcijos sprendinių strateginis poveikis aplinkai vertintas pasitelkiant ekspertų išvadas. Taip pat remtasi Lietuvos statistikos departamento, Kultūros paveldo departamento, Saugomų teritorijų tarnybos bei valstybinio monitoringo ir kitais viešai prieinamais duomenimis. Analizei panaudota Ukmergės miesto teritorijos bendrojo plano keitimo esamos būklės įvertinimo medžiaga – aplinkos kokybės ir jos apsaugos, kraštovaizdžio, kultūros paveldo bei kitos dalys.

Ukmergės miesto teritorijos bendrojo plano keitimo koncepcijos alternatyvų vertinimui panaudoti metodai – ekspertiniai vertinimai, aprašant galimas sprendinių pasekmes atrinktiems vertinamiems aplinkos komponentams ir sudarant apibendrinančias pasekmių lenteles bei atliekant geografinių informacinių sistemų (GIS) duomenų analizę. Taip pat koncepcijos alternatyvų vertinimui atlikta istorinė, kraštovaizdinė, urbanistinė analizė, lentelių forma sudaryti kontroliniai sąrašai ir pildyti klausimynai.

Pagrindinė vertinimo problema yra reglamentuotos metodikos, tinkamos įvairių teritorijų bendrųjų planų vertinimui, trūkumas.

21. NUMATYTŲ TAIKYTI STEBĖSENOS (MONITORINGO) PRIEMONIŲ APRAŠYMAS

Ukmergės miesto teritorijos bendrojo plano keitimo įgyvendinimo ir poveikio aplinkai stebėseną turi būti vykdoma, remiantis *Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymu* (Žin., 2006, Nr. 57-2025), *Bendraisiais savivaldybių aplinkos monitoringo nuostatais* (Žin., 2007, Nr. 76-3035) bei *Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimo stebėsenos turinio ir stebėsenos atlikimo tvarkos aprašu* (TAR, 2014, Nr. 401). Efektyviai stebėsenai užtikrinti, patvirtinus bendrąjį planą, sprendinių įgyvendinimo stebėseną (monitoringą), priežiūrą ir kontrolę turi vykdyti savivaldybė ir kitos institucijos.

Bendrojo plano stebėsenos (monitoringo) metu turi būti:

- rengiama bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo programa, nustatomas investicijų poreikis;
- analizuojama teritorijų planavimo duomenų banke sukaupta informacija;
- formuojant savivaldybės biudžetą, teikiami pasiūlymai dėl bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo;
- stebimi miesto ekonominio potencialo, ūkinės veiklos, infrastruktūros, nekilnojamojo turto rinkos raidos pokyčiai;
- nustatyta tvarka vykdoma gamtos ir kultūros paveldo objektų išsaugojimo priežiūra;
- analizuojami miesto urbanistinės plėtros ir inžinerinės infrastruktūros pokyčiai;
- analizuojami sveikatos apsaugos ir socialinės rūpybos infrastruktūros bei jų sąlygų pokyčiai;
- vykdoma kultūros ir švietimo infrastruktūros duomenų informacijos analizė;
- analizuojamos kitos pagrindinės ekonominės veiklos sąlygos ir aplinkos kokybę lemiantys faktoriai.

Ukmergės miesto teritorijos bendrojo plano keitimo įgyvendinimo pasekmės fiksuojamos, vykdam bendrą Ukmergės miesto aplinkos monitoringą pagal paruoštą, suderintą ir patvirtintą monitoringo programą, kaip nurodyta Bendruosiuose savivaldybių aplinkos monitoringo nuostatuose bei Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimo stebėsenos turinio ir stebėsenos atlikimo tvarkos apraše.

Ukmergės miesto teritorijos bendrojo plano keitimo įgyvendinimo stebėseną turi apimti nuolatinį ir sistemingą stebėjimą, kasmetinės informacijos surinkimą ir kaupimą srityse, kuriose yra numatyti bendrojo plano sprendiniai, jos vertinimą ir tolimesnį prognozavimą. Turi būti atliekama tiek teigiamų, tiek neigiamų pasekmių stebėseną, analizuojant pasekmes pagal galimą jų netiesioginį, kaupiamąjį, sinergetinį ir kt. pobūdį.

Siūloma bendrojo plano įgyvendinimo stebėseną įtraukti į Ukmergės miesto aplinkos monitoringo programą, kaip nurodyta Bendruosiuose savivaldybių aplinkos monitoringo nuostatuose. Bendrojo plano įgyvendinimo stebėjimo rodikliai, remiantis Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimo stebėsenos turinio ir stebėsenos atlikimo tvarkos aprašo 3 priedu, pateikiami 17.1 lentelėje.

17.1 lentelė. Bendrojo plano įgyvendinimo stebėsenos rodikliai

Rodiklių grupės	Rodiklis	Mato vienetai
I. Baziniai rodikliai	Gyventojų tankis	gyv./km ²
	Užstatymo intensyvumas	proc.
	Užstatymo tankumas	proc.
	Parengtų specialiųjų teritorijų planavimo dokumentų skaičius	vnt.
	Parengtų kompleksinių teritorijų planavimo dokumentų skaičius	vnt./vnt.
	Gyvenamosios paskirties statybos leidimai	vnt.
	Visuomeninės paskirties statybos leidimai	vnt.
II. Fizinė aplinka	Užstatyta teritorija	km ²
	Žaliosios teritorijos	ha/gyv.
	Visuomeninės erdvės	ha/gyv.
	Miškų ūkio paskirties žemė	ha/gyv.
	Konservacinės paskirties žemė	ha/gyv.
	Saugomos teritorijos	km ²
	Gyvenamojo ploto vidurkis	m ² / gyv.
	Gyventojų, prisijungusių prie vandens tiekimo tinklų, dalis	proc.
	Gyventojų, prisijungusių prie nuotekų tvarkymo tinklų, dalis	proc.
	Gyventojų, prisijungusių prie centralizuotų šilumos tinklų, dalis	proc.
	Vandentiekio ir nuotekų tinklai	km
	Elektros energijos tiekimas	km
	Šilumos tiekimas	km
	Gamtinių dujų tiekimas	km
	Atliekos	m ³
Dviračių infrastruktūra	km	
Namų ūkių, turinčių interneto prieigą, dalis	proc.	
III. Socialiniai rodikliai	Gyventojų skaičius	tūkst. gyv.
	Gyventojų su aukštuoju išsilavinimu dalis	proc.
	Darbingo amžiaus gyventojų dalis	proc.
	Natūralus gyventojų prieaugis	gyv.
	Vidutinis šeimos dydis	asmenų skaičius
	Senatvės pensininkų ir darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus santykis	proc.
	Ikimokyklinio ugdymo vietų skaičius	vt. sk./100 vaikų
	Mokyklų skaičius	sk./1000 gyv.
	Kultūros įstaigų skaičius	sk./1000 gyv.
	Sveikatos apsaugos ministerijos sistemos įstaigų skaičius	sk./1000 gyv.
	Nusikalstamumas	sk./1000 gyv.
Eismo saugumo lygis	sk./1000 gyv.	
IV. Ekonominiai rodikliai	Užimtumas	proc.
	Nedarbo lygis	proc.
	Vidutinis mėnesinis darbo užmokestis	Lt
	Gyvenamosios paskirties būsto vertė	Lt/m ²
	Ūkio subjektų, turinčių daugiau kaip 50 darbuotojų, skaičius	proc.
	Materialinės investicijos	tūkst. Lt/ gyv.
	Tiesioginės užsienio investicijos	tūkst. Lt/ gyv.
	Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšos	tūkst. Lt/ gyv.
	Apgyvandinimo įstaigos	sk./1000 gyv.
Turistų srautai	sk./1000 gyv.	
V. Aplinkosauginiai rodikliai	Dienų skaičius, kai buvo viršyta leistina oro tarša iš stacionarių taršos šaltinių	sk.
	Dienų skaičius, kai buvo viršyta leistina oro tarša iš mobilių taršos šaltinių	sk.
	Nuotekų (ūkio, buitės, gamybos), išvalytų iki DLT normų ir išleistų į paviršinius vandenis, kiekis	m ³ /gyv.

Bendrojo plano stebėseną turi trukti iki naujo bendrojo plano patvirtinimo. Monitoringo duomenys ir informacija institucijoms bei kitiems asmenims teikiama įstatymų ir kitų teisės aktų numatyta tvarka. Ukmergės mieste vykdomas monitoringas finansuojamas iš savivaldybės biudžeto lėšų, taip pat gali būti

naudojamos ir tarptautinių organizacijų, programų bei kitos lėšos (Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymas (Žin., 2006, Nr. 57-2025); Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimo stebėsenos turinio ir stebėsenos atlikimo tvarkos aprašas (TAR, 2014, Nr. 401)).

PV Evaldas Ramanauskas

SANTRAUKA

1. Erdvinė-planinė teritorijos struktūra

- 1.1. Ukmergė - miestas Aukštaitijoje, Vilniaus apskrityje, tai Ukmergės rajono savivaldybės centras. Ukmergėje kertasi keli svarbūs keliai: automagistralė A2 Vilnius – Talinas, per Ukmergę važiuojama į Sankt Peterburgą bei Varšuvą, miestą kerta automagistralė A6 Kaunas-Zarasai-Daugpilis. Ukmergė nutolusi 76 km į šiaurės vakarus nuo Vilniaus ir 71 km į šiaurės rytus nuo Kauno. Planuojamos teritorijos plotą sudaro Ukmergės miesto teritorija ir jai gretimos bei funkciškai susietos priemiestinės teritorijos apie 3 089 ha.;
- 1.2. Ukmergė vienas seniausių Lietuvos miestų. Manoma, kad Ukmergė buvo įkurta XIII a. pradžioje, galima būtų sieti su kunigaikščio Dausprungo pilimi ir laikyti 1225 m. įkūrimo data. Pirmasis Ukmergės paminėjimas rašytiniuose šaltiniuose – oficiali miesto įkūrimo data 1333 m. Vartbergės kronikoje;
- 1.3. Ukmergės miesto planas susiklostęs iki 19 a. pabaigos. Gatvių tinklas susiformavo istorinių kelių vietoje, jo struktūra pagrįsta spindulinio pobūdžio. Šiaurės vakarų miesto dalies spindulinį plano charakterį formuoja Gedimino ir Ramygalos gatvių sankirta. Dalis gatvių tinklo plano yra prisitaikęs prie gamtinių sąlygų ir formuoja organišką plano elementus. Šioje miesto dalyje susiformavę taisyklingo ir netaisyklingo (trapecinio) plano kvartalai. Centrinėje miesto dalyje yra Ukmergės senamiestis ir piliakalnis, čia vyrauja 19 a. pabaigos – 20 a. 1 pusės 1 – 2 aukštų įvairios paskirties pastatai, kurie statyti laikantis istorinės statybos linijos. Pietrytinėje miesto dalyje susiformavęs spindulinis gatvių tinklas, ties Vilniaus, Antakalnio ir Bugenių gatvių sankirta. Šioje miesto centrinėje dalyje susiklostę netaisyklingo (trapecinio) plano kvartalai. Pietinėje ir rytinėje miesto dalyse susiformavę taisyklingo (stačiakampio) plano kvartalai, kur pagrįsta vyrauja 1 – 2 aukštų sodybinio tipo gyvenamieji namai su dvišlaičiais stogais, yra 5 - 10 aukštų tipinės architektūros daugiabučiai gyvenamieji pastatai, židinine tvarka išsimėtę pramonės kvartalų pastatai. Visuomeninių pastatų teritorijose dominuoja laisvo užstatymo tipas;
- 1.4. Ukmergės miesto savivaldybės teritorija sudaro 2052,32 ha plotą, iš kurio: 652,52 ha sudaro miškai (31,79 %), 807,98 ha - užstatyta teritorija (39,37 %) ir 52,79 ha – vanduo (2,57 %).

2. Demografinė situacija ir gyvenamasis fondas

- 2.1. Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, Ukmergės mieste 2020 m. buvo 20 154 gyventojai (išankstiniais 2021 m. duomenimis – tik 19 851). Nuo 2011 m. iki 2021 m. nuolatinių gyventojų Ukmergės mieste sumažėjo 17,29 % (nuo 24 001 iki 19 851 gyventojų);
- 2.2. Pagal VĮ „Registru centras“ duomenis, 2020 m. pabaigoje Ukmergės mieste įregistruotų pastatų skaičius buvo 12 709. Tame tarpe gyvenamosios (1-2 butų namų) paskirties pastatų buvo 3 234 (sudarė 25,45 % nuo visų įregistruotų mieste pastatų), trijų ir daugiau butų – daugiabučių pastatų buvo 342 (sudarė 2,69 %), o gyvenamosios (įvairioms socialinėms grupėms) paskirties pastatų – 17 (sudarė 0,13 %). Vertinant Lietuvos statistikos departamento išduotų statybos leidimų duomenis, daroma išvada, kad statybos plėtra Ukmergės mieste 5 metų laikotarpyje (2015-2019 m.) pagrįsta vyko gyvenamųjų (1-2 butų) pastatų sąskaita.

3. Socialinė-kultūrinė aplinka

3.1. Socialinė aplinka

- 3.1.1. 2020 m. pradžioje rajono savivaldybės būsto fondą Ukmergės mieste sudarė 342 butai, iš kurių 237 buvo socialiniai, o tai - 69 % mieste esančio būsto fondo. Socialinio būsto trūkumas mieste sprendžiamas, atnaujinant esamus (nenaudojamus) pastatus, pasinaudojus Europos Sąjungos finansine parama;
- 3.1.2. Ukmergės mieste iš viso veikia 18 švietimo įstaigų: 6 ikimokyklinio ugdymo įstaigos (vaikų lopšeliai-darželiai), 8 bendrojo ugdymo mokyklos (2 pagrindinės mokyklos, 3 progimnazijos, 2 gimnazijos, 1 specialiojo ugdymo įstaiga), 2 neformaliojo švietimo įstaigos, 1 švietimo pagalbos įstaiga, 1 profesinio mokymo įstaiga. Įvertinus Lietuvos statistikos departamento duomenis apie priešmokyklinio ir ikimokyklinio ugdymo vaikų skaičiaus rajone augimą 9,32 % (2016-2020 m. m.),

daroma išvada dėl ikimokyklinio ugdymo infrastruktūros perorganizavimo ir plėtimo Ukmergėje. Rajono bendrojo ugdymo įstaigose, tuo pačiu laikotarpiu, stebimas mokinių mažėjimas 9,21 %, todėl šių švietimo įstaigų mieste pakanka;

- 3.1.3. Ukmergės mieste sveikatos priežiūros paslaugas teikiančių įstaigų tinklą sudaro 13 įstaigų: 2 viešosios įstaigos - VšĮ Ukmergės pirminės sveikatos priežiūros centras, VšĮ „Ukmergės ligoninė“, 8 privačios įstaigos - UAB „Teragyda“, UAB Vilkmėrgės klinika, UAB UMTC „Medea Klinika“, UAB „Lidonta“, UAB „Nefrologų pagalba“, Gydytojų Pranevičių kabinetas, R. Žižienės IĮ, L. Prabišienės IĮ, 3 sveikatos priežiūros procese dalyvaujančios įstaigos – „Ukmergės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras“, „Vilniaus teritorinė ligonių kasa, atstovas Ukmergėje“, „Vilniaus visuomenės sveikatos centras, Ukmergės skyrius“. Ukmergės mieste veikia 16 vaistinių ir 18 odontologijos kabinetų. Mažėjant mieste gyventojų skaičiui, svarbu išlaikyti esamą sveikatos priežiūros įstaigų tinklą ir reikalingą gydytojų ir aptarnaujančio personalo skaičių;
- 3.1.4. Ukmergės rajono savivaldybėje iš viso veikia 25 socialinių paslaugų įstaigos, iš kurių 17 veiklą vykdo Ukmergėje: 2 socialinės globos namai, 1 dienos socialinės globos centras, 1 savarankiško gyvenimo namai (sulaukusiems pilnametystės asmenims iki 21 m.), 1 bendruomeniniai vaikų globos namai, 3 socialinės priežiūros centrai, 9 kitos socialinių paslaugų įstaigos. Daugumos socialines paslaugas teikiančių įstaigų infrastruktūra gera, pastatai atitinka higienos normas, saugumo ir technikos reikalavimus. Įstaigų patalpos pritaikytos neįgalių žmonių poreikiams. Tačiau Ukmergėje šiuo metu neteikiamos apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose paslaugos suaugusiems asmenims su negalia, senyvo amžiaus asmenims, apgyvendinimo apsaugotame būste paslaugos, trūksta pagalbos į namus, ilgalaikės, trumpalaikės socialinės globos, dienos socialinės globos neįgaliems ir senyvo amžiaus asmenims paslaugų, nėra grupinio gyvenimo namų.

3.2. Kultūrinė aplinka

- 3.2.1. Ukmergės mieste veikia 3 kultūros įstaigos: Ukmergės rajono kultūros centras, turintis rajone 15 filialų, Ukmergės rajono savivaldybės Vlado Šlaito viešoji biblioteka, turinti 28 padalinius kaimuose ir Ukmergės kraštotyros muziejus, turintis rajone 3 padalinius. Miesto kultūros procesą įtakoja ir nevyriausybinių organizacijų – Ukmergės kultūros draugija, Ukmergės meno draugija, kino ir foto klubas „Horizontas“, Ukmergės tautodailininkų draugija, Ukmergės literatų draugija, Jaunimo muzikos klubas „Rockmėrgė“;
- 3.2.2. Ukmergės mieste šiuo metu veikia 9 bendruomeninės organizacijos. Papildomai prie bendruomeninės miesto veiklos aktyviai prisideda „Tolerancijos centras“, kurį administruoja Ukmergės turizmo ir verslo informacijos centras. Jame buriasi miesto bendruomenė, vyksta kultūriniai, edukaciniai renginiai ir užsiėmimai, pristatomas lietuvių ir žydų tautų paveldas.

4. Ekonominė aplinka

- 4.1. Užimtumo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenimis, 2015 m. pabaigoje registruotų bedarbių skaičius Ukmergės rajono savivaldybėje siekė 2 974, 2020 m. pabaigoje 2 381, o tai rodo bedarbių skaičiaus mažėjimą 19,94 %. Nedarbo lygis Ukmergės rajono savivaldybėje 2020 m. pradžioje sudarė 11,9 %, tuo tarpu 2015 m. pradžioje sudarė 13,5 %. (nuo 2015 m. iki 2020 m., sumažėjo 1,6 %). Tačiau situacija darbo rinkoje kardinaliai pasikeitė dėl Covid-19 krizės, įvedus šalyje karantiną. 2021 m. pradžioje Ukmergės rajone, kaip ir visoje šalyje, išaugo bedarbių skaičius ir nedarbo lygis šoktelėjo iki 19,6 %;
- 4.2. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, materialinių investicijų apimtys Ukmergės rajono savivaldybėje nuo 2015 m. iki 2019 m. išaugo 28,55 % – nuo 35 198 tūkst. Eur iki 49 265 tūkst. Eur. Tiesioginių užsienio investicijų apimtys, tuo pačiu laikotarpiu, savivaldybėje išaugo 30,35 % - nuo 48,26 mln. Eur iki 69,29 mln. Eur. Įvertinant šių rodiklio augimą, daroma išvada, kad Ukmergės rajono savivaldybė rodo konkurencingumo augimą bei gebėjimą pritraukti užsienio investicijas;
- 4.3. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, laikotarpyje nuo 2014 iki 2019 m., Ukmergės rajono savivaldybėje stebimas turistų gausėjimas, beveik dvigubai. 2019 m. turistų buvo 8 786, o 2014 m. buvo tik 4 474. Augant turistų skaičiui, augo ir vietų skaičius apgyvendinimo įstaigose, kuris per šešis metus išaugo 36,19 % (2014 m. – 275 vietos, 2019 m. – 431 vieta). Tikėtina, jog vietinio turizmo statistikos rodikliai 2021 m. bus aukštesni, nes dėl Covid-19 pandemijos sumažės kelionių į užsienį skaičius.

Pagal KMTIC tinklapio www.ukmergeinfo.lt informaciją, Ukmergės mieste į turistų lankomų vietų sąrašą yra įtraukti 37 objektai: 24 paminklai ir smulkiosios architektūros objektai, 1 gamtos paminklas, 1 istorinės atminties vieta, 1 senamiestis, 7 religinės paskirties objektai, 2 muziejai, 1 piliakalnis. Ukmergės mieste iš viso yra 7 turistų apgyvendinimo įstaigos: 2 viešbučiai, 5 apartamentai.

Ukmergės rajono savivaldybėje maitinimo paslaugas teikia 22 svarbiausios įstaigos, didžioji jų dalis įsikūrusios Ukmergės mieste: 3 restoranai, 1 baras-restoranas, 1 baras-kavinė, 2 kavinės-picerijos, 5 kavinės, 3 picerijos, 2 greito maisto įstaigos, 1 valgykla;

- 4.4. 2021 m. pradžioje Ukmergės rajone buvo įregistruoti 1 797 ūkio subjektai, tačiau veikiančių įmonių skaičius siekė tik 813 (45,24 % visų įregistruotųjų). Veikiančių ūkio subjektų skaičius Ukmergės rajono savivaldybėje nuo 2016 iki 2021 m. išaugo 15,13 %. Pagrindinės įmonės koncentruojasi Ukmergės mieste (46 įmonės). Didžiausios įmonės, turinčios virš 250 darbuotojų yra Ukmergėje: UAB „Narbutas International“, AB „Umega Group“, VŠĮ „Ukmergės ligoninė“, UAB „Stansefabrikken“ ir UAB „Systemair“;

5. Kultūros paveldo objektai

- 5.1. Ukmergės kultūros vertybės atspindi įvairius miesto vystymosi laikotarpius:

- Seniausią laikotarpį iki 1795 m. reprezentuoja archeologijos paveldo objektai ir vienas statinys – Pašilės Šv. Barboros bažnyčia;
- Daugiausia išliko Carinės Rusijos imperijos periodą 1795 – 1915 m. atstovaujančių kultūros paveldo objektų – statinių ir statinių kompleksų (įvairių konfesijų sakraliniai pastatai, gyvenamieji namai bei kiti įvairios paskirties pastatai;
- I Pasaulinį karą žymi Vokietijos karių kapai, II Pasaulinį – sovietų karių palaidojimo vieta, holokausto aukų kapinės;
- Ukmergėje yra reikšmingų 1919 – 1940 m. modernizmo pastatų, bet tik maža jų dalis registruota LR Nekilnojamųjų kultūros vertybių registre;
- Į LR Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą įtrauktas vienas sovietinio laikotarpio statinys;
- Kai kurie sovietinio modernizmo pastatai ir juose esantys dailės kūriniai, verti registruoti LR Nekilnojamųjų kultūros vertybių registre.

- 5.2. Ukmergės kultūros vertybių apsauga ir pritaikymas naudojimui remiasi pagrindinėmis kultūros paveldo apsaugos nuostatomis:

- Ukmergės miesto kultūros paveldo apsauga realizuojama, jį pritaikant viešajam pažinimui ir naudojimui, kultūriniais ir pažintiniams (vietiniams bei tarptautiniams) turizmui vystyti;
- Kai kuriems objektams jau pritraukti investuotojai, norintys pritaikyti kultūros vertybes šiandieniniam naudojimui – kultūrinėms, komercijos, aptarnavimo, turizmo reikmėms, taip pat investuotojui, norintys įsigyti ar išsinuomoti ilgesniam laikui ir galintys restauruoti, atkurti kultūros paveldo vertybes;
- vystoma informacijos infrastruktūra. Strategiškai patogiuose vietose išdėstomos informacinės sistemos ženklai, plėtojamas informacijos apie kultūros paveldo objektus platinimas, propaguojamas Ukmergės miesto urbanistinis, archeologijos, statinių paveldas, memorialiniai objektai.

- 5.3. Ukmergės miesto kultūros paveldo apsauga ir tvarkymas atliekamas, prisilaikant LR bendrojo plano ir Lietuvos Respublikos nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo plano sprendinių.

- 5.4. Laikotarpyje nuo ankstesniojo Bendrojo plano patvirtinimo, Ukmergės mieste visumoje realizuojama nurodyta pagrindinė ankstesniojo Bendrojo plano nekilnojamojo kultūros paveldo dalies sprendinių nuostata – išsaugoti kultūros paveldą kaip neatskiriamą ir integruotą kraštovaizdžio elementą ir perduoti jį ateities kartoms:

- Buvo nustatinėjamos ir tikslinamos objektų vertingosios savybės, teritorijų ir apsaugos zonų ribos, atsižvelgiant į įstatymų reikalavimus;

-Urbanistinei vietai – Ukmergės miesto senamiesčiui buvo nustatytos teritorijos ribos, parengtas teritorijos tvarkymo planas;

-Pritaikytas lankymui Ukmergės piliakalnis (nors jo sutvarkymo metodai sulaukė nemažai autoritetinių paveldo specialistų kritikos), jis naudojamas įvairiems renginiams, susijusiems su tautos ir miesto istorija, kultūra;

-Tvarkomi želdiniai kultūros paveldo objektų teritorijose;

-Tvarkomos, ženklinamos laidojimo, įvykių vietos;

-Buvo vykdoma kultūros paveldo būklės stebėseną.

-Tačiau daugumai Ukmergės kultūros paveldo objektų yra suteikta tik pradinė apsauga – jie registruoti LR Nekilnojamųjų kultūros vertybių registre, bet nepaskelbti saugomais valstybės ar savivaldybės;

-Kol kas, nepakankamai išnaudojamas Ukmergės miesto kultūros paveldo turistinis potencialas.

6. Gamtinė aplinka

6.1. Ukmergės miesto teritorijos kraštovaizdį dalina į du ruožus:

- šiaurės vakarų miesto dalis patenka į vidurio Pabaltijo žemumų ruožo centrinės Lietuvos žemumos sritį, Lėvens aukštupio-Šventosios žemupio miškingai agrarinės lygumos rajoną (rajono Nr.21);

- miesto pietryčių dalis patenka į Baltijos aukštumų ruožo aukštaičių aukštumos sritį, vakarų aukštaičių miškingai agrarinės plynaukštės rajoną (rajono Nr.25);

6.2. Pagal pamatinį vizualinės struktūros tipą Ukmergės miesto teritorija priskirta vidutinės vertikaliosios sąskaidos pusiau uždarytą iš dalies pražvelgiamų erdvių kraštovaizdžio tipui su indeksu V2H1-b;

6.3. Ukmergės miesto teritorijoje yra 1 draustinis - Šventosios valstybinis ichtiologinis draustinis ir 1 Natura 2000 teritorija Šventosios upės vidurypis. Šventosios valstybinio ichtiologinio draustinio dalis patenka į „Natura 2000“ teritoriją

6.4. Gamtinio karkaso teritorijas Ukmergės mieste, pagal „Ukmergės rajono savivaldybės teritorijos gamtinio karkaso teritorijų naudojimo specialųjį planą“ 2014 m., sudaro Šventosios upės slėnių regioniniai ir Vilkmėgėlės, Storės, Dukstynos, Moliupio upių slėnių rajoniniai ir vietinės svarbos migraciniai koridoriai, bei Pašilės miško vietinės svarbos vidinio stabilizavimo arealai.

7. Susisiekimo infrastruktūra

Automobilizacijos lygis:

- automobilizacijos lygis per laikotarpį nuo bendrojo plano patvirtinimo augo, tačiau drastiškų pokyčių neįvyko, augimas vyko lėčiau nei buvo prognozuota.

Automobilių keliai ir gatvės:

- per praėjusį laikotarpį nuo bendrojo plano patvirtinimo esimo srautuose neįvyko esminių pokyčių: transporto srautų augimas tiek mieste, tiek užmiestyje vyko pagal galiojančio bendrojo plano prognozes;

- Ukmergės miesto transportiniai ryšiai su išorės susisiekimo sistema yra pakankami, krovinio transporto tranzitiniai srautai nukreipiami nuo miesto į aplenkiančius miestą magistralinius kelius;

- pagrindinių gatvių esamo tinklo vertinimas išlieka nepakitęs nuo galiojančio bendrojo plano patvirtinimo: pagal funkcionavimo patikimumo, srautų laidumo kriterijus tinklą siūloma vertinti kaip gerą, laidumo požiūriu tinklas yra perteklinis. Todėl siūlomi tik lokalūs tinklo papildymai, numatant C kategorijos gatvių plėtrą;

- gatvių tinklo yda – dėl jungiančio abi Ukmergės dalis vienintelio tilto per Šventąją neužtikrinamas nepertraukiamas eismas: uždarius tiltą remontui, įvykus eismo įvykiui, kitais ekstremaliais atvejais nebūtų galimybės miesto ribose susisiekti tarp abiejų miesto dalių;

- antrojo tilto (Žiedo g. – Vilniaus g. jungtis) statyba padidintų gatvių tinklo rišlumą, sudarytų galimybę užtikrinti nepertraukiamą eismą tarp miesto dalių;

- kai kurie galiojančio bendrojo plano sprendiniai, susiję su gatvių tinklo plėtra, tapo neaktualūs: dėl pasikeitusio Ukmergės šiaurinio aplinkkelio statuso gatvių tęsinų įrengimas iki aplinkkelio

dėl pernelyg mažo atstumo tarp sankryžų prieštarautų KTR „Automobilių keliai“ nuostatomis; netikslinga įrengti Klaipėdos g. tęsinį, Anykščių g. tęsinį, A. Smetonos g. tęsinį su tiltais per Šventąją.

Bevariklis transportas, eismo sauga, viešasis transportas:

- Šiuo metu Ukmergėje dviračių takų tinklas menkai išvystytas, takai tarpusavyje nesujungti. Siūloma keičiant bendrąjį planą numatyti rišlų dviračių takų tinklą, pritaikytą tiek susisiekimui, tiek rekreacijai, įvertinti galimybę tiesti naujus takus bei pritaikyti esamus takus ar šaligatvius bevariklio transporto susisiekimui;
- remiantis avaringumo duomenimis konstatuojame, kad eismo saugos situacija Ukmergėje yra gera. Kaip ir kitur Lietuvoje, pagrindinės eismo saugos gerinimo kryptys Ukmergėje turėtų būti šios: sankryžų rekonstravimas; pėsčiųjų ir dviračių takų įrengimas; inžinerinių saugaus eismo priemonių įgyvendinimas (greičio mažinimo kalneliai, saugos salelės, automatizuota greičio kontrolė, šviesoforais reguliuojamos sankryžos ir kt.). Sprendiniai turėtų būti numatyti žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose ir/ar techniniuose projektuose;
- esamas viešojo transporto tinklas stotelių pasiekiamumo požiūriu yra gerai išvystytas, praktiškai visa urbanizuota teritorija patenka į 800 m stotelių pasiekiamumo zoną. Tačiau autobusų važiavimo intervalai tokie dideli, kad viešojo transporto reikšmė miesto struktūrai formuoti ir valdyti sumenko, pagrindine liko socialinės paslaugos funkcija;
- Siūloma parengti strateginį dokumentą – Ukmergės miesto darnaus judumo planą, jame numatant bevariklio transporto, eismo saugos bei viešojo transporto išvystymą. Darnaus judumo plano sprendiniai turėtų būti integruoti rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus ar techninius projektus.

8. Inžinerinė infrastruktūra

- 8.1. Inžinerinės infrastruktūros sistemos Ukmergės mieste yra gerai išvystytos;
- 8.2. Vandentiekio, buitinių nuotekų tvarkymo ir gamtinių dujų tiekimo sistemos yra įrengtos ir eksploatuojamos gerai, tačiau reikalingas jų pilnas išvystymas, dalies esamų tinklų atnaujinimas, sistemų modernizavimas;
- 8.3. Elektros energijos tiekimo sistema yra išvystyta 100% tačiau reikalingas techninis jos tobulinimas;
- 8.4. Centralizuoto šilumos tiekimo ūkis yra gerai ir pilnai įrengtas; reikalingas tolimesnis tinklų renovavimas, mažinant tiekiamos šilumos kainą;
- 8.5. Paviršinių (lietaus) nuotekų sistemą būtina plėsti, įrengiant naujas nuotekų valyklas;
- 8.6. Ryšių ir telekomunikacijų sistema yra išvystyta, tačiau reikalingas jos, kaip ir kitų inžinerinės infrastruktūros sistemų, techninis tobulinimas;
- 8.7. Atliekų tvarkymo sistema funkcionuoja gerai, atliekos tinkamai surenkamos, jas rūšiuojant, tačiau didintinas atliekų surinkimo aikštelių su rūšiavimo konteneriais skaičius. Gerintinas, tobulintinas biologiškai skaidžių („žaliųjų“) atliekų surinkimas ir jų kompostavimas, pavojingų atliekų surinkimas.

9. Naudingos iškasenos

- 9.1. Ukmergės miesto teritorijoje yra 1 išžvalgytas ir naudojamas naudingųjų iškasenų telkinys – Ukmergės molio karjeras.

10. Aplinkosauginė situacija

- 10.1. Iš stacionarių taršos šaltinių į atmosferą 2019 m. Ukmergės rajone išmesta 527,2 t. teršalų. 2013–2019 m. laikotarpyje išmetamų teršalų kiekis rajone išaugo 2,6 karto. Pagrindiniai aplinkos oro teršėjai yra įmonės, esančios Ukmergės miesto teritorijoje. Daugiausia teršalų išmeta UAB „Ukmergės gelžbetonis“. Aplinkos apsaugos agentūros 2021 m. duomenimis, Ukmergės mieste yra 22 ir 1 šalia miesto esančios įmonės, turinčios taršos leidimus ir taršos integruotos prevencijos bei kontrolės leidimus vykdančiai veiklai;

- 10.2. Didžiausias paviršinio vandens telkinys Ukmergėje – Šventosios upė. Remiantis Aplinkos apsaugos agentūros duomenimis, Šventosios upės ir jos intako upės Storė ekologinė būklė vertinama kaip gera, o apie Ukmergėlės, Dūkstynos ir Moliupio upelių būklę duomenų nėra. Atsižvelgiant į 2019 m. šalies upių monitoringo rezultatus (kurio metu šalies upėse buvo ištirti sunkieji metalai), Ukmergės miesto upių cheminė būklė yra gera;

Ukmergės miestui požeminį vandenį tiekia Ukmergės miesto vandenvietė. 2017–2019 m. tiekiamo vandens iš miesto vandenvietės kokybės rodikliai neviršijo Lietuvos higienos normoje HN 24:2003 pateiktų verčių;

- 10.3. Lietuvos geologijos tarnybos duomenimis, Ukmergės mieste yra 49 potencialūs taršos židiniai: 43 potencialūs taršos židiniai teritorijose yra veikiantys, 1 – sugriautas, 5 – neveikiantys. Tai 9 technikos kiemai, 8 gamybos cechai, 8 degalinės, 5 naftos bazės, 4 plovyklos, 3 sandėliai, 3 autoservisai, 3 saugojimo aikštelės, 2 katilinės, po 1 karinę teritoriją, garažą, valymo įrenginį ir juodligės židinį. Iš šių teritorijų 3 yra ypatingai didelio pavojingumo (naftos bazė Deltuvos g. 26, saugojimo aikštelė Deltuvos g. 37, degalinė Kauno g. 51 – visi veikiantys objektai), 12 – didelio pavojingumo ir 34 – vidutinio pavojingumo.

KONCEPCINIŲ SPRENDINIŲ APIBENDRINIMAS

1. Rengiant Ukmergės miesto teritorijos bendrojo plano keitimo koncepciją, lyginamos dvi galimos planuojamos teritorijos vystymo alternatyvos. Koncepcijų alternatyvų sprendiniai išskiria dėl skirtingų pramonės zonų išdėstymo siūlymų.
2. Pirmojoje alternatyvoje numatoma apie 90 ha naujos plėtros teritorijų pramonės ir sandėliavimo objektams. Šios pagrindinės naujos plėtros pramonės zonos išdėstomos vakarinėje miesto dalyje, įvertinant anksčiau parengto bendrojo plano sprendinių tęstinumą. Tuo tarpu antrojoje koncepcijos alternatyvoje papildomai dar numatoma apie 50 ha pramonės teritorijų šiaurės rytinėje miesto dalyje.
3. Pirmosios alternatyvos privalumus sudarytų tai, kad joje išlaikomas anksčiau parengto bendrojo plano tęstinumas, miesto struktūra nesuardoma atskirai išdėstomų specialaus panaudojimo teritorijų – pramonės objektams, kurie išsiskiria didelių tūrių pastatais, uždaru teritorijų panaudojimu ir kitais aspektais. Taip pat yra išlaikomos vertingos teritorijos tinkančios Ukmergės miesto gyvenamųjų teritorijų plėtrai. Šioje alternatyvoje yra įvertinamas daugiafunkcinis teritorijų panaudojimas, todėl naujos gyvenamosios plėtros teritorijose taip pat būtų integruojami darbo vietas kuriantys objektai.
4. Antrosios alternatyvos atveju, išdėstant pramonės zonas naujoje miesto dalyje būtų sudaromos platesnės galimybės verslų, įmonių pritraukimui. Taip pat sukuriama naujos pramonės zonos skirtingose miesto dalyse leistų tolygiau paskirstyti transporto srautus. Tačiau pagrindinis šios alternatyvos trūkumas būtų tas, kad užimamos labai svarbios teritorijos tinkančios Ukmergės miesto gyvenamųjų teritorijų plėtrai. Užėmus šias teritorijas pramonės įmonėmis, Ukmergės miestas nebeturėtų laisvų didesnių teritorijų tinkančių gyvenamųjų pastatų statybai. Tokiu atveju miesto gyvenamosios teritorijos turėtų keltis už šiaurinio aplinkkelio, telktis šalia esančių kaimo gyvenviečių. Toks urbanistinės struktūros vystymasis nebūtų pats racionaliausias sprendimas nei funkciniu, nei kompoziciniu požiūriais. Tuo tarpu pirmosios koncepcijos alternatyvos atveju būtų išlaikomas esamas gyvenamųjų teritorijų plėtros rezervas, o pramonės plėtra ir toliau galėtų būti vystoma vakarų kryptimi už miesto ribų.
5. Koncepcijų alternatyvose numatomi sprendiniai gali būti palyunami su 2011 m. parengtos Ukmergės miesto bendrojo plano sprendiniais funkcinio zonavimo, viešųjų erdvių formavimo, susisiekimo sistemos vystymo aspektais:
  - a. Naujai rengiamoje koncepcijoje nustatomas teritorijų funkcinis zonavimas atsižvelgiant į naujai pasikeitusių teisės aktų reikalavimus. Remiantis naujų teritorijų planavimo teisiniu reglamentavimu, nustatomas daugiau galimybių teikiantis daugiafunkcinis teritorijų panaudojimas nustatant teritorijų naudojimo tipus. Toks zonavimas sudaro lankstesnes

miesto teritorijų panaudojimo galimybes, sudaro prielaidas įvairesnėms miesto teritorijoms formuotis.

- b. Rengiamoje koncepcijoje išskiriamos teritorijos socialinei infrastruktūrai, želdynams, kitiems viešiesiems poreikiams. Šie sprendiniai leidžia sudaryti erdvinės struktūros pagrindą, kurie toliau kryptingai gali būti plėtojami rengiant konkretizuotus sprendinius ar rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus.
- c. Naujai rengiamoje koncepcijoje siūloma optimizuoti naujų jungčių per Šventosios upę skaičių ir planuojamame laikotarpyje numatyti mažiau jungčių nei dabar galiojančiame bendrajame plane. Siūloma numatyti dvi naujas transporto jungtis, vieną – pėsčiųjų (dabar galiojančiame plane numatytos naujos keturios transporto jungtys).

IŠVADOS

1. Vertinant Ukmergės miesto teritorijos plėtros poreikį, nustatyta, kad iš užstatytų teritorijų gyvenamosios teritorijos sudaro – apie 490 ha, Ukmergės miesto vidutinis apgyvendinimo tankis gyvenamosiose teritorijose, kai gyventojų skaičius 2021 m. – 19 851 gyv., siekia – 40,5 gyv./ha. Gyvenamasis plotas tenkantis vienam gyventojui (kai iš viso gyvenamųjų pastatų bendrasis plotas – 959453,94 m²) yra 48,33 m². Remiantis šiais rodikliais priimama, kad esamo gyvenamojo ploto dabartiniam gyventojų skaičiui pakanka, nauja gyvenamųjų teritorijų plėtra yra sietina su gyventojų skaičiaus didėjimu Ukmergėje. Priimant optimistinę demografinės situacijos prognozę planuojama, kad 10 metų laikotarpyje gyventojų skaičius padidės iki 21 836 gyventojų (gyventojų skaičius padidės 1985 gyventojais). Siekiant vystyti kompaktišką miesto struktūrą ir palaikyti esamą apgyvendinimo tankį, naujai gyvenamųjų teritorijų plėtrai yra reikalinga apie 50 ha.
2. Keičiant Ukmergės miesto teritorijos bendrąjį planą nustatoma, kad naujos plėtros teritorijos sudarytų ne daugiau nei 20 % urbanizuotų teritorijų. Atsižvelgiant į tai, kad esama užstatyta teritorija sudaro ~950 ha, naujai plėtrai planuojamame 10 metų laikotarpyje, konkretizuojant sprendinius, siūloma numatyti ne daugiau nei ~190 ha (bendrai gyvenamosioms, pramonės ir kitoms urbanizuojamoms teritorijoms). Likusias koncepcijoje numatytas naujos plėtros teritorijas siūloma rezervuoti ateities poreikiams po planuojamo laikotarpio.
3. Atsižvelgiant į dabartinius poreikius ir planuojamo 10 metų laikotarpio terminą, naujos plėtros teritorijų pramonės objektams pakaktų vakarinėje teritorijos dalyje kaip numatoma bendrojo plano keitimo koncepcijos I-osios alternatyvos atveju.

GRAFINĖ DALIS

1. K-1, Koncepcija I alternatyva, M 1:20 000
2. K-2, Koncepcija II alternatyva, M 1:20 000
3. K-1a, Koncepcija I alternatyva (detalizavimas), M 1:7500
4. K-2a, Koncepcija II alternatyva (detalizavimas), M 1:7500
5. K-3, Gamtinis karkasas, M 1:20 000

UKMERGĖS MIESTO BENDRASIS PLANAS

BENDRŪJŲ SPRENDINIŲ FORMAVIMAS

KONCEPCIJA

SUTARTINIAI ŽYMĖJIMAI

- Planuojamos teritorijos riba
- Ukmergės miesto riba
- Gyvenamųjų vietovių riba
- BAST
- Draustiniai
- Kitos kultūros paveldo objektų teritorijos
- Kultūros paveldo objektų apsaugos zona
- Kultūros paveldo objektai
- Upės, upeliai
- Kanaluotos upių dalys
- Pagrindinės koncepcijos funkcinės zonos**
- Žemės ūkio paskirties zona (ZZ)
- Miškų ir miškingų teritorijų zona (MI)
- Vandenių zona (VA)
- Centro zona (CG)
- Gyvenamoji centro zona (GM.s)
- Mišri gyvenamoji teritorija (GM)
- Ekstensyvaus užstatymo gyvenamoji zona (GV)
- Vidutinio užstatymo ekstensyvumo gyvenamoji teritorija (GG.2 GG.3)
- Intensyvaus užstatymo gyvenamosios teritorijos (GG.4 - GG.9)
- Specializuotų kompleksų teritorijos (SK)
- Socialinės infrastruktūros teritorijos (SI)
- Naudingųjų iškasenų / specializuotų kompleksų teritorijos (NV)
- Paslaugų zona (PA)
- Pramonės ir sandėliavimo objektų zona (PP)
- Pramonės / gyvenamoji zona (GP)
- Pramonės, komercinės paskirties, paslaugų zona (PK)
- Vandenvietė (VV)
- Kapinės (BZ.k)
- Intensyvaus naudojimo želdynų zona (BZ)
- Ekstensyvaus naudojimo želdynų zona (BZe)
- Aikštė (AI)
- Saugomų teritorijų želdynų zona (BZs)
- Naudingųjų iškasenų / pramogų parko teritorija (NB)
- Inžinerinės infrastruktūros zonos (TI)
- Inžinerinės infrastruktūros zonos (TK)
- Sodinių bendrijų zona (SB)
- Konkervacinės paskirties žemė (CC)
- Svarstomos pramonės zonų išdėstymo alternatyvos
- Susisiekimo sistema**
- Magistraliniai keliai
- Krašto keliai
- Rajoniniai keliai
- Pagrindinės C kat. gatvės
- Suplanuotas krašto kelias - B kat. gatvė
- Planuojamos C kat. gatvės
- Planuojamos pagrindinės D kat. gatvės
- Elektrų tiekimo infrastruktūra**
- 110 kV elektrų tiekimo orinė linija
- 35 kV elektrų tiekimo orinė linija
- Transformatorinės 110/35/10 kV ir 35/10 kV
- Magistralinis dujotiekis
- Magistralinio dujotiekio pirmos vietovės klasės teritorija

- #### URBANISTINIAI IR FUNKCINIAI CENTRAI
- PAGRINDINIS MIESTO CENTRAS
  - PAGRINDINIAI KAIMYNSČIŲ CENTRAI
  - LOKALINIAI KAIMYNSČIŲ CENTRAI
  - PRAMONĖS IR LOGISTIKOS CENTRAS
  - REKREACINIAI CENTRAI
  - KULTŪRINIS CENTRAS
  - SIŪLOMAS UKMERGĖS PARODŲ EXPO PARKAS SPORTO MIESTELIS
  - LINIJINIAI ŠVENTOSIOS UPĖS CENTRAI

PASTABOS:

- Kultūros paveldo objektų ekspliciacija žr. brėž. E-1.
- Gamtinio karkaso teritorijos detalizuojamos sprendinių konkretizavimo stadijos metu. Gamtinio karkaso teritorijose nenumatoma pramonės plėtros teritorijos, kuriose galimoms įmonėms būtų reikalingi taršos ir integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai.
- Kultūros paveldo vietovės: Ukmergės senjo miesto vieta (u.k. 2990), Ukmergės senamiestis (u.k. 17116) yra urbanizuotose miesto teritorijose. Šioms miesto teritorijoms nustatoma papildoma žemės naudojimo paskirtis - konservacinės paskirties žemė.

Topografinėse planuose panaudoti duomenys:

Lietuvos Respublikos teritorijos M 1:50 000 georeferencinių duomenų bazė GDR50LT © Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, 2017-12-01

Georeferencinio pagrindo kadastro erdvinį duomenų rinkinį GRPK © LR Žemės ūkio ministerija, 2019-02-28

Lietuvos Respublikos gyvenamųjų vietovių M 1:5 000 georeferencinių erdvinį duomenų rinkinį GDR5LT © Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, 2015-10-07

Miškų kadastro duomenys © Valstybinė miškų tarnyba prie Aplinkos ministerijos, 2017-09-13

Kultūros vertybių registras © Kultūros paveldo departamentas, 2019-03

Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastras © Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos, 2018-10-18

Lietuvos Respublikos teritorijos M 1:10 000 specialiaji žemės naudojimo sąlygų duomenų bazė SŽNS_DR10LT © Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, 2018-01-01

Žemės sklypų kadastro duomenys © VĮ „Registrijų centras“, 2019-03

REKREACINIAI CENTRAI
R1 - Sporto ir renginių zona
R2 - Hipodromas
R3 - Siūlomas pramogų parkas
R4 - buv. Ukmergės karnio miestelio parkas

KULTŪRINIS CENTRAS
K1 - Ukmergės senamiestis (UK 17116) su Ukmergės piliakalniu (UK 3539) teritorija
K2 - Vaitkuškio dvaro sodybos fragmentai (UK 811)

UKMERGĖS MIESTO BENDRASIS PLANAS

BENDRŲJŲ SPRENDINIŲ FORMAVIMAS

KONCEPCIJA

SUTARTINIAI ŽYMĖJIMAI

- Planuojamos teritorijos riba
- Ukmergės miesto riba
- Gyvenamųjų vietovių riba
- BAST
- Draustiniai
- Kitos kultūros paveldo objektų teritorijos
- Kultūros paveldo objektų apsaugos zona
- Kultūros paveldo objektai
- Upės, upeliai
- Kanaluotos upių dalys
- Pagrindinės koncepcijos funkcinės zonos**
- Žemės ūkio paskirties zona (ZZ)
- Miškų ir miškingų teritorijų zona (MI)
- Vandenių zona (VA)
- Centro zona (CG)
- Gyvenamoji centro zona (GM.s)
- Mišri gyvenamoji teritorija (GM)
- Ekstensyvaus užstatymo gyvenamoji zona (GV)
- Vidutinio užstatymo ekstensyvumo gyvenamoji teritorija (GG.2 GG.3)
- Intensyvaus užstatymo gyvenamosios teritorijos (GG.4 - GG.9)
- Specializuotų kompleksų teritorijos (SK)
- Socialinės infrastruktūros teritorijos (SI)
- Naudingųjų iškasenų / specializuotų kompleksų teritorijos (NV)
- Paslaugų zona (PA)
- Pramonės ir sandėliavimo objektų zona (PP)
- Pramonės / gyvenamoji zona (GP)
- Pramonės, komercinės paskirties, paslaugų zona (PK)
- Vandenvietė (VV)
- Kapinės (BZ.k)
- Intensyvaus naudojimo želdynų zona (BZ)
- Ekstensyvaus naudojimo želdynų zona (BZe)
- Aikštė (AI)
- Saugomų teritorijų želdynų zona (BZs)
- Naudingųjų iškasenų / pramogų parko teritorija (NB)
- Inžinerinės infrastruktūros zonos (TI)
- Inžinerinės infrastruktūros zonos (TK)
- Sodinių bendrijų zona (SB)
- Konkervacinės paskirties žemė (CC)
- Svarstomos pramonės zonų išdėstymo alternatyvos
- Susisiekimo sistema**
- Magistraliniai keliai
- Krašto keliai
- Rajoniniai keliai
- Pagrindinės C kat. gatvės
- Suplanuotas krašto kelias - B kat. gatvė
- Planuojamos C kat. gatvės
- Planuojamos pagrindinės D kat. gatvės
- Elektrų tiekimo infrastruktūra**
- 110 kV elektrų tiekimo orinė linija
- 35 kV elektrų tiekimo orinė linija
- Transformatorinės 110/35/10 kV ir 35/10 kV
- Magistralinis dujotiekis
- Magistralinio dujotiekio pirmos vietovės klasės teritorija

- #### URBANISTINIAI IR FUNKCINIAI CENTRAI
- PAGRINDINIS MIESTO CENTRAS
  - PAGRINDINIAI KAIMYNSČIŲ CENTRAI
  - LOKALINIAI KAIMYNSČIŲ CENTRAI
  - PRAMONĖS IR LOGISTIKOS CENTRAS
  - REKREACINIAI CENTRAI
R1 - Sporto ir renginių zona
R2 - Hipodromas
R3 - Siūlomas pramogų parkas
R4 - buv. Ukmergės karnio miestelio parkas
  - KULTŪRINIS CENTRAS
K1 - Ukmergės senamiesčio (UK 17116) su Ukmergės piliakalniu (UK 3539) teritorija
K2 - Vaitkuškio dvaro sodybos fragmentai (UK 811)
  - SIŪLOMAS UKMERGĖS PARODŲ EXPO PARKAS
SPORTO MIESTELIS
  - LINIJINIAI ŠVENTOSIOS UPĖS CENTRAI

PASTABOS:

1. Kultūros paveldo objektų ekspliciacija žr. brėž. E-1.
2. Gamtinio karkaso teritorijos detalizuojamos sprendinių konkretizavimo stadijos metu. Gamtinio karkaso teritorijose nenumatomos pramonės plėtros teritorijos, kuriose galimoms įmonėms būtų reikalingi taršos ir integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai.
3. Kultūros paveldo vietovės: Ukmergės senojo miesto vieta (u.k. 2990), Ukmergės senamiestis (u.k. 17116) yra urbanizuotose miesto teritorijose. Šioms miesto teritorijoms nustatoma papildoma žemės naudojimo paskirtis - konservacinės paskirties žemė.

Topografinėse planuose panaudoti duomenys:

Lietuvos Respublikos teritorijos M 1:50 000 georeferencinių duomenų bazė GDR50LT © Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, 2017-12-01

Georeferencinio pagrindo kadastro erdvinį duomenų rinkinį GRPK © LR Žemės ūkio ministerija, 2019-02-28

Lietuvos Respublikos gyvenamųjų vietovių M 1:5 000 georeferencinių erdvinį duomenų rinkinį GDR5LT © Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, 2015-10-07

Miškų kadastro duomenys © Valstybinė miškų tarnyba prie Aplinkos ministerijos, 2017-09-13

Kultūros vertybių registras © Kultūros paveldo departamentas, 2019-03

Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastras © Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos, 2018-10-18

Lietuvos Respublikos teritorijos M 1:10 000 specialią žemės naudojimo sąlygų duomenų bazę SŽNS_DR10LT © Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, 2018-01-01

Žemės sklypų kadastro duomenys © VĮ „Registrijų centras“, 2019-03

0 1,25 2,5 5 km

KTU Architektūros ir statybos institutas			UKMERGĖS MIESTO TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMAS	
ATP 1397	PV	E. Ramanauskas	BENDRŲJŲ SPRENDINIŲ FORMAVIMAS	
			Brež. Nr.	
			KONCEPCIJA. II alternatyva	
			M 1: 20 000	
Planavimo organizatorius: UKMERGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS DIREKTORIUS			Teritorijos planavimo lygmuo: VIETOVĖS LYGMUO	
Teritorijos planavimo dokumento rūšis: KOMPLEKSINIO TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTAS			Lapas	Lapų
			1	1
			Kaunas 2021	

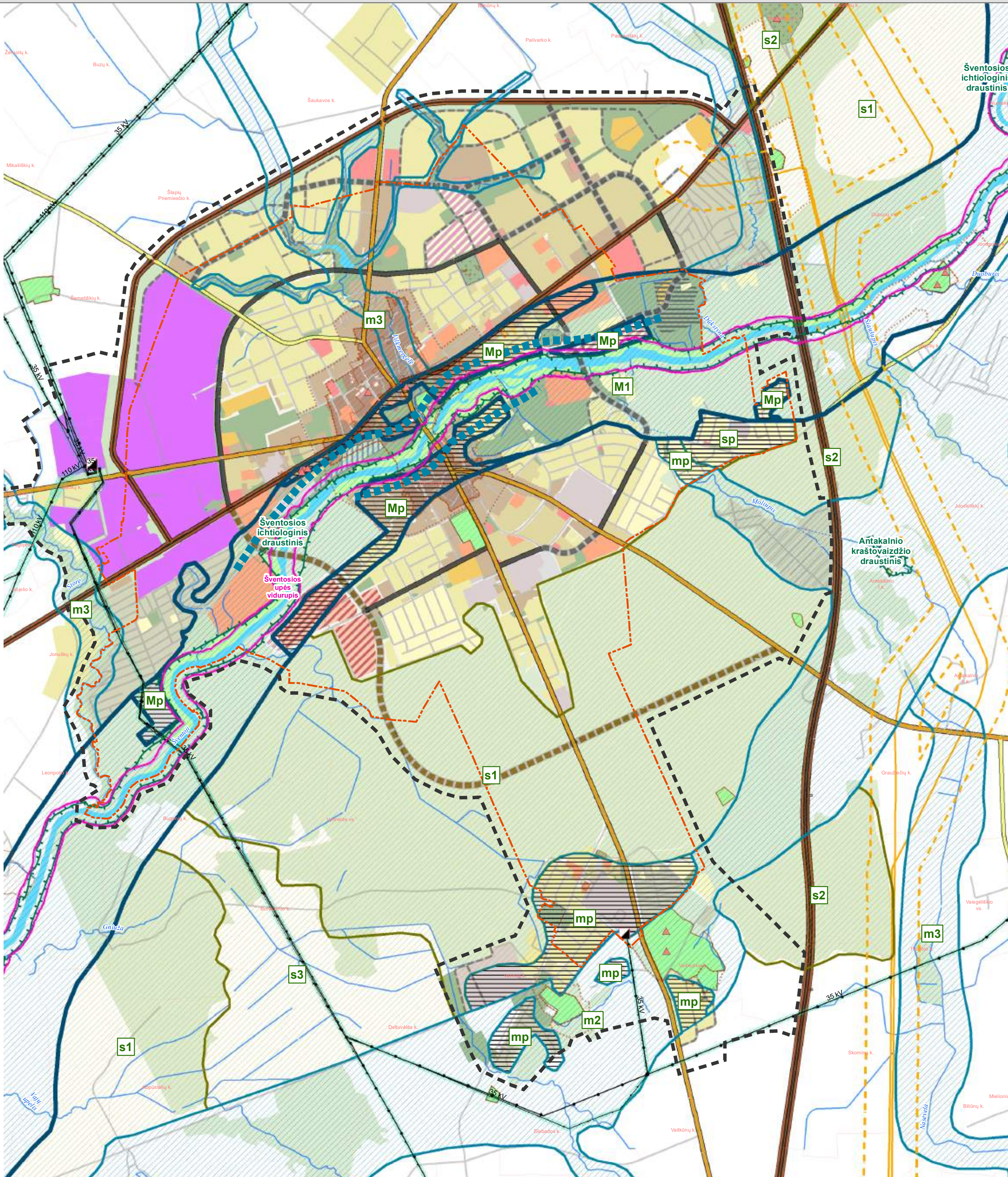

UKMERGĖS MIESTO BENDRASIS PLANAS BENDRŪJŲ SPRENDINIŲ FORMAVIMAS KONCEPCIJA

SUTARTINIAI ŽYMĖJIMAI

- Planuojamos teritorijos riba
- Ukmergės miesto riba
- Gyvenamųjų vietovių riba
- BAST
- Draustiniai
- Kitos kultūros paveldo objektų teritorijos
- Kultūros paveldo objektų apsaugos zona
- Kultūros paveldo objektai
- Upės, upeliai
- Kanaluotos upių dalys
- Pagrindinės koncepcijos funkcinės zonos**
- Žemės ūkio paskirties zona (ZZ)
- Miškų ir miškingų teritorijų zona (MI)
- Vandenių zona (VA)
- Centro zona (CG)
- Gyvenamoji centro zona (GM.s)
- Mišri gyvenamoji teritorija (GM)
- Ekstensyvaus užstatymo gyvenamoji zona (GV)
- Vidutinio užstatymo ekstensyvumo gyvenamoji teritorija (GG.2 GG.3)
- Intensyvaus užstatymo gyvenamosios teritorijos (GG.4 - GG.9)
- Specializuotų kompleksų teritorijos (SK)
- Socialinės infrastruktūros teritorijos (SI)
- Naudingųjų iškasenų / specializuotų kompleksų teritorijos (NV)
- Paslaugų zona (PA)
- Pramonės ir sandėliavimo objektų zona (PP)
- Pramonės / gyvenamoji zona (GP)
- Pramonės, komercinės paskirties, paslaugų zona (PK)
- Vandenvietė (VV)
- Kapinės (BZ.k)
- Intensyvaus naudojimo želdynų zona (BZ)
- Ekstensyvaus naudojimo želdynų zona (BZe)
- Aikštė (AI)
- Saugomų teritorijų želdynų zona (BZs)
- Naudingųjų iškasenų / pramogų parko teritorija (NB)
- Inžinerinės infrastruktūros zonos (TI)
- Inžinerinės infrastruktūros zonos (TK)
- Sodinių bendrijų zona (SB)
- Konkervacinės paskirties žemė (CC)
- Svarstomos pramonės zonų išdėstymo alternatyvos
- Susisiekimo sistema**
- Magistraliniai keliai
- Krašto keliai
- Rajoniniai keliai
- Pagrindinės C kat. gatvės
- Suplanuotas krašto kelias - B kat. gatvė
- Planuojamos C kat. gatvės
- Planuojamos pagrindinės D kat. gatvės
- Elektros tiekimo infrastruktūra**
- 110 kV elektros tiekimo orinė linija
- 35 kV elektros tiekimo orinė linija
- Transformatorinės 110/35/10 kV ir 35/10 kV
- Magistralinis dujotiekis
- Magistralinio dujotiekio pirmos vietovės klasės teritorija

1. Kultūros paveldo objektų ekspliciacija žr. brėž. E-1.
2. Gamtinio karkaso teritorijos detalizuojamos sprendinių konkretizavimo stadijos metu. Gamtinio karkaso teritorijose nenumatoma pramonės plėtros teritorijos, kuriose galimoms įmonėms būtų reikalingi taršos ir integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai.
3. Kultūros paveldo vietovės: Ukmergės senojo miesto vieta (u.k. 2990), Ukmergės senamiestis (u.k. 17116) yra urbanizuotose miesto teritorijose. Šioms miesto teritorijoms nustatoma papildoma žemės naudojimo paskirtis - konservacinės paskirties žemė.

Topografiname plane panaudoti duomenys:

- Lietuvos Respublikos teritorijos M 1:50 000 georeferencinių duomenų bazė GDR50LT © Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, 2017-12-01
- Georeferencinio pagrindo kadastro erdvinį duomenų rinkinį GRPK © LR Žemės ūkio ministerija, 2019-02-28
- Lietuvos Respublikos gyvenamųjų vietovių M 1:5 000 georeferencinių erdvinį duomenų rinkinį GDR5LT © Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, 2015-10-07
- Miškų kadastro duomenys © Valstybinė miškų tarnyba prie Aplinkos ministerijos, 2017-09-13
- Kultūros vertybių registras © Kultūros paveldo departamentas, 2019-03
- Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastras © Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos, 2018-10-18
- Lietuvos Respublikos teritorijos M1:10 000 specialiaji žemės naudojimo sąlygų duomenų bazė SŽNS_DR10LT © Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, 2018-01-01
- Žemės sklypų kadastro duomenys © VĮ „Registrų centras“, 2019-03

Gamtinis karkasas

Geostabilizavimo arealai

- Regioninės reikšmės - S
- Vietinės reikšmės - s
- Vietinės reikšmės (pažeistas) - sp

Migracijos koridoriai

- Regioninės reikšmės - M
- Regioninės reikšmės (pažeistas) - Mp
- Vietinės reikšmės - m
- Vietinės reikšmės (pažeistas) - mp

0 1,25 2,5 5 km

KTU Architektūros ir statybos institutas			UKMERGĖS MIESTO TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMAS	
ATP 1397	PV	E. Ramanauskas	BENDRŪJŲ SPRENDINIŲ FORMAVIMAS	
			KONCEPCIJA. GAMTINIS KARKASAS	
			M 1: 20 000	
Planavimo organizatorius: UKMERGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS DIREKTORIUS			Teritorijos planavimo lygmuo: VIETOVĖS LYGMUO	
			Teritorijos planavimo dokumento rūšis: KOMPLEKŠINIO TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTAS	
			Lapas Lapų	
			1 1	
			Kaunas 2023	